

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ**

ПРОФТЕХІНФО

Інформаційно-аналітичний збірник

Київ – 2012

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Інституту професійно-технічної освіти НАПН України
(Протокол № 9 від 19.11.2012 року)*

Авторський колектив:

Волкова Т.В. (керівник авторського колективу), Величко Н.О., Корнієнко М.М.,
Гириловська І.В., Майборода Л.А., Савченко І.М.

Рецензенти:

Свистун В.І. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач лабораторії управління професійно-технічною освітою Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;

Ягунов В.В. – доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник лабораторії «Всеукраїнський інформаційно-аналітичний центр ПТО».

П25 ПРОФТЕХІНФО: Інформаційно-аналітичний збірник. Вип. 1-3 / [Н.О. Величко, І.В. Гириловська, Л.А. Майборода, І.М. Савченко та ін.] ; за ред. Т.В. Волкової. – К.: ІПТО НАПН України, 2012. – 197 с..

Інформаційно-аналітичний збірник «**ПРОФТЕХІНФО**» підготовлений на основі результатів аналітичного дослідження інформаційного банку даних двісті дев'яносто восьми ПТНЗ пілотних регіональних інформаційно-аналітичних центрів ПТО Автономної Республіки Крим, Вінницької, Дніпропетровської, Львівської, Харківської та Черкаської областей і м. Києва за 2006–2011 н.р. за групами індикаторів: працевлаштування, зміст навчання і навчально-методичне забезпечення, результативність навчання, педагогічні працівники, доступність професійно-технічної освіти, матеріально-технічне забезпечення, фінансування.

Рекомендовано для науковців, докторантів, аспірантів, керівників регіональних інформаційно-аналітичних центрів ПТО МОНУ, керівників професійно-технічних навчальних закладів, широкого кола освітянських працівників з метою аналізу стану та тенденцій розвитку професійно-технічної освіти, визначення політики і стратегії її розвитку та прийняття управлінських рішень. Опубліковано на веб-сайті www.ipito.kiev.ua.

Інформаційно-аналітичний збірник «**ПРОФТЕХІНФО**» розповсюджується безкоштовно.

УДК 377
ББК 74.04

©ІПТО НАПН України, 2012

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ВИПУСК 1	11
МОНІТОРИНГ РЕГІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПТО (2007–2008 РР.)	11
1.1. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ЗА КОМПОНЕНТОМ 1: «ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ»	12
1.2. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ЗА ІНДИКАТОРАМИ «ЗМІСТ НАВЧАННЯ І НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»	18
1.3. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ЗА ІНДИКАТОРАМИ «ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ»	33
1.4. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ЗА ІНДИКАТОРАМИ «ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ»	35
1.5. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ЗА ІНДИКАТОРАМИ «ДОСТУПНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ»	50
1.6. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ЗА ІНДИКАТОРАМИ «МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА»	56
1.7. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ЗА ІНДИКАТОРАМИ «ФІНАНСУВАННЯ»	62
II. ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОГНОЗ ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ ПТНЗ	91
2.1. ОСОБЛИВОСТІ ДЕМОГРАФІЧНОГО ПРОЦЕСУ	91
2.2. СУЧАСНА СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ	92
2.3. АНАЛІЗ ЗМІН ЧИСЕЛЬНОСТІ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	97
2.4. ВПЛИВ ДЕМОГРАФІЧНИХ ЧИННИКІВ НА ДИНАМІКУ КОНТИНГЕНТУ ПТНЗ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РИНКУ ПРАЦІ	100
ВИПУСК 2	106
МОНІТОРИНГ РЕГІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПТО (2009–2011 РР.)	106
РОЗДІЛ III. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	107
3.1. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ»	107
3.2. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ЗМІСТ НАВЧАННЯ І НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»	111
3.3. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ»	115
3.4. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ»	118

3.5. МОНИТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ДОСТУПНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ»	121
3.6. МОНИТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА»	122
РОЗДІЛ IV. МОНИТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	124
4.1. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ»	124
4.2. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ»	131
4.3. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ДОСТУПНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ »	139
4.4. МОНИТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА РІВНІ ПТНЗ ЗА 2009–2010 н.р.	144
4.5. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО МАЙДАНЧИКА ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій» за 2007–2011 н.р.	155
ВИПУСК 3	158
МОНИТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО М. КИЄВА	158
5.2. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО М. КИЄВА ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ЗМІСТ НАВЧАННЯ І НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»	161
5.3. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО М. КИЄВА ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ»	168
5.4. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО М. КИЄВА ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ»	181
ЗАКЛЮЧНІ ЗАУВАЖЕННЯ І РЕКОМЕНДАЦІЇ	192
ЛІТЕРАТУРА	193

ВСТУП

«Саме те, як ви збираєте, обробляєте та використовуєте інформацію, визначає, виграєте ви чи програєте» (Білл Гейтс)

Інтеграція української системи професійно-технічної освіти (ПТО) до Європейського простору є надзвичайно складним процесом. У контексті сучасних і перспективних вимог регіонального ринку праці професійно-технічна освіта стоїть перед викликами соціального партнерства з роботодавцями, службою зайнятості, громадськістю. Спостерігається втрата мотивації випускників професійно-технічних навчальних закладів до працевлаштування за отриманою професією, зростання рівня безробіття та демоекономічного навантаження на працюючих, зниження професійно-кваліфікаційної придатності робітників, збільшення розриву між рівнем кваліфікації претендентів на робочі місця і сучасними вимогами до якості працівників.

Основна мета модернізації національної системи ПТО полягає в створенні стійкого механізму її розвитку в напрямі, що забезпечує відповідність освітніх результатів вимогам споживачів освітніх послуг і регіонального ринку праці, рівність доступу до ПТО, ефективність діяльності системи ПТО. Успішна реалізація цієї мети потребує постійного збору, аналізу і подання інформації, яка адекватно відображає стан системи ПТО, а також аналізу тенденцій у накопиченні ресурсного інформаційного забезпечення системи ПТО, оцінки стану і прогнозів розвитку системи ПТО, її інтеграції до Європейського світового співтовариства. Без цього неможливо організувати системний моніторинг регіональної та національної системи ПТО, тобто систематично відслідковувати різні характеристики процесів і результатів діяльності системи ПТО для виявлення ступеню відповідності її розвитку заданим цілям.

Пріоритетними напрямками діяльності органів управління освітою, установами і навчальними закладами ПТО на 2009–2010 навчальний рік визначено «розширення управлінських повноважень на регіональному рівні та рівні навчального закладу; якісне підвищення управлінської спроможності керівних кадрів ПТО; встановлення співпраці з роботодавцями та іншими соціальними партнерами; активізація роботи над створенням Національної системи кваліфікації, яка сприяла б гнучкості реагування на потреби ринку праці; постійне підвищення рівня інформатизації та рівня застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ)».

У Законі України про «Основні засади створення інформаційного суспільства в Україні» на 2007–2015 рр. сформульовано завдання для національної системи освіти і науки в цьому пріоритетному напрямі розвитку суспільства, які передбачають прискорення розробки і впровадження новітніх конкурентоспроможних ІКТ в усі сфери суспільного життя; забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення,

---

насамперед шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх ІКТ у формуванні всебічно розвиненої особистості; створення загальнодержавних інформаційних систем, насамперед у сферах освіти і науки.

Проблеми інформаційного забезпечення управління регіональними системами ПТО особливо актуалізуються в умовах децентралізації управління професійним навчанням в Україні.

Високотехнологічний рівень інформаційно-комунікаційних технологій створив необхідні умови для реалізації єдиного інформаційного середовища ПТНЗ, доступ до якого може бути забезпечено в будь-який час і в будь-якому місці. Воно охоплює інформацію про стан і результати, умови навчання, професійний розвиток учнів, інженерно-педагогічний колектив і його діяльність: правове, організаційне, економічне, екологічне, соціальне, інформаційне, методичне забезпечення функціонування об'єкта управління ПТНЗ. А зростаючі інформаційні потреби органів управління ПТО вимагають підвищеної уваги до проблем розвитку інформаційного забезпечення ПТНЗ, експлуатації й підтримки інформаційних ресурсів, організації інформаційно-міжвідомчої взаємодії, вдосконалення інформаційних систем, що використовуються в органах державного управління національної та регіональної системи ПТО.

Зазначене ініціює врахування найновіших досягнень науки і тенденцій світового досвіду методології розробки і впровадження інформаційно-аналітичних систем для формування бази даних критеріїв і показників, що характеризують актуальний стан системи ПТО, а також розрахунку індикаторів моніторингу діяльності обласних органів управління ПТО.

Для того, щоб управлінці регіонального рівня мали орієнтир у модернізації власної діяльності, відповідно до пріоритетів державної політики в сфері освіти, вони повинні бачити результати впровадження кількісних і якісних показників, що характеризують реальний стан регіональної системи ПТО, як таких, що можуть спонукати органи управління освітою до вибору певних дій. Тільки в цьому випадку можна всерйоз говорити про справжню відповідальність регіональних органів управління освітою за ухваленні ними рішення, за результати освітньої політики, яку вони здійснюють. Управлінці в сфері професійно-технічної освіти європейських країн, які організовують аналітичні дослідження діяльності федеральних органів управління ПТО засобами інформаційно-аналітичних систем наголошують на тому, що формування системи сучасного інформаційно-аналітичного середовища має ґрунтуватися на принципах організації вільного доступу до освітніх та інформаційних ресурсів; розвитку системи підготовки і перепідготовки інженерно-педагогічних працівників; впровадження автоматизованої системи управління ПТНЗ; створення бази даних якісних національних, регіональних і виробничих інформаційних ресурсів; науково-методичного і нормативно-правового забезпечення процесів упровадження засобів ІКТ в управлінський процес. Одержані в процесі їх виконання результати придатні не тільки для

оцінки ефективності управління на всіх рівнях системи ПТО, але й для індикативного планування і управління в середньостроковій перспективі. Вони слугують орієнтиром і для науковців, і для бізнесових структур.

Урахування рекомендацій міжнародних експертів є важливою умовою модернізації системи освіти в кожній державі. В Україні упродовж останніх років виконується кілька проектів, пов'язаних із розробкою методик та інструментарію моніторингу професійно-технічної освіти. Так, в рамках Проекту Європейського Союзу TACIS «Підвищення ефективності управління професійно-технічною освітою на регіональному рівні в Україні» (2005–2009 рр.) на основі досвіду європейських країн – Німеччини, Франції, Бельгії – обґрунтовано склад компонентів та індикаторів моніторингу освіти за результатами обстеження інформаційних потреб системи ПТО України. Виокремлено компоненти: працевлаштування (5 індикаторів), зміст навчання і навчально-методичне забезпечення (6 індикаторів), ефективність навчання (5 індикаторів), педагогічні кадри (6 індикаторів), доступність ПТО (2 індикатори), матеріально-технічне забезпечення (3 індикатори), фінансування (2 індикатори).

З метою покращення якості прийняття оперативних і ефективних управлінських рішень в системі ПТО наказом Міністра освіти і науки України № 836 від 27 вересня 2007 р. було створено інформаційно-аналітичні центри професійно-технічної освіти в структурі навчально-методичного центру професійно-технічної освіти Кримського республіканського інституту післядипломної педагогічної освіти, навчально-методичних центрах (кабінетах) у Дніпропетровській, Львівській, Черкаській областях та м. Києві, які за рахунок Проекту було забезпечено відповідним обладнанням, програмним забезпеченням, комп'ютерною та офісною технікою. У рамках цього Проекту з метою координації діяльності регіональними інформаційно-аналітичними центрами ПТО щодо формування інформаційного ресурсу діяльності регіональної системи ПТО наказом президента Академії педагогічних наук №31 від 14 березня 2008 р. було створено лабораторію «Всеукраїнський інформаційно-аналітичний центр ПТО» як окремий структурний підрозділ Інституту професійно-технічної освіти Академії педагогічних наук України. Департаментом професійно-технічної освіти Міністерства освіти і науки України було розроблено інформаційно-аналітичну систему (ІАС) ПРОФТЕХ (режим доступу: <http://www.proftechinfo.org.ua>), до якої згідно з наказом Міністра освіти і науки України №55 від 02 лютого 2009 р. регіональними інформаційно-аналітичними центрами ПТО зведено статистичні дані двохсот шестидесяти одного пілотного закладу професійно-технічної освіти.

Упровадження нових форм спостереження за закладами ПТО засобами інформаційно-аналітичної системи управління ПРОФТЕХ, як зазначає директор Інституту ПТО АПН України В. Радкевич, є першим практичним кроком комплексної модернізації всієї освітньої статистики, оскільки спрямовується на підвищення ефективності управління на всіх рівнях: рівні реалізації програми підготовки конкретного робітника → рівні навчального

закладу → регіональному рівні → національному рівні → глобальному рівні, що й забезпечує розвиток взаємодії органів управління з репіцієнтами інформації. Статистичні дані про систему ПТО необхідно отримувати безпосередньо від закладів ПТО в електронному режимі.

Функціональна частина інформаційно-аналітичної системи управління ПРОФТЕХ (режим доступу: <http://www.proftechinfo.org.ua/>) реалізує розв'язання комплексу завдань управління ПТНЗ, що характеризується певним змістом, веденням затверджених показників та індикаторів, первинними та зведеними документами, взаємопов'язаними алгоритмами формування звітів та побудови діаграм, методичними і нормативними документами. Система ПРОФТЕХ забезпечує інформаційну та технологічну підтримку діяльності системи ПТО, а саме: прогнозу: прогнозування актуальних і перспективних потреб ринку праці, професійно-кваліфікаційної структури; демографічні прогнози й розрахунки майбутнього контингенту; експертно-аналітичну: аналіз ефективності діяльності системи ПТО; моніторинг доступності і якості ПТО, у тому числі вивчення стану працевлаштування випускників ПТНЗ, оцінка якості підготовки робочих кадрів роботодавцями; оцінка фінансування при переході на регіональне управління; аналіз ефективності партнерських відносин; аналіз рівня кадрового потенціалу тощо. Основними складовими ІАС ПРОФТЕХ є система накопичення та зберігання інформації, система аналітичної обробки інформації, система документального забезпечення. Система накопичення та зберігання інформації призначена для збору, зберігання, вибірки необхідних даних для подальшої обробки. Інформація, отримана від ПТНЗ, завантажується до сховища даних. Система аналітичної обробки забезпечує формування звітів, які висвітлюють динаміку діяльності ПТНЗ у часовому і в галузево-територіальному розрізах; подання інформації в табличному і графічному вигляді, експорт даних до табличного процесора Excel. Система документального забезпечення містить методичні рекомендації щодо розробки інструментарію статистичного спостереження, створення системи показників, індикаторів, що віддзеркалюють ступінь досягнення заявлених пріоритетів розвитку ПТО; визначення єдиного підходу до організації інформаційно-аналітичного забезпечення; розробки технологій збору, обробки і подання інформації.

Науковими співробітниками лабораторії «Всеукраїнський інформаційно-аналітичний центр ПТО» Інституту професійно-технічної освіти АПН України для організації моніторингу пілотних регіональних систем ПТО було розроблено базові критерії формування ефективного інформаційно-аналітичного середовища ПТНЗ: забезпеченість комп'ютерною технікою; доступність до мережі Інтернет; залучення інженерно-педагогічних працівників і учнів до створення і формування інформаційних ресурсів; формування електронної бази даних автоматизованої системи управління; інформованість інженерно-педагогічних працівників і учнів про ситуацію на ринку праці; створення різних інформаційних матеріалів, спрямованих на роботу як з абітурієнтами,

так і роботодавцями; індикатори моніторингу діяльності ПТНЗ; науково-методичні рекомендації. Результати дослідження обговорювались на засіданнях круглого столу; науково-методичних семінарах, науково-практичних конференціях, на різних стадіях дослідження певною мірою виносилися на суд наукової громадськості в низці публікацій. Звіт про інформаційно-аналітичну інформацію подано на сайті Інституту ПТО АПН України (www.ipto.kiev.ua).

Експериментальним дослідженням було охоплено 261 професійний навчальний заклад. Мережа ПТНЗ за галузевим призначенням розподіляється таким чином: ПТНЗ галузі будівництва – 68 (26,05%), ПТНЗ сфери житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування – 17 (6,51%), ПТНЗ галузі зв'язку – 2 (0,77%), ПТНЗ галузі промисловості – 50 (19,16%), ПТНЗ галузі сільського господарства – 60 (23%), ПТНЗ галузі торгівлі та сфери громадського харчування – 19 (7,28%), ПТНЗ транспортної галузі – 20 (7,66%), багатопрофільні ПТНЗ – 25 (9,58%). За атестаційним рівнем ПТНЗ розподіляються таким чином: другого рівня – 198 ПТНЗ, з них навчально-виробничих центрів – 3 (1,52%), професійних училищ соціальної реабілітації – 4 (2,03%), професійних ліцеїв – 115 (58,38%), професійних ліцеїв відповідного профілю – 18 (9,14%), професійно-технічних училищ відповідного профілю – 48 (24,37%), 1 професійно-художнє училище (0,51%), інших закладів – 8 (4,06%); третього рівня – 62 ПТНЗ, з них вищих професійних училищ – 54 (84,38%), центрів професійно-технічної освіти – 8 (12,5%), інших прирівняних до них закладів – 2 (3,13%). Базову середню освіту надають 70 ПТНЗ, повну загальну середню освіту – 130 ПТНЗ, допрофесійну підготовку здійснюють 18 ПТНЗ, первинну професійну підготовку – 169 ПТНЗ, перепідготовку робітників – 95 ПТНЗ, підвищення кваліфікація робітників – 93 ПТНЗ. Звітні документи, що формуються в ІАС ПРОФТЕХ, призначені для аналізу та систематизації даних, на основі яких керівники ПТНЗ та регіональних центрів управління ПТО можуть здійснювати оцінку успішної діяльності ПТНЗ.

Підкреслимо винятково важливе значення управлінських функцій ІАС ПРОФТЕХ на рівні ПТНЗ: функція здійснення моніторингу з кожної групи індикаторів у різні часові періоди; функція визначення власної позиції в рейтингу ПТНЗ регіону (як в цілому, так і в розрізі ПТНЗ області за галузевим спрямуванням); функція здійснення порівняння власних показників й індикаторів з галузовими ПТНЗ, не лише свого регіону, але й будь-якого іншого; функція аналізу показників та індикаторів ПТНЗ відносно сумарних у розрізі регіонів України; функція встановлення взаємозалежних зв'язків між здобутими результатами, виявлення «проблемних зон» та причин незадовільних результатів, посилення до них уваги відповідними управлінськими рішеннями; функція аналізу загальнодержавної тенденції за індикаторами ефективної діяльності в територіально-галузевому розрізі.

Інформаційно-аналітичні матеріали систематизовано в 3 випусках збірника. У першому випуску **«Моніторинг регіональної системи ПТО за**

2007–2008 рр.)» проаналізовано критерії оцінки діяльності закладів ПТО за всіма компонентами в часовому розрізі за 2006–2007 н.р. і 2007–2008 н.р.; за напрямками підготовки робітників – в галузево-регіональному розрізі. Заслужують на увагу моніторингові дослідження визначення стану і темпів просування регіональної системи ПТО в реалізації стратегічних пріоритетів розвитку в розрізі областей (для порівняння) і в розрізі напрямів підготовки робітників.

Другий випуск **«Моніторинг регіональної системи ПТО за 2007–2011 рр.)»** містить аналітичні матеріали за результатами моніторингу ПТО Вінницької області за групами індикаторів «Працевлаштування», «Зміст навчання і навчально-методичне забезпечення», «Ефективність навчання», «Педагогічні працівники», «Доступність професійно-технічної освіти», «Матеріально-технічна база» та Дніпропетровської області за групами індикаторів «Працевлаштування», «Ефективність навчання», «Доступність професійно-технічної освіти», а також результати моніторингу діяльності закладів ПТО Дніпропетровської області на рівні ПТНЗ за 2009–2010 н.р. і порівняльний аналіз діяльності педагогічного майданчика ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій» за 2007–2011 н.р.

У третьому випуску **«Моніторинг діяльності закладів ПТО»** здійснено аналіз діяльності ПТНЗ м. Києва за даними інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ за групами індикаторів «Працевлаштування», «Зміст навчання і навчально-методичне забезпечення», «Ефективність навчання», «педагогічні працівники» за період 2007–2011 н.р.

Моніторинг за пропонованим переліком індикаторів у складі компонентів повинен бути основою для розробки відповідної політики розвитку регіональної системи ПТО. Необхідними кроками для побудови ефективної і дієвої системи ПТО є: 1) оцінка існуючої ситуації в системі ПТО; 2) розробка стратегії реформування регіональної системи ПТО; 3) реалізація реформ стратегії; 4) оцінка реформ стратегії; 5) неперервний моніторинг змін у системі ПТО. Оцінка ситуації в системі ПТО повинна здійснюватися з урахуванням економічної, соціальної та демографічної ситуації в країні. Результати моніторингових досліджень динаміки розвитку системи ПТО за окремими компонентами на регіональному рівні повинні враховуватися в програмних документах розвитку регіону, освіти, стратегії професійної підготовки, ринку праці і політики зайнятості, стратегії фінансування.

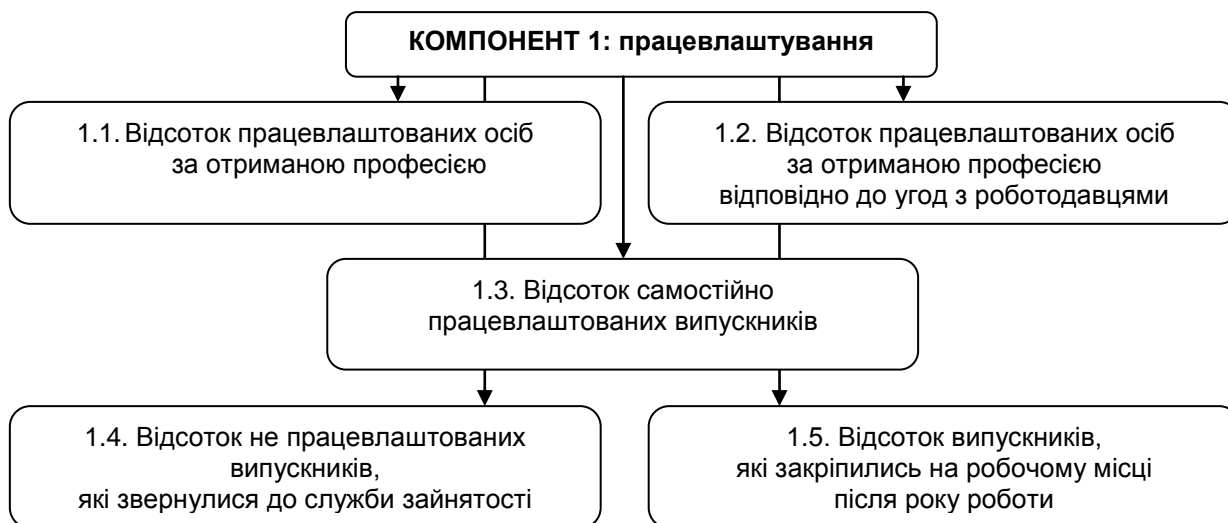
Аналіз даних системи ПТО на національному рівні повинен здійснюватися у взаємозв'язку із зацікавленими сторонами – галузевими міністерствами, роботодавцями, робітниками, органами влади.

Випуск 1

МОНІТОРИНГ РЕГІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПТО (2007–2008 рр.)

1.1. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ЗА КОМПОНЕНТОМ 1: «ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ»

Аналіз даних регіональних інформаційно-аналітичних центрів, уведених до ІАС ПРОФТЕХ упродовж 2007–2008 рр., дозволяє визначити стан ПТНЗ у галузевому розрізі в цілому в шести пілотних регіонах України за компонентом 1: «Працевлаштування».

У ПТНЗ будівельної галузі (Таблиця 1.1.1) спостерігається тенденція **зростання** працевлаштованих за отриманою професією (індикатор 1.1) в Львівській і Черкаській областях та 100% працевлаштування у 2008 році в Харківській області. Нажаль, в Автономній Республіці Крим, Дніпропетровській області та у м. Києві відбулося **зниження** кількості працевлаштованих в діапазоні від 0,59% до 1,65%.

У чотирьох пілотних регіонах (Львівська, Харківська, Черкаська області та м. Київ) спостерігається **зростання** працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями (індикатор 1.2), що свідчить про зацікавленість випускників щодо обраної професії. В Автономній Республіці Крим та Дніпропетровській області відбулося значне **зниження** за даним показником, відповідно на 10,79% та 4,27%.

У Дніпропетровській, Харківській, Черкаській областях **збільшилась** кількість випускників, які самостійно працевлаштувалися (індикатор 1.3), проте в Києві спостерігається **зниження** даного показника, за яким кожен п'ятий випускник працевлаштовувався самостійно. За даними ІАС незначна кількість випускників звертається за допомогою до служби зайнятості (індикатор 1.4).

У трьох пілотних областях спостерігається тенденція **зростання** випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи (індикатор 1.5). Це Дніпропетровська, Харківська та Черкаська області. У Львівській області **спад** індикатора 1.5 спостерігається на фоні збільшення

працевлаштованих за отриманою професією. Основна причина цього вбачається насамперед у кризовій ситуації в країні.

Таблиця 1.1.1

Динаміка показників ПТНЗ будівельної галузі за індикаторами 1.1-1.5

Область	1.1. Тенденція	1.2. Тенденція	1.3. Тенденція	1.4. Тенденція	1.5. Тенденція
Автономна Республіка Крим	-0,59	-10,79	-1,37	0,15	-14,35
Дніпропетровська обл.	-1,65	-4,27	0,11	0,00	3,36
Львівська обл.	6,93	1,28	-0,83	-0,57	-4,25
м. Київ	-1,26	2,66	-20,51	0,00	-7,46
Харківська обл.	100,00	99,31	0,69	0,00	86,57
Черкаська обл.	0,30	15,08	0,13	0,19	10,49

У ПТНЗ сфери ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення (Таблиця 1.1.2) у 2007-2008 н.р. порівняно з 2006-2007 н.р. спостерігається **зменшення** працевлаштованих за отриманою професією (індикатор 1.1) у Києві, Харківській області та Автономній Республіці Крим. Причому, в Автономній Республіці Крим зменшилась кількість працевлаштованих на кожного п'ятого-шостого випускника. У Львівській та Черкаській областях відбувається зростання даного показника відповідно на 9,52% та 0,66%. Різке **збільшення** працевлаштованих за отриманою професією спостерігається в Дніпропетровській області – на 32,60%.

Крім Черкаської області, де показник 1.2 залишився без змін, в усіх інших областях **зросла** кількість випускників, працевлаштованих за отриманою професією. Зокрема, зростання показника спостерігається в діапазоні від 1,27% до 28,84%. **Збільшилась** кількість випускників, працевлаштованих самостійно лише в Києві та Дніпропетровській області (індикатор 1.3). В інших регіонах відбулося **зниження** даного показника, а в Черкаській області ситуація залишилася без змін. На фоні цих коливань кількість звернутих до служби зайнятості (індикатор 1.4) **не змінилася** в усіх регіонах, крім Львівської області, де зафіксоване незначне зниження даного показника на 0,31%. За індикатором 1.5 лише в Києві та Дніпропетровській області **зменшилась** кількість випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи. В інших регіонах відбулося певне **зростання**. Найбільше зростання зафіксоване у Львівській області на 27%.

Таблиця 1.1.2

Динаміка показників ПТНЗ сфери ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення за індикаторами 1.1-1.5

Область	1.1. Тенденція	1.2. Тенденція	1.3. Тенденція	1.4. Тенденція	1.5. Тенденція
Автономна Республіка Крим	-18,47	19,10	-0,63	0,00	0,00
Дніпропетровська обл.	32,60	28,84	6,48	0,00	-0,50
Львівська обл.	9,52	1,27	-1,27	-0,31	27,00
м. Київ	-6,56	8,87	14,47	0,00	-1,21
Харківська обл.	-1,03	6,63	-3,37	0,00	3,69
Черкаська обл.	0,66	0,00	0,00	0,00	0,01

У ПТНЗ галузі зв'язку (Таблиця 1.1.3) спостерігається тенденція **зростання** працевлаштованих за отриманою професією (показник 1.1).

Таблиця 1.1.3

Динаміка показників ПТНЗ галузі зв'язку за індикаторами 1.1-1.5

Область	1.1. Тенденція	1.2. Тенденція	1.3. Тенденція	1.4. Тенденція	1.5. Тенденція
Львівська обл.	6,67	0,00	0,00	0,00	-4,31
м. Київ	19,21	0,00	0,00	0,00	-34,76

У Дніпропетровській, Харківській, Черкаській областях **збільшилась** кількість випускників, які самостійно працевлаштувалися (індикатор 1.3), проте в Києві спостерігається **зниження** даного показника, за яким кожен п'ятий випускник працевлаштовувався самостійно. За даними ІАС незначна кількість випускників звертається за допомогою до служби зайнятості (індикатор 1.4).

У ПТНЗ промислової галузі (Таблиця 1.1.4) спостерігається **зростання** кількості випускників, працевлаштованих за отриманою професією (показник 1.1) в Криму, Дніпропетровській та Львівській областях. **Зниження** даного показника зафіксовано в Черкаській області та Києві. Проте, якщо в Черкаській області зниження відбулося на 1,43%, то у Києві на 40,91%. В Харківській області ситуація не змінилася.

Таблиця 1.1.4

Динаміка показників ПТНЗ промислової галузі за індикаторами 1.1-1.5

Область	1.1. Тенденція	1.2. Тенденція	1.3. Тенденція	1.4. Тенденція	1.5. Тенденція
Автономна Республіка Крим	2,74	4,90	0,00	0,00	0,00
Дніпропетровська обл.	2,16	-0,42	-0,46	0,69	-7,49
Львівська обл.	11,40	10,69	0,82	-0,11	4,90
м.Київ	-40,91	0,00	0,00	0,00	-75,08
Харківська обл.	0,00	0,00	0,00	0,00	42,83
Черкаська обл.	-1,43	7,75	0,00	0,88	5,14

Кількість випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями (показник 1.2) **зросла** в Криму, Львівській та Черкаській областях. **Зменшилася** в Дніпропетровській області, а в Києві та Харківській області **залишилися без змін**.

Кількість випускників, які самостійно працевлаштувалися (показник 1.3) **зросла** лише в Львівській області, **знизилась** на 0,46% у Дніпропетровській області та **залишилися без змін** у решти регіонах. Без особливих змін залишився показник 1.4. Оскільки в Львівській області збільшився показник 1.3, тому до служби зайнятості звернулися на 0,11% випускників менше. Побільшало роботи у служб зайнятості в Дніпропетровській та Черкаській областях відповідно на 0,69% та 0,88%, а в решти регіонах ситуація не змінилася.

Відсоток випускників, які закріпилися на робочому місці у 2007-2008 н.р. порівняно з 2006-2007 н.р. (показник 1.5) **збільшився** у Львівській,

Харківській та Черкаській областях, причому цей показник у Харківській області зріс на 42,83%. **Зниження** даного показника спостерігається в Дніпропетровській області та Києві, зокрема, в Києві цей показник становить 75,08%, тобто з десяти працевлаштованих через рік роботи залишилися на своїх робочих місцях лише 2-3 випускника.

У ПТНЗ галузі сільського господарства (Таблиця 1.1.5) спостерігається зростання кількості працевлаштованих за отриманою професією (показник 1.1) в Автономній Республіці Крим, Львівській та Харківській областях.

Таблиця 1.1.5

Динаміка показників ПТНЗ галузі сільського господарства за індикаторами 1.1-1.5

Область	1.1. Тенденція	1.2. Тенденція	1.3. Тенденція	1.4. Тенденція	1.5. Тенденція
Автономна Республіка Крим	1,33	-15,77	0,00	0,00	0,00
Дніпропетровська обл.	-0,76	-1,43	1,48	0,16	-2,82
Львівська обл.	1,87	0,40	5,39	-1,31	-11,74
Харківська обл.	100,00	100,00	0,00	0,00	100,00
Черкаська обл.	-1,59	-6,33	6,44	0,00	-4,82

У трьох пілотних регіонах спостерігається **спадання** кількості працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями (показник 1.2): в Автономній Республіці Крим, Дніпропетровській області та Черкаській області. В Харківській області зафіксовано 100% працевлаштованих відповідно до угод і незначне зростання кількості працевлаштованих в Львівській області.

У Дніпропетровській, Львівській, Черкаській областях **збільшилась** кількість випускників, які самостійно працевлаштувалися (показник 1.3), проте в Автономній Республіці Крим та Харківській області цей показник не змінився.

За даними ІАС доволі незначна кількість випускників звертається за допомогою до служби зайнятості (показник 1.3). Цей показник зріс лише в Дніпропетровській області, знизився в Львівській області та залишився без змін в інших регіонах.

У трьох пілотних областях спостерігається тенденція **спадання** кількості випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи (показник 1.5). Це Дніпропетровська, Львівська та Черкаська області. У Харківській області зафіксовано 100% тих, хто закріпився на робочому місці після року роботи, а в Криму ситуація не змінилася в порівнянні з минулим роком.

У ПТНЗ сфери торгівлі та громадського харчування (Таблиця 1.1.6) спостерігається тенденція **спадання** працевлаштованих за отриманою професією (показник 1.1) в Автономній Республіці Крим, Дніпропетровській та Черкаській областях. У Харківській області зафіксовано 100% працевлаштованих, а в Львівській області кількість працевлаштованих зросла на 7,82%.

У трьох пілотних регіонах (Автономна Республіка Крим, Дніпропетровська область, Львівська область) спостерігається **спадання** працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями (показник 1.2). В Харківській області 100% працевлаштувалися відповідно до угод, а в Черкаській області ситуація не змінилася.

Згідно з показником 1.3 спостерігається тенденція щодо **зменшення** кількості працевлаштованих самостійно в Автономній Республіці Крим та Львівській області відповідно на 3,07% та 14,76%. Не змінилася ситуація в Харківській та Черкаській областях, а незначне збільшення даного показника зафіксовано лише в Дніпропетровській області на 0,36%.

За даними ІАС доволі незначна кількість випускників звертається за допомогою до служби зайнятості (показник 1.4) лише в Харківській області.

Таблиця 1.1.6

Динаміка показників ПТНЗ сфери торгівлі та громадського харчування за індикаторами 1.1-1.5

Область	1.1. Тенденція	1.2. Тенденція	1.3. Тенденція	1.4. Тенденція	1.5. Тенденція
Автономна Республіка Крим	-4,61	-4,85	-3,07	0	-6,93
Дніпропетровська обл.	-18,62	-0,36	0,36	0	-0,65
Львівська обл.	7,82	-23,45	-14,76	0	6,85
Харківська обл.	100	100	0	0,97	96,59
Черкаська обл.	-9,67	0	0	0,30	6,99

У трьох пілотних областях спостерігається тенденція **зростання** випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи (показник 1.5). Це Львівська, Харківська та Черкаська області. У Дніпропетровській області та в Криму спостерігається **зниження** показника 1.5 відповідно на 0,65% та 6,93%.

У ПТНЗ транспортної галузі (Таблиця 1.1.7) спостерігається тенденція **зростання** працевлаштованих за отриманою професією (показник 1.1) в Львівській, Черкаській, Харківській областях та в Києві в діапазоні від 0,98% до 62,07%. В Автономній Республіці Крим та Дніпропетровській області ситуація з кількістю працевлаштованих не змінилася.

Таблиця 1.1.7

Динаміка показників ПТНЗ транспортної галузі за індикаторами 1.1-1.5

Область	1.1. Тенденція	1.2. Тенденція	1.3. Тенденція	1.4. Тенденція	1.5. Тенденція
Автономна Республіка Крим	0,00	11,40	-7,36	0,00	-0,60
Дніпропетровська обл.	0,00	3,65	0,00	0,00	-0,33
Львівська обл.	2,33	13,77	-1,37	-1,49	3,68
м. Київ	35,48	61,89	-36,65	0,00	-18,96
Харківська обл.	62,07	100,00	0,00	2,68	90,64
Черкаська обл.	0,98	4,29	0,00	0,00	-4,51

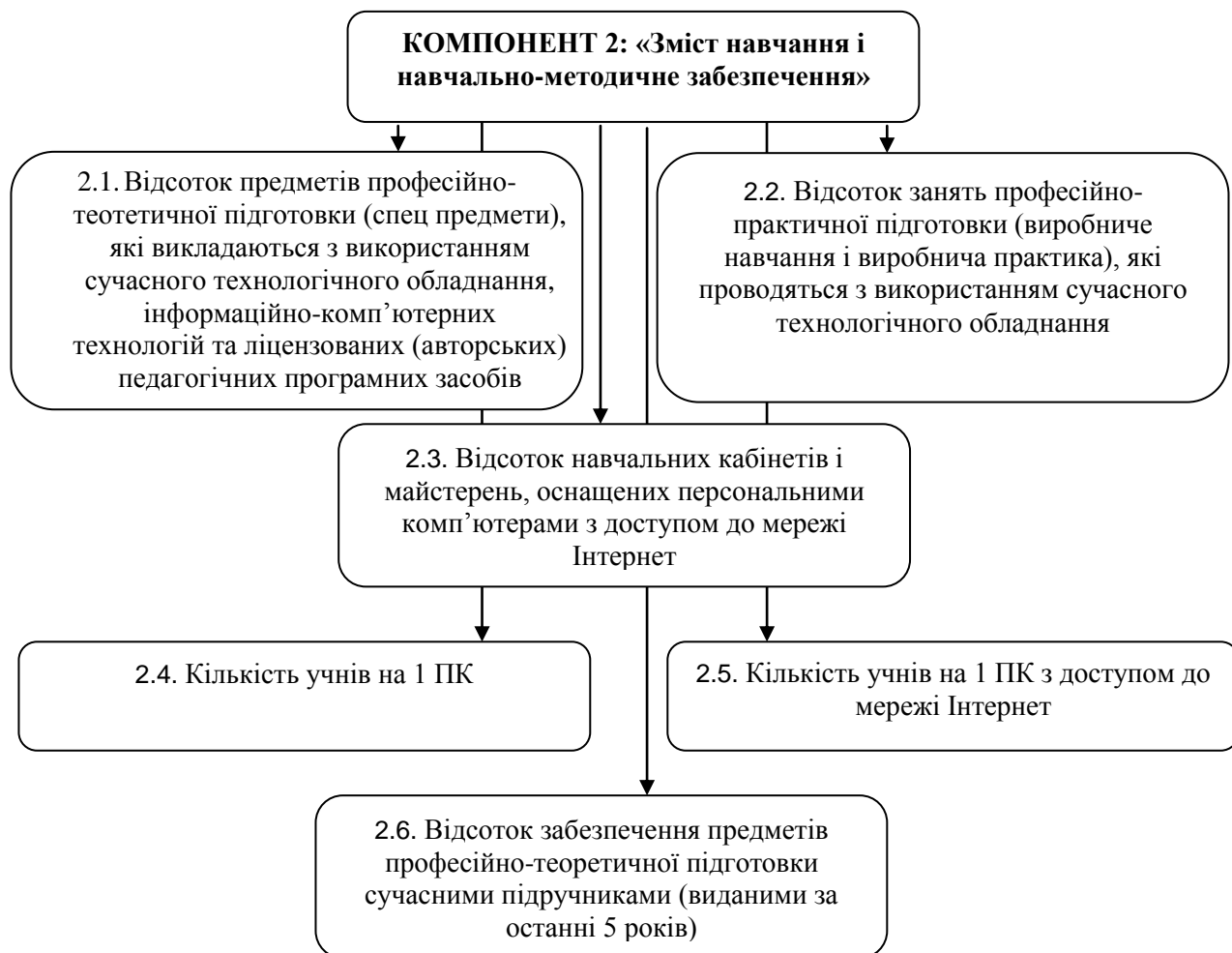
У всіх пілотних регіонах спостерігається значне **зростання** працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями (показник 1.2) в діапазоні від 3,65% до 100%, що свідчить про зацікавленість роботодавців у молодих кваліфікованих кадрах.

На фоні збільшення кількості працевлаштованих випускників, вбачається закономірним **зниження** кількість випускників, які самостійно працевлаштувалися (показник 1.3) в Львівській області, Автономній Республіці Крим, Києві від 1,37% до 36,65%. В Харківській, Черкаській та Дніпропетровській областях показник не змінився і тенденція становить 0%.

За даними ІАС доволі незначна кількість випускників звертається за допомогою до служби зайнятості (показник 1.3). Кількість звернутих збільшилася лише в Харківській області на 2,68%, а зменшилася в Львівській області на 1,49%. В інших регіонах показник не змінився.

У двох пілотних областях спостерігається тенденція **зростання** випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи (показник 1.5). Це Львівська та Харківська області. В інших регіонах спостерігається **зниження** показника 1.5 в діапазоні від 0,33% до 18,96%, що свідчить про не найкращі умови праці в цій галузі.

1.2. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ЗА ІНДИКАТОРАМИ «ЗМІСТ НАВЧАННЯ І НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

1.2.1. ІНДИКАТОР 2.1.

Національний рівень

Аналізуючи дані інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ на національному рівні у галузево-територіальному розрізі (за даними шести пілотних регіонів), ми спостерігаємо загальну тенденцію зростання відсотків предметів професійно-теоретичної підготовки (спецпредмети), що викладаються з використанням сучасного технологічного обладнання, інформаційно-комп'ютерних технологій (ІКТ) та ліцензованих (авторських) педагогічних програмних засобів навчання (ППЗ). Можна відмітити, що у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. збільшення відбулось у межах від 26,03% до 0,48% (Табл. 1.2.1). Значне збільшення відсотка спостерігається в ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування Автономної Республіки Крим на 26,03% і ПТНЗ транспортної галузі Дніпропетровської обл. – 21,74%.

Тенденція змін за індикатором 2.1

2.1.	Будівництво	Невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
АР Крим	0,19% ↘	10,63% ↗	–	17,53% ↗	6,42% ↗	26,03% ↗	14,26% ↗
Дніпропетровська обл.	3,63% ↗	0,00% ↗	–	5,24% ↗	4,06% ↗	9,83% ↘	21,74% ↗
Львівська обл.	4,37% ↗	7,48% ↗	0%	0,31% ↘	3,54% ↗	19,37% ↗	0,48% ↗
м. Київ	3,27% ↗	6,82% ↘	0%	1,30% ↘	–	–	13,44% ↗
Харківська обл.	5,93% ↗	5,86% ↘	–	0,00%	5,93% ↗	5,93% ↗	2,78% ↗
Черкаська обл.	1,63% ↗	6,25% ↗	–	2,26% ↘	3,31% ↗	8,80% ↗	2,68% ↗

Аналіз тенденцій зміни за індикатором 2.1. за галузями виробництва показав, що у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. спостерігається підвищення індикатора в межах від 1,95% до 10,06%:

- у ПТНЗ будівельної галузі спостерігається загальна тенденція зростання в усіх областях у межах від 1,63 (Черкаська обл.) до 5,93% (Харківська обл.), окрім АР Крим (зменшення на 0,19%);

- у ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення спостерігається зростання в АР Крим (10,63%), Львівській (7,48%) і Черкаській (6,25%) областях. У Дніпропетровській обл. показник залишився без змін, а Харківській області і м. Києві спостерігається спад на 5,86% і 6,82%, відповідно;

- у ПТНЗ галузі зв'язку показник залишився без змін;

- у ПТНЗ промислової галузі спостерігається зростання в АР Крим (17,53%) і Дніпропетровській області (5,24%). У Харківській області показник залишився без змін. Спад спостерігається у Черкаській області на 2,26%, м. Києві – 1,3%, Львівській області – 0,31%;

- у ПТНЗ галузі сільського господарства спостерігається загальна тенденція зростання в усіх областях від 3,31% до 6,42%. Значне збільшення спостерігається в АР Крим;

- у ПТНЗ у галузі торгівлі та громадського харчування спостерігається зростання від 5,93% (Харківська обл.) до 26,03% (АР Крим). Спад спостерігається у Дніпропетровській області на 9,83%;

- у ПТНЗ транспортної галузі спостерігається загальна тенденція зростання в усіх областях від 0,48% (Львівська обл.) до 21,74% (Дніпропетровська обл.).

Рис. 1.2.1. Тенденція змін індикатора 2.1

1.2.2. ІНДИКАТОР 2.2.

Аналізуючи індикатор 2.2 на національному рівні у галузево-регіональному розрізі ми спостерігаємо загальну тенденцію зростання відсотка занять професійно-практичної підготовки (виробниче навчання і виробнича практика), що проводяться з використанням сучасного технологічного обладнання, матеріалів тощо. Можна відмітити, що у 2007–2006 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. **збільшення** відбулось у межах від 0,28% до 28,98% (Табл. 1.2.2). Значне збільшення спостерігається в Черкаській обл. у ПТНЗ галузі транспорту (28,98%), ПТНЗ ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення (25,06%), ПТНЗ будівництва (24,69%).

Таблиця 1.2.2

Тенденція змін за індикатором 2.2

2.2.	Будівництво	ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
Автономна Республіка Крим	17,79% ↗	10,74% ↗	-	7,74% ↘	2,43% ↘	11,18% ↗	4,23% ↗
Дніпропетровська обл.	11,57% ↗	2,88% ↘	-	7,84% ↗	1,11% ↗	1,39% ↗	0,00%
Львівська обл.	1,98% ↗	0,28% ↗	0%	0,99% ↗	4,11% ↗	10,38% ↗	3,81% ↗
м. Київ	0,71% ↘	0,00%	0%	0,00%	-	-	4,92% ↗
Харківська обл.	5,18% ↗	12,41% ↘	-	0,35% ↘	11,63% ↘	11,63% ↘	16,39% ↘
Черкаська обл.	24,69% ↗	25,06% ↗	-	9,83% ↗	6,24% ↗	14,88% ↗	28,98% ↗

Проведений аналіз даних за індикатором 2.2 у ПТНЗ пілотних регіонів на національному рівні у галузево-регіональному розрізі дав такі результати:

- у ПТНЗ будівельної галузі спостерігається загальна тенденція зростання, в

межах від 1,63 (Черкаська обл.) до 5,93% (Харківська обл.), крім м. Києва (зменшення на 0,71%).

- у ПТНЗ галузі зв'язку (м. Київ і Львівська обл.) показник залишився без змін;
- у галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення спостерігається зростання в АР Крим (10,74%), Львівській (0,28%) і Черкаській (25,06%) областях. У м. Києві показник залишився без змін, а Харківській і Дніпропетровській областях спостерігається спад на 12,41% і 2,88%, відповідно.
- у ПТНЗ промислової галузі спостерігається зростання від 0,99 % (Львівська обл.) до 9,83% (Черкаська обл.). У м. Києві показник залишився без змін. Спад спостерігається у Харківській області на 0,35%, Автономній республіці Крим – 7,74%.
- у ПТНЗ галузі сільського господарства спостерігається загальна тенденція зростання від 1,11% (Дніпропетровська обл.) до 6,24% (Черкаська обл.). Спад спостерігається у Харківській області на 11,63%, АР Крим – 2,43%. Дані по м. Києву відсутні.
- у ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування спостерігається тенденція зростання від 1,39% (Дніпропетровська обл.) до 14,88% (Черкаська обл.). У м. Києві показник відсутній. Спад спостерігається у Харківській області на 11,63%.
- у ПТНЗ транспортної галузі спостерігається загальна тенденція зростання від 3,81% (Львівська обл.) до 28,98% (Черкаська обл.). У Дніпропетровській обл. показник залишився без змін. Спад спостерігається у Харківській області на 16,39%.

Рис. 1.2.2. Тенденція змін за індикатором 2.2

Аналіз занять професійно-практичної підготовки (виробниче навчання і виробнича практика), що проводяться з використанням сучасного технологічного обладнання, матеріалів тощо на національному рівні у

галузовому розрізі показав, що у 2007–2008 н.р. дані індикатора 2.2 збільшилися у межах від 7,48% до 1,32% порівняно з 2006–2007 н.р. (Рис. 1.2.2). Значне збільшення відсотка спостерігається в ПТНЗ галузі будівництва, найбільш виразним є показник в галузі зв'язку.

1.2.3. ІНДИКАТОР 2.3.

Аналізуючи дані на національному рівні у галузево-регіональному розрізі ми спостерігаємо загальну тенденцію зростання відсотка навчальних кабінетів і майстерень, оснащених персональними комп'ютерами (ПК) із доступом до мережі Інтернет (індикатор 2.3).

Можна відмітити, що у 2007–2006 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. збільшення відбулось у межах від 17,76% до 3,15% (Таблиця 1.2.3).

Значні збільшення спостерігається в ПТНЗ м. Києва в галузі ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення (17,76%), Черкаській області в ПТНЗ в галузі промисловості (11,93%).

Таблиця 1.2.3

Тенденція змін за індикатором 2.3

2.3.	Будівництво	ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
Автономна Республіка Крим	0,8% ↗	1,85% ↗	–	0,61% ↘	2,42% ↗	8,20% ↘	6,11% ↗
Дніпропетровська обл.	1,03% ↗	7,64% ↗	–	1,53% ↗	0,98% ↗	1,06% ↗	0,00%
Львівська обл.	1,28% ↗	1,06% ↘	0%	2,07% ↗	0,05% ↘	7,59% ↗	0,13% ↘
м.Київ	0,56% ↗	17,76% ↗	0%	3,42% ↗	–	–	2,29%
Харківська обл.	0,12% ↘	13,74% ↗	–	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Черкаська обл.	5,61% ↗	4,94% ↗	–	11,93% ↗	3,15% ↗	0,00%	4,24% ↗

Аналіз індикатора 2.3 на національному рівні у регіональному розрізі визначає рейтинг регіонів України і тенденцію змін відсотка навчальних кабінетів і майстерень, оснащених персональними комп'ютерами із доступом до мережі Інтернет, що відбулися у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р.

Проведений аналіз індикатора 2.3 «Відсоток навчальних кабінетів і майстерень, оснащених персональними комп'ютерами із доступом до Інтернет» у ПТНЗ пілотних регіонів на національному рівні у галузево-регіональному розрізі дав такі результати:

- у ПТНЗ будівельної галузі спостерігається загальна тенденція зростання в усіх областях у межах від 0,81 (Автономної Республіки Крим) до 5,61% (Черкаська обл.), крім Харківської обл. в якій відбулось зменшення на 0,19%.
- У ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення спостерігається зростання у

межах від 1,85% (АР Крим) до 17,76% (м. Київ). У Львівській області спостерігається спад на 1,06%;

- у **ПТНЗ галузі зв'язку** представлена у двох областях, м. Київ і Львівська обл., в яких показник залишився без змін.
- у **ПТНЗ промислової галузі** спостерігається зростання у межах від 1,53% (Дніпропетровська обл.) до 11,93% (Черкаська обл.). У Харківській області показник залишився без змін. Спад спостерігається в Автономній республіці Крим на 0,61%.
- У **ПТНЗ галузі сільського господарства** спостерігається зростання в Дніпропетровській обл. на 0,98%, Автономної Республіці Крим – 2,42% і Черкаській обл. – 3,15%. Дані по м. Києву не представлені зв'язку відсутністю навчальних закладів сільськогосподарського напрямку. У Харківській області показник залишився без змін. Спад спостерігається у Львівській обл. на 0,05%.
- У **ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування** спостерігається зростання в Дніпропетровській обл. на 1,06% і Львівській обл. на 7,59%. У Харківській і Черкаській областях показник залишився без змін. У м. Києві дані за індикатором відсутні. Спад спостерігається у АР Крим на 8,2%.
- У **ПТНЗ транспортної галузі** зростання спостерігається в Черкаській обл. на 4,24% і АР Крим на 6,11%. У Дніпропетровській і Харківській областях показник залишився без змін. Зменшення спостерігається у Львівській обл. і м. Києві на 0,13% і 2,29% відповідно.

Рис. 1.2.3. Тенденція змін індикатора 2.3

Аналіз навчальних кабінетів і майстерень, оснащених персональними комп'ютерами із доступом до мережі Інтернет на національному рівні в галузевому розрізі показав, що у 2007–2008 н.р. дані індикатора 2.3 збільшився у межах від 7,48% до 1,32% порівняно з 2006–2007 н.р. (Рис. 1.2.3). Значне збільшення відсотка спостерігається в галузі житлово-

комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення, найбільш виразним є показник в галузі зв'язку.

1.2.4. ІНДИКАТОР 2.4.

Аналізуючи дані інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ на національному рівні у галузево-регіональному розрізі (за даними шести пілотних регіонів) ми спостерігаємо загальну тенденцію зменшення кількості учнів (від загальної кількості) на 1 ПК (індикатор 2.4).

Можна відмітити, що у 2007–2006 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. зменшення відбулось у межах від 85,91% до 5,55% (Таблиця 1.2.4).

Значне зменшення кількості учнів на 1 ПК спостерігається в ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення Дніпропетровської області на 85,91%, ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування Львівської обл. – 82,84% і Автономної республіки Крим – 78,73%.

Таблиця 1.2.4

Тенденція змін за індикатором 2.4

2.4.	Будівництво	ЖКТ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
Автономна Республіка Крим	27,68% ↗	39,57% ↗	-	6,43% ↗	38,77% ↗	78,73% ↗	45,07% ↗
Дніпропетровська обл.	8,99% ↗	85,91% ↗	-	20,93% ↗	9,94% ↗	9,26% ↗	1,90% ↘
Львівська обл.	20,96% ↗	4,29% ↗	9,30% ↗	1,06% ↗	37,19% ↗	82,84% ↗	66,53% ↗
м. Київ	25,02% ↗	3,92% ↗	0,29% ↗	8,01% ↗	-	-	11,68% ↗
Харківська обл.	28,91% ↗	4,53% ↘	-	5,70% ↗	3,43%	3,43% ↗	33,95% ↗
Черкаська обл.	50,54% ↗	47,29% ↗	-	29,78% ↗	14,87% ↗	27,04% ↗	5,55% ↗

Аналіз індикатора 2.4 на національному рівні у регіональному розрізі подано на рисунку 2.25 визначає рейтинг регіонів України і тенденцію змін кількості учнів (від загальної кількості) на 1 ПК, що відбулися у 2007–2008 н.р порівняно з 2006–2007 н.р.

Проведений аналіз індикатора 2.4 «Кількості учнів (від загальної кількості) на 1 ПК» у ПТНЗ пілотних регіонів на національному рівні у галузево-регіональному розрізі дав такі результати.

- у ПТНЗ будівельної галузі спостерігається загальна тенденція зменшення кількості учнів на 1 ПК в усіх областях, у межах від 8,99% (Дніпропетровська обл.) до 50,54% (Черкаська обл.);
- у ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення спостерігається також загальна тенденція зменшення кількості учнів на 1 ПК, у межах від 3,92% (м. Київ) до 85,91% (Дніпропетровська обл.), крім Харківської області в якій

спостерігається збільшення на 4,53%.

- у **ПТНЗ галузі зв'язку** представлено у двох областях, м. Київ і Львівська обл., в яких зменшення кількості учнів на 1 ПК відбулось на 0, 29% і 9,3% відповідно.
- у **ПТНЗ промислової галузі** спостерігається загальна тенденція зменшення кількості учнів на 1 ПК у межах від 1,06% (Львівська обл.) до 29,78% (Черкаська обл.);
- у **ПТНЗ галузі сільського господарства** спостерігається зменшення кількості учнів на 1 ПК у межах від 9,94% (Дніпропетровська обл.) до 37,19% (Львівська обл.). Дані по м. Києву не представлені зв'язку відсутністю навчальних закладів сільськогосподарського напрямку. У Харківській області показник збільшився на 3,43%.
- у **ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування** спостерігається загальна тенденція зменшення кількості учнів на 1 ПК (Рис. 1.2.31) у межах від 9,26% (Дніпропетровська обл.) до 78,73% (АР Крим), крім Харківської області в якій відбулось збільшення на 3,43%;
- у **ПТНЗ транспортної галузі** спостерігається зменшення кількості учнів на 1 ПК у межах від 5,55% (Черкаська обл.) до 66,53% (Львівська обл.), крім Дніпропетровської області в якій відбулось збільшення на 1,9%.

Аналіз кількості учнів (від загального контингенту ПТНЗ) на 1 персональний комп'ютер на національному рівні у галузевому розрізі показав, що у 2007–2008 н.р. дані індикатора 2.4 зменшилися у межах від 4,5% до 38,89% порівняно з 2006–2007 н.р. (Рис. 1.2.4). Значне зменшення відсотка спостерігається в ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування. Але найбільш виразним є показник в галузі зв'язку, з найменшою кількістю учнів на 1 ПК – 5 осіб.

Рис. 1.2.4. Тенденція змін індикатора 2.4.

1.2.5. ІНДИКАТОР 2.5.

Аналізуючи дані на національному рівні у галузево-регіональному розрізі ми спостерігаємо загальну тенденцію зменшення кількості учнів (від

загальної кількості) на 1 ПК з доступом до мережі Інтернет (індикатор 2.5).

Можна відмітити, що у 2007–2006 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. зменшення індикатора відбулось у межах від 85,91% до 0,02% (Табл. 1.2.5).

Значні зменшення кількості учнів на 1 ПК з доступом до мережі Інтернет спостерігається в ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення Дніпропетровської області на 95,66% і Автономної республіки Крим – 87,31%.

Таблиця 1.2.5

Тенденція змін за індикатором 2.5

2.5.	Будівництво	ЖКТ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
Автономна Республіка Крим	27,26% ↘	87,31% ↘	-	51,44% ↘	60,17% ↘	31,09% ↘	4,99% ↘
Дніпропетровська обл.	16,63% ↘	95,66% ↘	-	65,95% ↘	48,87% ↘	6,33% ↘	1,90% ↗
Львівська обл.	3,91% ↗	7,46% ↘	9,30% ↘	1,78% ↘	7,67% ↘	3,91% ↘	68,63% ↘
м.Київ	24,65% ↘	0,02% ↘	0,29% ↗	6,68% ↘	-	-	46,52% ↘
Харківська обл.	28,67% ↘	3,21% ↘	-	5,70% ↘	-8,60% ↘	8,60% ↗	33,95% ↘
Черкаська обл.	47,48% ↘	11,65% ↘	-	24,38% ↘	42,12% ↘	0,00%	20,79% ↘

Аналіз індикатора 2.5 у регіональному розрізі, поданого на рисунку 2.34, визначає рейтинг пілотних регіонів України і тенденцію змін кількості учнів (від загальної кількості) на 1 ПК з доступом до мережі Інтернет, що відбулися у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. Проведений аналіз індикатора 2.5 дав такі результати:

- у ПТНЗ будівельної галузі спостерігається загальна тенденція зменшення кількості учнів на 1 ПК з доступом до мережі Інтернет в усіх областях, у межах від 16,63% (Дніпропетровська обл.) до 47,48% (Черкаська обл.), крім Львівської обл. в якій показник збільшився на 3,91 %;
- у ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення спостерігається загальна тенденція зменшення кількості учнів на 1 ПК з доступом до мережі Інтернет у всіх областях, у межах від 3,21% (Харківська обл.) до 95,66% (Дніпропетровська обл.);
- ПТНЗ галузі зв'язку представлено у двох областях, м. Київ і Львівська обл. Зменшення кількості учнів на 1 ПК з доступом до мережі Інтернет відбулось у Львівській обл. на 9,3%, а в м. Києві відбулось збільшенні на 0,29%.
- У ПТНЗ промислової галузі спостерігається загальна тенденція зменшення кількості учнів на 1 ПК з доступом до мережі Інтернет у всіх областях (Рис. 2.38) у межах від 1,78% (Львівська обл.) до 65,95% (Дніпропетровська обл.);
- у ПТНЗ галузі сільського господарства спостерігається зменшення

кількості учнів на 1 ПК з доступом до мережі Інтернет у межах від 7,67% (Львівська обл.) до 60,17% (АР Крим). У Харківській області показник збільшився на 8,6%;

- у ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування спостерігається тенденція зменшення кількості учнів на 1 ПК з доступом до мережі Інтернет у межах від 3,91% (Львівська обл.) до 31,09% (АР Крим), крім Харківської області в якій відбулось збільшення на 8, 6%;
- у ПТНЗ транспортної галузі спостерігається зменшення кількості учнів на 1 ПК у межах від 4,99% (АР Крим обл.) до 68,63% (Львівська обл.), крім Дніпропетровської області в якій відбулось збільшення на 1, 9%.

Аналіз кількості учнів (від загального контингенту ПТНЗ) на 1 персональний комп'ютер з доступом до мережі Інтернет на національному рівні у галузевому розрізі показав, що у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р дані індикатора 2.5 зменшилися у межах від 4,5% до 34,22%. (Рис. 1.2.5).

Значне зменшення кількості учнів на 1 ПК з доступом до мережі Інтернет спостерігається в ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення.

Найбільш виразним є показник в галузі зв'язку, з найменшою кількістю учнів на 1 ПК – 5 осіб.

Рис. 1.2.5. Тенденція змін індикатора 2.5

1.2.6. ІНДИКАТОР 2.6.

Аналізуючи дані на національному рівні в галузево-регіональному розрізі ми спостерігаємо загальну тенденцію зростання відсотка забезпечення предметів професійно-теоретичної підготовки сучасними підручниками виданими за останні 5 років. Можна відмітити, що у 2007–2006 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р збільшення індикатор 2.6 відбулось у межах від 29,73% до 0,03% (Таблиця 1.2.6). Значні збільшення спостерігаються в АР

Крим в ПТНЗ галузях ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення (29,73%), транспорту (29,11%), торгівля та громадського харчування (19,49%).

Аналіз індикатора 2.6 у регіональному розрізі, визначає рейтинг регіонів України і тенденцію змін у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. відсотка забезпечення предметів професійно-теоретичної підготовки сучасними підручниками виданими за останні 5 років. Проведений аналіз індикатора 2.6 у ПТНЗ пілотних регіонів на національному рівні у галузево-регіональному розрізі дав такі результати:

- у ПТНЗ будівельної галузі спостерігається зростання у межах від 2,91% (Автономної Республіки Крим) до 13,36% (Черкаська обл.). Зменшення спостерігається у Харківській обл. та м. Києві на 1,9% і 2,79% відповідно.

Таблиця 1.2.6

Тенденція змін за індикатором 2.6

2.6.	Будівництво	ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
Автономна Республіка Крим	13,36% ↘	29,73% ↘	-	-5,78% ↗	10,64% ↘	19,49% ↘	29,11% ↘
Дніпропетровська обл.	5,64% ↘	0,00%	-	1,45% ↘	5,00% ↘	0,30% ↘	0,00%
Львівська обл.	2,91% ↘	2,10% ↘	0%	0,80% ↘	2,79% ↘	0,34% ↘	0,86% ↗
м.Київ	2,79% ↗	35,10% ↗	0%	0,03% ↘	-	-	16,92% ↘
Харківська обл.	1,90% ↗	-5,42% ↗	-	8,00% ↘	0,15% ↗	0,15% ↗	2,78% ↘
Черкаська обл.	8,53% ↘	1,62% ↘	-	5,72% ↗	6,37% ↗	14,03% ↘	7,94% ↘

- у ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення спостерігається зростання у межах від 1,62% (Черкаська обл.) до 29,73% (АР Крим). У м. Києві та Харківській області спостерігається спад на 35,10% і 5,42% відповідно. У Дніпропетровській області показник залишився без змін.

- у ПТНЗ галузі зв'язку представлено у двох областях, м. Київ і Львівська обл., в яких показник залишився без змін.

- у ПТНЗ промислової галузі спостерігається зростання в межах від 0,03% (м. Київ) до 8% (Харківська обл.). Спад спостерігається у Черкаській області на 5,72% і АР Крим – 5,78%.

- у ПТНЗ галузі сільського господарства спостерігається зростання в Автономній Республіці Крим на 10,64%, Дніпропетровській обл. – 5% і Львівській обл. – 2,79%. Дані по м. Києву не представлені зв'язку відсутністю навчальних закладів сільськогосподарського напрямку. Спад спостерігається у Черкаській обл. на 6,37% і у Харківській області 0,15%.

- у ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування спостерігається зростання в АР Крим на 19,49%, Дніпропетровській обл. на

0,3%, Львівській обл. – 0,34% і Черкаська обл. – 14,03%. У м. Києва Дані по індикатору відсутні. Спад спостерігається в Харківській області на 0,15% і.

- у ПТНЗ транспортної галузі зростання спостерігається в межах від 2,78% (Харківська обл.) до 29,11% (АР Крим). У Дніпропетровській області показник залишився без змін. Зменшення спостерігається у Львівській обл. на 0,86%.

Аналіз забезпечення предметів професійно-теоретичної підготовки сучасними підручниками виданими за останні 5 років на національному рівні у галузевому розрізі показав, що у 2007–2008 н.р. дані індикатора 2.6. збільшилися в межах від 2,70% до 9,32% порівняно з 2006–2007 н.р. (Рис. 1.2.6), проте в галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення зменшилось 1,18%. Значне збільшення спостерігається в ПТНЗ транспортної галузі.

Рис. 1.2.6. Тенденція змін індикатора 2.6

1.2.7. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ЗА КОМПОНЕНТОМ 2: «ЗМІСТ НАВЧАННЯ І НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

На рисунку 1.2.7 подано аналіз групи індикаторів змісту навчання і навчально-методичного забезпечення на національному рівні (за даними шести пілотних регіонів).

Проведений аналіз дав такі результати:

- 35,65% предметів професійно-практичної підготовки (спецпредмети) закладів ПТО України здійснюється з використанням сучасного технологічного обладнання, інформаційно-комп'ютерних технологій та ліцензованих (авторських) педагогічних програмних засобів навчання.

Аналіз індикатора 2.1 на національному рівні за галузями виробництва показав, що використання сучасного технологічного обладнання, інформаційно-комп'ютерних технологій та ліцензованих (авторських) педагогічних програмних засобів навчання професійно-технічними навчальними закладами у 2007–2008 н.р. становить: зв'язок – 96,51%,

торгівля та громадська харчування 46,04%, транспорт – 39,92%, будівництво – 36,59%, сільське господарство – 27,38%, промисловість – 26,50%, житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення – 23,23%; 48,26% занять професійно-практичної підготовки (виробниче навчання і виробнича практика) закладів ПТО України проводяться з використанням сучасного технологічного обладнання, матеріалів тощо.

Аналіз індикатора 2.2 на національному рівні за галузями виробництва показав, що проведення занять професійно-практичної підготовки (виробниче навчання і виробнича практика) з використанням сучасного технологічного обладнання, матеріалами тощо професійно-технічними навчальними закладами у 2007–2008 н.р. становить: зв'язок – 75,13%, торгівля та громадська харчування – 66,61%, сільське господарство – 46,63%, будівництво – 51,4%, транспорт – 42,03%, промисловість – 38,84%, житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення – 36,98%; 10,21% кабінетів та майстерень закладів ПТО оснащених персональними комп'ютерами із доступом до мережі Інтернет.

Аналіз індикатора 2.3 на національному рівні за галузями виробництва показав, що оснащення навчальних кабінетів і майстерень ПТНЗ персональними комп'ютерами із доступом до мереж Інтернет у 2007–2008 н.р. становить: зв'язок – 47,52%, транспорт – 15,76%, житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення – 9,82%, промисловість – 9,05%, торгівля та громадське харчування – 6,33%, будівництво – 5,81%, сільське господарство – 3,73%; забезпечення персональними комп'ютерами в ПТНЗ України в середньому становить 26 учнів на 1 ПК. *Аналіз індикатора 2.4 на національному рівні* за галузями виробництва показав, що кількість учнів на 1 персональний комп'ютер від загального контингенту ПТНЗ у 2007–2008 н.р. становить: зв'язок – 5, транспорт – 20, житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення – 23, сільське господарство – 27, торгівля та громадське харчування – 27, будівництво – 32, промисловість – 35; забезпечення персональними комп'ютерами із доступом до мережі Інтернет в ПТНЗ України в середньому становить 82 учня на 1 ПК.

Рис. 1.2.7. Тенденція змін на національному рівні змісту навчання і навчально-методичного забезпечення ПТНЗ (за даними шести пілотних регіонів України)

Аналіз індикатора 2.5 на національному рівні за галузями виробництва показав, що кількість учнів на 1 персональний комп'ютер з доступом до мережі Інтернет, від загального контингенту ПТНЗ, у 2007–2008 н.р. становить: зв'язок – 7, промисловість – 49, житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення – 76, транспорт – 87, торгівля та громадське харчування – 92, будівництво – 133, сільське господарство – 133;

- забезпечення предметів професійно-теоретичної підготовки навчальних закладів ПТО сучасними підручниками виданими за останні 5 років становить в середньому 56,51%.

Аналіз індикатора 2.6 на національному рівні за галузями виробництва показав, що забезпечення навчальних закладів системи ПТО сучасними підручниками виданими за останні 5 років становить: зв'язок – 76,74%, торгівля та громадська харчування 63,52%, будівництво – 59,25%, сільське господарство – 58,97%, промисловість – 54,51%, транспорт – 51,33%, житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення – 48,25%.

Таким чином, аналіз змісту навчання і навчально-методичного забезпечення ПТНЗ пілотних регіонів на національному рівні за даними

2006–2007 н.р. і 2007–2008 н.р. дав можливість зробити висновки:

- під впливом соціально-економічних та інформаційно-технологічних змін в діяльності ПТНЗ виникла суспільна потреба активізації інноваційних процесів у змісті навчання і навчально-методичного забезпечення;
- позитивною є тенденція інформатизації професійно-технічних навчальних закладів, оснащення комп'ютерною технікою та під'єднання до всесвітньої мережі Інтернет;
- в цілому спостерігається позитивна тенденція зростання показників якості освіти на національному рівні і в галузево-регіональному розрізі.
- найкращі дані змісту навчання і навчально-методичного забезпечення ПТНЗ мають галузі зв'язку, торгівлі та громадського харчування, транспорту і будівництва. Найбільш виразною є галузь зв'язку, що на нашу думку пов'язано з особливими умовами професійної діяльності в галузі, використанням інформаційно-комунікаційних технологій;

1.3. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ЗА ІНДИКАТОРАМИ «ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ»

1.3.1. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ПТНЗ ПІЛОТНИХ РЕГІОНІВ У ГАЛУЗЕВОМУ РОЗРІЗІ

У ПТНЗ усіх напрямів підготовки в шести пілотних регіонах, крім ПТНЗ будівельної галузі та сфери ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення (Таблиця 1.3.1) спостерігається **зниження** кількості випускників, які успішно закінчили навчання (показник 3.1) у 2008-2007 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. Зокрема, зниження показника спостерігається в діапазоні від 0,81% до 6,43%.

Таблиця 1.3.1

Динаміка зміни показників за індикаторами 3.1–3.8

Галузь	Ефективність навчання: 3.1. Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи) Тенденція	Ефективність навчання: 3.2. Відсоток випускників, які отримали дипломи з відзнакою. Тенденція	Ефективність навчання : 3.3.1. Відсоток учнів, які отримали технологічно складну, наукоємну професію. Тенденція	Ефективність навчання: 3.3.2. Відсоток учнів, які отримали інтегровану професію. Тенденція	Ефективність навчання: 3.5. Відсоток випускників, які отримали розряди нижче встановлених навчально-програмними документами. Тенденція	Ефективність навчання: 3.6. Відсоток випускників, які продовжили навчання у ВНЗ I-IV рівнів акредитації. Тенденція	Ефективність навчання: 3.7. Відсоток учнів та слухачів, які відраховані протягом календарного року з різних причин. Тенденція	Ефективність навчання: 3.8. Відсоток роботодавців, які вважають достатнім освітньо-кваліфікаційний рівень підготовки випускників. Тенденція
Будівництво	0,68	-0,58	-5,18	8,01	-1,17	0,54	-0,73	1,69
ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	16,14	1,75	-4,21	20,27	0,21	2,42	-2,90	-3,17
Зв'язок	-0,81	3,40	2,02	-1,70	-0,20	-4,74	-0,98	0,00
Промисловість	-3,41	-0,62	8,64	2,41	2,45	-0,23	0,58	-0,42
Сільське господарство	-0,83	0,77	-2,43	-2,06	0,52	4,07	-4,93	0,82
Торгівля та громадське харчування	-4,93	3,65	-6,96	1,14	0,84	3,64	-7,99	-3,01
Транспорт	-6,43	-0,70	9,00	-0,55	-0,10	1,34	-7,24	0,38

Але при цьому серед випускників галузей зв'язку, сільського господарства і сфери торгівлі та громадського харчування **зростає** кількість

випускників, які отримали дипломи з відзнакою (показник 3.2). На жаль, для ПТНЗ будівельної галузі, транспортної галузі та галузі промисловості цей показник дещо знизився в діапазоні від 0,58% до 0,70%.

Значно **зменшилася** кількість учнів, які отримали технологічно складну, наукоємну професію (показник 3.3.1) в будівельній галузі, галузі сільського господарства, сфери ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення та сфери торгівлі і громадського харчування. Зріс цей показник лише в ПТНЗ промислової галузі та зв'язку в діапазоні від 2,02% до 8,64%.

Проте **зростає** кількість учнів, які отримали інтегровану професію (показник 3.3.2). Цей показник найвищий серед випускників сфери ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення і становить 20,27%, тобто кожний п'ятий випускник володіє інтегрованою професією. Серед випускників транспортної галузі, сільського господарства та зв'язку цей показник знизився.

У зв'язку із загальним зниженням показника 3.1 є закономірним збільшення кількості випускників, які отримали розряди нижче встановлених навчально-програмними документами (показник 3.5). Ці показники зросли в діапазоні від 0,21% до 2,45%. Зниження спостерігається лише в ПТНЗ будівельної галузі, транспортної та зв'язку в діапазоні від 0,10% до 1,17%.

Водночас, майже в усіх ПТНЗ, крім ПТНЗ промислової галузі та зв'язку, зафіксоване **зростання** кількості випускників, які продовжили навчання у ВНЗ (показник 3.6). Цей показник коливається в діапазоні від 0,54% до 4,07%.

Позитивним є також той факт, що значно **зменшилася** кількість учнів, які були відраховані протягом календарного року з різних причин (показник 3.7). Зокрема, зниження показника спостерігається в діапазоні від 0,73% до 7,99%. Ця тенденція зберігається в ПТНЗ усіх напрямків, крім ПТНЗ промислової галузі, де цей показник зріс на 0,58%.

Не всі роботодавці задоволені рівнем підготовки випускників (показник 3.8). Так для ПТНЗ промислової галузі, сфери ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення та сфери торгівлі і громадського харчування рівень невдоволеності зріс від 0,42% до 3,17%. Кращий рівень підготовки отримали випускники ПТНЗ будівельної галузі, транспортної та галузі сільського господарства, тому рівень задоволеності роботодавців зріс від 0,38% до 1,69%. Для ПТНЗ галузі зв'язку цей показник залишився без змін.

Отже, враховуючи дані тенденції, можна виявляти певні проблемні зони, аналізувати причини незадовільних результатів, приймати відповідні управлінські рішення.

1.4. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ЗА ІНДИКАТОРАМИ «ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ»

1.4.1. ІНДИКАТОР 4.1.

Аналіз індикатора 4.1. «Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що має гриф МОН України» проводиться за даними інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ на національному рівні у галузево-територіальному розрізі представленими шістьма пілотними регіонами (Таблиця 1.4.1).

Аналіз індикатора 4.1 на національному рівні у регіональному розрізі представлений на рисунку 1.4.1 визначає рейтинг пілотних регіонів України і тенденцію змін відсотка викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що має гриф МОН України що відбулися у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р.

Тенденція змін за індикатором 4.1

	Будівництво	ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
АР Крим	0,03% ↗	–	–	–	–	0,38% ↗	–
Дніпропетровська обл.	–	–	–	0,08% ↗	0,09% ↗	–	–
Львівська обл.	–	0,15% ↗	–	–	–	0,02% ↘	1,80% ↗
м. Київ	3,33% ↘	–	0,01% ↗	0,23% ↘	–	–	0,47% ↘
Харківська обл.	–	0,07% ↗	–	–	–	–	–
Черкаська обл.	–	–	–	–	–	–	–

Проведений аналіз індикатора 4.1 «Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що має риф МОН України» у ПТНЗ пілотних регіонів на національному рівні у галузево-регіональному розрізі дав такі результати:

- у ПТНЗ будівельної галузі даний індикатор представлений тільки у трьох областях. Тенденція зростання відсотка викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що має риф МОН України спостерігається тільки в АР Крим на 0,03% та Львівській обл. на 0,12%. У м. Києві показник зменшився на 3,33%, а Дніпропетровській, Харківській, Черкаській областях данні відсутні.

- у ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення спостерігається зростання за індикатором 4.1 у Львівській обл. на 0,15% та Харківській обл. на 0,07%, в інших областях данні відсутні.

- ПТНЗ галузі зв'язку представлені у двох областях, м. Київ і Львівська обл., в яких тенденція зростання індикатора спостерігається тільки у м. Києві на 0,01%. У Львівській області дані відсутні;

- У ПТНЗ промислової галузі спостерігається зростання спостерігається в Дніпропетровській обл. на 0,08%, зменшення в м. Києві на 0,23%, в інших областях дані відсутні.

- у ПТНЗ галузі сільського господарства тенденція зростання спостерігається тільки у Дніпропетровській обл. на 0,09%, в інших областях данні відсутні.

- у ПТНЗ У галузі торгівлі та громадського харчування тенденція зростання спостерігається в Автономній Республіці Крим на 0,38%, у Львівській області відбулось зменшення на 0,02%, в інших областях данні відсутні.

- у ПТНЗ транспортної галузі спостерігається тенденція зростання у Львівській обл. на 1,8%, зменшення відбулось у м. Києві на 0,47%, а в

інших областях дані відсутні.

Аналіз кількості викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що має гриф МОН України на національному рівні у галузевому розрізі показав, що у 2007–2008 н.р. дані індикатора 2.1 збільшилися порівняно з 2006–2007 н.р. у межах від 1,8% у до 0,01% (Рис. 1.4.1). Значне збільшення відсотка і найбільш виразний показник спостерігається в транспортній галузі.

Рис. 1.4.1. Тенденція змін за індикатором 4.1

1.4.2. ІНДИКАТОР 4.2.

Аналізуючи індикатор 4.2 на національному рівні у галузево-регіональному розрізі ми спостерігаємо загальну тенденцію зростання відсотка викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що мають дозвіл методичних комісій – регіональний рівень. Можна відмітити, що у 2007–2006 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р збільшення відбулось у межах від 26,87% до 0,02% (Табл. 1.4.2). Виразне збільшення відсотка спостерігається в Черкаській обл. у галузі транспорту (26,87%).

Таблиця 1.4.2

Тенденція змін за індикатором 4.2

	Будівництво	ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
АР Крим	0,76% ↗	0,35% ↗	–	0,21% ↗	0,04% ↗	0,03% ↗	4,55% ↗
Дніпропетровська обл.	0,83% ↗	0,00%	–	0,15% ↗	2,27% ↗	5,27% ↗	0,00%
Львівська обл.	0,02% ↗	1,11% ↗	0,00%	0,15% ↗	0,31% ↗	3,98% ↗	0,26% ↗
м. Київ	0,01% ↘	0,00%	0,03% ↗	0,43% ↗	–	–	0,00%
Харківська обл.	1,05% ↗	2,75% ↘	–	0,66% ↗	0,00%	1,96% ↗	0,00%
Черкаська обл.	10,29% ↗	6,01% ↗	–	4,61% ↗	5,17% ↗	14,92% ↗	26,87% ↗

Представлений на рисунку 1.4.9 аналіз індикатора 4.2 на національному рівні у регіональному розрізі визначає рейтинг пілотних регіонів України і тенденцію змін відсотка викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що мають дозвіл регіональних методичних комісій, які відбулися у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 навчальним роком.

Проведений аналіз індикатора 4.2 «Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що мають дозвіл методичних комісій – регіональний рівень» у ПТНЗ пілотних регіонів на національному рівні у галузево-регіональному розрізі дав такі результати:

- у ПТНЗ **будівельної галузі** спостерігається загальна тенденція зростання, у межах від 10,29% (Черкаська обл.) до 0,02% (Львівська обл.), зменшення відбулось у м. Києві на 0,01%.

- ПТНЗ **галузі зв'язку** представлені у двох областях, м. Київ і Львівська обл., зростання індикатора відбулось у м. Києві на 0,03%;

- у галузі **житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення** спостерігається тенденція зростання в Черкаській обл. на 6,01%, Львівській обл. на 1,11%, АР Крим – 0,35%, а Харківській обл. відбувся спад показника на 2,75%. У Дніпропетровській області і м. Києві данні відсутні.

- у ПТНЗ **промислової галузі** спостерігається загальна тенденція зростання від 0,15%% (Дніпропетровська обл.) до 4,61% (Черкаська обл.). У м. Києві данні відсутні.

- у ПТНЗ **галузі сільського господарства** спостерігається загальна тенденція зростання від 0,04% (АР Крим) до 5,17% (Черкаська обл.). Дані по Харківській області на відсутні, у м. Києві відсутня галузь сільського господарства.

- у ПТНЗ **галузі торгівлі та громадського харчування** спостерігається загальна тенденція зростання індикатора від 0,03% (АР Крим) до 14,92% (Черкаська обл.). По м. Києву показник відсутній.

- у ПТНЗ **транспортної галузі** спостерігається тенденція зростання від 0,26% (Львівська обл.) до 26,87% (Черкаська обл.). У Дніпропетровській, Харківській областях і м. Києві дані відсутні.

Аналіз викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що мають дозвіл регіональних методичних комісій на національному рівні у галузевому розрізі показав, що у 2007–2008 н.р. спостерігається загальна тенденція збільшення відсотка за індикатором 4.2 порівняно з 2006–2007 н.р. (Рис. 1.4.2). Значне збільшення спостерігається в ПТНЗ галузей транспорту і торгівлі та громадського харчування.

Рис. 1.4.2. Тенденція змін індикатора 4.2

1.4.3. ІНДИКАТОР 4.3.

Аналізуючи дані на національному рівні у галузево-регіональному розрізі ми спостерігаємо загальну тенденцію зростання відсотка майстрів виробничого навчання, учні яких є переможцями Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності (індикатор 4.3). Можна відмітити, що у 2007–2006 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. збільшення відбулось у межах від 1,42% до 0,5% (Таблиця 1.4.3).

Таблиця 1.4.3

Тенденція змін за індикатором 4.3

	Будівництво	ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
АР Крим	9,39% ↗	1,49% ↗	–	2,61% ↗	0,00%	3,74% ↗	0,06% ↘
Дніпропетровська обл.	0,00%	0,00%	–	0,08% ↗	0,23% ↗	0,10% ↗	0,00%
Львівська обл.	0,23% ↗	0,20% ↘	0,00%	0,52% ↘	0,03% ↘	1,42% ↗	0,23% ↗
м. Київ	1,41% ↗	0,00%	1,64% ↗	0,69% ↘	–	–	0,50% ↗
Харківська обл.	0,00%	1,58% ↘	–	0,00%	0,00%	3,33% ↘	0,00%
Черкаська обл.	0,00%	0,04% ↘	–	0,00%	0,93% ↗	0,00%	0,98% ↘

Аналіз індикатора 4.3 на національному рівні у регіональному розрізі визначає рейтинг регіонів України і тенденцію змін відсотка майстрів

виробничого навчання, учні яких є переможцями Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності, що відбулися у 2007–2008 н.р порівняно з 2006–2007 н.р. Найбільш виразною є Автономна Республіка Крим.

Проведений аналіз індикатора 4.3 «Відсоток майстрів виробничого навчання, учні яких є переможцями Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності» у ПТНЗ пілотних регіонів на національному рівні у галузево-регіональному розрізі дав такі результати:

- у ПТНЗ будівельної галузі спостерігається загальна тенденція зростання в Автономній Республіці Крим на 9,39%, м. Києві - 1,41% , Львівській обл. - 0,23%. В інших областях дані відсутні;

- у ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення спостерігається зростання у межах в АР Крим на 1,49%, зменшення індикатора спостерігається у Львівській обл. на 0,2%, Харківській обл. на 1,58%, Черкаській обл. на 0,04% (Рис. 1.4.19). У Дніпропетровській обл. та м. Києві дані відсутні;

- ПТНЗ галузі зв'язку представлені у двох областях, м. Київ і Львівська обл. Збільшення відсотка за індикатором 4.3 спостерігається тільки у м. Києві на 1,64%, у Львівській обл. дані відсутні;

- у ПТНЗ промислової галузі спостерігається зростання в Автономній республіці Крим на 2,61% і Дніпропетровській обл. на 0,08%. Спад відсотка за індикатором спостерігається у Львівській обл. 0,52% і м. Києві на 0,69% (Рис. 1.4.20). У Харківській і Черкаській областях дані відсутні.

- у ПТНЗ галузі сільського господарства спостерігається зростання в Черкаській обл. на 0,93% і Дніпропетровській обл. на 0,23%, зниження індикатора відбулось у Львівській обл. на 0,03%. Данні відсутні у Автономній Республіці Крим і Харківській області, по м. Києву не представлені дані зв'язку відсутністю навчальних закладів сільськогосподарського напрямку.

- у ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування спостерігається зростання в АР Крим на 3,74%, Львівській обл. – 1,42% і Дніпропетровській обл. – 0,10%. Спад відбувся Харківській області на 3,33%.

- у ПТНЗ транспортної галузі зростання спостерігається в Львівській обл. на 0,23% і м. Києві 0,50%. Зменшення відсотка за індикатором відбулось у Черкаській обл. на 0,98% і АР Крим на 0,06%, у Дніпропетровській і Харківській областях дані відсутні.

Аналіз кількості майстрів виробничого навчання, учні яких є переможцями Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності на національному рівні у галузевому розрізі показав, що у 2007–2008 н.р. спостерігається загальна тенденція збільшення індикатора 2.3 порівняно з 2006–2007 н.р. (Рис. 1.4.3). Значне збільшення відсотка і найбільш виразним є показник в ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування.

Рис. 1.4.3. Тенденція змін індикатора 4.3.

1.4.4. ІНДИКАТОР 4.4.

Аналізуючи дані інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ на національному рівні у галузево-регіональному розрізі (за даними шести пілотних регіонів) за індикатором 4.4 ми спостерігаємо загальну тенденцію збільшення відсотка педагогічних працівників, які мають педагогічні звання (старші викладачі, викладачі-методисти, майстри виробничого навчання 1 та 2 категорії). Можна відмітити, що у 2007–2006 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. збільшення відбулось у межах від 16,76% до 0,09% (Таблиця 1.4.4). Значні збільшення кількості педагогічних працівників, які мають педагогічні звання відбулися в ПТНЗ промислової галузі Харківської обл. і АР Крим.

Таблиця 1.4.4

Тенденція змін за індикатором 4.4

	Будівництво	ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
АР Крим	8,64% ↗	4,77% ↗	–	15,95% ↗	3,27% ↗	1,83% ↗	4,62% ↘
Дніпропетровська обл.	2,25% ↗	18,74% ↘	–	2,29% ↗	2,67% ↗	0,98% ↗	0,00%
Львівська обл.	1,44% ↗	4,03% ↗	0,00%	2,44% ↗	2,02% ↗	0,57% ↗	2,73% ↗
м. Київ	3,62% ↗	0,16% ↘	1,41% ↗	13,38% ↗	–	–	10,57% ↗
Харківська обл.	0,90% ↗	8,60% ↗	–	16,76% ↗	3,84% ↗	1,49% ↗	0,00%
Черкаська обл.	3,68% ↘	0,09% ↗	–	1,86% ↗	1,93% ↗	4,33% ↘	6,38% ↗

Аналіз індикатора 4.4 на національному рівні у регіональному розрізі, визначає рейтинг регіонів України і тенденцію змін відсотка педагогічних працівників, які мають педагогічні звання (старші викладачі, викладачі-методисти, майстри виробничого навчання 1 та 2 категорії), що відбулися у 2007–2008 н.р порівняно з 2006–2007 н.р.

Проведений аналіз індикатора 4.4 «Відсоток педагогічних працівників, які мають педагогічні звання (старші викладачі, викладачі-методисти, майстри виробничого навчання 1 та 2 категорії)» у ПТНЗ пілотних регіонів на національному рівні у галузево-регіональному розрізі дав такі результати:

- у ПТНЗ будівельної галузі спостерігається загальна тенденція зростання кількості педагогічних працівників, які мають педагогічні звання, у межах від 8,64% (АР Крим) до 0,9% (Харківська обл.), зменшення відсотка за індикатором відбулось в Черкаській обл. на 3,68%.

- у ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення спостерігається тенденція зростання відсотка за індикатором 4.4 у межах від 8,6% (Харківська обл.) до 0,09% (Черкаська обл.), крім м. Києва в якому спостерігається зменшення на 0,16 і Дніпропетровської обл. на 18,47%.

- ПТНЗ галузі зв'язку представлені двома регіонами, м. Київ і Львівська обл. Збільшення кількості педагогічних працівників, які мають педагогічні звання відбулось у м. Києві на 1,41%, а у Львівській області показник залишився без змін.

- у ПТНЗ промислової галузі спостерігається загальна тенденція збільшення відсотка за індикатором 4.4. у межах від 16,76% (Харківська обл.) до 1,86% (Черкаська обл.).

У 2007–2008 н.р. більш виразними є показники в ПТНЗ м. Києва, Харківської обл. і АР Крим;

- у ПТНЗ галузі сільського господарства спостерігається загальна тенденція зростання кількості педагогічних працівників, які мають педагогічні звання у межах від 3,84% (Харківська обл.) до 2,02% (Львівська обл.). Дані по м. Києву не представлені зв'язку відсутністю навчальних закладів сільськогосподарського напрямку;

- у ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування спостерігається тенденція зростання відсотка педагогічних працівників, які мають педагогічні звання у межах від 1,83% (АР Крим) до 0,57% (Львівська обл.), крім Черкаської області в якій відбулось зменшення на 4,33%.

- у ПТНЗ транспортної галузі спостерігається зростання кількості педагогічних працівників, які мають педагогічні звання в м. Києві на 10,57%, Черкаській обл. – 6,38% і Львівській обл. – 2,73%. У Дніпропетровській і Харківській областях дані відсутні.

Аналіз кількості педагогічних працівників, які мають педагогічні звання (старші викладачі, викладачі-методисти, майстри виробничого навчання 1 та 2 категорії) на національному рівні у галузевому розрізі показав, що у 2007–2008 н.р. дані індикатора 4.4 збільшилися у межах від 4,5% до 38,89%

порівняно з 2006–2007 н.р. (Рис. 1.4.4). Значне збільшення відсотка спостерігається в ПТНЗ промислової галузі і будівництва, але більш виразними є данні станом на 2007–2008 н.р. ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів обслуговування населення і галузі торгівлі та громадського харчування.

Рис. 1.4.4. Тенденція змін індикатора 2.4

1.4.5. ІНДИКАТОР 4.5.

Аналіз індикатора 4.5 «Кількості учнів (від загальної кількості) на 1 майстра виробничого навчання» проводиться за даними інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ на національному рівні у галузево-територіальному розрізі представленими шістьма пілотними регіонами (Таблиця 1.4.5). Можна відмітити, що у 2007–2006 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р збільшення кількості учнів на 1 майстра виробничого навчання спостерігається від 19,18% до 1,27%, а зменшення за індикатором відбулось у межах від 1,47% до 67,09% (Табл. 1.4.5).

Таблиця 1.4.5

Тенденція змін за індикатором 4.5

	Будівництво	ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
АР Крим	4,54% ↗	6,32% ↗	–	7,81% ↗	2,92% ↗	8,24% ↘	7,99% ↘
Дніпропетровська обл.	2,46% ↘	52,74% ↗	–	5,14% ↘	8,50% ↘	4,34% ↘	1,90% ↗
Львівська обл.	1,78% ↗	3,14% ↗	9,30% ↘	6,83% ↗	2,78% ↗	1,54% ↗	5,03% ↗
м. Київ	2,55% ↗	14,79% ↗	0,29% ↗	67,09% ↗	–	–	1,80% ↗
Харківська обл.	19,18% ↘	9,69% ↘	–	6,44% ↗	2,47% ↘	1,27% ↘	11,43% ↘
Черкаська обл.	6,03% ↘	54,71% ↗	–	1,69% ↘	4,42% ↘	12,99% ↘	1,47% ↗

Аналіз індикатора 4.5 у регіональному розрізі визначає рейтинг пілотних регіонів України і тенденцію змін кількості учнів (від загальної кількості) на 1 майстра виробничого навчання, що відбулися у 2007–2008 н.р порівняно з 2006–2007 н.р.

Проведений аналіз індикатора 4.5 «Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 майстра виробничого навчання» у ПТНЗ пілотних регіонів на національному рівні у галузево-регіональному розрізі дав такі результати:

- у ПТНЗ будівельної галузі спостерігається позитивна тенденція навантаження на одного майстра виробничого навчання в Харківській області на 9,69%, Черкаській обл. - 6,03%, Дніпропетровській обл. - 2,46%. Збільшення навантаження на одного майстра виробничого навчання відбулось у ПТНЗ Львівської обл. на 1,78%, АР Крим на 4,54% і м. Києва на 2,55%;

- у ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення спостерігається позитивна тенденція навантаження на одного майстра виробничого навчання в ПТНЗ Харківської обл. на 9,69%, в інших областях відбулось збільшення навантаження на майстра виробничого навчання в межах від 3,14% (Львівська обл.) до 54,71% (Черкаська обл.).

- ПТНЗ галузі зв'язку представлено у двох областях, м. Київ і Львівська обл. Позитивна тенденція навантаження на одного майстра виробничого навчання спостерігається в ПТНЗ Львівської обл. на 9,3%, у м. Києві відбулось збільшення навантаження на одного майстра виробничого навчання на 0,29%.

- У ПТНЗ промислової галузі позитивна тенденція навантаження на одного майстра виробничого навчання спостерігається у Дніпропетровській обл. на 5,14% і Черкаській обл. на 1,69%, в інших областях відбулось збільшення навантаження на одного майстра в межах від 6,44% (Харківська обл.) до 67,09% (м. Київ).

- у ПТНЗ галузі сільського господарства позитивна тенденція зменшення навантаження на одного майстра виробничого навчання спостерігається в Харківській області на 2,47%, черкаській обл. на 4,42% і Дніпропетровській обл. на 8,5%, а збільшення навантаження відбулось АР Крим на 2,92% і Львівській обл. на 2,78%.

- у ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування зменшення навантаження на одного майстра виробничого навчання спостерігається АР Крим на 8,24%, Дніпропетровській обл. на 4,34% і Харківській обл. на 1,27%. Збільшення навантаження відбулось в ПТНЗ Львівської обл. на 1,54% і Черкаській обл. на 12,99%.

- у ПТНЗ транспортної галузі позитивна тенденція зменшення навантаження на майстра виробничого навчання спостерігається в Харківській обл. на 11,43% і АР Крим на 7,99%, збільшення відбулось у межах від 1,47% (Черкаська обл.) до 5,03% (Львівська обл.).

Аналіз кількості учнів (від загальної кількості) на 1 майстра

виробничого навчання на національному рівні у галузевому розрізі показав, що у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. спостерігається загальна тенденція зменшення навантаження на одного майстра виробничого навчання. (Рис. 1.4.5).

Найкращій показник, щодо навантаження на одного майстра, в ПТНЗ галузей промисловість, зв'язок, житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення.

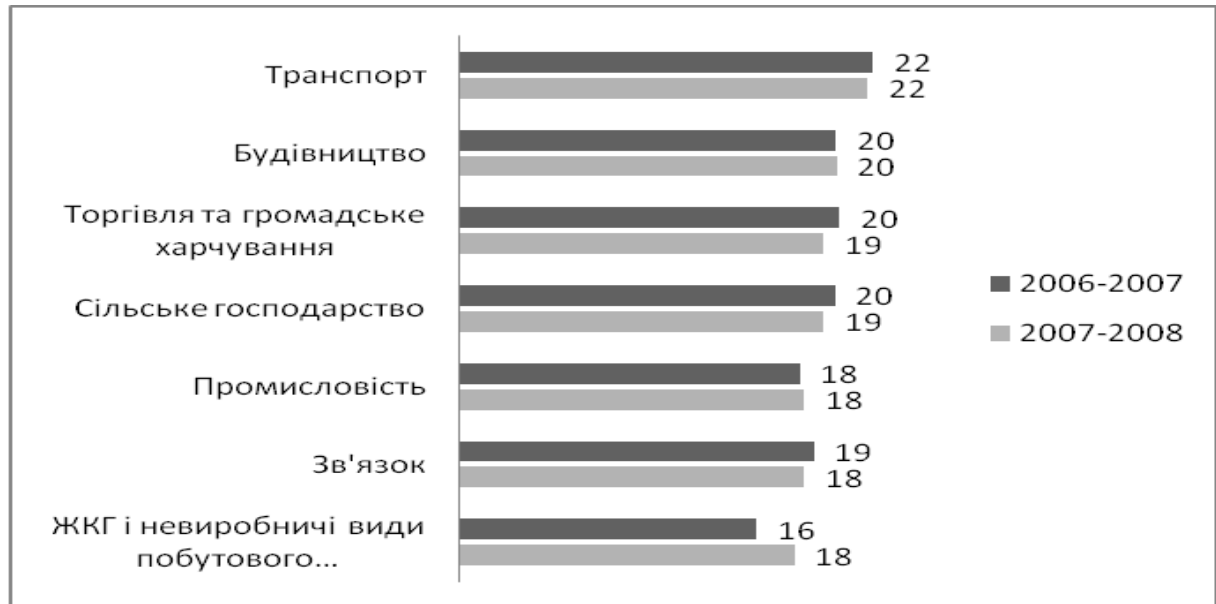

Рис. 1.4.5. Тенденція змін індикатора 4.5

1.4.6. ІНДИКАТОР 4.6.

Аналіз індикатора 4.6 «Кількості учнів (від загальної кількості) на 1 викладача спеціальних дисциплін» проводиться за даними інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ на національному рівні у галузево-територіальному розрізі представленими шістьма пілотними регіонами (Таблиця 4.6). Можна відмітити, що у 2007–2006 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р збільшення кількості учнів на 1 викладача спеціальних дисциплін спостерігається від 0,16% до 309,07%, а зменшення за індикатором відбулось в межах від 0,08% до 65,15% (Табл. 1.4.6).

Аналіз індикатора 4.6 у регіональному розрізі представлений на рисунку 1.4.43 визначає рейтинг регіонів України і тенденцію змін у 2007–2008 н.р порівняно з 2006–2007 н.р. кількості учнів (від загальної кількості) на 1 викладача спеціальних дисциплін.

Тенденція змін за індикатором 4.6

	Будівництво	ЖКТ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
АР Крим	7,13% ↘	56,04% ↗	–	3,35% ↘	7,91% ↘	4,99% ↘	3,87% ↘
Дніпропетровська обл.	5,62% ↘	28,84% ↗	–	7,10% ↘	10,84% ↘	10,53% ↘	1,90% ↗
Львівська обл.	2,96% ↘	0,08% ↘	9,30% ↘	1,50% ↗	2,24% ↘	0,96% ↘	3,85% ↗
м. Київ	0,65% ↗	65,15% ↘	0,29% ↘	309,07% ↗	–	–	8,26% ↗
Харківська обл.	34,33% ↘	29,69% ↘	–	5,39% ↘	35,05% ↗	0,45% ↘	64,48% ↗
Черкаська обл.	4,97% ↘	41,43% ↘	–	32,48% ↘	13,65% ↗	15,29% ↗	0,16% ↗

Проведений аналіз індикатора 4.6 «Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 викладача спеціальних дисциплін» у ПТНЗ пілотних регіонів на національному рівні у галузево-регіональному розрізі дав такі результати:

- у ПТНЗ будівельної галузі спостерігається тенденція зменшення кількості учнів на 1 майстра виробничого навчання від 2,96% (Львівська обл.) до 34,33% (Харківська обл.), збільшення відбулось у м. Києві на 0,65% (Рис. 1.4.44);
- у ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення спостерігається тенденція зменшення кількості учнів на 1 майстра виробничого навчання від 0,08% (Львівська обл.) до 41,43% (Черкаська обл.), збільшення кількості учнів відбулось у АР Крим на 56,04% і Дніпропетровській обл. на 28,84%;
- ПТНЗ галузі зв'язку представлені у двох областях, м. Києва і Львівської обл. У ПТНЗ Львівської обл. відбулось зменшення кількості учнів на одного викладача спеціальних дисциплін на 9,30%, а м. Києві збільшення на 0,29%;
- у ПТНЗ промислової галузі спостерігається тенденція зменшення кількості учнів на 1 майстра виробничого навчання від 3,35% (АР Крим) до 32,48% (Черкаська обл.), збільшення кількості учнів відбулось у Львівська обл. на 1,50% і м. Києві на 309,07%;
- у ПТНЗ галузі сільського господарства спостерігається тенденція зменшення кількості учнів на 1 майстра виробничого навчання в АР Крим на 7,91%, Дніпропетровській обл. на 10,84%, Львівська обл. на 2,24%, збільшення кількості учнів відбулось у Харківській на 35,05% і Черкаській - 13,65%;
- у ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування спостерігається тенденція зменшення кількості учнів на 1 майстра виробничого навчання в межах від 10,53% (Дніпропетровська обл.) до 0,45% (Харківська обл.),

збільшення кількості учнів відбулось у Черкаській обл. на 15,29%;

- у ПТНЗ транспортної галузі спостерігається загальна тенденція зростання кількості учнів на 1 викладача спеціальних дисциплін в межах від 0,16% (Черкаська обл.) до 8,26% (м. Київ), зменшення відбулось в АР Крим на 3,87%.

Аналіз кількості учнів (від загальної кількості) на 1 викладача спеціальних дисциплін на національному рівні у галузевому розрізі показав, що у 2007–2008 н.р. спостерігається загальна тенденція зменшення порівняно з 2006–2007 н.р. (Рис. 1.4.6).

Рис. 1.4.6. Тенденція змін індикатора 4.6.

1.4.7. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ЗА КОМПОНЕНТОМ 4: ІНДИКАТОРІВ «ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ»

На рисунку 1.4.7 представлений аналіз індикаторів «Педагогічні працівники» на національному рівні (за даними шести пілотних регіонів).

Проведений аналіз дав такі результати:

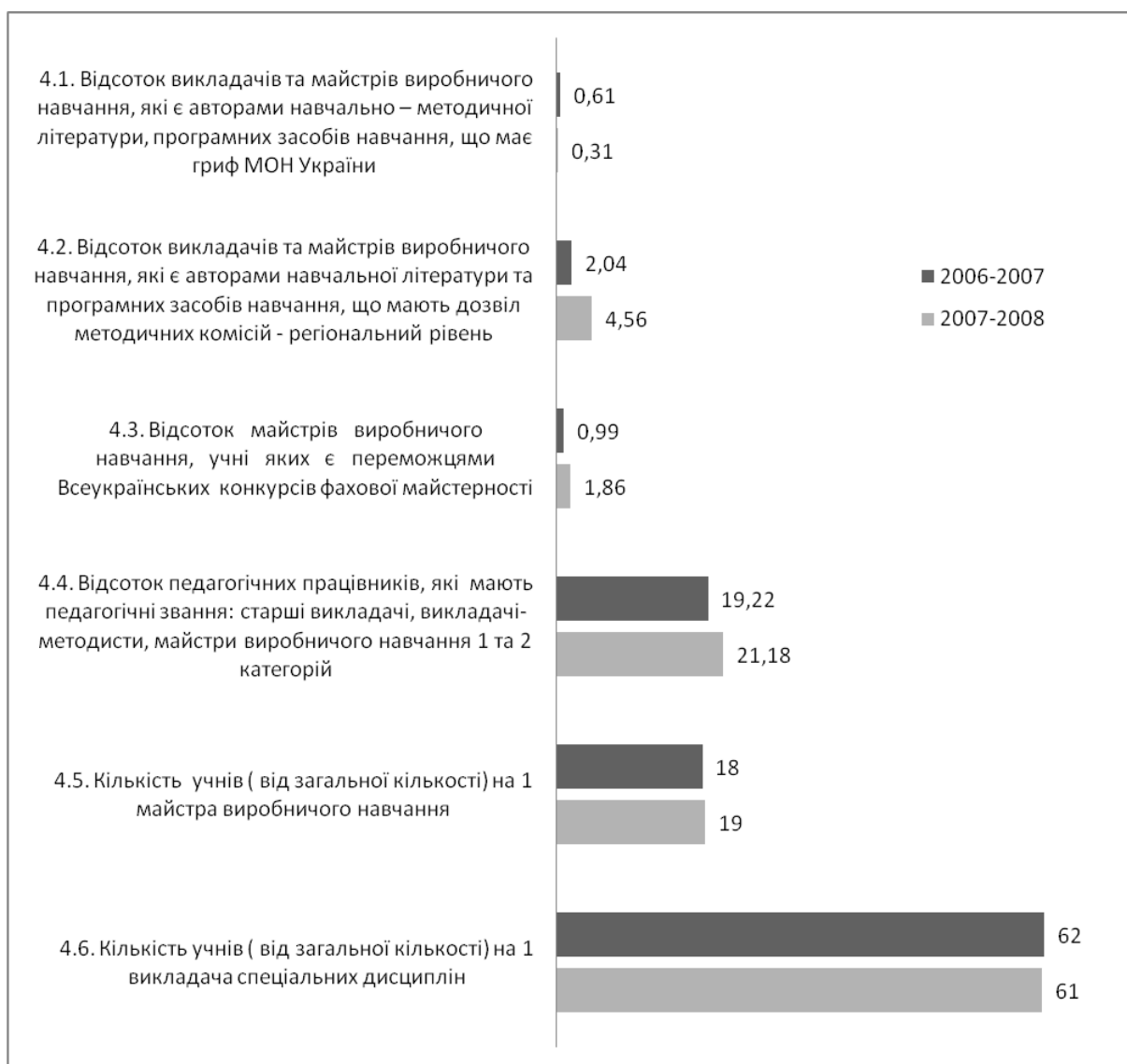
- авторами навчально-методичної літератури, програмних засобів навчання, що мають гриф МОН є 0,31% викладачів та майстрів виробничого навчання ПТНЗ України від загальної кількості.

Аналіз індикатора 4.1 на національному рівні у галузевому розрізі показав, що за даними 2007–2008 н.р. відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчально-методичної літератури, програмних засобів навчання, що мають гриф МОН, ПТНЗ за галузями становить: транспорт – 1,66 %, житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення – 1,08 %, зв'язок – 0,71 %, торгівля та громадська харчування – 0,35 %, сільське господарство – 0,18%, промисловість – 0,12 %, будівництво – 0,11 %;

- авторами навчально-методичної літератури, програмних засобів навчання, що мають дозвіл регіональних методичних комісій є 4,46%

викладачів та майстрів виробничого навчання ПТНЗ України від загальної кількості.

Аналіз індикатора 4.2 на національному рівні за галузями виробництва показав, що за даними 2007–2008 н.р. відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчально-методичної літератури, програмних засобів навчання, що мають дозвіл регіональних методичних комісій, ПТНЗ за галузями становить: транспорт – 10,51 %, торгівля та громадська харчування 6,6%, житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення – 4,81%, сільське господарство – 4,12%, зв'язок – 2,86 %, будівництво – 2,74%, промисловість – 1,77%; 1,86% майстрів виробничого навчання, від загальної кількості, учні які є переможцями Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності.

Рис. 1.4.7. Тенденція змін на національному рівні групи індикаторів «Педагогічні працівники» ПТНЗ (за даними шести пілотних регіонів України)

Аналіз індикатора 4.3 на національному рівні за галузями виробництва показав, що за даними 2007–2008 н.р. відсоток майстрів виробничого

навчання, учні яких є переможцями Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності становить: торгівля та громадська харчування – 3,83 %, будівництво – 2,63 %, зв'язок – 2,44 %, сільське господарство – 2,28 %, транспорт – 1,53 %, промисловість – 0,99 %, житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення – 0,75 %;

- педагогічні звання (старший викладач, викладач методист, майстер виробничого навчання 1 та 2 категорій) мають 21,18 % педагогічних працівників ПТНЗ України.

Аналіз індикатора 4.4 на національному рівні за галузями виробництва показав, що за даними 2007–2008 н.р. відсоток педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів, що мають педагогічні звання становить: житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення – 29,3 %, торгівля та громадська харчування – 25,17 %, промисловість – 21,47 %, будівництво – 20,96 %, транспорт – 18,62 %, зв'язок – 17,79 %, сільське господарство – 15,20 %;

- на одного майстра виробничого навчання ПТНЗ України становить 19 учнів.

Аналіз індикатора 4.5 на національному рівні за галузями виробництва показав, що за даними 2007–2008 н.р. кількість учнів на одного майстра виробничого навчання ПТНЗ України становить: транспорт – 22 особи, будівництво – 20 осіб, торгівля та громадська харчування – 19 осіб, сільське господарство – 19 осіб, промисловість – 18 осіб, зв'язок – 18 осіб, житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення – 18 осіб;

- на одного викладача спеціальних дисциплін ПТНЗ України становить 61 учень.

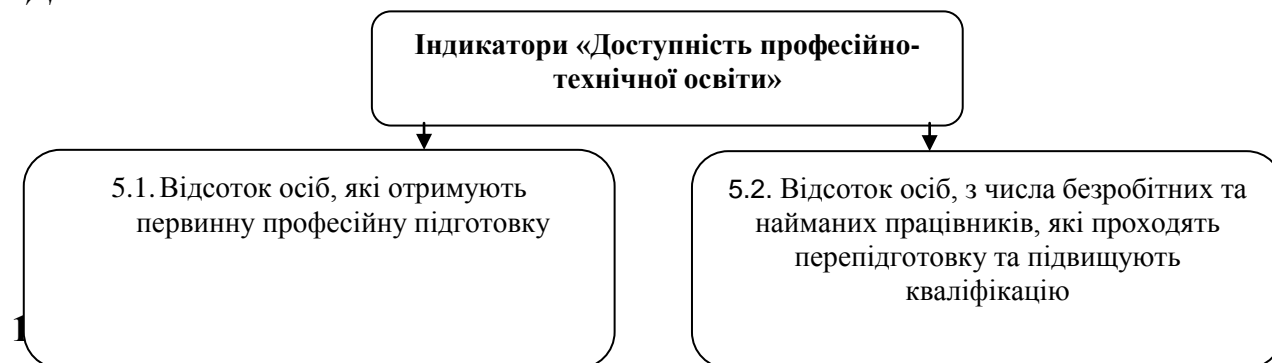
Аналіз індикатора 4.6 на національному рівні за галузями виробництва показав, що за даними 2007–2008 н.р. кількість учнів на одного викладача спеціальних дисциплін ПТНЗ України становить: промисловість – 84 особи, будівництво – 71 особа, транспорт – 69 осіб, торгівля та громадська харчування – 63, житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення – 60 осіб, сільське господарство – 47 осіб, зв'язок – 29 осіб.

Таким чином, аналіз педагогічних працівників ПТНЗ пілотних регіонів на національному рівні за даними 2006-2007 н.р. і 2007-2008 н.р. дав можливість зробити висновки:

- відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчально-методичної літератури, програмних засобів навчання, що мають дозвіл регіональних методичних комісій вищий за ті що мають гриф МОН
- спостерігається тенденція підвищення кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;

- під впливом соціально-економічних змін збільшилось навантаження на майстра виробничого навчання професійно-технічних навчальних закладів.

1.5. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ЗА ІНДИКАТОРАМИ «ДОСТУПНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ»

Аналізуючи дані інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ на національному рівні у галузево-територіальному розрізі (за даними шести пілотних регіонів) ми спостерігаємо загальну тенденцію зростання *відсотка осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ* (індикатор 5.1). Можна відмітити у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. збільшення відбувається в межах від 0,43% (Львівська обл.) до 10,32% (м. Київ).

Таблиця 1.5.1

Тенденція змін по індикатору 5.1.

Галузь	АР Крим	м. Київ	Черкаська обл.	Дніпропетровська обл.	Львівська обл.	Харківська обл.
Будівництво	7,09	1,33	-2,39	2,20	0,43	-5,37
ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування	5,77	-4,76	7,64	7,74	1,86	4,18
Зв'язок	0,00	0,22	0,00	0,00	-15,91	0,00
Промисловість	0,29	10,32	-24,32	-6,31	-8,66	100,00
Сільське господарство	100,00	0,00	-4,31	12,45	-1,28	100,00
Торгівля та громадське харчування	8,90	0,00	2,13	0,60	2,67	100,00
Транспорт	-0,43	-3,24	-18,26	-0,61	1,86	100,00

Аналіз індикатора 5.1 на національному рівні у регіональному розрізі визначає рейтинг пілотних регіонів України і тенденцію змін відсотка *осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ* що відбулися у 2007–2008 н.р порівняно з 2006–2007 н.р..

Значні збільшення відбуваються в галузі торгівлі та громадського харчування Автономної Республіки Крим на 8,9%; у галузі ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення у Черкаській обл. на 7,64% та у Дніпропетровській обл. на 7,74%; у промисловій галузі м. Києва на 10,32%.

Розглянемо детальніше стан мережі ПТНЗ за галузево-територіальним призначенням відповідно до місця у рейтингу за індикатором 5.1.

- у галузі **будівництва** відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ (індикатор 5.1), у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. найвищий показник мають ПТНЗ АР Криму (збільшення на 7,086%). Також збільшення спостерігається у Дніпропетровській обл. (2,204%); Львівській обл. (0,433%) та м. Києві (1,33%). Проте у Черкаській обл. цей показник зменшився на 2,38%; у Харківська обл. (зменшення на 5,57%)

- у галузі **ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення** з у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. у всіх пілотних регіонах відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ (індикатор 5.1) збільшився від 1,8% до 7,7%. Найвищий показник мають Дніпропетровська (7,73%) та Черкаська області (7,63%). Проте спад спостерігається у ПТНЗ АР Крим (зменшення на 5,76%); у ПТНЗ м. Києва зменшення на 4,75%.

- у **промисловій галузі** відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ (індикатор 5.1) пілотних регіонів у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. зменшився від 6,3% (Дніпропетровська обл.) до 24,32% (Черкаська обл.). Проте у ПТНЗ АР Криму індикатор 5.1 збільшився на 0,29%; у ПТНЗ м. Києва – на 10,32%. У Харківській області показник залишився без змін та становить 100%.

- у галузі **торгівлі та громадського харчування** порівняно з 2006–2007 н.р. відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ (індикатор 5.1) тільки у Львівській обл. спостерігається спад до 1,27%. За даними інших регіонів спостерігається зростання показника від 0,6% (Дніпропетровська обл.) до 10,31% (м. Київ). У Харківській області показник залишився без змін, та становить 100%.

- Відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ **транспортної галузі**, зменшився в АР Крим на 0,4%, в м. Києві – на 3,23%. Черкаській обл. – на 18,26%, у Дніпропетровській обл. – на 0,6%. Проте у Львівській обл. збільшився відсоток первинної підготовки на 2,67%.

- у галузі **зв'язку** відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ (індикатор 5.1) у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. представлено двома областями. У ПТНЗ м. Києва спостерігається зростання на 0,22%. Проте у Львівській обл. спостерігається спад на 15,91%.

- у **сільськогосподарській галузі** відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ спостерігається зростання у Дніпропетровській області на 12,45%. У Львівській обл. відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. зменшився на 1,27%, у Черкаській обл. спостерігається спад на 4,31%. У АР Крим та ПТНЗ Харківської обл. індикатор 5.1. у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. не змінився та дорівнює 100% загальної

кількості учнів і слухачів.

1.5.2. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ЗА ІНДИКАТОРОМ 5.1. «ВІДСОТОК ОСІБ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ПЕРВИННУ ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ»

На рисунку 1.5.1 представлено тенденцію змін індикатора 5.1 на національному рівні (за даними шести пілотних регіонів) у галузево-територіальному розрізі:

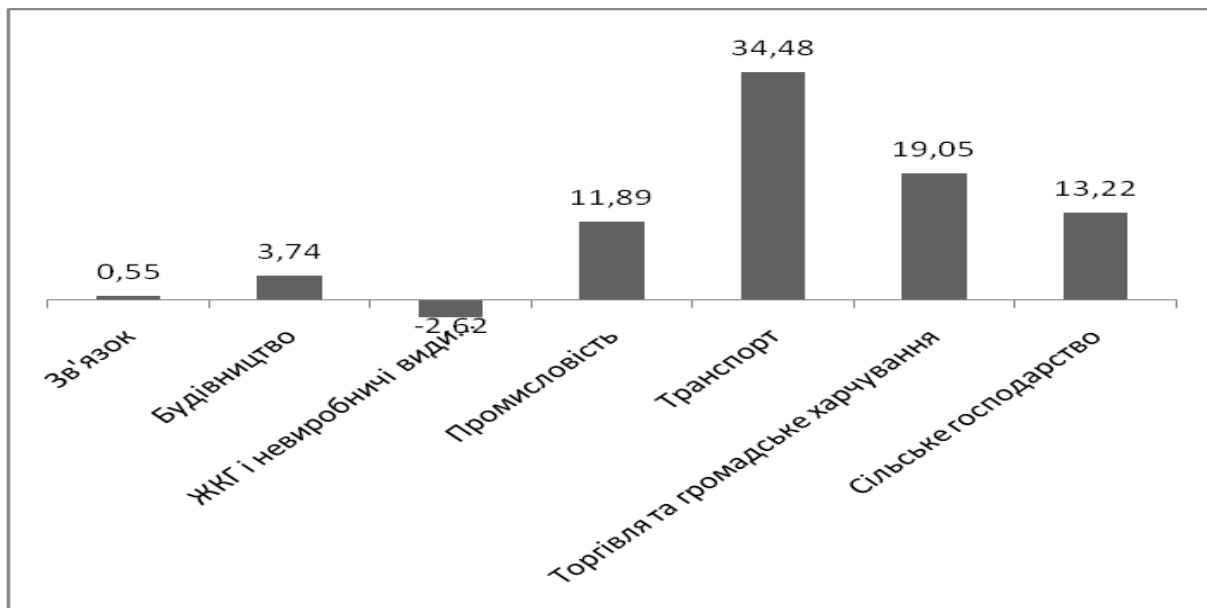

Рис. 1.5.1 Тенденція змін на національному рівні а за індикатором 5.1.

Аналіз індикатора 5.1 на національному рівні за галузями виробництва показав, що кількість осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ пілотних регіонів у 2007–2008 н.р. має тенденцію щодо зростання, та становить: у галузі зв'язку – 0,55%, промисловість – 11,89%; значне підвищення спостерігається у ПТНЗ, які відносяться до галузі транспорту – 34,48%, у галузі торгівлі та громадського харчування – 19,05%; у будівництві – 3,74%; сільське господарство – 13,22% %. У галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ зменшився на 2,62%.

1.5.3. ІНДИКАТОР 5.2.

Аналізуючи дані інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ на національному рівні в пілотних регіонах України у галузево-територіальному розрізі, ми спостерігаємо загальну тенденцію щодо зменшення відсотка осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення майже у всіх галузях (Автономній Республіці Крим, Дніпропетровській області та у м. Києві).

У Львівській, Харківській та Черкаській областях спостерігається

незначне підвищення. Окрім *галузі зв'язку* – у Львівській обл., (індикатор 5.2) підвищився до 35,84%. Дані інших регіонів у галузі зв'язку не представлені.

Таблиця 1.5.2

Тенденція змін по індикатору 5.2.

Галузь	АР Крим	м. Київ	Черкаська обл.	Дніпропетровська обл.	Львівська обл.	Харківська обл.
Будівництво	-7,09	-2,56	2,10	-2,80	-0,51	5,37
ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	-5,77	4,76	-7,64	-29,95	-2,67	-1,01
Зв'язок	0,00	0,00	0,00	0,00	35,85	0,00
Промисловість	-0,29	-10,32	5,93	5,20	0,40	0,00
Сільське господарство	0,00	0,00	5,01	-10,51	-4,29	0,00
Торгівля та громадське харчування	-8,90	0,00	-2,13	-0,66	5,46	0,00
Транспорт	0,43	-2,57	-0,31	-2,60	-2,03	0,00

Аналіз індикатора 5.2. у регіональному розрізі відображає рейтинг регіонів України за індикатором 5.2., а також тенденцію змін відсотка осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення у 2007–2008 н.р порівняно з 2006–2007 н.р..

Аналіз даних за індикатором 5.2. (*Відсоток осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення*) на національному рівні у галузево-територіальному розрізі показав, що:

- у ПТНЗ сфері ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення з відсоток осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення (індикатор 5.2.), у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. спостерігається загальна тенденція зменшення, у межах від 1% (Харківська обл.) до 29,95% (Дніпропетровська обл.), у АР Крим зменшився до 5,7%; у Черкаській обл. до 7,63%. Крім ПТНЗ м. Києва, де спостерігається збільшення показника індикатора 5.2. на 4,75%.

- у галузі будівництва відсоток осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення (індикатор 5.2.), у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. зменшився від 0,5% (Львівська обл.) до 7,08% (АР Крим), у ПТНЗ м. Києва до 2,55%; Дніпропетровська обл. до 2,8%; Проте у Черкаській області відсоток осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення збільшився на 2,1%; у Харківській обл. – до 5,37%.

- у промисловій галузі спостерігається загальна тенденція зростання відсотку осіб, які проходять перепідготовку та підвищують

кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення (індикатор 5.2.) у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. у Черкаській обл. до 5,92%; Дніпропетровській обл. до 5,1%; у Львівській обл. до 0,39%. Проте спад спостерігається у ПТНЗ промислової галузі м. Києва на 10,32%; у АР Крим на 0,29% відповідно. Дані Харківської області по індикатору 5.2. не представлені.

- у сільськогосподарській галузі відсоток осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення (індикатор 5.2.), у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. у Черкаській обл. збільшився на 5%. Проте зменшення відсотка осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення спостерігається у Дніпропетровській та у Львівській обл. на 10,51% і 4,28% відповідно. Дані ПТНЗ по АР Крим не представлені.

- у галузі торгівлі та громадського харчування порівняно з 2006–2007 н.р. відсоток осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення (індикатор 5.2.), у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. тільки у Львівській обл. спостерігається збільшення до 5,46%. За даними інших регіонів індикатор 5.2. зменшився: Дніпропетровська обл. – до 0,66%; Черкаська обл. – 2,13%; у АР Крим – на 8,9%. Дані по ПТНЗ м. Києва – відсутні.

- у ПТНЗ транспортної галузі, відсоток осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення (індикатор 5.2.), у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. зменшився у Львівській обл. на 2,02%; у ПТНЗ м. Києва – на 2,56%; Черкаської обл. – на 0,32%; Дніпропетровської обл. – на 2,59%. Проте в ПТНЗ АР Крим відсоток осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення збільшився на 0,43%.

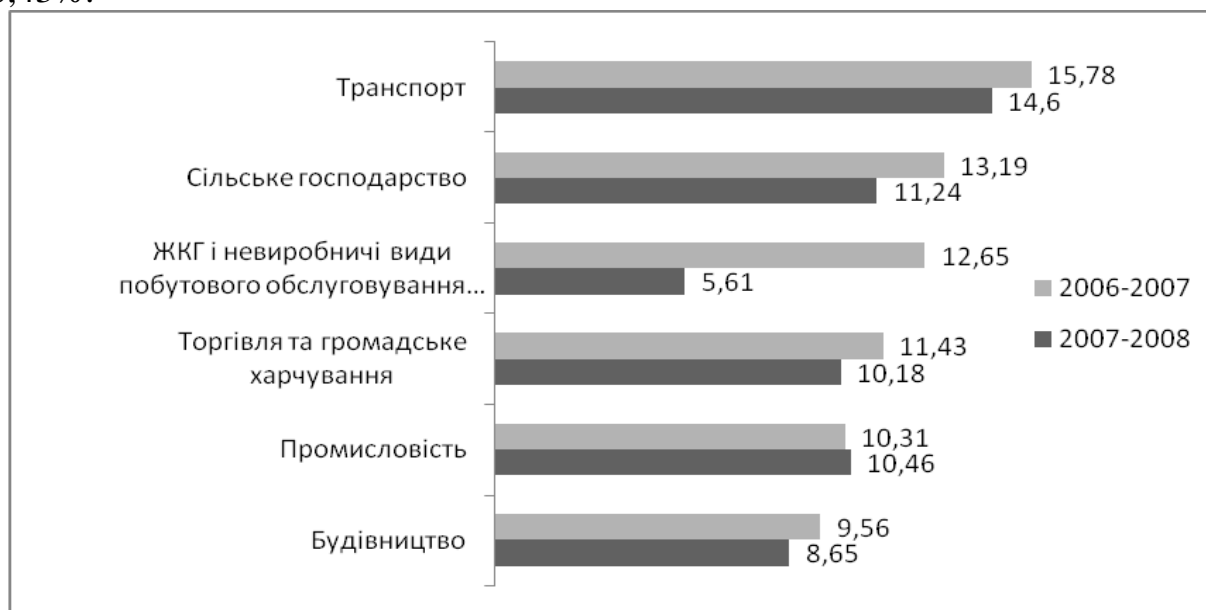

Рис. 1.5.2. Загальна тенденція змін за індикатором 5.2.

Аналіз індикатора 5.2. на національному рівні за галузями виробництва дозволяє відстежити, що кількість осіб, які *проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення*, у галузево-територіальному розрізі у 2007–2008 н.р. порівняно з 2006–2007 н.р. має загальну тенденцію, щодо зменшення (рисунок 1.5.2.).

1.5.4. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ЗА КОМПОНЕНТОМ 5: ДОСТУПНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Таким чином, **проведене дослідження** ПТНЗ пілотних регіонів на національному рівні за даними 2006–2007 н.р. та 2007–2008 н.р. динаміки розвитку доступності професійно-технічної освіти по кожній групі індикаторів (індикатор 5.1, індикатор 5.2), дає можливість зробити висновки про позитивну тенденцію зростання показника *відсотка осіб, які отримують первинну професійну підготовку у ПТНЗ* (індикатор 5.1) по кожній галузі в пілотних регіонах України (Автономній Республіці Крим, Дніпропетровській, Львівській, Харківській, Черкаській областях і м. Києві). Загальна тенденція зростання, у межах від 0,55% до 34,48%.

Водночас, за даними пілотних регіонів у 2006–2007 н.р. та 2007–2008 н.р. спостерігається зниження *відсотка осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення* (за індикатором 5.2.)

Висновки та пропозиції:

- 1) необхідно покращити координацію взаємодії територіальних органів служби зайнятості, органів управління професійною освітою, учбових центрів служби зайнятості, установ професійної освіти;
- 2) сприяти підвищенню якості професійної підготовки і адаптації безробітних громадян і випускників професійних учбових закладів;
- 3) вивчення та аналіз регіонального ринку праці, для визначення потреб ринкових суб'єктів.

1.6. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ЗА ІНДИКАТОРАМИ «МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА»

1.6.1. ІНДИКАТОР 6.1. «ВІДСОТОК ОДИНИЦЬ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ, ЯКЕ ВІДПОВІДАЄ ВИМОГАМ СУЧАСНОГО ВИРОБНИЦТВА (БУЛО ПРИДБАНЕ ЗА ОСТАННІ 7 РОКІВ)»

Таблиця 1.6.1

Тенденція змін за індикатором 6.1

6.1.	Будівництво	ЖКТ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
АР Крим	10,62	3,10	0,00	4,06	1,88	8,09	10,89
Дніпропетровська обл.	-0,46	-0,56	0,00	-1,61	-7,39	0,99	0,00
Львівська обл.	1,94	0,09	0,00	-0,42	4,90	3,55	0,00
м. Київ	6,40	0,47	-2,21	0,00	0,00	0,00	43,49
Харківська обл.	28,13	-5,73	0,00	0,00	37,50	34,78	17,54
Черкаська обл.	2,99	8,85	0,00	2,83	-3,36	9,81	11,68

Аналіз індикатора 6.1 у регіональному розрізі показує рейтинг регіонів України і тенденцію змін відсотка одиниць технологічного обладнання, яке відповідає вимогам сучасного виробництва (придбане за останні 7 років), що відбулися у 2007–2008 н.р порівняно з 2006–2007 н.р..

Також за цим індикатором проаналізовані ПТНЗ у регіональному розрізі за галузями виробництва.

У ПТНЗ будівельної галузі спостерігається загальна тенденція зростання у всіх областях, окрім Дніпропетровської області (зменшення на

0,46%), в межах від 1,94% (Львівська обл.) до 5,52% (Харківська обл.).

У ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення спостерігається загальна тенденція зростання у всіх областях, окрім Дніпропетровської (зменшення на 0,56%). В межах від 0,09% (Львівська обл.) до 28,13% (Харківська обл.)

ПТНЗ галузі зв'язку представлені у двох областях: м. Київ і Львівська обл. У м. Київ простежується спад на 2,21%, показник у Львівській області залишився без змін.

У ПТНЗ промислової галузі : спостерігається зростання у АР Крим (4,06%) і Черкаській обл. (2,83%). У м. Київ показник залишився без змін. У інших областях спостерігається спад від 0,42% (Львівська обл.) до 5,73% (Харківська обл.)

У ПТНЗ галузі сільського господарства спостерігається зростання у АР Крим (1,88%) і Львівській обл. (4,9%). У м. Київ і Харківській обл. показник залишився без змін. Дніпропетровська і Харківська області показали спад на 7,39 і 3,36% відповідно.

У ПТНЗ у галузі торгівлі та громадського харчування спостерігається зростання у всіх областях, окрім м. Київ (показник залишився без змін), в межах від 0,99% (Дніпропетровська обл.) до 37,5% (Харківська обл.)

У ПТНЗ транспортної галузі значне зростання у всіх областях в межах від 10,89% (АР Крим) до 43,49% (м. Київ). Харківська обл. показала зростання на 34,78%

Аналізуючи на національному рівні у галузевому розрізі Відсоток одиниць технологічного обладнання, яке відповідає вимогам сучасного виробництва (придбане за останні 7 років), можна відмітити, що спостерігається загальна позитивна тенденція, закуповується нове сучасне обладнання.

Рис. 1.6.1. Тенденція змін за індикатором 6.1.

1.6.2. ІНДИКАТОР 6.2.

Таблиця 1.6.2

Тенденція змін по індикатору 6.2

6.2.	Будівництво	ЖКТ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
Автономна Республіка Крим	-0,62	5,84	0,00	2,93	0,25	-1,70	0,00
Дніпропетровська обл.	-2,69	-0,23	0,00	0,13	-0,37	1,11	0,00
Львівська обл.	-0,75	0,00	0,00	0,44	0,05	5,52	0,00
м.Київ	1,26	0,00	-9,46	25,40	0,00	0,00	-4,59
Харківська обл.	3,13	-2,14	0,00	0,00	0,00	33,33	24,56
Черкаська обл.	3,86	0,44	0,00	0,00	1,76	-3,32	1,53

Аналіз індикатора 6.2 у регіональному розрізі показує рейтинг регіонів України і тенденцію змін відсотка одиниць технологічного обладнання, яке відповідає вимогам сучасного виробництва та було придбане за останні 7 років за кошти роботодавців, спонсорів, тощо, які відбулися у 2007–2008 н.р порівняно з 2006–2007 н.р..

Також за цим індикатором проаналізовані ПТНЗ у регіональному розрізі за галузями виробництва.

У ПТНЗ будівельної галузі у половині областей спостерігається зменшення показника в межах від 0,62% (АР Крим) до 2,69% (Дніпропетровська обл.), у іншій зростання від 0,12% (Харківська обл.) до 3,86% (Черкаська обл.)

ПТНЗ галузі зв'язку представлена у двох областях: м. Київ та Львівській області. Відповідно спостерігається спад на 9,46% у м. Київ і без змін у Львівській області.

У галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення спостерігається зменшення показника спостерігається лише у Дніпропетровській обл. (0,23%). АР Крим, Харківська і Черкаська області показали зростання на 5.84%, 3.13%, 0.44% відповідно. У Львівській обл.. і м. Київ показник залишився без змін.

У ПТНЗ промислової галузі зменшення показника спостерігається у Харківській області (2,14%). У Черкаській обл. показник залишився без змін. Інші області показали зростання у межах від 0,13% (Дніпропетровська обл.) до 25,4 (м. Київ).

У ПТНЗ сільського господарства незначне зростання у АР Крим і Львівській обл.. Зменшення у Дніпропетровській (0,37%). Без змін у м. Київ і Харківській обл. Найбільше зростання у Черкаській обл. (1,76%)

У ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування зростання

показника у Дніпропетровській і Львівській областях на 1,11% і 5,52% відповідно. Зменшення у АР Крим на 1,7% та Черкаській обл. на 3,32%. У м. Київ і Харківській області без змін.

У ПТНЗ транспортної галузі зростання у Харківській і Черкаській областях на 33,33% і 1,53% відповідно. У м. Київ зменшення на 4,59%. АР Крим, Дніпропетровська і Львівська області — без змін.

Аналізуючи на національному рівні в галузевому розрізі відсоток одиниць технологічного обладнання, яке відповідає вимогам сучасного виробництва та було придбане за останні 7 років за кошти роботодавців, спонсорів, тощо, можна спостерігати незначне зростання показника у будівельній галузі, але разом з тим достатньо великий рівень самого показника. Однак в усіх інших галузях, відсоток залишився дуже невеликим.

Рис. 1.6.2. Тенденція змін по галузям індикатора 6.2.

1.6.3. ІНДИКАТОР 6.3.

Таблиця 1.6.3

Тенденція змін по індикатору 6.3

6.3.	Будівництво	ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
Автономна Республіка Крим	-7,03	16,67	0,00	-5,11	11,24	-1,06	47,52
Дніпропетровська обл.	0,45	-65,69	0,00	-1,00	-1,51	-0,32	0,00
Львівська обл.	-0,25	2,76	0,00	-1,85	-0,37	-22,23	-0,06
м. Київ	12,78	-2,24	0,00	27,15	0,00	0,00	-9,12
Харківська обл.	27,08	-15,19	0,00	0,00	62,50	30,43	27,19
Черкаська обл.	-1,66	5,98	0,00	4,58	-2,54	-6,91	1,51

Аналіз індикатора 6.3 у регіональному розрізі показує рейтинг регіонів

України і тенденцію змін відсотка обладнання, термін використання якого перевищує 15 років, що відбулися у 2007–2008 н.р порівняно з 2006–2007 н.р.

Також проведено аналіз індикатора 6.3 у регіональному розрізі за галузями виробництва.

У ПТНЗ будівельної галузі області розрідилися порівну — у трьох спостерігається спад (АР Крим 7.03%, Львівська область 0.25% і Черкаська область 1.66%), а у інших трьох зростання (Дніпропетровська область 0.45%, м. Київ 12.78% і Харківська область 61.85%).

У ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення у більшості областей спостерігається зростання у межах від 2,76% (Львівська обл.) до 27,08% (Харківська обл.). м. Київ — зменшення значення показника на 2,24% і значний спад у Дніпропетровській області на 65,69%.

У ПТНЗ промислової галузі у більшості областей спостерігається спад у межах від 1% (Дніпропетровська обл.) до 15,19% (Харківська обл.). м. Київ і Черкаська область по цьому показали зростання на 27,15% і 4,58% відповідно.

ПТНЗ галузі зв'язку представлена у двох областях: м. Київ та Львівській області. За даними системи, змін показника у жодній з них не спостерігається.

У ПТНЗ галузі сільського господарства зростання простежується лише у АР Крим—11,24%. м. Київ і Харківська обл. без змін. Інші області показали спад у межах від 0,37% (Львівська обл.) до 2,54% (Черкаська обл.).

У ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування : зростання спостерігається лише у Харківській області аж на 62,5%, м. Київ — без змін. У інших областях спад у межах від 0,32% (Дніпропетровська область) до 6,91% (Черкаська область).

Рис. 1.6.3. Тенденція змін по галузям індикатора 6.3

У ПТНЗ транспортної галузі : значне зростання у АР Крим і Харківській області (47,52% і 30,43% відповідно). Невеликий приріст у

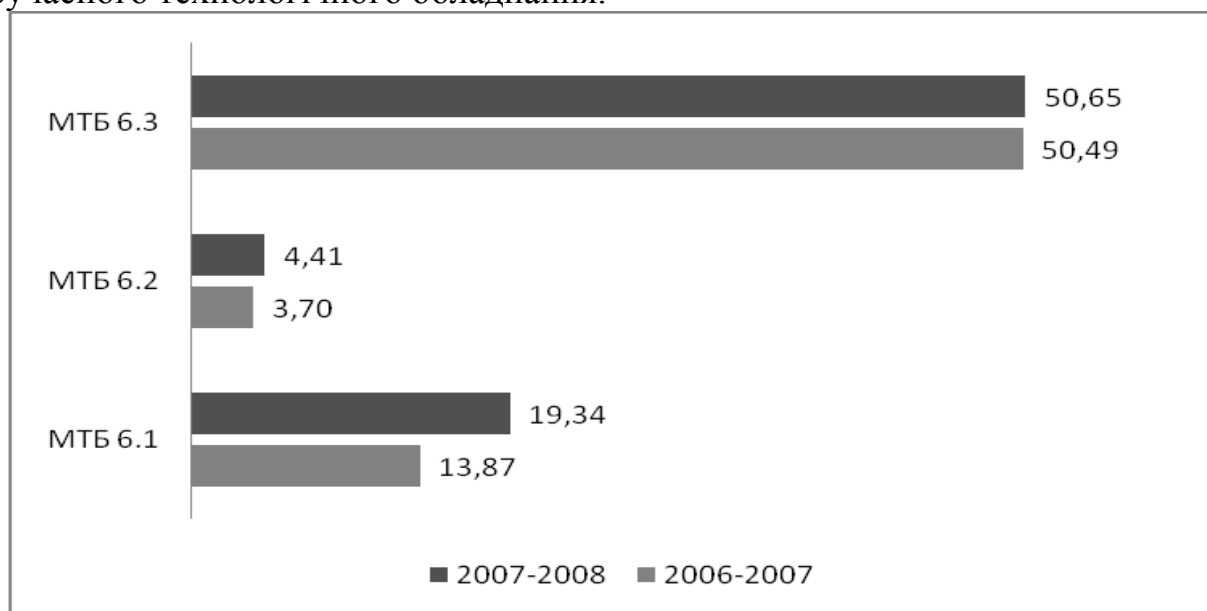
Черкаській області і спад у Львівській області та м. Київ (0,06% і 9,12% відповідно).

Аналізуючи на національному рівні у галузевому розрізі відсоток обладнання, термін використання якого перевищує 15 років, можна відмітити деяку позитивну тенденцію незначного зменшення показника по всіх галузях, але загалом, рівень застарілого обладнання залишається дуже великим, окрім сільського господарства. Найгірша ситуація у галузі зв'язку

1.6.4. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

На рисунку 1.6.4 представлений аналіз індикаторів матеріально-технічного забезпечення на національному рівні (за даними шести пілотних регіонів).

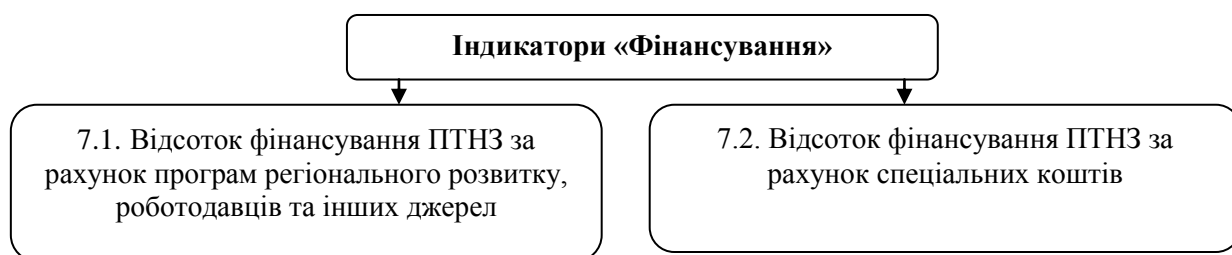
Аналізуючи дані по 6 пілотним регіонам, можна зробити висновок, що відсоток одиниць технологічного обладнання, яке відповідає вимогам сучасного виробництва (придбане за останні 7 років) дещо збільшилась, але все ж таки показник залишається на досить низькому рівні близько 20 відсотків, тобто п'ята частина. Що стосується одиниць технологічного обладнання, яке відповідає вимогам сучасного виробництва та було придбане за останні 7 років за кошти роботодавців, спонсорів, тощо, то тут ситуація, виходячи з загальної кількості сучасного технологічного обладнання, є прийнятною — близько 4 відсотків, що складає п'яту частину від усього сучасного технологічного обладнання.

Рис. 1.6.4 Тенденція змін на національному рівні матеріально-технічного забезпечення ПТНЗ

Отже, підсумовуючи, необхідно сказати, що загалом ситуація по матеріально-технічній базі є незадовільною, оновлення обладнання відбувається повільно, більшість обладнання застаріле, чи перебуває на межі терміну використання.

1.7. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ЗА ІНДИКАТОРАМИ «ФІНАНСУВАННЯ»

1.7.1. ІНДИКАТОР 7.1.

Таблиця 1.7.1

Тенденція змін по індикатору 7.1

7.1.	Будівництво	ЖКТ і невикористані види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
Автономна Республіка Крим	0,59	0,00	0,00	0,04	-1,32	0,00	0,00
Дніпропетровська обл.	-0,17	0,00	0,00	-0,06	0,19	0,01	0,00
Львівська обл.	0,39	0,62	-0,08	0,00	0,25	0,00	0,10
м. Київ	-1,90	-0,93	0,00	0,00	0,00	0,00	17,39
Харківська обл.	0,00	1,43	0,00	0,00	0,00	0,00	6,26
Черкаська обл.	0,09	0,14	0,00	1,69	0,00	6,37	0,00

Таблиця 1.7.2

Тенденція змін у ПТНЗ пілотних регіонів за індикатором 7.1

Таблиця 7.2	Фінансування 7.1 (грн)	
Область	2006–2007	2007–2008
Львівська обл.	0,0603	0,0651
АР Крим	0,3112	0,2855
Дніпропетровська обл.	0,0184	0,3571
м. Київ	1,5657	0,5644
Черкаська обл.	0	0,6632
Харківська обл.	0	1,4285

Також проведений аналіз індикатора 7.1 у регіональному розрізі за галузями виробництва.

У ПТНЗ будівельної галузі спостерігається зростання у більшості областей в межах від 0,09% (Черкаська область) до 0,59 (АР Крим). Без змін

у Харківській області. Зменшення у Дніпропетровській і м. Київ (0,17% і 1,9% відповідно).

У ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення зростання у межах від 0,62% (Львівська область) до 1,43% (Харківська область). Без змін у АР Крим і Дніпропетровській області; м. Київ показав спад на 0,93%. **ПТНЗ галузі зв'язку** галузь представлена лише у 2 областях — м. Київ і Львівська область. В Києві без змін, а Львівська область показала зростання на 0,32%

У ПТНЗ промислової галузі без змін у більшості областей. Зростання лише у АР Крим і Черкаській областях на 0,04% і 1,69% відповідно. Спад у Дніпропетровській на 0,06%.

У ПТНЗ галузі сільського господарства без змін у більшості областей. Зростання у Львівській і Дніпропетровській на 0,25% і 0,19% відповідно. Спад у АР Крим на 1,32%

У ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування без змін у більшості областей. Зростання у Дніпропетровській (0,01%) і Черкаській областях (6,37). Зменшення показника не спостерігається.

У ПТНЗ транспортної галузі Без змін у більшості областей. Зростання у межах від 0,1% (Львівська область) до 17,39% (м. Київ). Зменшення показника не спостерігається

Таблиця 1.7.3

Тенденція зміни по галузям індикатора 7.1

Таблиця 7.3	Фінансування 7.1 (грн)	
Галузь	2006–2007	2007–2008
Зв'язок	0,00	0,00
Торгівля та громадське харчування	0,00	0,00
Промисловість	0,00	0,03
Сільське господарство	1,63	0,32
Транспорт	0,05	0,49
Будівництво	0,98	0,55

1.7.2. ІНДИКАТОР 7.2.

Таблиця 1.7.4

Тенденція змін по індикатору 7.2

7.2.	Будівництво	ЖКТ і невиробничі види побутового обслуговування населення	Зв'язок	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля та громадське харчування	Транспорт
Автономна Республіка Крим	-3,68	-6,12	0,00	-0,54	-7,06	-6,01	-3,87
Дніпропетровська обл.	-0,31	0,40	0,00	0,07	1,02	57,96	-0,85
Львівська обл.	-2,28	258,51	-3,39	-1,64	-1,59	5,87	0,74
м. Київ	-174,69	3,36	-3,30	0,00	0,00	0,00	62,62
Харківська обл.	14,32	-25,94	0,00	-0,59	2,30	5,12	7,84
Черкаська обл.	6,49	10,91	0,00	15,77	10,24	4,18	6,12

Аналіз ПТНЗ за індикатором 7.2 також представлений у регіональному розрізі за галузями виробництва. У ПТНЗ будівельної галузі у більшості областей зростання, окрім Дніпропетровської області (-0,31%), у межах від 2,28% (Львівська область) до 86,74% (м. Київ).

У ПТНЗ галузі житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування населення у більшості областей спостерігається зростання у межах від 0,4% (Дніпропетровська область) до 12,83% (Львівська область). Спад у АР Крим — 6,12% і Харківській області — 25,94%

У ПТНЗ галузі зв'язку представлена лише у 2 областях — м. Київ і Львівська область. В м. Києві спад на 3,3%, Львівська область показала зменшення на 0,39%.

У ПТНЗ промислової галузі зростання у межах від 0,07% (Дніпропетровська область) до 15,77% (Черкаська область). Зменшення показника у АР Крим (0,54%) і Харківська область (0,59%), м. Київ без змін.

Таблиця 1.7.5

Тенденція змін у ПТНЗ пілотних регіонів за індикатором 7.2

Таблиця 7.5	Фінансування: 7.2. (грн.)	
Область	2006–2007	2007–2008
Дніпропетровська обл.	6,7536	5,7925
Харківська обл.	0	7,9487
Львівська обл.	12,789	8,6134
Черкаська обл.	23,2381	9,1126
м. Київ	143,2943	19,9015
Автономна Республіка Крим	9,5014	25,3165

У ПТНЗ галузі сільського зростання у більшості областей в межах від 1,02% (Дніпропетровська область) до 10,24% (Черкаська область). Зменшення значення показника у АР Крим (7,06%) і Львівській області (1,59%), м. Київ без змін.

У ПТНЗ галузі торгівлі та громадського харчування спостерігається зростання у більшості областей в межах від 5,12% (Харківська область) до 57,96% (Дніпропетровська область). У м. Київ без змін. АР Крим показала спад на 6,01%

У ПТНЗ транспортної галузі у всіх областях, окрім АР Крим (спад на 3,87%), спостерігається зростання, в межах від 0,74% (Львівська область) до 62,62% (м. Київ).

Таблиця 1.7.6

Тенденція змін по галузям індикатора 7.2

Таблиця 7.6	Фінансування: 7.2. (грн)	
Галузь	2006–2007	2007–2008
Сільське господарство	6,12	5,30
Транспорт	12,67	5,64
ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	13,23	8,33
Торгівля та громадське харчування	14,49	10,18
Зв'язок	98,71	10,53
Будівництво	15,36	12,61

1.7.3. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ФІНАНСУВАННЯ»

На рисунку представлений аналіз індикаторів фінансування на національному рівні (за даними шести пілотних регіонів).

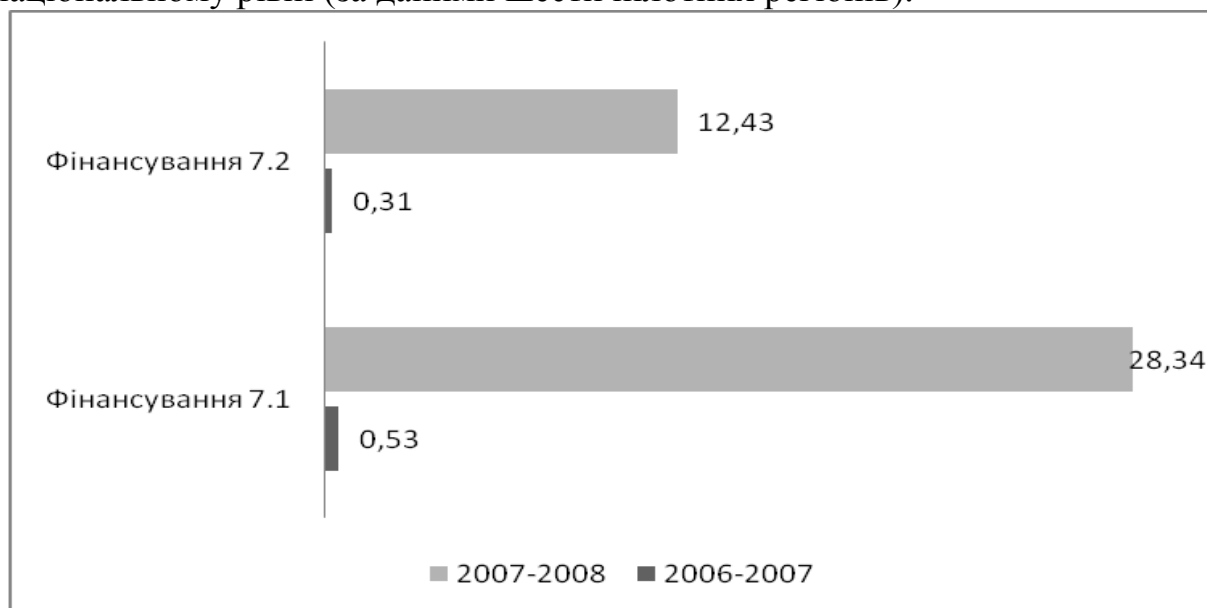

Рис. 1.7.1 Тенденція змін на національному рівні матеріально-технічного забезпечення ПТНЗ

Аналізуючи дані 6 пілотних регіонів, спостерігається загальна тенденція збільшення по усім показникам. Значне зростання відсотка фінансування за рахунок спеціальних коштів – близько 30 відсотків. Збільшився також відсоток фінансування ПТНЗ за рахунок програм регіонального розвитку, роботодавців та інших джерел – близько 15 відсотків.

1.8. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ПТНЗ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ІНДИКАТОРАМИ «ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ»

Мережа ПТНЗ Черкаської області за типами навчальних закладів складається з вищих професійних училищ (8%), професійно-технічних училищ відповідного профілю (42%) та професійно-технічних ліцеїв (50%).

Мережа ПТНЗ Черкаської області за галузевим спрямуванням складається з ПТНЗ сфери торгівлі та громадського харчування – 8% (2 ПТНЗ); ПТНЗ транспортної галузі – 15% (4 ПТНЗ); ПТНЗ будівельної галузі – 35% (9 ПТНЗ); ПТНЗ галузі сільського господарства – 27% (7 ПТНЗ); ПТНЗ промислової галузі – 4% (1 ПТНЗ); ПТНЗ сфери ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення – 11% (3 ПТНЗ); ПТНЗ галузі зв'язку – 0%.

Таблиця 1.8.1

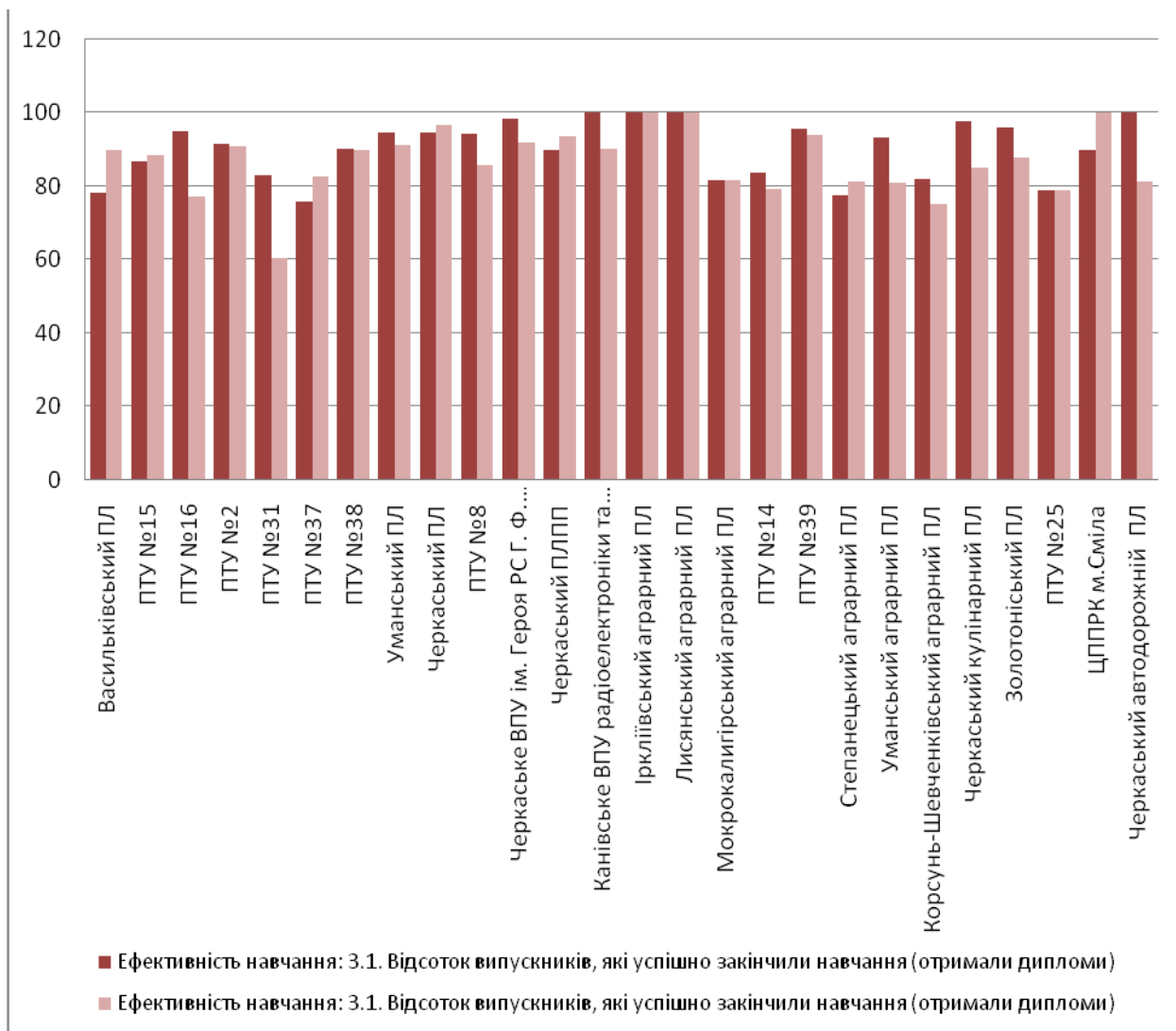
Група індикаторів ефективності навчання ПТНЗ Черкаської області.

Індикатор. 3.1

Галузь	Назва ПТНЗ	Індикатор 3.1. Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи) 2006-2007	Індикатор 3.1. Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи) 2007-2008	Різниця показників індикаторів за 2 роки
Будівництво	Васильківський ПЛ	78,26	89,78	11,52
	ПТУ №15	86,92	88,43	1,51
	ПТУ №16	94,87	77,19	-17,67
	ПТУ №2	91,66	90,90	-0,75
	ПТУ №31	83,22	60,56	-22,66
	ПТУ №37	76,00	82,85	6,85
	ПТУ №38	90,10	90,00	-0,10
	Уманський ПЛ	94,83	91,38	-3,44
	Черкаський ПЛ	94,81	96,77	1,96
ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	ПТУ №8	94,49	85,98	-8,51
	Черкаське ВПУ ім. Героя РС Г.Ф. Короленка	98,30	92,07	-6,22
	Черкаський ПЛПП	89,82	93,60	3,78
Промисловість	Канівське ВПУ радіоелектроніки та машинобудування	100	90,35	-9,64
Сільське господарство	Ірклівський аграрний ПЛ	100	100	0
	Лисянський аграрний ПЛ	100	100	0
	Мокрокалігирський аграрний ПЛ	81,81	81,63	-0,18
	ПТУ №14	83,84	79,41	-4,43
	ПТУ №39	95,88	94,00	-1,88
	Степанецький аграрний ПЛ	77,52	81,52	3,99
	Уманський аграрний ПЛ	93,29	81,08	-12,21
Торгівля та громадське харчування	Корсунь-Шевченківський аграрний ПЛ	82,08	75,22	-6,85
	Черкаський кулінарний ПЛ	97,91	85,00	-12,91
Транспорт	Золотоніський ПЛ	95,95	88,00	-7,95
	ПТУ №25	79,13	78,87	-0,26
	ЦППРК м.Сміла	90,00	100	10,00
	Черкаський автодорожній ПЛ	100	81,25	-18,75
В середньому по регіону		91,28	88,00	-3,28

Висновки. В середньому (майже на 3,3 %) по ПТНЗ Черкаської області у 2007-2008 н.р. (у порівнянні з 2006-2007 н.р.) спостерігається тенденція

щодо зниження результативності індикатору «Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи)». Кращі позиції рейтингу за даним індикатором у Іркліївського аграрного ПЛ, Лисянського аграрного ПЛ ЦППРК м.Сміла, Черкаського ВПУ ім. Героя РС Г.Ф. Короленка, Канівського ВПУ радіоелектроніки та машинобудування, ПТУ №39. Ознаки підвищення зростання індикатору спостерігається в Степанецькому аграрному ПЛ; ПТУ №37, Черкаському ПЛПП.

Рис.1.8.1. Відсоток випускників ПТНЗ Черкаської області, які успішно закінчили навчання (отримали диплом) 2006-2007 та 2007-2008 н.р.

У цілому спостерігається достатньо високий рівень успішності навчання, але в середньому по регіону має місце загальне погіршення ситуації щодо результативності успішного завершення навчання (від –22,6% до –1% у 18 ПТНЗ, приріст показника лише 7 ПТНЗ, максимальний приріст по індикатору у Васильківського ПЛ +11,52%).

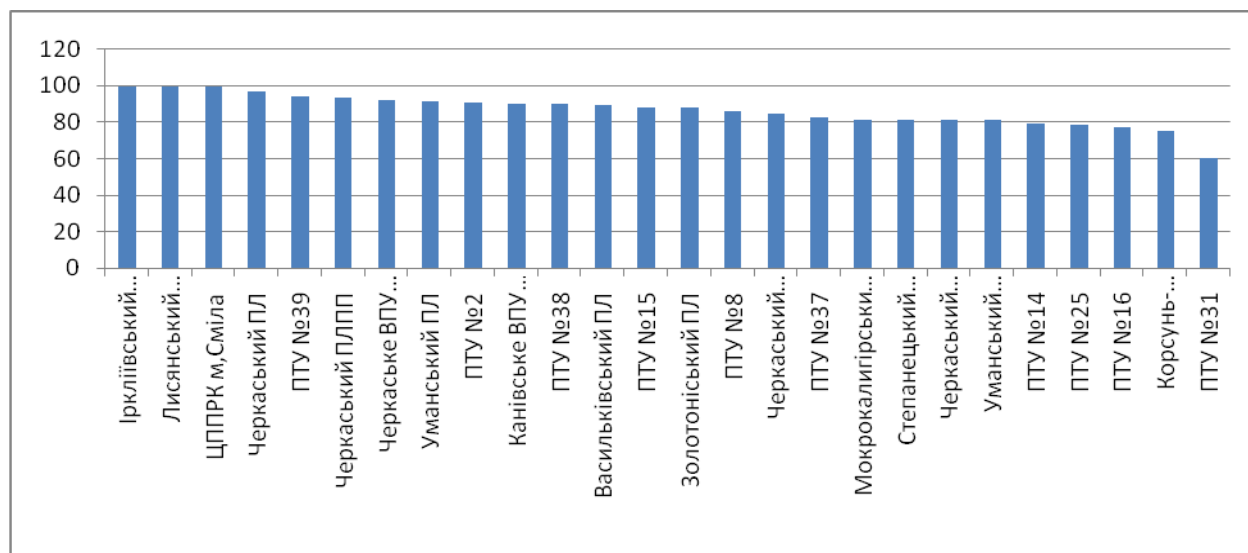

Рис.1.8.2. Рейтинг ПТНЗ Черкаської області за індикатором «Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи)» у 2007-2008 н.р.

Таблиця 1.8.2

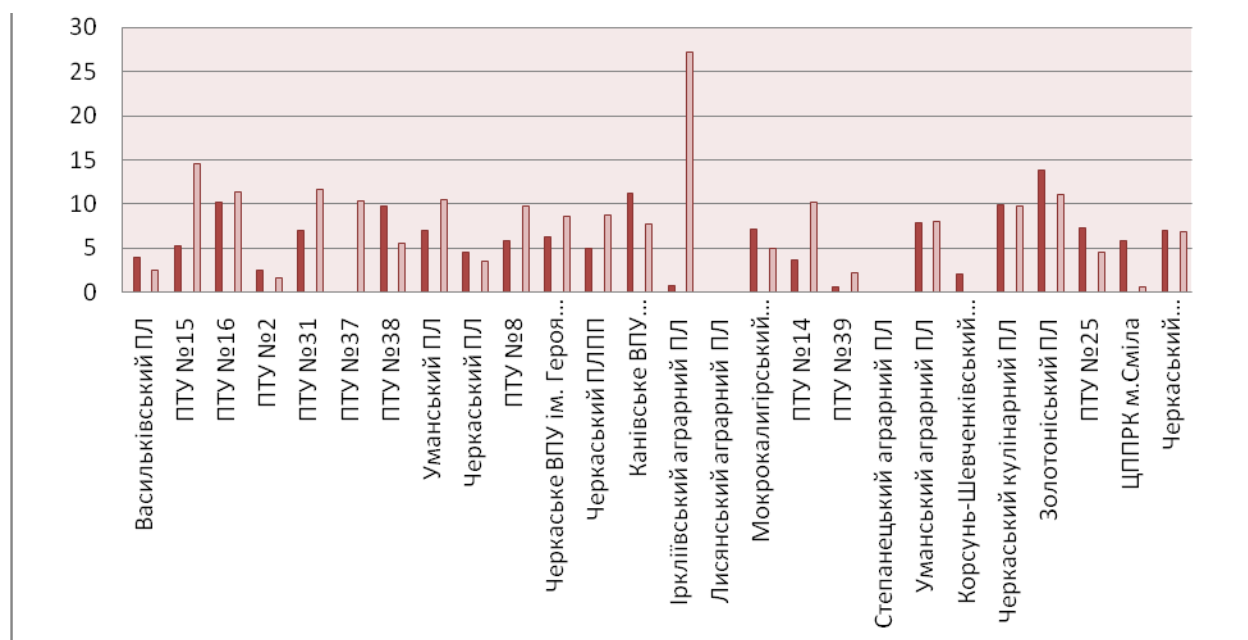
Група індикаторів ефективності навчання ПТНЗ Черкаської області.

Індикатор 3.2

Галузь підготовки робітників	Назва ПТНЗ	Індикатор 3.2. Відсоток випускників, які отримали дипломи з відзнакою 2006-2007	Індикатор 3.2. Відсоток випускників, які отримали дипломи з відзнакою 2007-2008	Різниця показників індикаторів за 2 роки
Будівництво	Васильківський ПЛ	3,96	2,43	-1,52
	ПТУ №15	5,31	14,61	9,30
	ПТУ №16	10,14	11,36	1,22
	ПТУ №2	2,47	1,53	-0,94
	ПТУ №31	6,97	11,62	4,65
	ПТУ №37	0	10,34	10,34
	ПТУ №38	9,75	5,55	-4,20
	Уманський ПЛ	6,93	10,47	3,54
	Черкаський ПЛ	4,47	3,55	-0,92
ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	ПТУ №8	5,82	9,78	3,95
	Черкаське ВПУ ім. Героя РС Г, Ф, Короленка	6,32	8,60	2,28
	Черкаський ПЛПП	4,92	8,78	3,85
Промисловість	Канівське ВПУ радіоелектроніки та машинобудування	11,27	7,76	-3,50
Сільське господарство	Ірклівський аграрний ПЛ	0,70	27,18	26,47
	Лисянський аграрний ПЛ	0	0	0
	Мокрокалігірський аграрний ПЛ	7,07	5,00	-2,07
	ПТУ №14	3,67	10,18	6,51
	ПТУ №39	0,61	2,12	1,51

	Степанецький аграрний ПЛ	0	0	0
	Уманський аграрний ПЛ	7,84	8,00	0,15
Торгівля та громадське харчування	Корсунь-Шевченківський аграрний ПЛ	2,03	0	-2,03
	Черкаський кулінарний ПЛ	9,92	9,80	-0,12
Транспорт	Золотоніський ПЛ	13,86	11,03	-2,81
	ПТУ №25	7,27	4,46	-2,80
	ЦППРК м. Сміла	5,84	0,62	-5,22
	Черкаський автодорожній ПЛ	6,97	6,88	-0,09
В середньому по регіону		5,76	6,54	0,77

Висновки. Тенденція за індикатором «Відсоток випускників, які отримали дипломи з відзнакою» в середньому по регіону протягом 2 навчальних років майже не змінилася. Але в цілому зафіксовано приріст відсотка індикатора, який становить 0,8%. Приріст індикатора спостерігаємо в Іркліївському аграрному ПЛ (26,47%), ПТУ №37 (10,34%), ПТУ №15 (9,3%), ПТУ №14 (6,5%), Черкаському ПЛПП (3,85%), Уманському ПЛ (3,54%), ПТУ №8 (3,95%), ПТУ №31 (4,65%), ПТУ №16 (1,22%). Ознаки суттєвого зниження показників виявлено у ПТУ №38, Канівському ВПУ радіоелектроніки та машинобудування, Мокрокалигирському аграрному ПЛ, Корсунь-Шевченківському аграрному ПЛ, Золотоніському ПЛ, ПТУ №25, ЦППРК м. Сміла.

Рис.1.8.3. Відсоток випускників ПТНЗ Черкаської області, які отримали дипломи з відзнакою у 2006-2007 та 2007-2008 н.р.

Індикатор 3.3.1. «Відсоток учнів, які отримали технологічно складну, наукоємну професію» показує що відсоток такої підготовки варіюється від 54% до 95 %. Цей індикатор, в переважній кількості ПТНЗ, має тенденцію неухильного росту, що підтверджується зростаючими потребою сучасного виробництва у висококваліфікованих робітниках та відмову від некваліфікованої праці та простих видів робіт. Кращі позиції рейтингу:

ЦППРК м. Сміла (100%), Черкаський ПЛПП (100%), Золотоніський ПЛ (81,8%), ПТУ №15 (96,15%), Васильківський ПЛ (91,86%), ПТУ №38 (76,38%), Черкаський кулінарний ПЛ (61,33%).

Індикатор 3.3.2 «Відсоток учнів, які отримали інтегровану професію» підтвердив попит на ринку праці Черкаської області на інтегровані професії підготовки кваліфікованих працівників. За даними системи навчальні заклади: ПТУ №16, Черкаський ПЛПП, Іркліївський аграрний ПЛ, Лисянський аграрний ПЛ, Степанецький аграрний ПЛ, Корсунь-Шевченківський аграрний ПЛ, ПТУ №38, ПТУ №2 здійснюють майже весь обсяг підготовки кваліфікованих робітників за інтегрованими професіями.

Таблиця 1.8.3

Група індикаторів ефективності навчання ПТНЗ Черкаської області.

Індикатор 3.3.1

Назва ПТНЗ	Індикатор 3.3.1. Відсоток учнів, які отримали технологічно складну, наукоємну професію 2006-2007	Індикатор 3.3.1. Відсоток учнів, які отримали технологічно складну, наукоємну професію 2007-2008	Різниця індикаторів за 2 роки
Васильківський ПЛ	78,00	91,86	13,86
ПТУ №15	87,00	96,15	9,15
ПТУ №2	88,42	64,61	-23,81
ПТУ №38	57,31	76,38	19,07
Черкаський ПЛПП	69,95	100	30,04
Канівське ВПУ радіоелектроніки та машинобудування	66,90	68,93	2,03
Іркліївський аграрний ПЛ	80,14	100	19,85
Лисянський аграрний ПЛ	63,08	64,70	1,61
Мокрокалігірський аграрний ПЛ	72,72	87,50	14,77
ПТУ №39	52,76	54,25	1,49
Уманський аграрний ПЛ	69,93	61,33	-8,60
Черкаський кулінарний ПЛ	60,99	82,35	21,36
Золотоніський ПЛ	56,62	81,81	25,19
ПТУ №25	82,72	77,67	-5,04
ЦППРК м.Сміла	0,97	83,54	82,57
Черкаський автодорожній ПЛ	88,75	81,37	-7,38

У середньому по регіону індикатор 3.4. **«Відсоток учнів, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами»** показує позитивну динаміку (спостерігається збільшення відсотків на 3, 24 %).

9 навчальним закладам слід приділити увагу втратам досягнутих позицій (від 1% до 17%) особливо: Черкаському ПЛ, Золотоніському ПЛ, ЦППРК м.Сміла, Степанецькому аграрному ПЛ, Черкаському автодорожному ПЛ, ПТУ №2, Лисянському аграрному ПЛ, тому що цей індикатор відображається на показниках зовнішньої оцінки якості ПТО роботодавцями та працевлаштуванні випускників (табл. 1.8.4, рис. 1.8.5–1.8.7).

Таблиця 1.8.4

Група індикаторів ефективності навчання ПТНЗ Черкаської області.

Індикатор 3.4

Галузь	Назва ПТНЗ	Індикатор 3.4. Відсоток учнів, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами 2006-2007	Індикатор 3.4. Відсоток учнів, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами 2007-2008	Різниця індикаторів за 2 роки
Будівництво	Васильківський ПЛ	11,90	12,19	0,29
	ПТУ №15	26,54	40,76	14,22
	ПТУ №16	3,37	12,50	9,12
	ПТУ №2	18,18	13,07	-5,10
	ПТУ №31	13,95	13,95	0
	ПТУ №37	0	5,17	5,17
	ПТУ №38	0	64,58	64,58
	Уманський ПЛ	25,74	26,70	0,95
	Черкаський ПЛ	31,09	13,77	-17,31
ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	ПТУ №8	14,56	14,13	-0,43
	Черкаське ВПУ ім. Героя РС Г. Ф. Короленка	0	30,64	30,64
	Черкаський ПЛПП	14,77	21,95	7,17
Промисловість	Канівське ВПУ радіоелектроніки та машинобудув.	7,74	14,56	6,81
Сільське господарство	Іркліївський аграрний ПЛ	5,67	6,79	1,12
	Лисянський аграрний ПЛ	7,38	5,29	-2,08
	Мокрокалігирський аграрний ПЛ	0	0	0
	ПТУ №14	18,34	30,55	12,20
	ПТУ №39	0	0	0
	Степанецький аграрний ПЛ	14,49	8,00	-6,49
	Уманський аграрний ПЛ	18,30	19,33	1,03
Торгівля та громадське харчування	Корсунь-Шевченківський аграрний ПЛ	0	0	0
	Черкаський кулінарний ПЛ	9,21	1,96	-7,25
Транспорт	Золотоніський ПЛ	8,43	11,03	2,60
	ПТУ №25	28,18	27,67	-0,50
	ЦППРК м.Сміла	21,63	13,97	-7,66
	Черкаський автодорожній ПЛ	15,11	11,33	-3,78
В середньому по регіону		13,65	16,91	3,25

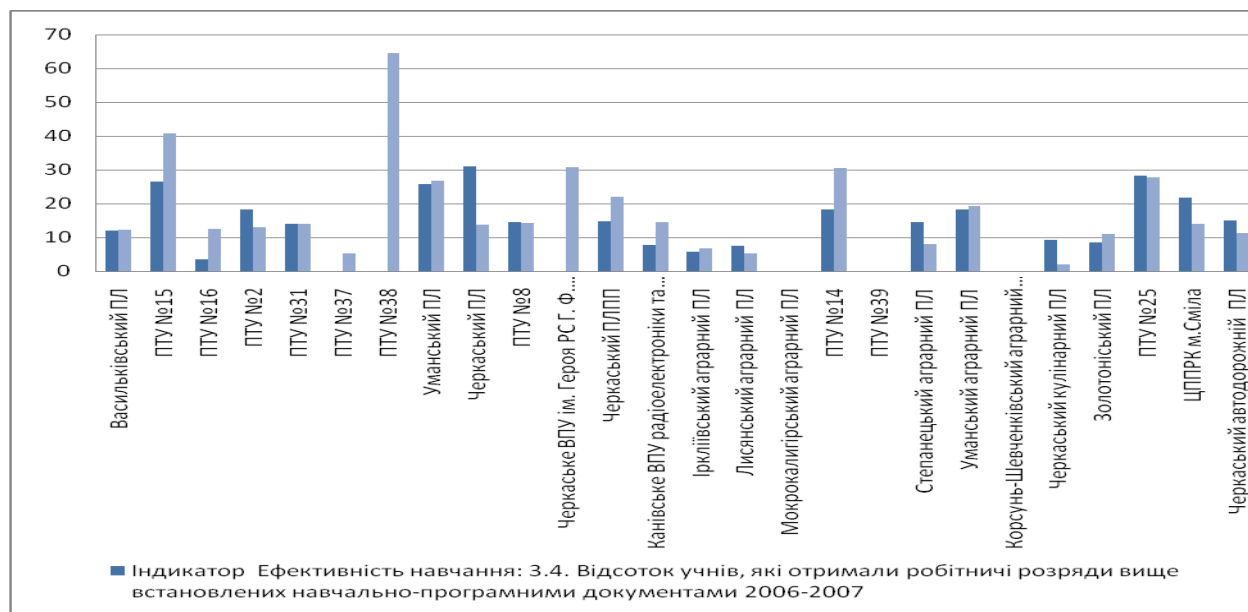

Рис. 1.8.5. Відсоток випускників ПТНЗ Черкаської області, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами у 2006-2007 н.р. та 2007-2008 н.р.

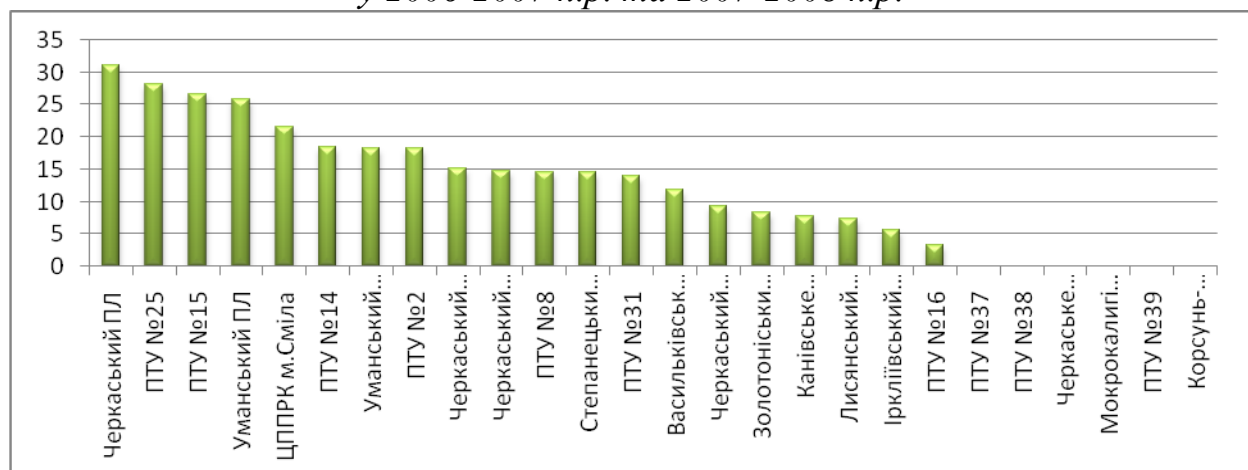

Рис. 1.8.6. Рейтинг ПТНЗ Черкаської області за індикатором «Відсоток випускників, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами» 2006-2007 н.р.

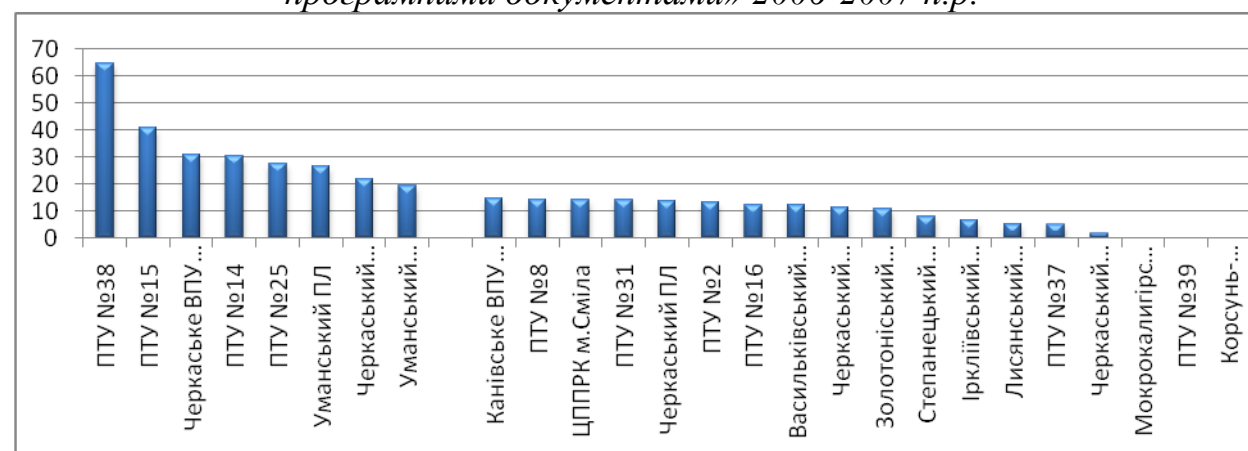

Рис. 1.8.7. Рейтинг ПТНЗ Черкаської області за індикатором «Відсоток випускників, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами» 2007-2008 н.р.

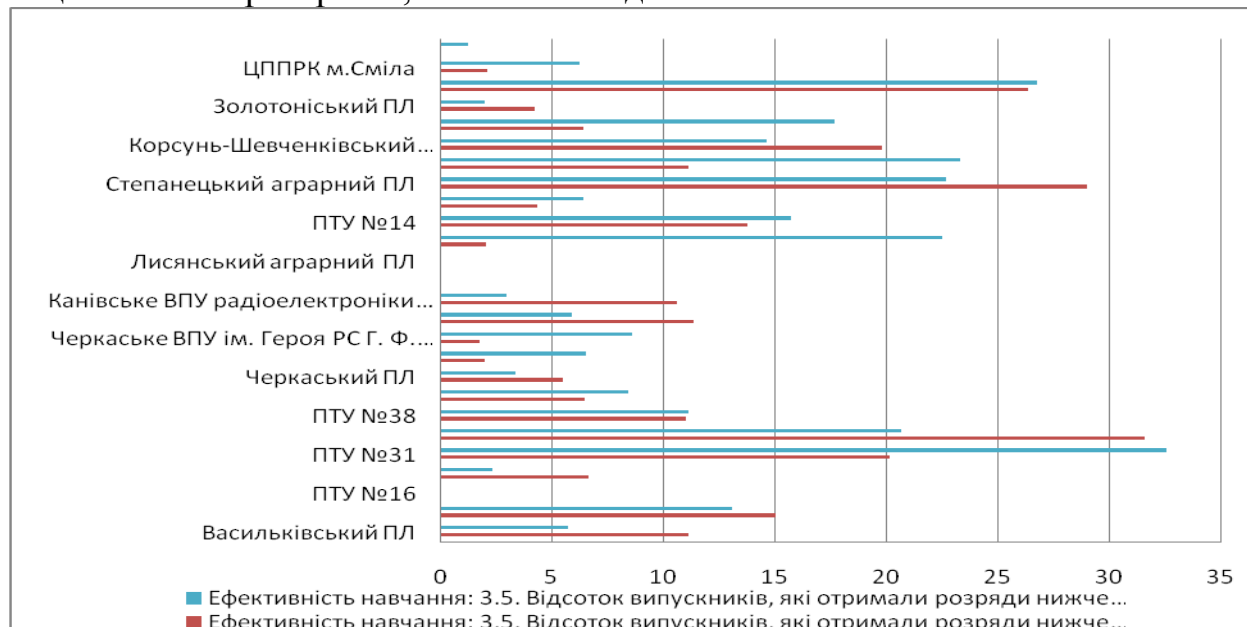
Таблиця 1.8.5

Група індикаторів ефективності навчання ПТНЗ Черкаської області.

Індикатор 3. 5.

Галузь	Назва ПТНЗ	Індикатор 3.5. Відсоток випусників, які отримали розряди нижче встановлених навчально- програмними документами 2006-2007	Індикатор 3.5. Відсоток випусників, які отримали розряди нижче встановлених навчально- програмними документами 2007-2008	Різниця індикаторів в за 2 роки
Будівництво	Васильківський ПЛ	11,11	5,69	-5,42
	ПТУ №15	15,04	13,07	-1,96
	ПТУ №16	0	0	0
	ПТУ №2	6,61	2,30	-4,30
	ПТУ №31	20,15	32,55	12,40
	ПТУ №37	31,57	20,68	-10,88
	ПТУ №38	10,97	11,11	0,13
	Уманський ПЛ	6,43	8,37	1,94
	Черкаський ПЛ	5,47	3,33	-2,13
ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговуванн я населення	ПТУ №8	1,94	6,52	4,58
	Черкаське ВПУ ім. Героя РС Г. Ф. Короленка	1,72	8,60	6,87
	Черкаський ПЛПП	11,33	5,85	-5,47
Промисловість	Канівське ВПУ радіоелектроніки та машинобудування	10,56	2,91	-7,65
Сільське господарство	Іркліївський аграрний ПЛ	0	0	0
	Лисянський аграрний ПЛ	0	0	0
	Мокрокалігирський аграрний ПЛ	2,02	22,5	20,47
	ПТУ №14	13,76	15,74	1,97
	ПТУ №39	4,29	6,38	2,08
	Степанецький аграрний ПЛ	28,98	22,66	-6,31
	Уманський аграрний ПЛ	11,11	23,33	12,22
Торгівля та громадське харчування	Корсунь-Шевченківський аграрний ПЛ	19,79	14,63	-5,16
	Черкаський кулінарний ПЛ	6,38	17,64	11,26
Транспорт	Золотоніський ПЛ	4,21	1,94	-2,26
	ПТУ №25	26,36	26,78	0,42
	ЦППРК м.Сміла	2,04	6,21	4,16
	Черкаський автодорожній ПЛ	0	1,21	1,21
В середньому по регіону		7,91	8,84	0,92

Висновки за індикатором 3.5. У середньому по регіону цей індикатор за 2 навчальних роки значно не змінився, але має тенденцію на 1 % щодо збільшення, тобто мало місце незначне покращення показників. Проте, навчальним закладам пропонується посилити роботу щодо вдосконалення процесів виробничого навчання та виробничої практики, активізації соціального партнерства, МТБ та методичного забезпечення.

Рис. 1.8.8. Відсоток випускників ПТНЗ Черкаської області, які отримали робітничі розряди нижче встановлених навчально-програмними документами у 2006-2007н.р. та 2007-2008 н.р.

Висновки за індикатором 3.6. Стабільний приріст за індикатором 3.6 «Відсоток випускників, які продовжили навчання у ВНЗ I- IV рівнів акредитації» спостерігається у Канівському ВПУ радіоелектроніки та машинобудування, Лисянському аграрному ПЛ, ПТУ №14, Степанецькому аграрному ПЛ, Черкаському ПЛ, ПТУ №31 Васильківському ПЛ, Мокрокалігирському аграрному ПЛ (від 21% до 1%) на відміну від ПТУ №16, ПТУ №2, ПТУ №37, Іркліївського аграрного ПЛ, Черкаського кулінарного ПЛ, ЦППРК м. Сміла, в яких спостерігається втрата рейтингових позицій (від 1% до 13%). Якісний рівень освіти демонструє Канівське ВПУ радіоелектроніки та машинобудування, який збільшив цей показник за рік на 21,32 % (з 20,42% до 41,74%).

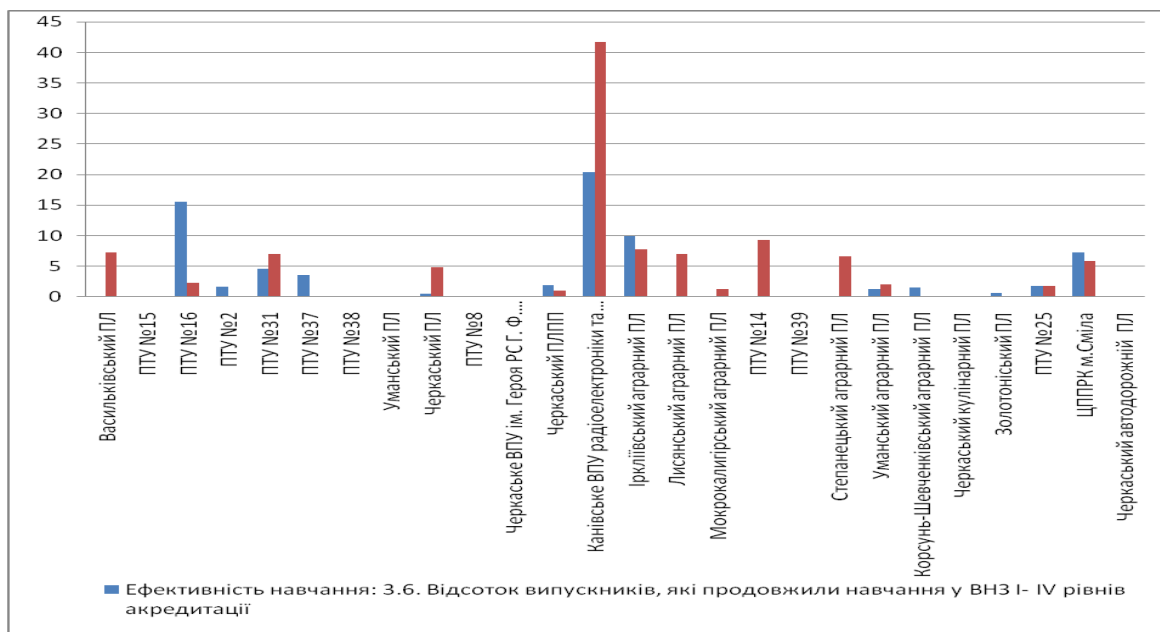

Рис. 1.8.9. Відсоток випускників ПТНЗ Черкаської області, які продовжили навчання у ВНЗ I-IV рівнів акредитації у 2006-2007 н.р. та 2007-2008 н.р.

Таблиця 1.8.6

Група індикаторів ефективності навчання ПТНЗ Черкаської області.
Індикатор 3.6

Галузь	Назва ПТНЗ	Індикатор 3.6. Відсоток випускників, які продовжили навчання у ВНЗ I-IV рівнів акредитації 2006-2007	Індикатор 3.6. Відсоток випускників, які продовжили навчання у ВНЗ I-IV рівнів акредитації 2007-2008	Різниця індикаторів за 2 роки
Будівництво	Васильківський ПЛ	0	7,31	7,31
	ПТУ №15	0	0	0
	ПТУ №16	15,54	2,27	-13,26
	ПТУ №2	1,65	0	-1,65
	ПТУ №31	4,65	6,97	2,32
	ПТУ №37	3,50	0	-3,50
	ПТУ №38	0	0	0
	Уманський ПЛ	0	0	0
	Черкаський ПЛ	0,49	4,88	4,39
ЖКГ і невиробничі види побутового обслуговування населення	ПТУ №8	0	0	0
	Черкаське ВПУ ім. Героя РС Г. Ф. Короленка	0	0	0
	Черкаський ПЛПП	1,97	0,97	-0,99
Промисловість	Канівське ВПУ радіоелектроніки та машинобудування	20,42	41,74	21,32
Сільське господарство	Ірклівський аграрний ПЛ	9,92	7,76	-2,16

	Лисянський аграрний ПЛ	0	7,05	7,05
	Мокрокалигирський аграрний ПЛ	0	1,25	1,25
	ПТУ №14	0	9,25	9,25
	ПТУ №39	0	0	0
	Степанецький аграрний ПЛ	0	6,66	6,66
	Уманський аграрний ПЛ	1,30	2	0,69
Торгівля та громадське харчування	Корсунь-Шевченківський аграрний ПЛ	1,52	0	-1,52
	Черкаський кулінарний ПЛ	0	0	0
Транспорт	Золотоніський ПЛ	0,60	0	-0,60
	ПТУ №25	1,81	1,78	-0,03
	ЦППРК м.Сміла	7,30	5,90	-1,40
	Черкаський автодорожній ПЛ	0	0	0
В середньому по регіону		2,75	3,72	0,97

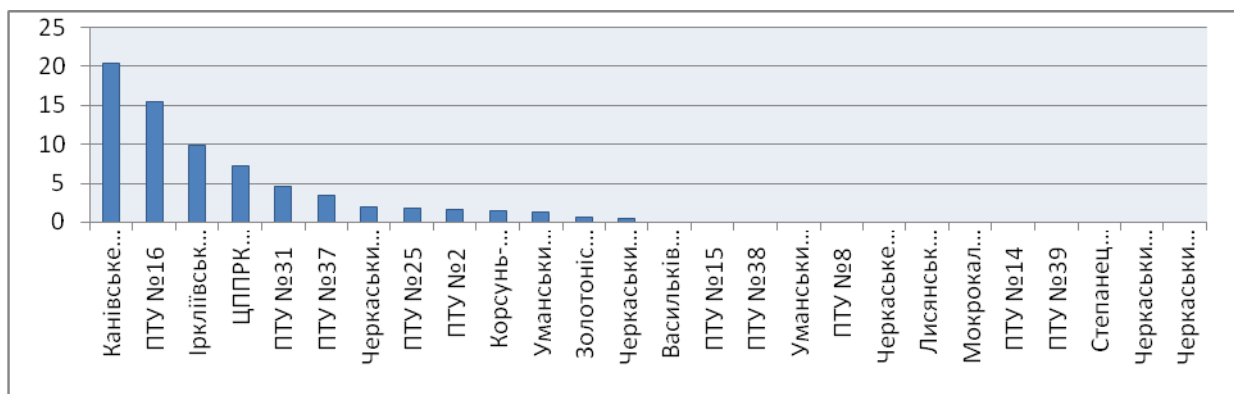

Рис. 1.8.10. Рейтинг ПТНЗ Черкаської області за індикатором «Відсоток випускників, які продовжили навчання у ВНЗ I-IV рівнів акредитації» у 2006-2007 н.р.

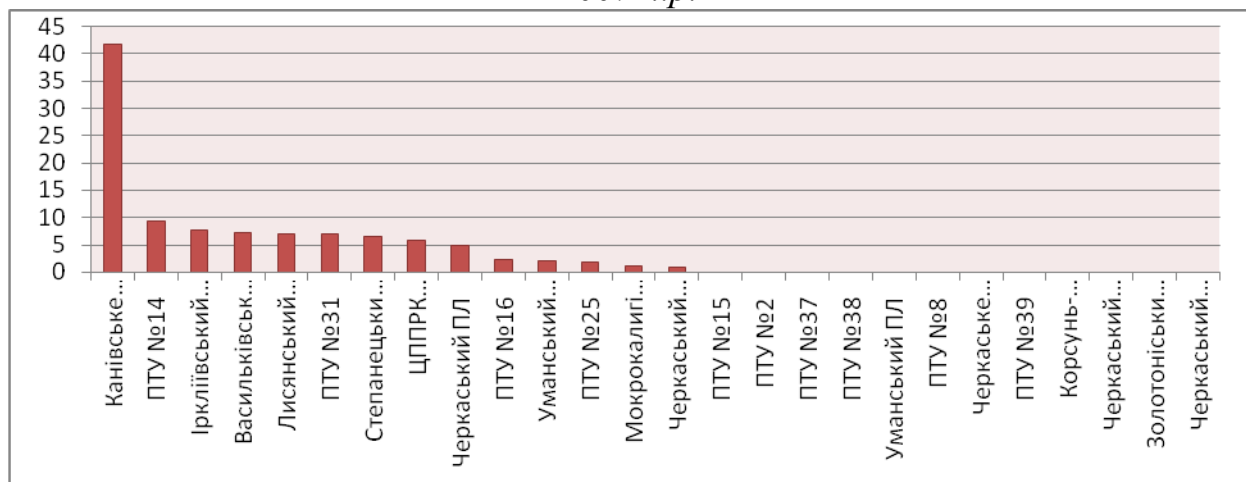
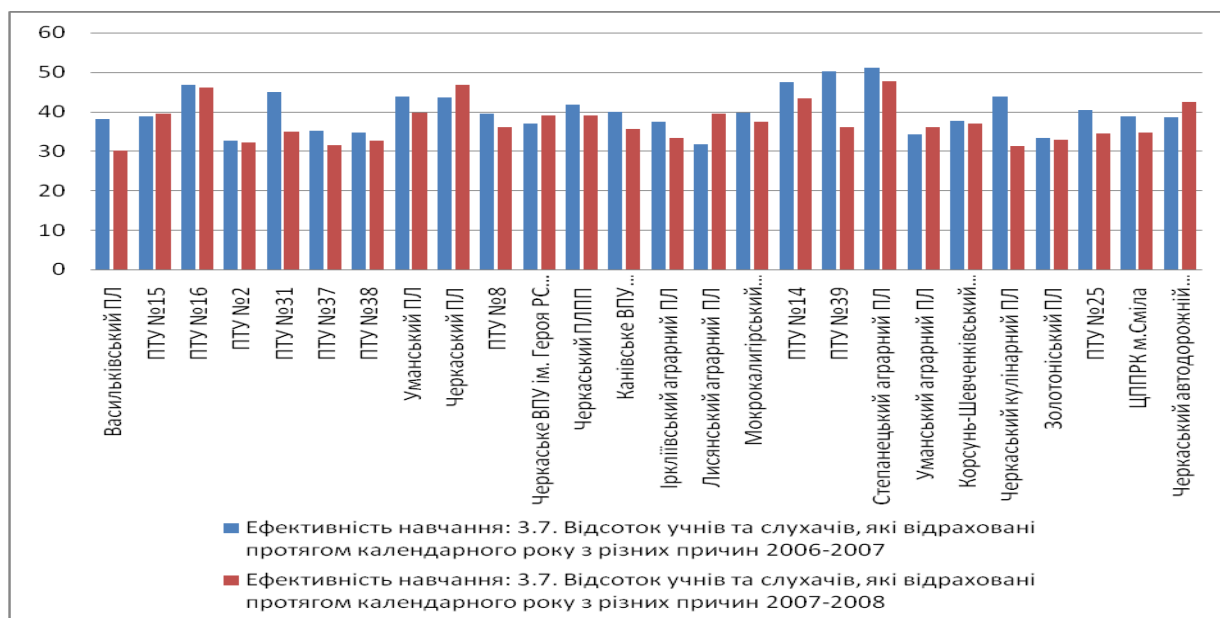

Рис. 1.8.11. Рейтинг ПТНЗ Черкаської області за індикатором «Відсоток випускників, які продовжили навчання у ВНЗ I-IV рівнів акредитації» у 2007-2008 н.р.

Висновки за індикатором 3.7. Цей індикатор потребує прискіпливої уваги всіх ПТНЗ області тому, що залишається вкрай високим (від 39 до 37%). Але спостерігається позитивна тенденція майже в усіх навчальних закладах регіону - індикатор зменшився за рік, в середньому по регіону на 2 %. Кращі позиції рейтингу за даним індикатором у Черкаського кулінарного ПЛ, ПТУ №39, ПТУ №31, ПТУ №25, ПТУ №25, ЦППРК м. Сміла.

Рис. 1.8.12. Відсоток учнів та слухачів ПТНЗ Черкаської області, які відраховані протягом календарного року з різних причин у 2006-2007 н.р. та 2007-2008 н.р.

Таблиця 1.8.7

**Група індикаторів ефективності навчання ПТНЗ Черкаської області.
Індикатор 3.7.**

Галузь	Назва ПТНЗ	Індикатор 3.7. Відсоток учнів та слухачів, які відраховані протягом календарного року з різних причин 2006-2007	Індикатор 3.7. Відсоток учнів та слухачів, які відраховані протягом календарного року з різних причин 2007-2008	Різниця індикаторів за 2 роки
Будівництво	Васильківський ПЛ	37,98	30,08	-7,90
	ПТУ №15	38,76	39,37	0,61
	ПТУ №16	46,67	46,07	-0,60
	ПТУ №2	32,57	32,19	-0,37
	ПТУ №31	44,98	35,00	-9,98
	ПТУ №37	35,10	31,55	-3,54
	ПТУ №38	34,67	32,64	-2,02
	Уманський ПЛ	43,71	39,65	-4,05
	Черкаський ПЛ	43,66	46,87	3,20
ЖКГ і невиробничі	ПТУ №8	39,47	36,06	-3,40
	Черкаське ВПУ ім.	36,89	39,04	2,15

види побутового обслуговування населення	Героя РС Г. Ф. Короленка			
	Черкаський ПЛПП	41,65	39,08	-2,57
Промисловість	Канівське ВПУ радіоелектроніки та машинобудування	39,97	35,58	-4,38
Сільське господарство	Іркліївський аграрний ПЛ	37,40	33,23	-4,17
	Лисянський аграрний ПЛ	31,62	39,52	7,89
	Мокрокалігірський аграрний ПЛ	39,73	37,36	-2,36
	ПТУ №14	47,50	43,31	-4,19
	ПТУ №39	50,24	36,10	-14,14
	Степанецький аграрний ПЛ	51,03	47,58	-3,44
	Уманський аграрний ПЛ	34,23	36,09	1,86
Торгівля та громадське харчування	Корсунь-Шевченківський аграрний ПЛ	37,75	37,06	-0,68
	Черкаський кулінарний ПЛ	43,76	31,18	-12,58
Транспорт	Золотоніський ПЛ	33,22	32,84	-0,38
	ПТУ №25	40,49	34,41	-6,07
	ЦППРК м.Сміла	38,69	34,59	-4,09
	Черкаський автодорожній ПЛ	38,56	42,33	3,77
В середньому по регіону		39,89	37,86	-2,02

Висновки за індикатором 3.8. Серед кращих ПТНЗ Черкаської області значний приріст індикатора **«Відсоток роботодавців, які вважають достатнім освітньо-кваліфікаційний рівень підготовки»** спостерігається в Уманському аграрному ПЛ (22,74%), ПТУ №16 (21,08%), Золотоніському ПЛ (10,37 %), Уманському ПЛ (11,31%), ПТУ №39 (9,06%), а також ПТУ №31, ПТУ №37, Черкаському ПЛ, Черкаському ПЛПП, Канівському ВПУ радіоелектроніки та машинобудування, Лисянському аграрному ПЛ, ПТУ №39, Корсунь-Шевченківському аграрному ПЛ, ПТУ №25, ЦППРК м.Сміла, Черкаському автодорожному ПЛ.

Значне погіршення ситуації спостерігається в ПТУ №14 (40,90%), Васильківському ПЛ (40,73%). Відставання від результатів попереднього року за даним індикатором (від 1% до 8%) показали ПТУ №15, ПТУ №2, ПТУ №38, ПТУ №8, Черкаське ВПУ ім. Героя РС Г. Ф. Короленка, Іркліївський аграрний ПЛ, Черкаський кулінарний ПЛ. У цілому по регіону спостерігається тенденція зменшення цього індикатора на 3,35%.

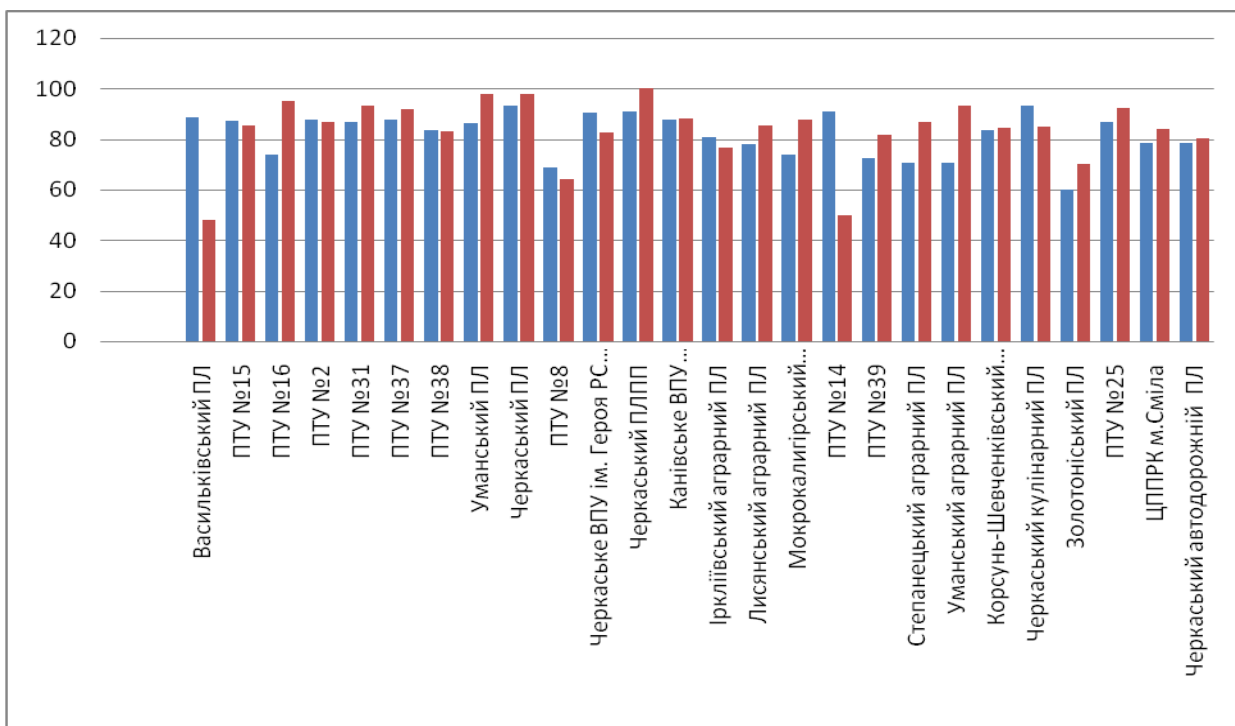

Рис. 1.8.13. Відсоток роботодавців, які вважають достатнім освітньо-кваліфікаційний рівень підготовки випускників ПТНЗ Черкаської області у 2006-2007 н.р. та 2007-2008 н.р.

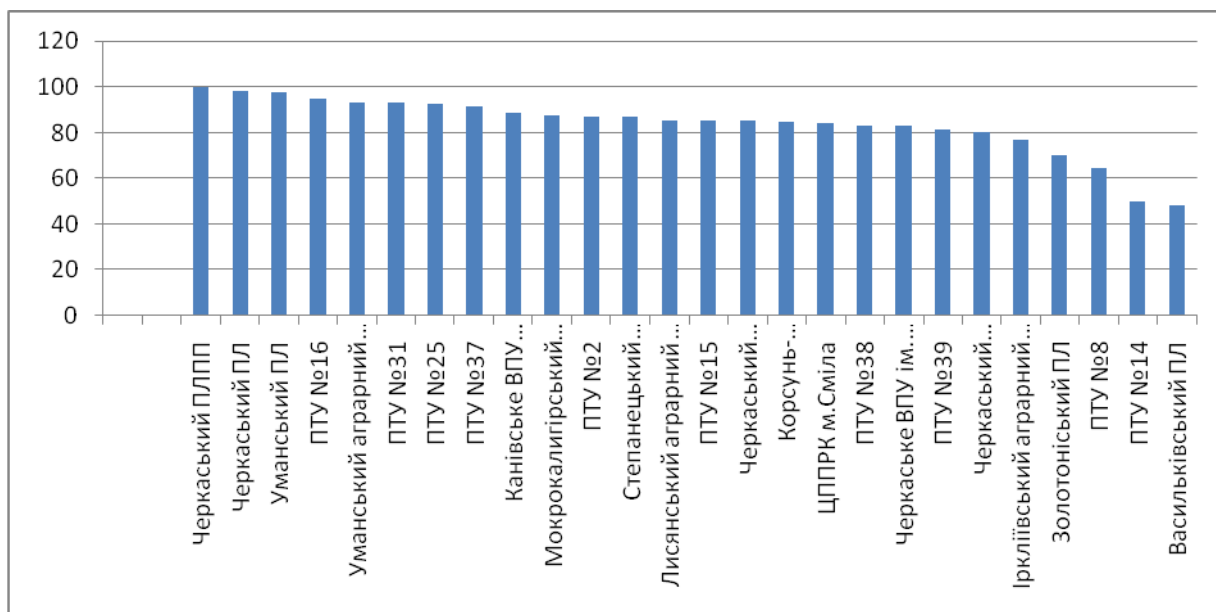

Рис. 1.8.14. Рейтинг ПТНЗ Черкаської області за індикатором «Відсоток роботодавців, які вважають достатнім освітньо-кваліфікаційний рівень підготовки випускників» у 2007-2008 н.р.

Таблиця 1.8.8

Група індикаторів ефективності навчання ПТНЗ Черкаської області.

Індикатор 3.8 .

Галузь	Назва ПТНЗ	Індикатор 3.8. Відсоток роботодавців, які вважають достатнім освітньо-кваліфікаційний рівень підготовки випускників 2006-2007	Індикатор 3.8. Відсоток роботодавців, які вважають достатнім освітньо-кваліфікаційний рівень підготовки випускників 2007-2008	Різниця індикаторів за 2 роки
Будівництво	Васильківський ПЛ	88,70	47,97	-40,73
	ПТУ №15	87,30	85,24	-2,05
	ПТУ №16	73,91	95,00	21,08
	ПТУ №2	87,50	86,95	-0,54
	ПТУ №31	86,76	93,05	6,29
	ПТУ №37	87,50	91,66	4,16
	ПТУ №38	83,63	83,01	-0,61
	Уманський ПЛ	86,36	97,67	11,31
	Черкаський ПЛ	93,18	97,94	4,76
ЖКТ і невиробничі види побутового обслуговування населення	ПТУ №8	68,75	64,28	-4,46
	Черкаське ВПУ ім. Героя РС Г. Ф. Короленка	90,32	82,75	-7,56
	Черкаський ПЛПП	90,90	100	9,09
Промисловість	Канівське ВПУ радіоелектроніки та машинобудування	87,50	88,37	0,87
Сільське господарство	Іркліївський аграрний ПЛ	80,64	76,66	-3,97
	Лисянський аграрний ПЛ	77,77	85,29	7,51
	Мокрокалигирський аграрний ПЛ	74,07	87,50	13,42
	ПТУ №14	90,90	50,00	-40,90
	ПТУ №39	72,41	81,48	9,06
	Степанецький аграрний ПЛ	70,58	86,66	16,07
	Уманський аграрний ПЛ	70,58	93,33	22,74
Торгівля та громадське харчування	Корсунь-Шевченківський аграрний ПЛ	83,43	84,41	0,97
	Черкаський кулінарний ПЛ	93,40	85,10	-8,30
Транспорт	Золотоніський ПЛПТУ №16	60,00	70,37	10,37
	ПТУ №25	86,79	92,30	5,51
	ЦППРК м.Сміла	78,57	83,87	5,29
	Черкаський автодорожній ПЛ	78,46	80,12	1,66
Всього по регіону:		84,76	81,41	-3,35

Висновки за індикатором «Забезпеченість учнів ПТНЗ персональними комп'ютерами».

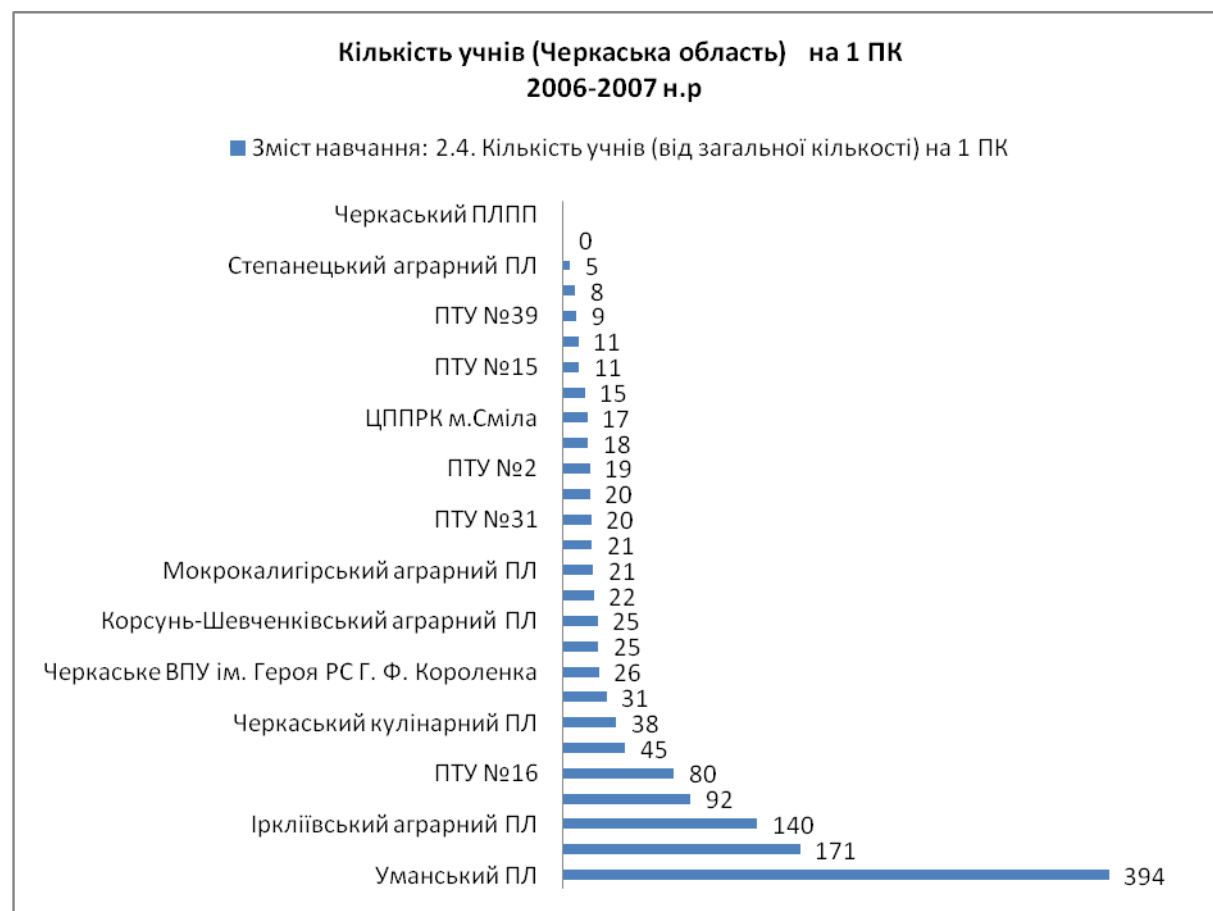
Аналіз даних регіону за 2 навчальні роки показує позитивну тенденцію щодо покращення ситуації комп'ютеризації та інформатизації навчального процесу. Навчальними закладами проведено значну роботу. Тому, в середньому, кількість учнів на 1 ПК зменшилась з 17 до 14 осіб, а кількість учнів на 1 ПК з доступом до мережі Інтернет з 44 до 26 осіб. Лідируючі позиції в рейтингу за даним індикатором показали Степанецький аграрний ПЛ, Черкаський ПЛ, ПТУ №14, ПТУ №15, Канівське ВПУ радіоелектроніки та машинобудування, Золотоніський ПЛ. Складна ситуація щодо комп'ютерного забезпечення та під'єднання до мережі Інтернет залишається в Васильківському ПЛ, Іркліївському аграрному ПЛ, ПТУ №2, ПТУ №37.

Таблиця 1.8.9

Показники комп'ютеризації ПТНЗ Черкаської області у 2006-2007 та 2007-2008 н.р.

Назва ПТНЗ	Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 ПК 2006-2007	Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 ПК з доступом до Інтернет 2006-2007	Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 ПК 2007-2008	Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 ПК з доступом до Інтернет 2007-2008
Васильківський ПЛ	171.00	342.00	158.00	316.00
Золотоніський ПЛ	19.52	27.11	16.76	18.21
Іркліївський аграрний ПЛ	140.00	0	127.00	0
Канівське ВПУ радіоелектроніки та машинобудування	15.46	25.12	10.85	19.00
Корсунь-Шевченківський аграрний ПЛ	25.00	0	18.07	0
Лисянський аграрний ПЛ	25.40	381.00	24.06	32.81
Мокрокалігірський аграрний ПЛ	21.46	0	18.46	0
ПТУ №14	11.22	11.22	8.60	11.00
ПТУ №15	11.34	19.35	10.44	18.93
ПТУ №16	80.00	0	78.33	235.00
ПТУ №2	19.33	21.75	19.61	353.00
ПТУ №25	0	0	68.60	171.50
ПТУ №31	20.18	23.07	9.75	10.48
ПТУ №37	92.00	184.00	91.50	183.00
ПТУ №38	22.00	418.00	16.21	46.62
ПТУ №39	9.13	0	7.00	0
ПТУ №8	44.80	0	21.70	21.70
Степанецький аграрний ПЛ	4.55	0	7.62	0
Уманський аграрний ПЛ	31.07	435.00	13.96	0

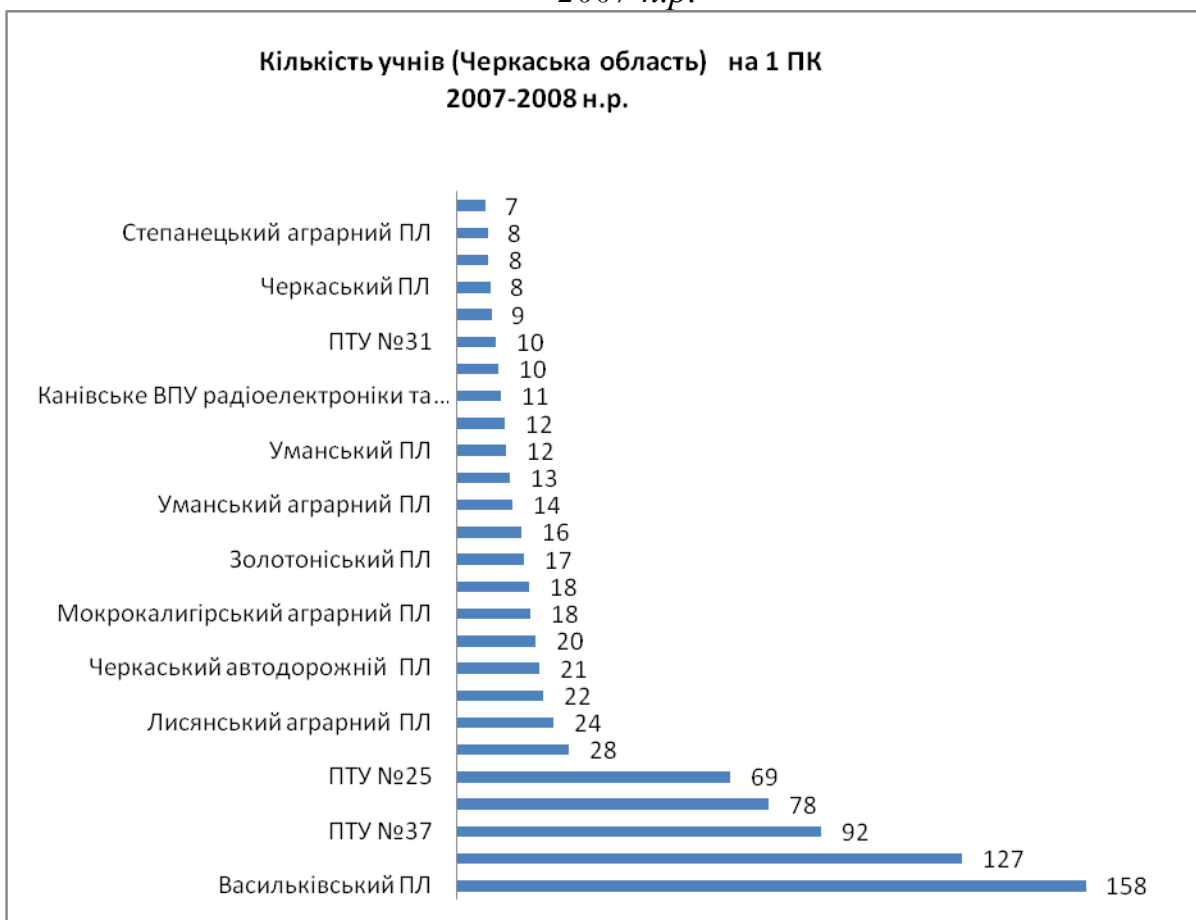
Уманський ПЛ	394.00	394.00	12.38	12.38
ЦППРК м.Сміла	17.48	51.37	13.35	13.35
Черкаське ВПУ ім. Героя РС Г. Ф. Короленка	25.88	29.12	11.89	21.52
Черкаський автодорожній ПЛ	20.80	32.50	20.68	20.68
Черкаський кулінарний ПЛ	38.14	0	28.00	0
Черкаський ПЛ	7.96	22.97	8.26	14.46
Черкаський ПЛПП	0	0	7.75	14.44
ЗАГ.ПІДСУМОК	17.86	44.44	14.24	26.70

Рис. 1.8.15. Кількість учнів на 1 ПК у 2006-2007 н.р.

Рис. 1.8.16. Кількість учнів на 1 ПК з доступом до мережі Інтернет 2006-2007 н.р.

Рис. 1.8.17. Кількість учнів на 1 ПК 2007-2008 н.р.

Рис. 1.8.18. Кількість учнів на 1 ПК з доступом до мережі Інтернет у 2007-2008 н.р.

1.8. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО ЦЕНТРУ ПТО З ПОЛІГРАФІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

На сьогодні в багатьох ПТНЗ спостерігається відсутність ефективного стратегічного планування. Головна ідея стратегічного менеджменту полягає у спробі дати відповідь на питання: як керувати в швидкоплинних умовах, які залежать від багатьох факторів? ПТНЗ сьогодні не в повній мірі володіють ефективними технологіями стратегічного менеджменту та процедурами успішної реалізації стратегії розвитку навчального закладу.

Для Дніпропетровського центру ПТО з поліграфії та інформаційних технологій необхідність звернутись до стратегічного менеджменту була зумовлена специфікою розвитку видавничо-поліграфічної галузі, її динамічними змінами у змісті й характері праці, вимогами до кваліфікації випускників ПТНЗ. Реалізація стратегічного менеджменту полягає у відповіді на три важливих питання: на якому етапі знаходиться ПТНЗ у дійсний час, в якому напрямку він повинен розвиватися у майбутньому і яким чином передбачається перехід його у стан, визначений керівництвом. Цим питанням відповідають три основні фази стратегічного менеджменту: стратегічний аналіз, стратегічний вибір чи планування та реалізація стратегії. Основними елементами моделі стратегічного управління розвитком ПТНЗ є: аналіз зовнішнього середовища; внутрішня діагностика (оцінка «сильних» та «слабких» сторін) ПТНЗ; визначення стратегії та основних цілей; розгорнуте визначення пріоритетних напрямків ПТНЗ як програми конкретних дій та

шляхів їх реалізації; оцінка результатів та коригування дій після їх отримання.

У Дніпропетровському центрі ПТО з поліграфії та інформаційних технологій в процесі колективних обговорень було також визначено стратегічну мету. Для досягнення стратегічної мети необхідно було спочатку здійснити аналіз видавничо-поліграфічної галузі. Робочою групою навчального закладу при вивченні стану галузі використовувались офіційні дані Державного комітету статистики України. У своєму дослідженні група здійснювала аналіз галузі не тільки регіонального ринку праці, а й в межах України, тому що специфіка галузі вимагає спеціальної фахової освіти. Фахівців в межах України готують в п'яти професійно-технічних навчальних закладах (у межах освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник»): Київ, Дніпропетровськ, Донецьк, Харків, Львів.

Робочою групою по розробці бізнес-плану було визначено, що палітра регіональної друкованої продукції надзвичайно різноманітна за формою, змістом, призначенням, матеріалом-основою, способом виготовлення, тривалістю життєвого циклу і т. д. За станом на 1 січня 2008 року видавничо-поліграфічну галузь України репрезентували 2889 видавництв і видавничих організацій; 3045 поліграфічних підприємств різних форм власності та масштабів виробництва.

У видавничо-поліграфічній галузі переважають малі видавництва (94,2%) і поліграфічні підприємства (91,3%). У поліграфічній діяльності характер друкованої продукції формує спеціалізацію підприємств з випуску книжкової, образотворчої, газетно-журнальної, пакувальної, бланкової продукції; товарів культурно-побутового призначення, виробів паперово-білових, картографічних. Чимало поліграфічних підприємств випускає продукцію різних видів, тобто є універсальними. Сучасна поліграфічна діяльність базується на широкому використанні інтегрованих інформаційних, цифрових систем передачі друкованої інформації. Поліграфічні машини належать до техніки зі складною динамікою, кінематикою, електронними та інформаційними системами. Складність техніки, технології, підвищені вимоги до якості друкованої продукції визначають високий освітній рівень персоналу, який забезпечує експлуатацію та обслуговування машин і агрегатів. Процес підготовки і виготовлення видавничої та іншої друкованої продукції є трудомістким і тривалим, у ньому беруть участь висококваліфіковані фахівці. Працівниками лабораторії розвитку, менеджменту та моніторингу освітніх послуг ДЦ ПТО ПІТ було здійснено аналіз тенденцій ринку праці.

Дослідження кількості підприємств за регіональним розміщенням, дає можливість стверджувати, що Дніпропетровський регіон є одним із лідерів за кількістю видавничих та поліграфічних осередків (табл. 1.9.1). Починаючи з 2008 року в зв'язку з економічною кризою досліджувати зміни кількості підприємств за регіонами практично неможливо, тому що офіційних даних про стан галузі не існує. В обласній державній службі зайнятості статистичні дані про скорочення підприємств та штатних працівників відсутні.

Таблиця 1.9.1

Кількість поліграфічних підприємств за регіонами країни

Область (регіон)	Видавничі підприємства									Поліграфічні підприємства								
	усі			основні			малі			усі			основні			малі		
	2007	2008	+/-	2007	2008	+/-	2007	2008	+/-	2007	2008	+/-	2007	2008	+/-	2007	2008	+/-
Дніпропетровська	83	100	17	7	8	1	76	92	16	158	163	5	14	16	2	144	147	3
Донецька	120	145	25	11	12	1	109	133	24	169	154	-15	18	14	-4	145	140	-9
Київська	71	80	9	9	5	-4	62	75	13	82	82	0	8	8	0	74	74	0
Львівська	183	176	-7	8	9	1	175	167	-8	191	205	14	22	23	1	169	182	13
Харківська	164	174	10	16	17	1	148	157	9	259	253	-6	30	27	-3	229	226	-3

Отже, протягом досліджуваного періоду до 2008 року для поліграфічної діяльності було характерне збільшення кількості підприємницьких структур, обсягів реалізації продукції. Це було властиве і для трудових ресурсів – ключового фактору у виробничому процесі та визначального в конкурентоспроможності підприємства.

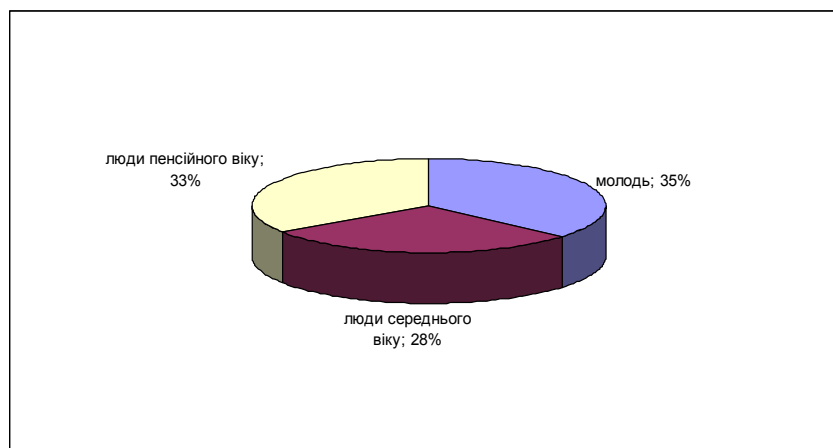
Аналітичною групою були зібрані статистичні дані, які підтверджують факт зростання трудового потенціалу поліграфічних підприємств за останні два роки (табл. 1.9.2).

Таблиця 1.9.2

Середньооблікова чисельність штатних працівників за видами економічної діяльності

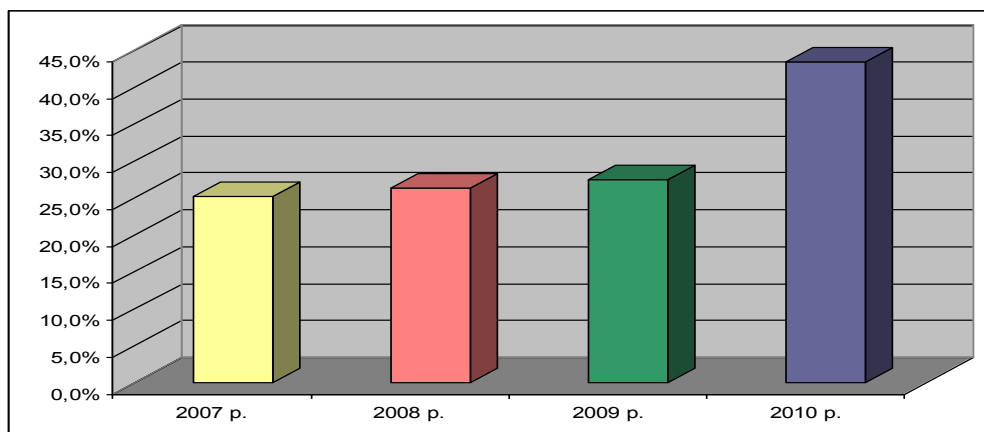
Вид діяльності	Рік				
	2004	2005	2006	2007	2008
Обробна промисловість	2702200	2500143	2356033	2333973	2370445
Видавнича справа	...	17879	17696	20106	20684
Поліграфічна діяльність	25600	17864	17624	19619	20472

Результати дослідження розподілу трудових ресурсів галузі (Дніпропетровський регіон) за віковими категоріями (Рис. 1.9.1) вказують на синхронне зростання частки працівників молодого (15-26 років) та пенсійного (50-59 років) віку. Зростання працівників молодого віку відбувається за рахунок систематичної кваліфікованої підготовки фахівців у Дніпропетровському центрі ПТО з поліграфії та інформаційних технологій. Випуск кваліфікованих робітників у навчальному закладі здійснюється на підставі договорів з замовниками кадрів та погоджується з державною службою зайнятості. На жаль, зростання працівників передпенсійного віку відбувається за рахунок фахівців зрілого віку, які відзначаються високою працездатністю та досвідом. Фактично в Дніпропетровському регіоні сьогодні відбувається природна зміна поколінь.

Рис. 1.9.1. Розподіл працівників за віковими категоріями видавничо-поліграфічної галузі

Здійснюючи аналітичне дослідження стану галузі робочою групою було з'ясовано, що з урахуванням складності виробничих процесів у поліграфії, ключовим фактором забезпечення підприємств кваліфікованими фахівцями виступає рівень освіти (Рис. 3.2.2). Частка працівників, які мають неповну вищу освіту, тобто отримали дипломи освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» або «бакалавр» позитивно зростає як у сфері видавничої справи (у 2007 р. – 25,3%; у 2008 р. – 26,4%; у 2009 – 27,6%), а прогноз на 2010 р. передбачає 43,5% завдяки першому випуску молодших спеціалістів в ДЦ ПТО ПІТ за спеціальностями: «Друкарське виробництво» та «Комп'ютерна обробка текстової, графічної та образної інформації». Дані показники мають позитивну тенденцію і високо цінуються роботодавцями. У видавничо-поліграфічній галузі нові технології принципово змінюють організацію праці кваліфікованих робітників, їх взаємодію в процесі праці. Основу інноваційних технологій складає комплекс інформаційних систем, об'єднаних в єдину систему управління виробництвом і вимагає від робітників уміння працювати з усім комплексом наявного технологічного обладнання, яке функціонує в синхронному інформаційно-технологічному режимі.

Рис. 1.9.2. Динаміка росту працівників видавничо-поліграфічної галузі з неповною вищою освітою

Отже, виконаний аналіз ринку праці, за даними служби зайнятості та Державного комітету статистики України впродовж 2007-2009 рр. за професіями, які забезпечують видавничо-поліграфічну галузь та сфери інформаційних технологій показав, що збільшився попит на кваліфікованих робітників високого рівня кваліфікації та молодших спеціалістів. Ринкова потреба постійно зростає на висококваліфікованих робітників у зв'язку з впровадженням у виробництво нового технологічного обладнання. Поряд з цим, у державній службі зайнятості фактично не відтворюється динаміка зареєстрованих безробітних з видавничо-поліграфічної галузі (в зв'язку зі специфікою та переведенням галузі в приватний сектор). У регіоні не існує дисбалансу між попитом і пропозицією робочої сили для видавничо-поліграфічної галузі. Проте, пропозиція випускників з інформаційних технологій перевищує потребу регіонального ринку праці за рахунок підготовки працівників з інформаційних технологій в інших навчальних закладах.

На підставі приведених вище фактів можемо зробити висновок, що обрана навчальним закладом стратегія на безперервну (ступеневу) освіту обґрунтована вимогами ринку праці, сучасним станом техніко-технологічного способу виробництва і сприятиме подальшому розвитку партнерства та працевлаштуванню випускників.

Головне завдання в діяльності ДЦ ПТО ПІТ – підготовка конкурентоспроможних, практично-зорієнтованих фахівців поліграфічного профілю та галузі інформаційних технологій. Для вирішення поставленого завдання необхідно створити високий рівень інноваційного освітнього середовища в навчальному закладі. Саме сьогодні, настав той час, коли необхідно розпочати створювати взаємовигідні механізми партнерських взаємовідношень з роботодавцями в напрямку змісту практичної підготовки кваліфікованих кадрів та інвестиційної підтримки інновацій ПТНЗ в освітній та управлінській діяльності.

Адміністрація навчального закладу знайшла сучасні методи впливу на педагогічних працівників, що змусило їх прийняти активну участь у створенні інноваційного освітнього середовища; за підтримки роботодавців здійснюється модернізація навчальних приміщень, навчально-лабораторного, навчально-виробничого обладнання, інструментів та пристроїв навчально-виробничого призначення; створення нового покоління навчальних терміналів для випереджувальної практичної підготовки кваліфікованих робітників в умовах впровадження новітнього цифрового обладнання на високотехнологічних поліграфічних підприємствах регіону.

З метою вирішення поставлених завдань та відповідно до листа Інституту професійно-технічної освіти Академії педагогічних наук України від 18.09.2008 р. № 02-15/370 навчальним закладом було здійснено апробацію індикаторів ефективної діяльності ПТНЗ та показників результативного партнерства.

Дане самодослідження освітньої діяльності безумовно є одним із механізмів розвитку професійно-технічного навчального закладу, коли

педагогічні працівники разом з учнями приймають участь у моніторингу, самоаналізі і самооцінці якості освітнього процесу, його умов та результатів. Такий вид експериментальної роботи дозволив педагогічному колективу критично віднестись до результатів своєї праці, відслідкувати свої досягнення, недоліки, їх причини, визначити завдання на перспективу, мету, встановити ступінь взаємозв'язку результатів діяльності, процесу та умов навчання.

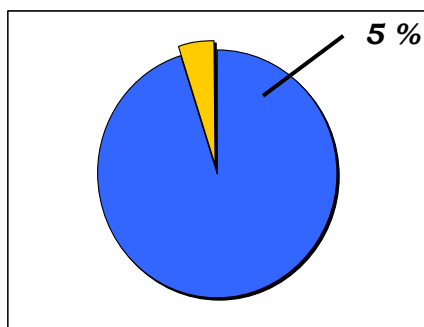
Дані дослідження проводились педагогічними працівниками, які входять до складу лабораторії моніторингу та менеджменту освітніх послуг навчального закладу.

Як висновок, можна зазначити, що запропоновані індикатори, є ефективною системою самодослідження ефективної діяльності ПТНЗ, які побудовані на методі науково обґрунтованого моніторингу, самоаналізу та самооцінки. Під час їх апробації в ДЦ ПТО ПІТ вони допомогли дати об'єктивну оцінку діяльності навчального закладу, що буде сприяти його подальшому розвитку. Результати самодослідження є, з однієї сторони, механізмом постійного внутрішнього удосконалення якості освітньої діяльності, а з іншої – можуть бути зовнішнім перевіряючим фактором ефективності діяльності ПТНЗ.

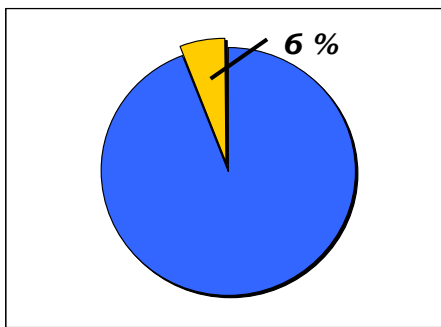
З метою забезпечення аналізу діяльності навчального закладу, бажано було б доповнити індикатори частиною 2 (Оцінка діяльності ПТНЗ через моніторинг учнів). При цьому можна запропонувати такі основні питання:

- загальна оцінка діяльності ПТНЗ (в балах);
- придбання учнями в навчальному закладі навичок самостійної роботи та самостійного мислення;
- надання навчальним закладом якісної освіти, необхідних вмінь і навичок;
- надання допомоги в працевлаштуванні;
- вірно побудований метод соціальної адаптації в новому колективі.

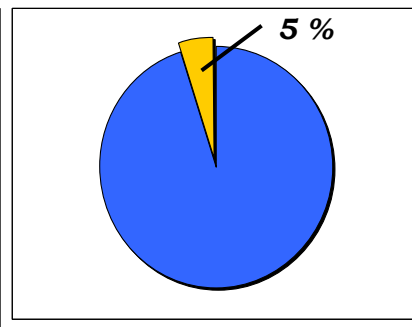
У результаті апробації індикаторів «ефективної діяльності ПТНЗ» стало можливим системне вивчення стану освітньої діяльності навчального закладу. Так, наприклад, при оцінці показників «Педагогічні працівники» ми маємо можливість здійснити поетапний аналіз та оцінити, з яких причин в деяких підпунктах низькі результати:

Рис. 1.9.3. Відсоток майстрів виробничого навчання, учні яких є переможцями конкурсів професійної майстерності

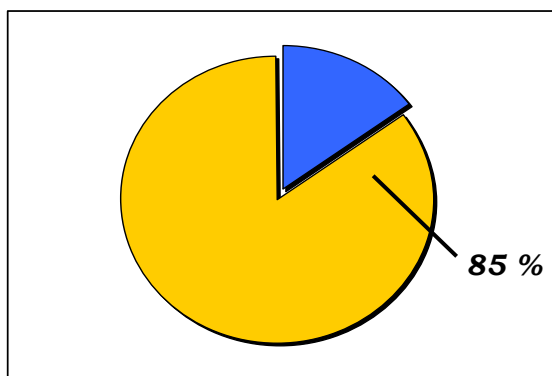

Рис. 1.9.4. Відсоток викладачів спецтехнологій, учні яких є переможцями конкурсів професійної майстерності

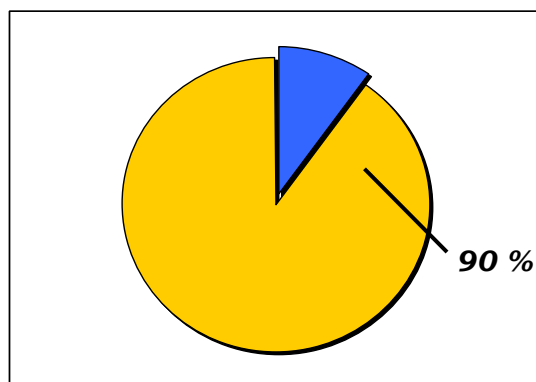

Рис. 1.9.5. Відсоток викладачів, учні яких є переможцями олімпіад

Поряд з цим, ми бачимо позитивні результати:

Рис. 1.9.6. Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які підвищили свою кваліфікацію шляхом

Рис. 1.9.7. Відсоток педагогічних працівників, які активно використовують ІКТ та педагогічне програмне забезпечення у навчально-виховному процесі, учні яких є переможцями олімпіад

Таким чином, дані індикатори спрямовані на аналіз професійно-особистісного саморозвитку персоналу та учнів ПТНЗ.

Стосовно другої частини дослідження «Моніторингу стану соціального партнерства» необхідно зазначити, що сьогодні, дійсно, ринку праці необхідні висококваліфіковані робітників, які спроможні до інтенсивного освоєння нових знань і нових технологій у професійній діяльності на сучасному рівні, які б володіли навичками комунікативної культури.

У даний час, на сучасних провідних поліграфічних підприємствах «АртПресс», «БалансКлуб», «ЛуноПак», «Печатный двор» склалась ситуація постійного дефіциту «висококваліфікованих робітників». Вже сьогодні конкуренція серед найманих працівників змінюється конкуренцією роботодавців за кваліфікованими робітничими кадрами і ПТНЗ зобов'язані здійснити реальну інтеграцію з економічною системою регіону.

Підприємства мають бути, з одного боку, замовниками кадрів, а з іншого, – дійсно партнерами, які приймають активну участь в підготовці кадрів для своїх підприємств.

Поряд з цим повинна проводитись системна робота щодо запровадження стратегічного управління, що вимагає значних зусиль від колективу, але й одночасно веде до високої результативності та стратегічного успіху.

II. ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОГНОЗ ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ ПТНЗ

2.1. ОСОБЛИВОСТІ ДЕМОГРАФІЧНОГО ПРОЦЕСУ

З початку 90-х років XX ст. наша країна вступила в стадію демографічної кризи. Ситуація в області демографії характеризується насамперед безпрецедентно низькою народжуваністю, рівень якої нині вдвічі нижче, чим у найскладніші роки Великої Вітчизняної війни, і високим рівнем смертності, відносно низькою тривалістю життя населення, особливо чоловічого, а також високим рівнем розлучень, за якими Україна нині перебуває, на жаль, у перших рядах.

З 1992 р. населення України не зростає, а скорочується, причому, дуже швидкими темпами. Процес депопуляції в Україні та Європі суттєво відрізняються один від одного, які водночас мають явно несприятливий характер в Україні.

Сучасна система освіти потребує об'єктивних даних про свій стан і тенденції розвитку, які визначають основні напрями її стратегічного розвитку, зумовлюють необхідність створення інформаційно-аналітичного забезпечення в галузі управління її розвитком, уміння об'єктивно оцінити ситуацію відносно тих чи інших статистичних даних і демографічних прогнозів у державі.

Аналіз соціально-економічного й демографічного розвитку регіонів показує, що демографічні процеси в регіонах, зокрема народжуваність і смертність змінюються під вирішальним впливом економічного розвитку, і одночасно самі впливають на економічне зростання.

Необхідно наголосити, що *основні чинники*, які вплинули на різке зниження народжуваності в 90-ті роки XX ст., такі:

- погіршення структури жіночих репродуктивних когорт;
- вичерпність репродуктивних планів поколінь жінок, які потрапили під вплив заходів по стимулюванню народжуваності;
- відкладання народжень у шлюбі та без шлюбу в зв'язку з дестабілізацією соціально економічної і політичної ситуації в державі;
- перегляд стратегії розвитку сім'ї, формування нової західної – моделі репродуктивної поведінки в шлюбі;
- масове розповсюдження сімей з однією дитиною, яка не забезпечує навіть просте відтворення населення держави.

Демографічний прогноз – перспективний розрахунок населення, тобто розрахунок чисельності та статеві-вікової структури, збудований на основі даних про зміну демографічних характеристик (чисельності, статеві-вікової структури, народжуваності, смертності, міграції) як у минулому, так і майбутньому.

Цілі демографічного прогнозування пов'язані із такими потребами:

- економічного планування (необхідністю передбачення динаміки

чисельності та структури робочої сили);

- оцінювання майбутньої динаміки попиту на різні види товарів і послуг;
- планування соціальної сфери (освіта, охорона здоров'я, пенсійна система тощо).

У зв'язку з цим мета прогнозу є однією з найважливіших підстав для побудови класифікації прогнозів.

Для досягнення даної мети були *поставлено такі завдання:*

- виявити основні тенденції демографічних процесів в Україні;
- провести соціально-економічний аналіз стану й тенденцій демографічних процесів в Україні на тлі депопуляції населення;
- виявити причини, що викликають зміну чисельності й структури населення України;
- оцінити вплив окремих чинників на формування демографічних процесів у регіонах;
- отримати прогнозні характеристики чисельності населення регіонів, народжуваності й смертності;
- розробити рекомендації зі стабілізації демографічної ситуації в регіонах.

Для їх вирішення необхідно *здійснити такі заходи:*

- систематизувати показники для комплексної характеристики демографічної ситуації в регіонах;
- удосконалити методику комплексного статистичного оцінювання стану соціально-демографічної ситуації на регіональному рівні;
- виявити малодосліджені чинники, особливо економічного характеру, що впливають на народжуваність і смертність, і побудувати регресійні моделі для оцінювання впливу окремих чинників на демографічні процеси в регіонах;
- здійснити прогнозні розрахунки чисельності й структури населення регіонах як типових представників для системи професійної освіти;
- розробити конкретні пропозиції для поліпшення збільшення чисельності учнів в ПТНЗ регіонів.

2.2. СУЧАСНА СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ

Проведений аналіз демографічної ситуації в Україні показав, що на відміну від країн Європи, в Україні відбувається не тільки звуження бази відтворення, але й досить високі втрати населення по всій віковій шкалі в наслідок смертності, головним чином, чоловічого населення в працездатному віці. Період політичного й економічного реформування нашого суспільства в 90-ті роки ХХ ст. збільшилися негативні тенденції народжуваності й

смертності й став першопричиною демографічної кризи, яку переживає Україна.

За переписом на 5 грудня 2001 року населення становило 48 млн. 241 тис. осіб. Чисельність населення в період 2001–2008 рр. скоротилася на 2 млн. осіб. За даними Всеукраїнського перепису населення станом на 1 січня 2008 року чисельність постійного населення України становить 46 млн. 192 тис. осіб, із них чоловіків – 21297678, жінок – 24894631 (табл. 2.2. 1). Найбільш негативною особливістю сучасної демографічної кризи в Україні є безпрецедентно висока смертність населення. З 1990 по 2005 рр. абсолютне число померлих виросло з 629,6 тис. до 762,9 тис. осіб, тобто на 21% і в останні 15 років відбувається скорочення чисельності населення України в наслідок зниження інтенсивності народжуваності. Рівень народжуваності в Україні зараз один з найнижчих у світі.

Таблиця 2.2.1

Кількість населення (у млн. осіб)

Характеристика населення	1991	1996	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Наявне населення, млн.	51,9	51,3	48,9	48,5	48,0	47,6	47,3	46,9	46,6	46,4
Міське	35,1	34,8	32,9	32,6	32,3	32,1	32,0	31,9	31,8	31,7
Сільське	16,8	16,5	16,0	15,9	15,7	15,5	15,3	15,0	14,8	14,7
<i>відсотків до всього населення</i>										
Міське	67,5	67,8	67,4	67,2	67,3	67,5	67,7	67,9	68,1	68,3
Сільське	32,5	32,2	32,6	32,8	32,7	32,5	32,3	32,1	31,9	31,7
Постійне населення, млн.	51,6	50,9	48,7	48,2	47,8	47,4	47,1	46,7	46,5	46,2
Чоловіки	23,9	23,6	22,5	22,3	22,1	21,9	21,8	21,6	21,5	21,3
Жінки	27,7	27,3	26,2	25,9	25,7	25,5	25,3	25,1	25,0	24,9
<i>відсотків до всього населення</i>										
Чоловіки	46,3	46,4	46,2	46,3	46,2	46,2	46,2	46,1	46,1	46,1
Жінки	53,7	53,6	53,8	53,7	53,8	53,8	53,8	53,9	53,9	53,9

На початок 2006 р. *питома вага чоловіків* у загальній чисельності населення становила 46,1%, що на 0,2 відсоткових пункти менше порівняно з 2002 р. (46,3%). Темпи зниження чисельності були вищі серед чоловіків міських поселень, що істотно вплинуло на скорочення чисельності міського населення і населення України загалом. Проте в сільській місцевості спостерігається протилежна ситуація – тут швидше знижується чисельність жінок, ніж чоловіків, що пояснюється, передусім, більш інтенсивним, порівняно з чоловіками, міграційним відтоком сільських жінок у міста.

У середньому по Україні у 2005 р. на 1000 чоловіків припадало 1166 жінок. Краща ситуація спостерігається в західних регіонах України (найнижчий показник у Закарпатській області – 1080 жінок на 1000 чоловіків, у Львівській, Рівненській, Івано-Франківській, Волинській, Чернівецькій областях це співвідношення становить 1113-1137. Найбільший розрив характерний для Чернігівської області (1207 жінок на 1000 чоловіків). Високі показники мають східні регіони, де поширена передчасна смертність чоловіків у зв'язку з високим рівнем виробничого травматизму.

До групи регіонів з порівняно *сприятливою демографічною ситуацією* належать Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Закарпатська,

Івано-Франківська, Львівська, Миколаївська, Рівненська, Тернопільська, Харківська і Чернівецька області, а також міста Київ і Севастополь. При цьому у таких регіонах, як АР Крим, Закарпатська, Миколаївська і Рівненська області та в місті Київ, з 1989 р. має місце тенденція до погіршення демографічних показників. До групи регіонів із *середніми демографічними показниками* належать Житомирська, Запорізька, Київська, Кіровоградська, Одеська, Полтавська, Сумська, Хмельницька та Черкаська області.

Підсумовуючи огляд процесів демографічного відтворення населення регіонів України, доводиться констатувати такі *тенденції*: найбільш *гострою* є демографічна ситуація у Донецькій і Луганській областях; доволі складною є демографічна ситуація в Дніпропетровській, Херсонській і Чернігівській областях. Водночас, усі ці регіони відзначаються досить високим рівнем економічної розвиненості.

За прогнозом Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України, чисельність населення України зменшиться за песимістичним варіантом – *вдвічі*, за реалістичним – *на третину*. Згідно з середнім варіантом прогнозу, чисельність населення в Україні до 2015 р. *скоротиться до 44,0 млн. осіб*, до 2050 р. – *до 36,3 млн. осіб*. Окремі фахівці оцінюють загальну чисельність населення України на 2050 р. на рівні *31025,5 тис. осіб*.

Порівняння чисельності населення свідчить, що в абсолютному виразі населення зменшується в усіх регіонах. Винятком є лише місто Київ, де спостерігається невинне зростання його чисельності. За 10 років населення столиці зросло на 11,8 тис. осіб. Проте, слід мати на увазі, що це лише офіційно зареєстроване населення, а дійсна кількість осіб, яка проживає у Києві, значно більша. Зокрема, частка мешканців міста Києва зросла на *10%*. Частка населення зросла також в усіх без винятку західних, а також у Одеській і Київській областях, що свідчить про перерозподіл населення між східною і західною частинами України. З огляду на те, що зменшення відбулося саме в областях з високою щільністю, можна вважати, що такий перерозподіл веде до вирівнювання щільності розселення населення України. Зростання питомої ваги населення західних регіонів відбулося, в основному, завдяки вищому рівню народжуваності. Також зростання сталося в основному через масову міграцію населення з інших регіонів та з сільської місцевості з метою пошуку роботи, здобуття освіти тощо.

Зменшення чисельності сільського населення відбувається більш швидкими темпами, ніж міського, що викликає крайнє занепокоєння, оскільки Україна орієнтована на аграрний сектор і частка сільського господарства в економіці України досить значна. Так, частка сільського населення в чисельності становить *31,7%*, а відповідно *міське 68,3%*. Понад дві третини (*31,9 млн. осіб*) населення країни проживає у *міських поселеннях*, решта *31,3%* – у *сільських*.

Рівень урбанізації значною мірою впливає і на щільність розміщення населення, яка загалом по Україні на початок 2006 р. становила *78 осіб на 1 км²*. Вона набагато вища у східних регіонах, особливо в *Донецькій області*,

де вона досягла *174 особи на 1 км²*, і нижча від середнього по країні рівня в північних і південних областях. Наприклад, найнижчий цей показник у *Чернігівській області – 37 осіб на 1 км²*, що пов'язано із наявністю зони відчуження навколо Чорнобильської АЕС.

Нерівномірність розподілу населення, поряд з відмінностями в розмірах території, відображається у питомій вазі регіонів у загальній чисельності населення. Так, частка населення лише однієї Донецької області у загальній чисельності населення України складає 5%. Загалом у семи найбільших за чисельністю населення регіонах, а саме в Донецькій, Дніпропетровській, Харківській, Львівській, Луганській та Одеській областях, в місті Києві, які займають *близько третини території України*, проживає майже *половина населення країни*.

До найбільш урбанізованих областей належать такі області: Донецька, де 90,3% становить міське населення, Луганська – 86,4%, Дніпропетровська – 83,4%. Низький ступінь урбанізації (менше, ніж 50% міського населення) притаманний населенню Закарпатської (37,1%), Чернівецької (41,1%), Івано-Франківської (42,6%), Тернопільської (42,9%), Рівненської (47,3%) областей.

У 2007 р. у 8 регіонах України був зареєстрований міграційний приріст населення, найбільшим він був у м. Києві згідно з сальдом міграції – 22633 осіб, а на території, підпорядкованій Севастопольській міськраді, – 1551.

Додатне сальдо міжрегіональних міграцій спостерігається також на Харківщині, Дніпропетровщині, Одеській і Чернівецькій областях, Автономній Республіці Крим. Поряд з цим у 19 регіонах було зареєстровано міграційне скорочення населення; найвідчутнішим був його рівень у Кіровоградській, Луганській і Херсонській областях.

Аналізуючи структуру демографічного навантаження, слід зазначити, що найвище навантаження дітьми фіксується в областях з високою народжуваністю: Рівненській, Закарпатській, Волинській, Івано-Франківській (340-370 дітей на 1000 батьків). Найнижче навантаження дітьми (215-240 дітей на 1000 батьків) — у містах Севастополі та Києві і областях з високою питоною вагою міського населення (Харківська, Донецька та Луганська), для яких характерний низький рівень народжуваності.

Таблиця 2.2.2

Кількість народжених в Україні

(тис.) осіб	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Кількість народжених										
усього	657,2	492,9	385,1	376,5	390,7	408,6	427,3	426,1	460,4	472,7
у міських поселеннях	442,8	308,4	238,0	237,3	248,9	266,4	284,4	284,3	306,7	314,1
у сільській місцевості	214,4	184,5	147,1	139,2	141,8	142,2	142,9	141,8	153,7	158,6

Найвищий коефіцієнт демографічного навантаження прабадьками у Чернігівській, Черкаській, Вінницькій, Кіровоградській та Полтавській областях. А в цілому по Україні коефіцієнти демографічного навантаження дітьми та прабадьками на 1000 батьків у 2007 році становили *281 та 639 осіб*

відповідно, тоді як ще 2001 року — *334 та 454 особи*. Отже, доводиться констатувати, що ситуація значно погіршилася.

У сільській місцевості народжуваність традиційно залишається вищою, ніж у міських поселеннях — відповідно *9,4‰ і 8,9‰*. Починаючи з 1991 р. кількість народжених щорічно знижувалася на *2,95%* з невеликим випередженням у міських поселеннях порівняно з сільською місцевістю. У 2001 р. загальний коефіцієнт народжуваності сягнув свого мінімуму і становив *7,7 народжених на 1000 населення*, при цьому у міських поселеннях він дорівнював *7,2*, а у сільській місцевості *8,7* дитини на 1000 наявного населення.

Починаючи з 2002 р., коефіцієнти народжуваності почали підвищуватися. Абсолютна чисельність народжених теж зростала, що вказує на позитивні зрушення в процесах народжуваності. Хоча зростання народжуваності 2002-2005 рр. можна віднести не на рахунок других народжень, а на рахунок реалізації поколіннями 1970-х відкладених перших народжень.

У 2005 р. порівняно з 2000 р. кількість народжених зросла на *10,8%*, що сталося через зростання кількості народжених у містах на *19,5%* і скорочення їх у сільській місцевості — на *3,6%*. Водночас, навіть порівняно з 1995 р. загальна кількість народжених залишається меншою на *13,6%*. Відповідно кількість населення віком 15-19 років, тобто потенційний контингент для системи ПТО становив за переписом на 1 січня 2008 року всього *3218533 осіб*.

У тому числі:

міське населення — *2188419*;

сільське населення — *1030114*.

У чому полягає проблема зниження народжуваності? Ряд політиків і науковців стверджують, що існує прямий зв'язок демографічної кризи з економікою.

Причиною низької народжуваності є, на нашу думку, насамперед соціально-економічна незахищеність молодих родин.

До чинників, які впливають на зниження народжуваності, можна віднести:

- втрату традицій міцної сім'ї та зниження ролі чоловіка як головного годувальника в родині;
- пропаганда необмеженого сексу, насилля, сатанізму тощо;
- збільшення серед населення прихильників наркоманії, алкоголізму, проституції та інших видів асоціальної поведінки;
- рання смертність у наслідок нещасних випадків, вбивств, самогубств та ін.;
- від'їзд за кордон громадян репродуктивного віку в силу різних причин та обставин;
- безлад, які викликають переміщення біженців, екологічні катастрофи та інші негативні явища;

- житлові проблеми; безпліддя жінок у наслідок абортів;
- фінансування програми «планування сім'ї» та пропаганда малодітності.

Разом з тим, фахівці, які займаються проблемами демографії, наголошують про наявність таких *тенденцій*:

- у державах з вищим рівнем життя народжується менше дітей, ніж у бідних країнах;
- у бідних сім'ях народжується більше дітей, тобто існує зворотній зв'язок між кількістю народжених дітей і доходами їх батьків.

Аналіз інформаційних джерел вказує на те, що в тих державах, де існують національні, релігійні, сімейні традиції за однакових економічних показників має місце значно вища народжуваність.

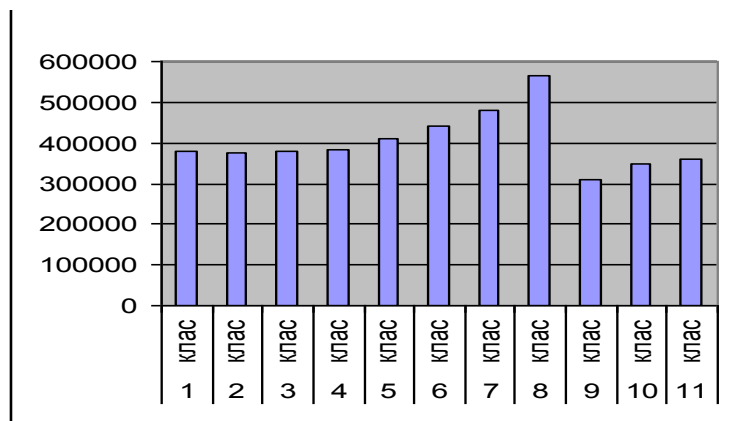
Згідно з вищезазначеними обставинами, тенденціями можна зробити такий висновок: зниження народжуваності зумовлене духовним, психологічним, культурним, релігійним, етнографічним, а не тільки економічними причинами.

2.3. АНАЛІЗ ЗМІН ЧИСЕЛЬНОСТІ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Загальноосвітні навчальні заклади завжди були основним джерелом наповнення ПТНЗ учнями. Останнім часом проблема формування контингенту ПТНЗ суттєво загострилась, що викликана *низкою чинників*:

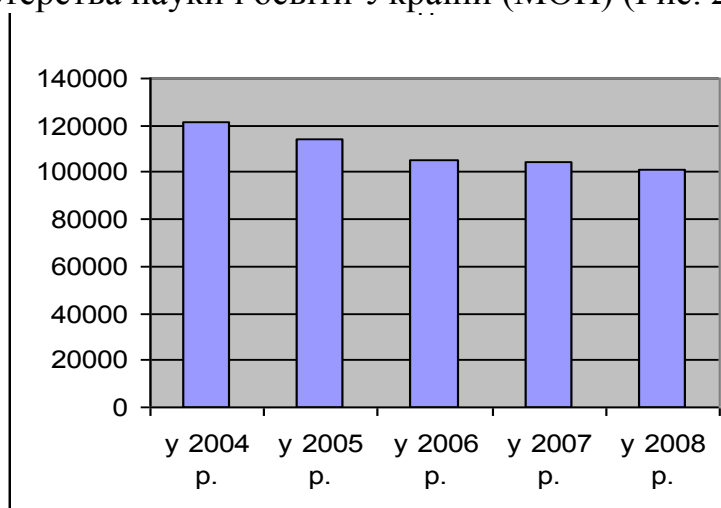
- важкими умовами праці;
- зниженням престижності робітничих професій (у порівняннях спеціальностями ВНЗ) з відповідним зменшенням фінансового стимулювання;
- конкуренція на ринку освітніх послуг, що призвело до зменшення контингенту ПТНЗ.

Проблема ускладнюється тим, що проведення профорієнтації на робітничі професії у загальноосвітніх навчальних закладах в 9-х і 10-х класах іноді стримується керівництвом цих навчальних закладів, особливо престижних. Але, боротьба за абітурієнта, невпинне скорочення чисельності їх учнів пов'язане, передусім, з низьким рівнем народжуваності. Вочевидь, скорочення контингентів учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах спостерігатиметься і надалі. Попередній огляд процесів демографічного відтворення населення регіонів, вказує на невпинне скорочення чисельності учнів загальноосвітніх навчальних закладів (ЗНЗ), які є основним джерелом наповнення ПТНЗ учнями (Рис. 2.3.1).

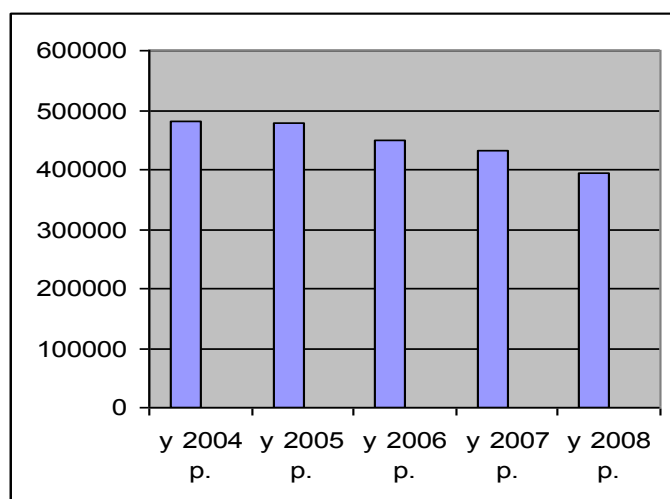

Рис. 2.3.1. Контингент загальноосвітніх навчальних закладів 2008-2009 н.р. в Україні

На рис. 2.3.1. прослідковується чітка тенденція щодо зменшення контингенту випускників ЗНЗ з 2011 року і як наслідок можливість зменшення контингенту ПТНЗ. Розглянемо тенденцію щодо обсягів випускників 9-го та 11-го класів по Україні з 2004 по 2008 роки згідно матеріалів Міністерства науки і освіти України (МОН) (Рис. 2.3.2, 2.3.3).

Рис. 2.3.2. На базі базової освіти

Рис. 2.3.3. На базі повної загальної освіти

З кожним роком зростає питома вага випускників дев'ятих класів, які продовжують навчання на здобуття обов'язкової повної загальної середньої освіти. У 2007 р. 67% випускників перейшли до десятих класів денних загальноосвітніх навчальних закладів, 3 % – до вечірніх (змінних) шкіл, 16 % вступили до ПТНЗ, 16 % – до вищих навчальних закладів.

Наступна причина – це боротьба за контингент з ВНЗ, які збільшили кількість навчальних закладів недержавної форми власності з відповідним зменшенням вимог до абітурієнтів.

Аналіз інформаційних даних Міністерства освіти і науки України щодо випуску учнів ЗНЗ в період з 2004 по 2008 роки, вказує на чітку тенденцію зменшення контингенту, а саме на 17% на базі базової загальної середньої освіти і на 11% на базі повної загальної середньої освіти. Також прослідковується чітка тенденція щодо зменшення контингенту учнів 9-х та 11-х класів в 2008 та 2009 роках. Так, в 2008/2009 н.р в 9-х класах навчалось 310432 учнів, що на 42% менше ніж в 2007/2008 н.р.(535614), це пов'язано з попереднім реформуванням системи освіти і відповідно в 11-х класах зменшення контингенту становить 9% з кількістю учнів в цих роках 359406 та 395229 осіб.

З кожним роком зростає питома вага випускників 9-их класів, які продовжують навчання на здобуття обов'язкової повної загальної середньої освіти. У 2007 р. 67% випускників перейшли до 10-их класів денних загальноосвітніх навчальних закладів, 3% – до вечірніх (змінних) шкіл, 16% вступили до ПТНЗ, 16% – до ВНЗ.

Невпинне скорочення чисельності учнів відбувається через загальне зниження чисельності дітей в Україні, пов'язане, передусім, з низьким рівнем народжуваності. Вочевидь, що скорочення контингентів учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах спостерігатиметься і надалі, що буде мати негативні наслідки для всієї національної системи освіти.

З метою покращення ситуації щодо збільшення наповнюваності ПТНЗ учнями пропонуються такі заходи щодо покращення профорієнтаційної роботи:

1) сформувати в системі ПТО доступний інформаційний ресурс з метою популяризації серед молоді робітничих професій;

2) розширити співпрацю керівництву ПТНЗ із соціальними партнерами щодо здійснення інноваційних заходів у процесі профорієнтаційної роботи серед молоді;

3) посилити роботу обласним управлінням освіти і науки з керівниками загальноосвітніх навчальних закладів щодо проведення виїзних презентаційних заходів по організації та проведенню профорієнтаційної роботи з учнями;

4) створити віртуальні екскурсії на сайтах ПТНЗ з метою ознайомлення з інфраструктурою ПТНЗ та особливостями підготовки за тією чи іншою професією;

5) організувати систему індивідуальної профорієнтаційної роботи педагогів, майстрів виробничого навчання з учнями загальноосвітніх навчальних закладів;

б) проводити загальноукраїнські наукові, науково-практичні та науково-методичні конференції та семінари з проблем підготовки майбутніх фахівців у системі ПТО, обговорення спільних проблем їх професійної підготовки, покращення профорієнтаційної роботи тощо.

2.4. ВПЛИВ ДЕМОГРАФІЧНИХ ЧИННИКІВ НА ДИНАМІКУ КОНТИНГЕНТУ ПТНЗ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РИНКУ ПРАЦІ

Професійно-технічна освіта нині глибоко інтегрована у виробництво та сферу послуг, тому відіграє ключову роль у побудові конкурентоспроможної вітчизняної економіки. Основна її мета – це підготовка відповідного рівня та профілю фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці, компетентного, відповідального, який вільно володіє своєю професією, орієнтується в суміжних сферах діяльності, здібний до ефективної роботи за спеціальністю на рівні світових стандартів і готовий до постійного професійного зростання, соціальної і професійної мобільності.

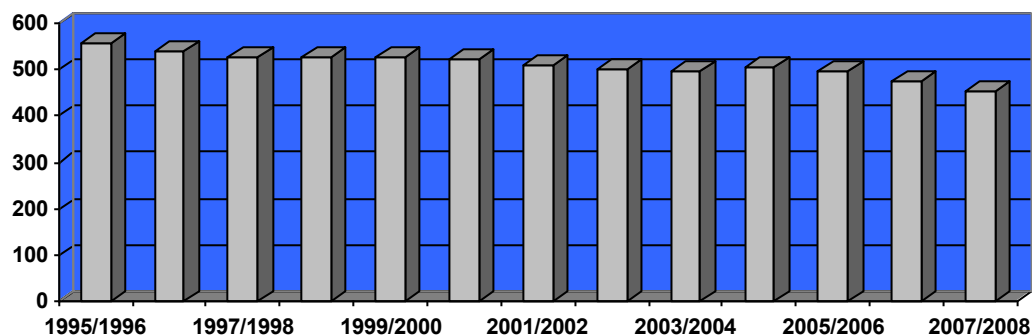
За останні роки відбулися певні зміни у мережі ПТНЗ, що викликано, насамперед, реагуванням на вимоги ринку праці, збалансуванням його потреб і пропозицій та складною демографічною ситуацією, що значною мірою впливає і на формування контингенту учнів і слухачів ПТНЗ.

Протягом останніх років зберігається тенденція щодо зменшення контингенту учнів, слухачів ПТНЗ, що призводить, в свою чергу, до збільшення кількості малокомплектних училищ. Станом на 01.09.2008 р. функціонують 202 малокомплектних ПТНЗ з контингентом від 57 до 300 учнів, що становить 22% від загальної мережі державних навчальних закладів ПТО (у 2007 році – 155 закладів або 17%). Найбільша кількість таких ПТНЗ у Донецькій (30), Луганській (21), Харківській (19), Полтавській (14), Одеській (11) і Сумській (11) областях. Така ситуація пояснюється не тільки сучасною кризою виробничих галузей, а й тим, що більшість ПТНЗ не користувалися популярністю ще за радянських часів. Основні причини такої ситуації – це:

- падіння престижу робітничих професій;
- низький рівень здобутої в них освіти;
- специфіка контингенту учнів тощо.

Система професійно-технічної освіти на початку 90-х років ХХ ст. не змогла адекватно зреагувати на зміни в попиті на працю і професійну підготовку молоді за професійно-кваліфікаційними напрямками, які відбулися в ході реформ.

Кількість учнів у цій упродовж 1990–2003 рр. зменшилася на 150,3 тис. осіб, або на 23%, а в період з 2003 по 2008 роки – на 60 тис. осіб, або на 17% (рис. 2.4).

Рис. 2.4.1. Стан контингенту учнів, слухачів які навчались у ПТНЗ України

Розрахунки прогнозного надходження контингенту до ПТНЗ вказують, що в 2009 році після 9-го класу буде становити на 38-42% менше в порівнянні з 2008 роком. Разом з тим, в 2010 році надходження контингенту до ПТНЗ збільшиться в порівнянні з 2009 роком орієнтовно на 40-43%.

Наряду з загальними тенденціями щодо зниження надходження контингенту до ПТНЗ, в деяких областях існують позитивні зрушення щодо набору учнів. Так прийом учнів на базі повної загальної середньої освіти в 2008-2009 н. р. збільшився в порівнянні з 2007-2008 н.р. в наступних областях: Кіровоградській – 3,4%, Одеській – 0,7%, Миколаївській – 7%, Рівненській – 0,5% ; а на базі базової загальної середньої освіти в А Р Крим – 4,9%, Волинській – 2,8%, Івано-Франківській – 2,6%, Львівській – 2,6%, Рівненській – 11,7%, Тернопільській – 1,3%, Хмельницькій – 8,5%, Чернівецькій – 3,45% та м. Київ – 2,5%.

Проблема формування контингенту ПТНЗ викликана не тільки зниженням народжуваності, а також рядом інших факторів, а саме: важкими умовами праці на виробництві, зниженням престижності робітничих професій (порівняно зі спеціальностями ВНЗ), з відповідним зменшенням фінансового стимулювання та конкуренцією на ринку освітніх послуг.

З метою покращення ситуації щодо збільшення наповнюваності ПТНЗ країни пропонуються наступні заходи щодо покращення профорієнтаційної роботи:

- сформувати доступний інформаційний ресурс з метою популяризації робітничих професій;
- розширити співпрацю з соціальними партнерами щодо інноваційних заходів в процесі профорієнтації;
- обласним управлінням освіти і науки посилити роботу з керівниками ЗНЗ щодо проведення виїзних презентаційних заходів з профорієнтації;
- на сайтах ПТНЗ створити віртуальні екскурсії з метою ознайомлення з інфраструктурою навчального закладу та особливостями підготовки за тою чи іншою професією.

Також досягнення успіху у вирішенні проблеми формування контингенту ПТНЗ можливе завдяки мотивації актуальності робітничих

професій серед молоді в засобах масової інформації. Мотиваційний механізм трудової діяльності досить ефективний і потребує органічного поєднання інтересів держави, регіонів, підприємств з інтересами працівників, з чітким врахуванням специфіки етапу ринкових перетворень, регіональних особливостей національного менталітету та передбачатиме поєднання комплексу економічних важелів, які спонукали б людину до ефективної праці та розвитку своєї конкурентоспроможності.

Сучасний стан ринку праці вимагає наступного комплексу заходів для покращення роботи по укомплектуванню ПТНЗ:

- аналізу та діагностування професійно-кваліфікаційної неузгодженості попиту та пропозиції на ринку праці;
- розробку цільових і пошукових прогнозів потреб економіки регіону;
- оцінювання поточної й перспективної професійної структури зайнятості;
- визначення дефіциту трудових ресурсів, які є частково проблемою демографічного характеру;
- оптимізацію обсягів і профілів професійної підготовки та ін.

У сучасних умовах найважливішим чинником розвитку промислового виробництва та підвищення його конкурентоспроможності є кваліфіковані робітники. На ринку праці, особливо в промисловості, виникла нерівновага, яка виявляється в дефіциті висококваліфікованих робітників.

Аналізуючи регіональний розподіл економічно активного населення України можна відзначити превалювання таких тенденцій:

- найбільша чисельність економічно активного населення в Донецькій (2265,1 тис. осіб, 10,2%) і Дніпропетровській (1665,7 тис. осіб, 7,5%) областях; у м. Києві (1412,6 тис. осіб, 6,3%), Харківській області (1388,8 тис. осіб, 6,2%). Це абсолютно логічно, оскільки саме ці регіони традиційно відзначалися підвищеним рівнем економічної та ділової активності, характеризувалися значною концентрацією виробничих потужностей і достатньо високим розвитком інфраструктури;

- найменш чисельними за обсягами робочої сили залишаються такі регіони, як м. Севастополь (186,7 тис. осіб, 0,8%), Чернівецька (401,2 тис. осіб, 1,8%) і Тернопільська (467,4 тис. осіб, 2,1%) області.

Варіація рівнів економічної активності населення коливається у межах від 66,2% у м. Києві до 56,5% у Івано-Франківській області (при середньому рівні по країні 62,2%). Щодо регіональної диференціації рівнів зайнятості слід зазначити, що найбільш високими вже традиційно зберігаються рівні цього показника у м. Києві (63,3%) та м. Севастополі (60,6%), тоді як несприятливою залишається ситуація в Івано-Франківській (51,6%) і Тернопільській (52,6%) областях.

Для першого етапу вирішення даної проблеми намітилися можливі шляхи, а саме участь у програмах перепідготовки дорослого населення, зокрема безробітних за направленням державної служби зайнятості. Таким чином, нині система ПТО України вступила в нову фазу свого розвитку.

Створюється така система підготовки кадрів, яка забезпечуватиме швидке реагування на потреби ринку праці, доступність професійної освіти для кожного, забезпечення освітніх потреб населення різних вікових груп тощо.

Сьогодні надзвичайно актуальною є проблема реалізації в країні інноваційних підходів до професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації робочої сили й наближення їх до стандартів розвинених країн Європейського союзу. Крім того, професійне навчання є ефективним методом боротьби з безробіттям, основним чинником підвищення конкурентоспроможності робочої сили, вирішальним чинником соціально-економічного розвитку України та професійної самоактуалізації особи як фахівця.

За рівнем охоплення працівників професійним навчанням із загального масиву регіонів України нині виділяються Дніпропетровська, Донецька та Луганська області, де новим професіям протягом 2007 року навчено понад 4,1% від кількості працюючих. Найнижча частка навчених новим професіям у Чернівецькій, Львівській, Тернопільській і Волинській областях. Переважна частина навчених новим професіям проходить підготовку на виробництві, причому у більшості регіонів країни перепідготовка працівників переважає над первинною підготовкою.

Отже, найвищим рівнем охоплення працівників підвищенням кваліфікації відзначаються індустриальні області східної частини України, що цілком узгоджується з особливостями професійного розподілу осіб, які підвищили кваліфікацію, оскільки найбільшою часткою таких працівників вирізняються саме представники робітничих професій.

На другому місці за часткою осіб, які підвищили кваліфікацію, є професіонали й фахівці (сумарно), серед яких частіше підвищують кваліфікацію працівники із Львівської, Чернівецької, Тернопільської, Вінницької й Івано-Франківської областей.

Якщо більша частина працівників, які підвищували кваліфікацію, у східних регіонах країни (Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Луганській областях та ін.) робили це на виробництві, то працівники із низки західних областей країни (Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Чернівецької) підвищують свою кваліфікацію переважно у навчальних закладах.

Слід зазначити також, що система професійної перепідготовки і підвищення кваліфікації є однією із вразливих ланок вітчизняної освітньої системи. Вона допоки відзначається невисокою якістю підготовки, у т.ч. невідповідністю форм і методів навчання потребам сьогодення (у частині використання інформаційних технологій, поширення дистанційної освіти тощо) та особливостям (соціальним, віковим) контингенту слухачів, характеризується неналежною організацією навчального процесу і лишається недостатньо ефективною.

Важливим у контексті розвитку безперервного навчання є також поширення традицій самоосвітньої діяльності, формування потреби у самонавчанні та здатності до нього.

Система професійно-технічної освіти передбачає розв'язання трьох основних проблем.

Перша: це – слаборозвинута інфраструктура професійно-технічної освіти. Гостро відчувається дефіцит висококваліфікованих інженерно-педагогічних кадрів, слабка матеріально-технічна база.

Друга: низький рівень залучення бізнесу та приватного сектору до розв'язання проблем підготовки кадрів технічної та обслуговуючої сфери.

Третя: відсутність об'єктивного прогнозу потреб галузей в фахівцях технічної та обслуговуючої сфери.

Серед основних напрямів удосконалення системи професійного навчання в умовах демографічної кризи слід відзначити такі:

- необхідність узгодження структури набору контингенту учнів системи ПТО із вимогами промислового виробництва;
- визначення сфер зайнятості (в т.ч. неформальних);
- впровадження інновацій, спрямованих на підвищення рівня підготовленості фахівців;
- зростання конкурентоспроможності освітніх послуг, які надає система ПТО;
- визначення рівня насиченості працівниками відповідного професійного та кваліфікаційного рівня національного й регіонального ринків праці;
- планування коригувальних змін у структурі підготовки за певними професіями (залежно від змін попиту);
- систематичний перегляд та актуалізація переліку професій, за якими відбувається підготовка кадрів та їх перепідготовка, відповідно до потреб розвитку економіки та регіону;
- формування системи безперервної освіти, зростання ролі курсів підвищення кваліфікації та забезпечення їх практичної спрямованості відповідно до специфіки конкретної виробничо-господарської діяльності;
- періодичність підвищення кваліфікації працівників протягом трудового життя з періодичністю у 5 років на базі різних ПТНЗ;
- розширення мережі навчальних закладів вищої, професійно-технічної, післядипломної освіти усіх форм власності.

Отже, освіта є визначальним інститутом людського розвитку не лише тому, що рівень освіти населення безпосередньо впливає на рівень людського розвитку, а передусім тому, що досконала освіта зумовлює розширення можливостей людей в усіх сферах життя, а отже, і підвищення ефективності усіх видів людської діяльності. Відповідно досягненню професійно-кваліфікаційної збалансованості ринку праці й ринку освітніх послуг буде сприяти розробка комплексної програми аналітичного дослідження сучасного ринку праці та професійно-технічної освіти.

Оцінюючи ризики демографічного прогнозу на найближче майбутнє для країни, коли праця стане дефіцитним ресурсом, варто заздалегідь запобігти неефективному використанню трудових ресурсів. Потрібна

виважена і продумана державна політика в сфері формування та відтворення конкурентної високопрофесійної робочої сили. Зокрема, в основу Генеральної схеми створення робочих місць в Україні мають бути покладені Програма структурної перебудови економіки України, п'ятирічні галузеві програми ефективної зайнятості населення, інвестиційні та приватизаційні програми, а також програми реструктуризації підприємств.

Випуск 2
МОНІТОРИНГ РЕГІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПТО (2009–2011 рр.)

РОЗДІЛ III. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

3.1. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ»

Загальна діяльність ПТНЗ Вінницької області з 2009 року по 2011 рік за групою індикаторів «Працевлаштування» відображена на рисунку 3.1.1.

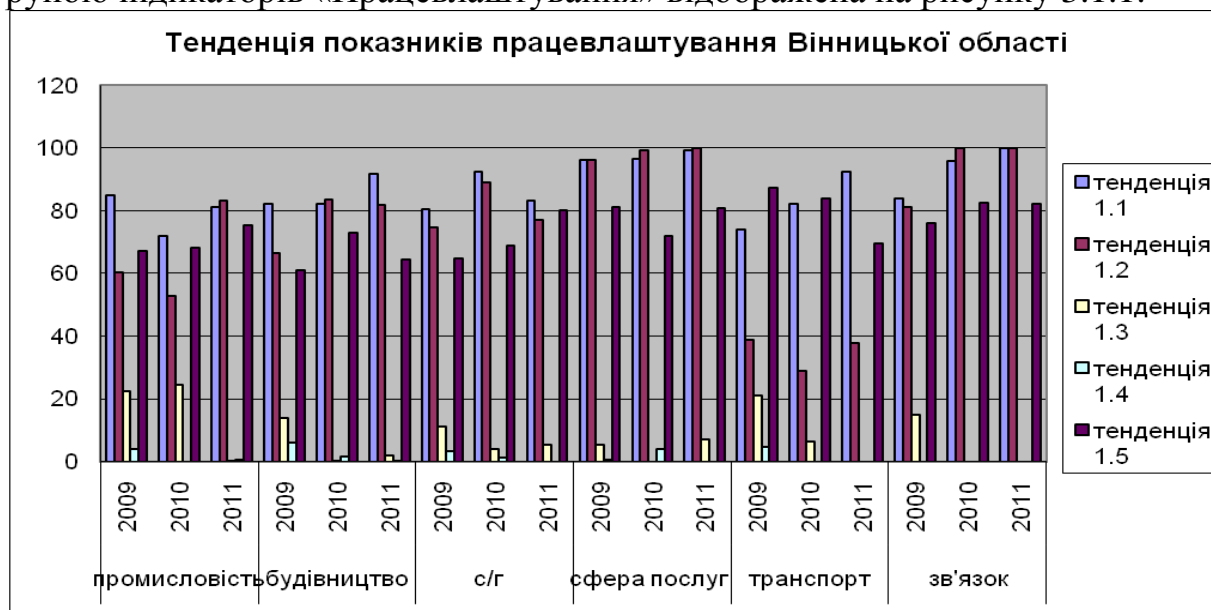

Рис. 3.1.1. Тенденція змін у ПТНЗ Вінницької області за галузями за групою індикаторів «Працевлаштування»

У ПТНЗ промислової галузі відповідно до індикаторів спостерігається наступна динаміка працевлаштування:

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією у 2010 порівняно з 2009 роком зменшився 12,8%, а порівняно з 2011 роком збільшився на 9 %.

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями у 2010 н.р. порівняно з 2009 зменшився на 7,5%, а у 2011 н.р. збільшився 30,2%.

- Відсоток випускників, які самостійно працевлаштувалися у 2010 році порівняно з 2009 збільшився на 2,1%, а у 2011 році порівняно з 2010 зменшився на 24%.

- Відсоток випускників, які не були працевлаштовані і звернулися до служби зайнятості у 2009 році становить 4 %. У 2010 році цей показник зменшився до 0%, а у 2011 – збільшився на 0,6%.

- Відсоток випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи у 2010 порівняно з 2009 збільшився на 1,1%, а у 2011 порівняно з 2010 р. збільшився на 7,3%.

У ПТНЗ будівельної галузі відповідно до індикаторів спостерігається така динаміка працевлаштування:

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією у 2010 році порівняно з 2009 роком збільшився на 0,01%, а у 2011 році порівняно з 2010 знизився на 0,5%.

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями у 2010 році порівняно з 2009 збільшився на 17,1% а у 2011 році порівняно з 2010 зменшився на 2%.

- Відсоток випускників, які працевлаштувалися самостійно у 2010 році порівняно з 2009 роком зменшився на 13,7%, а у 2011 році порівняно з 2010 роком збільшився на 2,2%.

- Відсоток випускників, які не були працевлаштовані і звернулися до служби зайнятості у 2010 році порівняно з 2009 зменшився на 4,6%, а у 2011 році зменшився на 1,2% порівняно з 2010 роком.

- Відсоток випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи у 2010 році порівняно з 2009 виріс на 12%, а у 2011 році зменшився на 8,4%.

У ПТНЗ агропромислового комплексу відповідно до індикаторів спостерігається така динаміка працевлаштування:

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією у 2010 році порівняно з 2009 роком збільшився на 12%, а у 2011 році порівняно з 2010 зменшився на 9,1%.

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями у 2010 році порівняно з 2009 роком збільшився на 14,3%, а 2011 році порівняно з 2010 зменшився на 11,9%.

- Відсоток випускників, які працевлаштувалися самостійно у 2010 році порівняно з 2009 зменшився на 7,1%, а у 2011 році порівняно з 2010 збільшився на 1,3%.

- Відсоток випускників, які не були працевлаштовані і звернулися до служби зайнятості у 2010 році порівняно з 2009 зменшився на 2,1%, а у 2011 році відсоток становить 0%.

- Відсоток випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи у 2010 році порівняно з 2009 роком виріс на 4,1%, у 2011 році виріс в порівнянні з 2010 роком на 11,4%.

У ПТНЗ сфери послуг та громадського харчування відповідно до індикаторів спостерігається така динаміка працевлаштування:

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією у 2010 році порівняно з 2009 збільшився на 0,5%, а у 2011 році зріс у порівнянні з 2010 на 2,3% .

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями у 2009 році становив 96%, у 2010 році 100%, у 2011 році була також 100% працевлаштованість.

- Відсоток випускників, які не були працевлаштовані і звернулися до служби зайнятості у 2009 році становив 0,5%, а у 2010 та у 2011 роках становив 0%.

- Відсоток випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи у 2010 році порівняно з 2009 зменшився на 8,4%, а у 2011 році порівняно з 2010 збільшився 7,9%.

У ПТНЗ транспортної галузі відповідно до індикаторів спостерігається така динаміка працевлаштування:

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією у 2010 році збільшився на 8% в порівняно з 2009р., а у 2011 році порівняно з 2010 роком збільшився на 10,5%.

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями у 2010 році зменшився на 10% порівняно з 2009 р., а у 2011 році збільшився на 8,9% у порівнянні з 2010 р.

- Відсоток випускників, які самостійно працевлаштувалися у 2010 році зменшився на 14,8%, а у 2011 році становиться 0%.

- Відсоток випускників, які не були працевлаштовані і звернулися до служби зайнятості у 2009 році становив 4,6%, а у 2010–2011 рр. становить 0%.

- Відсоток випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи у 2010 році порівняно з 2009 р. зменшився на 3,4%, а у 2011 році порівняно з 2010 р. зменшився на 14,6%.

Розглянемо додатково діяльність ПТНЗ Вінницької області у галузевому розрізі за кожним індикатором окремо:

1. Діяльність ПТНЗ Вінницької області за індикатором 1.1 «Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією» (рис. 3.1.2).

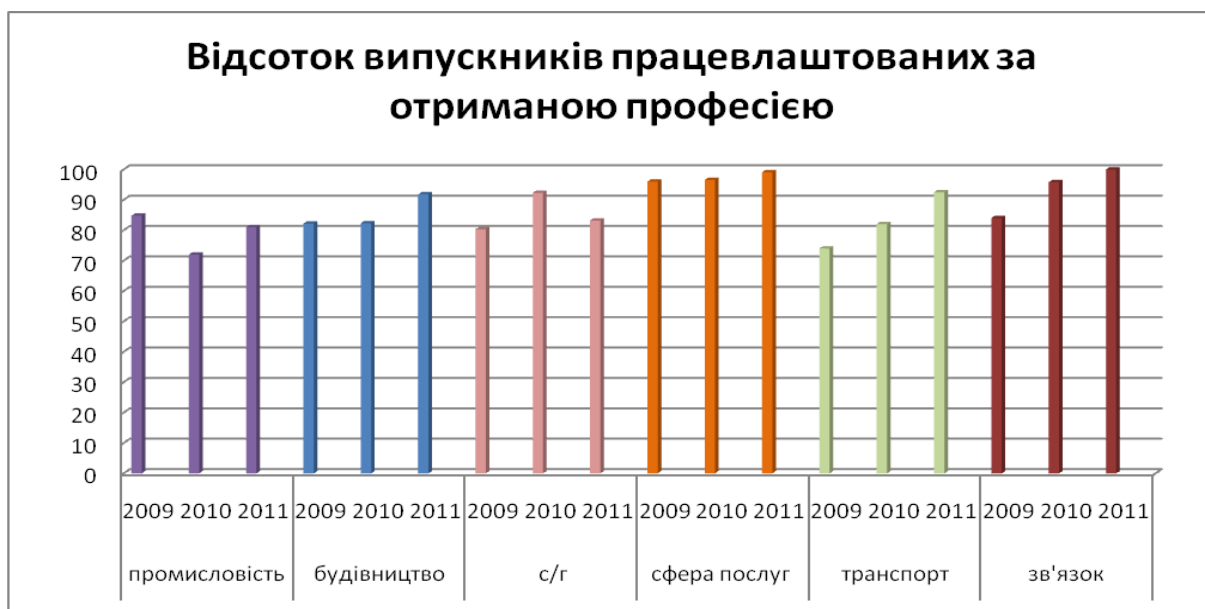
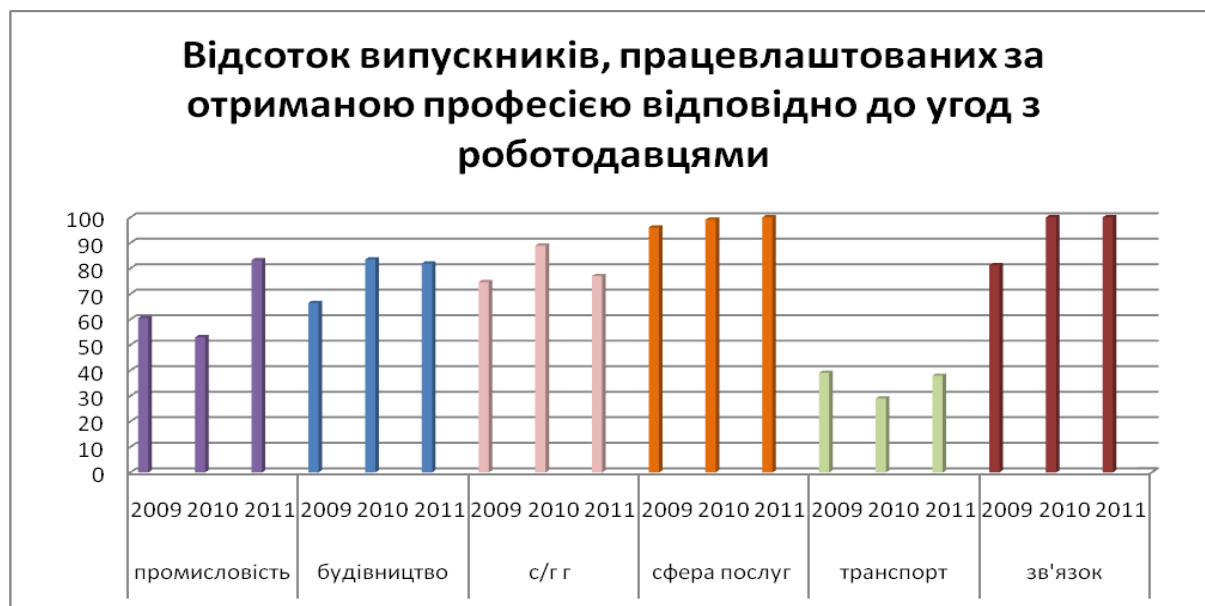

Рис. 3.1.2. Тенденція змін у ПТНЗ Вінницької області за індикатором 1.1.

2. Діяльність ПТНЗ Вінницької області за індикатором 1.2 «Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями» (рис. 3.1.3).

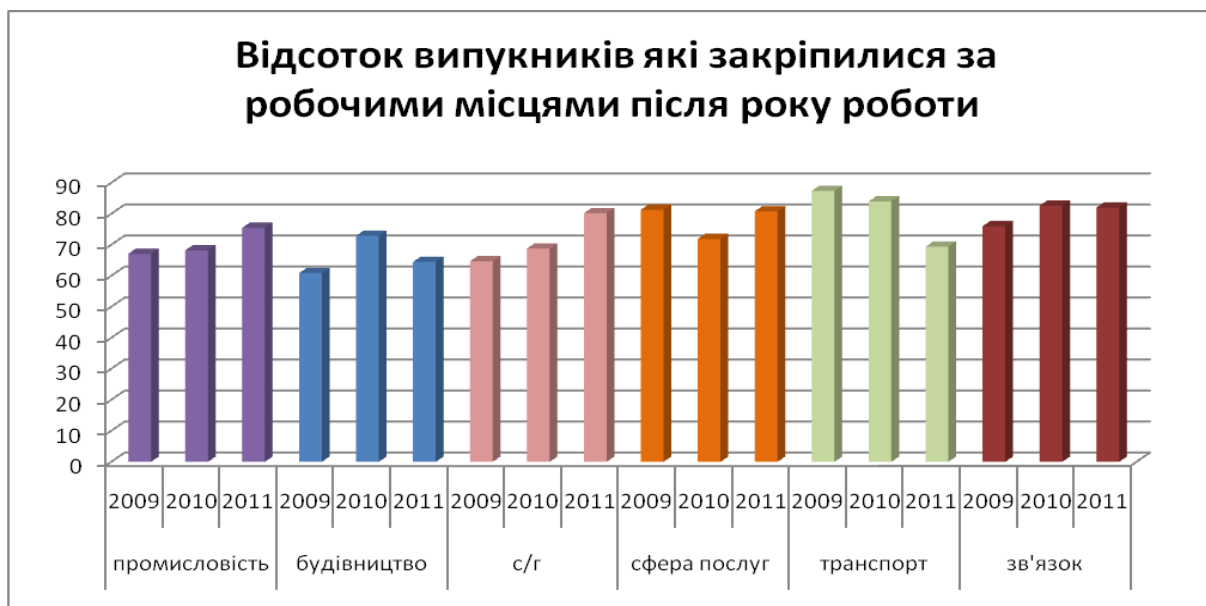
Рис. 3.1.3. Тенденція змін у ПТНЗ Вінницької області за індикатором 1.2.

3. Діяльність ПТНЗ Вінницької області за індикатором 1.4 «Відсоток випускників, які не були працевлаштовані і звернулися до служби зайнятості» відображена на рисунку 3.1.4. У ПТНЗ Вінницької області, крім галузі промисловості, простежується чітка тенденція на зменшення випускників, які зверталися до служби зайнятості.

Рис. 3.1.4. Тенденція змін у ПТНЗ Вінницької області за індикатором 1.4

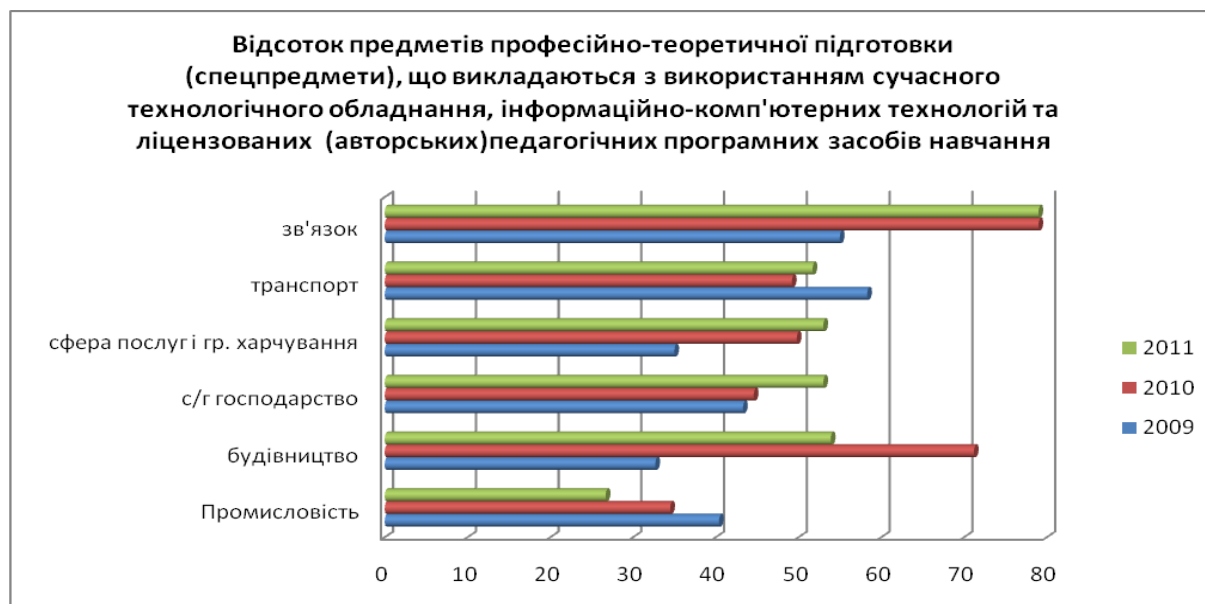
4. Діяльність ПТНЗ Вінницької області за індикатором 1.5 «Відсоток випускників, які закріпилися за робочими місцями після року роботи» відображена на рисунку 3.1.5.

Рис. 3.1.5. Тенденція змін у галузях Вінницької області за індикатором 1.5

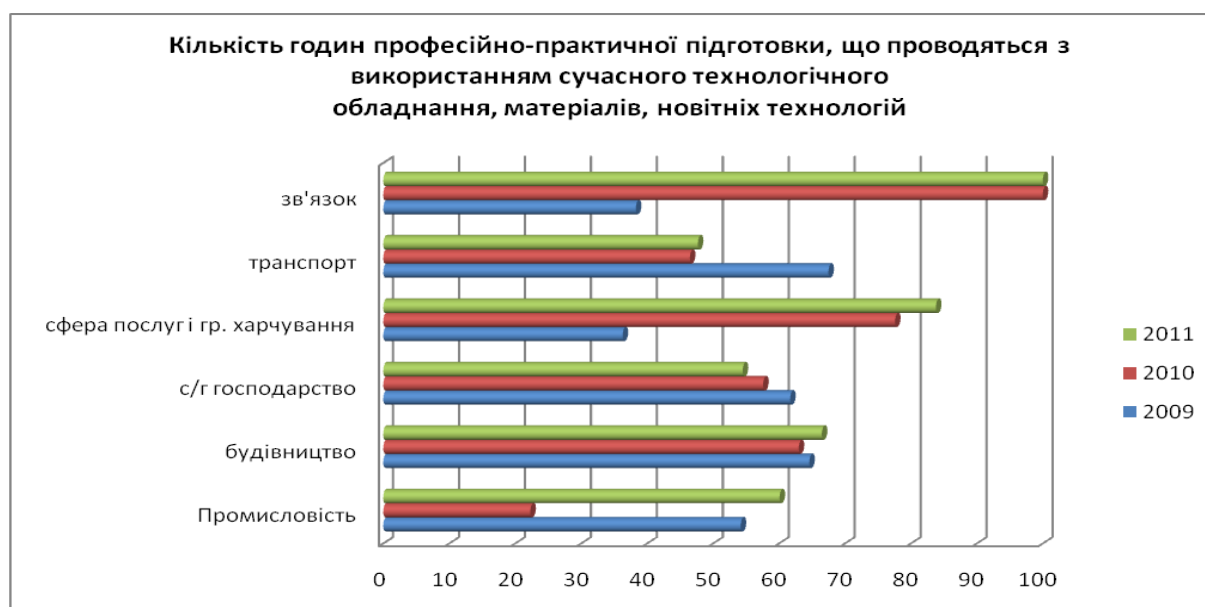
3.2. МОНИТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ЗМІСТ НАВЧАННЯ І НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

1. Аналіз індикатора 2.1 на регіональному рівні у галузевому розрізі дозволяє визначити рейтинг ПТНЗ і показує тенденцію змін відсотка предметів професійно-теоретичного підготовки (спецпредмети), що викладаються з використанням сучасного технологічного обладнання, ІКТ та ліцензованих (авторських) педагогічних програмних засобів навчання, що відбулися у 2008-2009, 2009-2010 та 2010-2011 роках. Так у ПТНЗ сфери зв'язку спостерігається значна тенденція до зростання, у період з 2009 до 2010 років та підтримання рівня викладання в наступному навчальному році. В сфері послуг та громадського харчування й у сільському господарстві спостерігається чітка тенденція щодо збільшення. В свою чергу у промисловості спостерігається спад на 5,8% з 2009 р. по 2010 р. та з 2010 р. по 2011 р. на 7,6,%. У галузі будівництва в ПТНЗ нестабільна ситуація щодо даного індикатора (рис. 3.2.6).

Рис. 3.2.6. Тенденція змін у ПТНЗ Вінницької області за індикатором 2.1.

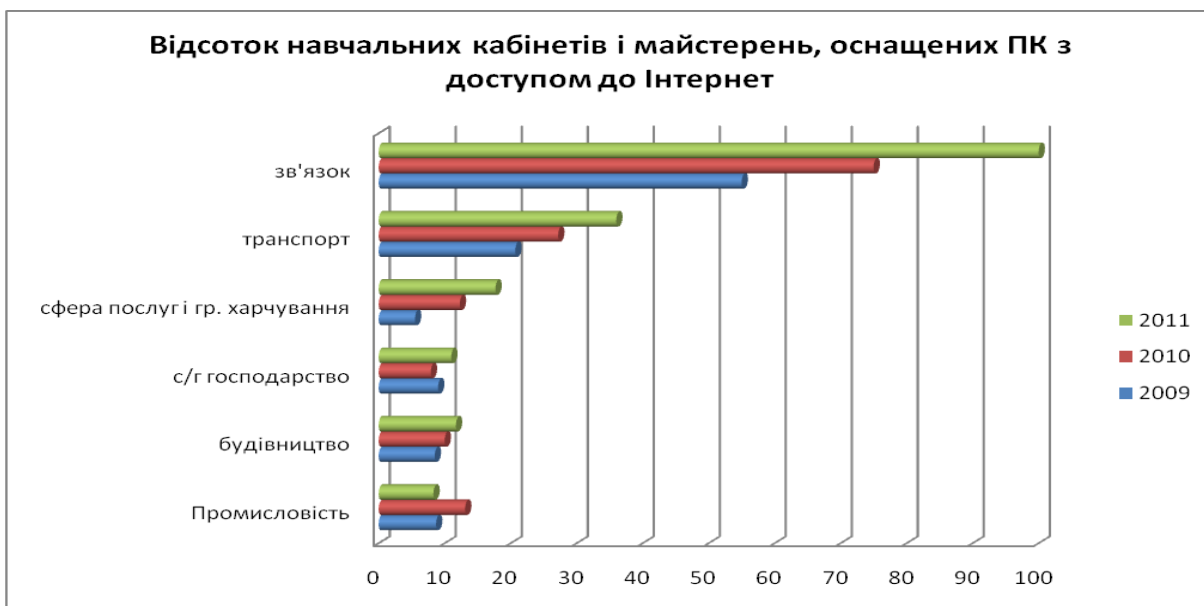
2. Аналізуючи індикатор 2.2 у галузево-регіональному розрізі, ми спостерігаємо загальну тенденцію зростання відсотка занять професійно-практичної підготовки (виробниче навчання і виробнича практика), що проводяться з використанням сучасного технологічного обладнання, матеріалів тощо. Можна відмітити, що збільшення відбулося в межах від 2,8% до 60%. Значне збільшення спостерігається у сфері зв'язку, сфері послуг та громадського харчування. Водночас, у сільському господарстві спостерігається тенденція щодо зменшення (рис. 3.2.7).

Рис. 3.2.7. Тенденція змін у ПТНЗ Вінницької області за індикатором 2.2

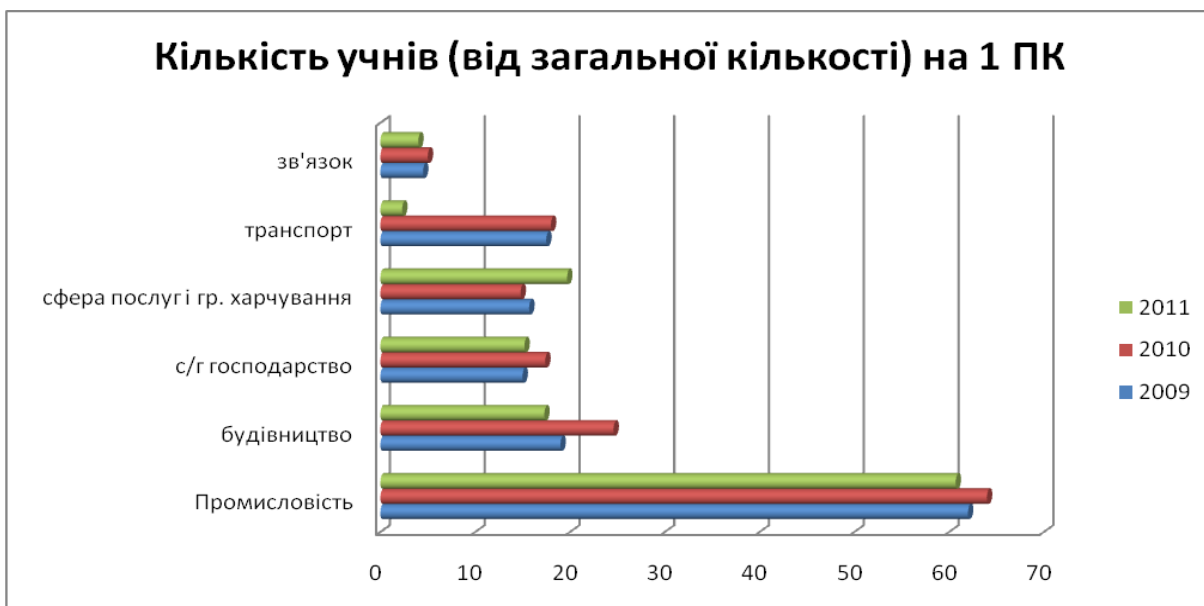
3. Аналіз індикатора 2.3 на регіональному рівні дозволяє визначити рейтинг ПТНЗ Вінницької області щодо зміни відсотка навчальних кабінетів і майстерень, оснащених персональними комп'ютерами із доступом до мережі Інтернет.

Рис. 3.2.8. Тенденція змін у ПТНЗ Вінницької області за індикатором 2.3.

4. Аналізуючи дані інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ у галузевому розрізі на рівні регіону, ми спостерігаємо загальну тенденцію зменшення кількості учнів (від загальної кількості) на 1 ПК за індикатором 2.4. Найгірша ситуація спостерігається у промисловості, адже в середньому в цій галузі на 1 комп'ютер припадає близько 60 учнів. Разом з тим у сфері зв'язку на 1 комп'ютер припадає 4 особи, а в галузі транспорту за 2009-2010 н.р. в порівнянні з 2010-2011 н.р. змінилась кількість учнів на 1 комп'ютер з 18 осіб до 5 осіб (рис. 3.2.9).

Рис. 3.2.9. Тенденція змін у ПТНЗ Вінницької області за індикатором 2.4.

5. За проведенням аналізом індикатора 2.5 у ПТНЗ всіх галузей Вінницької області спостерігається загальна тенденція зменшення кількості учнів на 1 ПК з доступом до Інтернету (рис. 3.2.10).

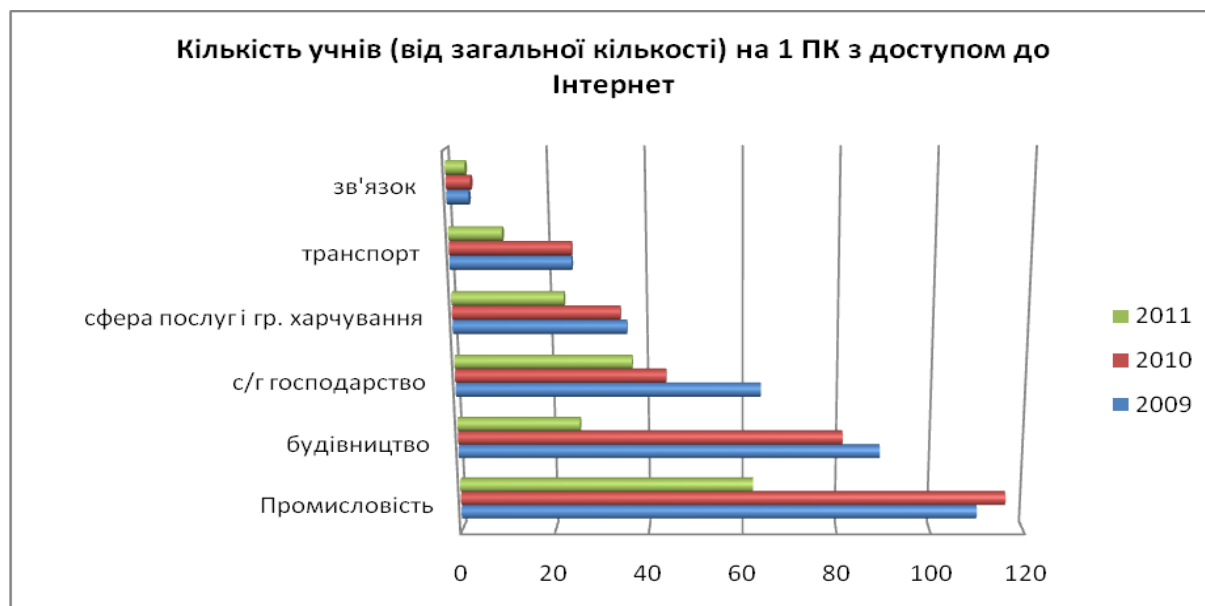

Рис. 3.2.10. Тенденція змін у ПТНЗ Вінницької області за індикатором 2.5.

6. Аналізуючи дані індикатора 2.6 на регіональному рівні, спостерігаємо загальну тенденцію незначного зростання відсотка забезпечення предметів професійно-теоретичної підготовки сучасними підручниками, виданими за останні 5 років. Значне збільшення відбулось у галузях транспорту за три роки на 43 %, сфери послуг і громадського харчування на 25% та зв'язку на 13 % (рис. 3.2.11).

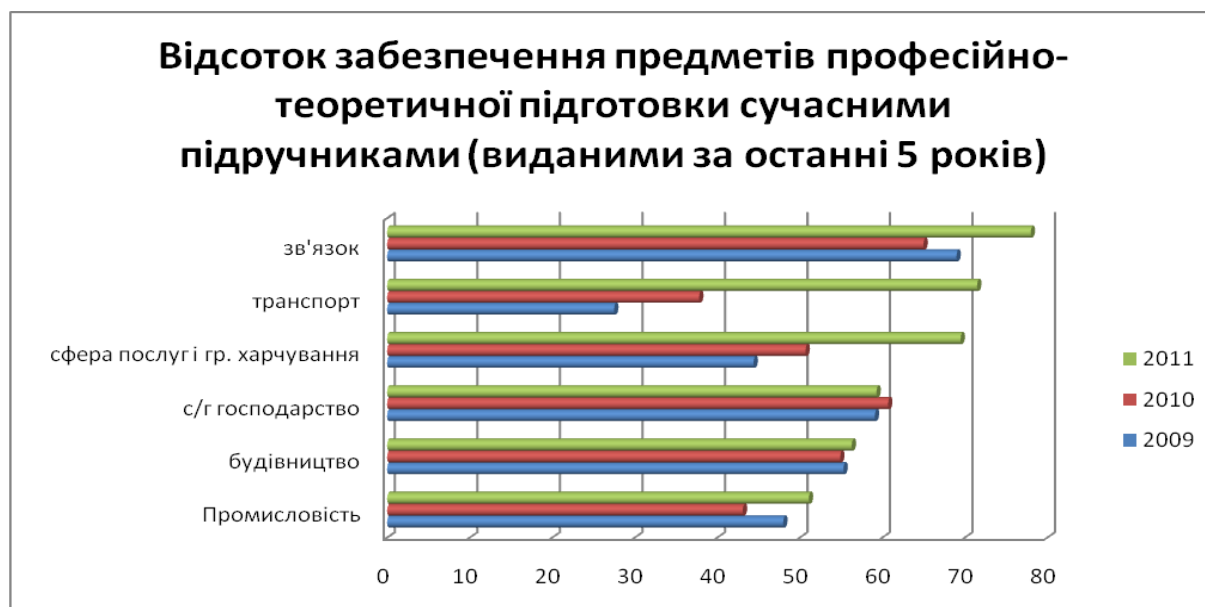

Рис. 3.2.11. Тенденція змін у галузях Вінницької області за індикатором 2.6.

3.3. *МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ»*

У ПТНЗ промислової галузі відповідно до індикаторів спостерігається така динаміка ефективності навчання:

- Відсоток випускників, які отримали дипломи з відзнакою у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 1,9%.
- Відсоток випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 22,9%.
- Відсоток випускників, які отримали інтегровану професію зменшився на 3,6% у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р.
- Відсоток випускників, які продовжили навчання у ВНЗ I-IV рівнів акредитації зменшився на 0,5% у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р.
- Відсоток учнів та слухачів, які відраховані протягом календарного року з різних причин у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. зменшився на 6,9%.

У ПТНЗ галузі будівництва відповідно до індикаторів спостерігається така динаміка ефективності навчання:

- Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи) у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. зменшився на 4,3%.
- Відсоток випускників, які отримали дипломи з відзнакою у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 1,6%.
- Відсоток випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 23,8%.
- Відсоток випускників, які отримали інтегровану професію у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 4,3%.
- Відсоток випускників, які продовжили навчання у ВНЗ I-IV рівнів акредитації у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 4,4%.
- Відсоток учнів та слухачів, які відраховані протягом календарного року з різних причин у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 7,9%.

У ПТНЗ галузі сільського господарства відповідно до індикаторів спостерігається така динаміка ефективності навчання:

- Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи) у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 6,4%.
- Відсоток випускників, які отримали дипломи з відзнакою у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 0,5%.
- Відсоток випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 1,6%.
- Відсоток випускників, які отримали інтегровану професію у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 6,7%.
- Відсоток випускників, які продовжили навчання у ВНЗ I-IV рівнів акредитації у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 4,4%.

- Відсоток учнів та слухачів, які відраховані протягом календарного року з різних причин у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. зменшився на 8,7%.

У ПТНЗ сфери послуг та громадського харчування відповідно до індикаторів спостерігається така динаміка ефективності навчання:

- Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи) у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 4,7%.

- Відсоток випускників, які отримали дипломи з відзнакою у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. зменшився на 1%.

- Відсоток випускників, які отримали технологічно складну наукоємну професію у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. зменшився на 24,4%.

- Відсоток випускників, які продовжили навчання у ВНЗ I-IV рівнів акредитації у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 0,8%

- Відсоток учнів та слухачів, які відраховані протягом календарного року з різних причин у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. зменшився на 9,2%

У ПТНЗ транспорту відповідно до індикаторів спостерігається така динаміка ефективності навчання:

- Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи) у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 2,2%.

- Відсоток випускників, які отримали дипломи з відзнакою у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. зменшився на 1,3%.

- Відсоток випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 4,3%.

- Відсоток випускників, які отримали інтегровану професію у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 1,4%.

- Відсоток випускників, які продовжили навчання у ВНЗ I-IV рівнів акредитації у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 2,1%.

- Відсоток учнів та слухачів, які відраховані протягом календарного року зменшився на 9,5% у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р.

В ПТНЗ сфери зв'язку відповідно до індикаторів спостерігається така динаміка ефективності навчання:

- Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи) у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. становить 100%

- Відсоток випускників, які отримали дипломи з відзнакою у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. не змінився, а саме становить 5%.

- Відсоток випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. не змінився і становить 100%.

- Відсоток випускників, які отримали інтегровану професію у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 9,31%.

- Відсоток випускників, які продовжили навчання у ВНЗ I-IV рівнів акредитації у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. збільшився на 6,2%.

- Відсоток учнів та слухачів, які відраховані протягом календарного року з різних причин у 2010-2011 н.р. порівняно з 2009-2010 н.р. зменшився на 4%.

Наприклад, на рисунках 3.3.12, 3.3.13 відображені показники за індикаторами 3.1 і 3.2 станом на 2009-2010 н.р. та 2010-2011 н.р.

Рис. 3.3.12. Тенденція змін у галузях Вінницької області за індикатором 3.1.

Рис. 3.3.13. Тенденція змін у галузях Вінницької області за індикатором 3.3.

3.4. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ»

Розглянемо діяльність ПТНЗ Вінницької області у галузевому розрізі за кожним напрямом групи індикаторів «Педагогічні працівники» окремо:

1. Аналіз за індикатором 4.1 «Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що має гриф МОН МС України» у галузевому розрізі показав, що найкращий результат в 2011 році у транспортній галузі – 5,5 %, а найгірший результат – у промисловій галузі, де показник становить 0,5% (рис. 3.4.14).

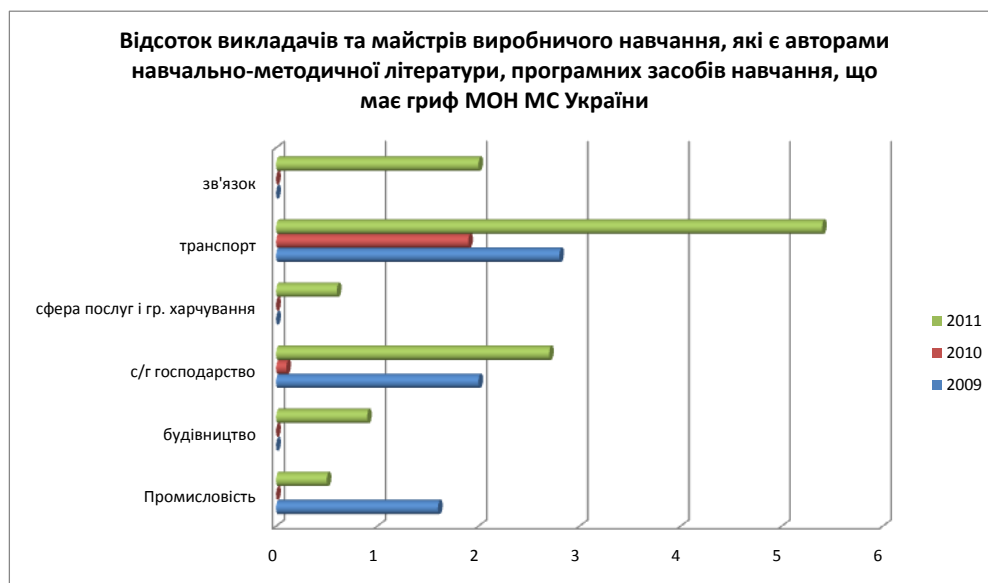
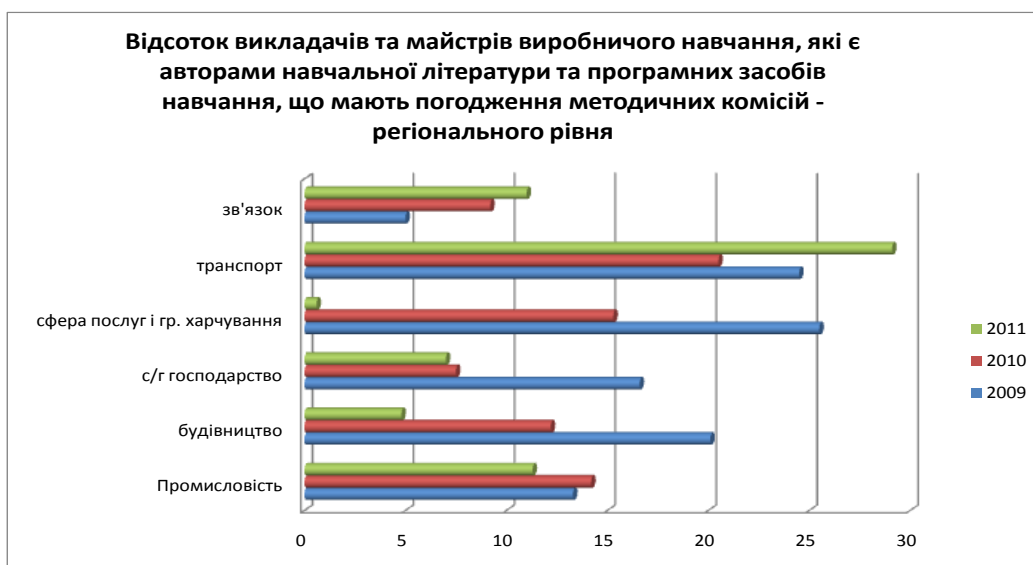

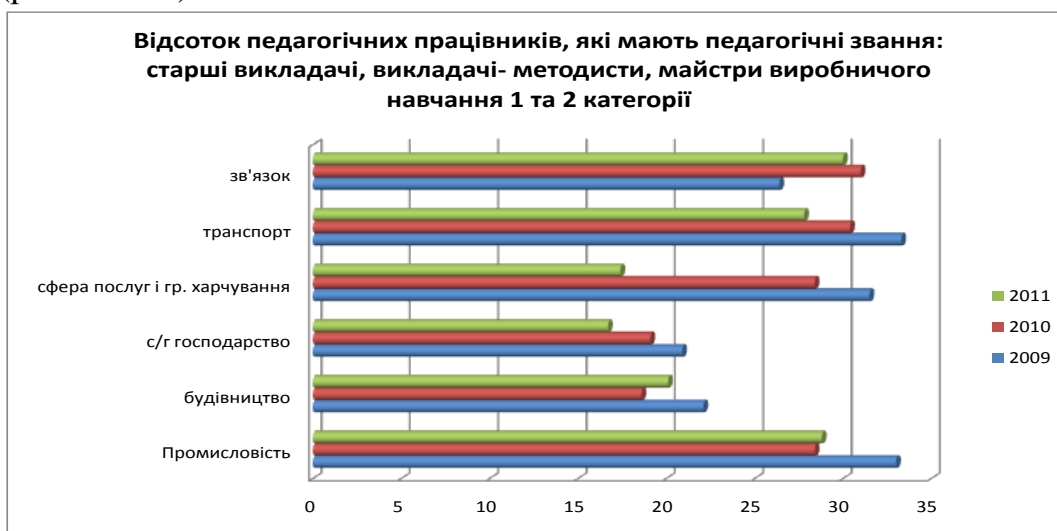
Рис. 3.4.14. Тенденція змін у галузях Вінницької області за індикатором 4.1.

2. Аналіз за індикатором 4.2 «Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчально-методичної літератури та програмних засобів навчання, що мають погодження методичних комісій – регіональний рівень» показав, що найкращий показник – у транспортній галузі, який в 2011 році становить 29,1% (рис. 3.4.15).

Рис. 3.4.15. Тенденція змін у галузях Вінницької області за індикатором 4.2.

3. Аналіз за індикатором 4.4 «Відсоток педагогічних працівників, які мають педагогічні звання: старші викладачі, викладачі – методисти, майстри виробничого навчання 1 та 2 категорії» показав, що найкращий показник – у галузі зв'язку, який станом на 2011 рік становить 30%, а найгірший – у галузі сільського господарства, який становить 16,7% станом на 2011 рік (рис. 3.4.16).

Рис. 3.4.16. Тенденція змін у галузях Вінницької області за індикатором 4.4.

4. Аналіз за індикатором 4.5 «Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 майстра виробничого навчання» показав, що найкращий показник – у транспортній галузі, який у 2011 рік становить 30%, а найгірший – у промисловій галузі, який становить 16% (рис. 3.4.17).

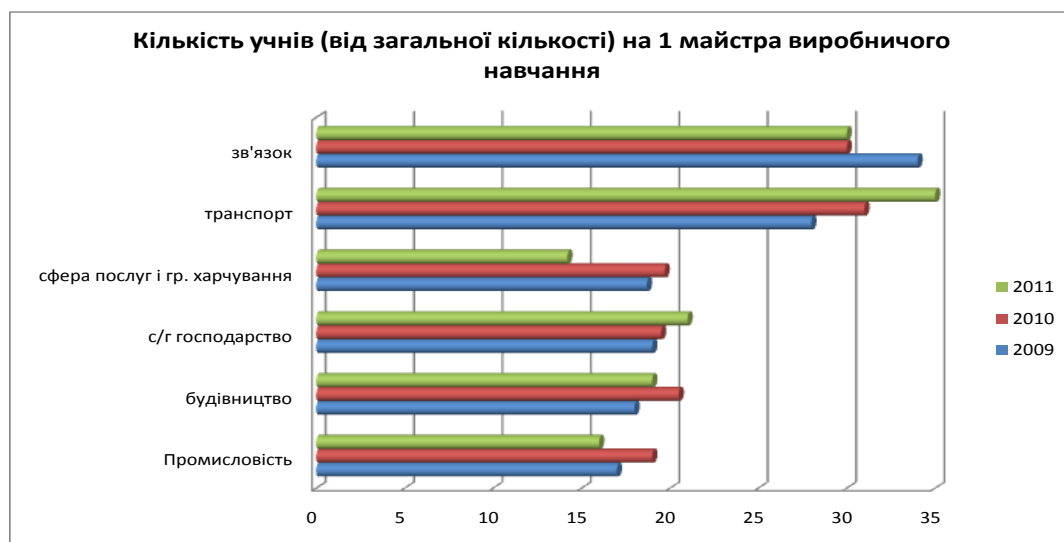

Рис. 3.4.17. Тенденція змін у галузях Вінницької області за індикатором 4.5.

5. Аналіз за індикатором 4.6 «Кількість учнів на 1 викладача спеціальних дисциплін» показав, що найкращий показник – у галузі зв'язку, який становить 32% станом на 2011 рік, а найгірший – у транспортній галузі, який становить 71% (рис. 3.4.18).

Рис. 3.4.18. Тенденція змін у галузях Вінницької області за індикатором 4.6.

3.5. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ДОСТУПНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ»

Дані за індикатором 5.1 представлені на рисунку 3.5.19.

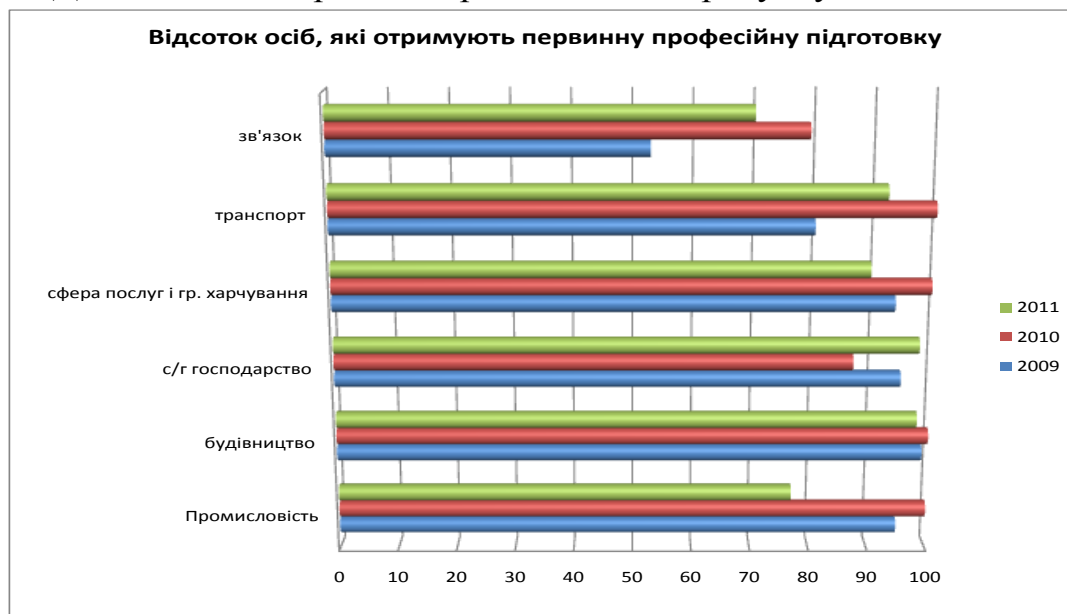

Рис. 3.5.19. Тенденція змін у галузях Вінницької області за індикатором 5.1.

Дані за індикатором 5.2 представлені на рис. 3.5.20.

Рис. 3.5.20. Тенденція змін у галузях Вінницької області за індикатором 5.2.

3.6. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА»

Аналіз індикатора 6.1 у галузевому розрізі свідчить, що, крім промисловості, обсяг одиниць технологічного обладнання, яке було придбане за останні 7 років за кошти державного бюджету у 2011 році в порівнянні з 2010 роком в галузі будівництва зріс на 2,6%, у сфері послуг – на 31%, галузі транспорту – на 21%, галузі зв'язку – на 7%, а у сільському господарстві лише на 0,6% (рис. 3.6.21).

Рис. 3.6.21. Тенденція змін у галузях Вінницької області за індикатором 6.1.

Аналіз індикатора 6.2 свідчить, що у 2011 році в порівнянні з 2010 роком обсяг одиниць технологічного обладнання, яке було придбане за останні 7 років за кошти роботодавців, спонсорів зріс у галузі будівництва на 30%, у галузі транспорту на 1%, галузі зв'язку на 2,6%, а в промисловості на 6 % (рис. 3.5.22).

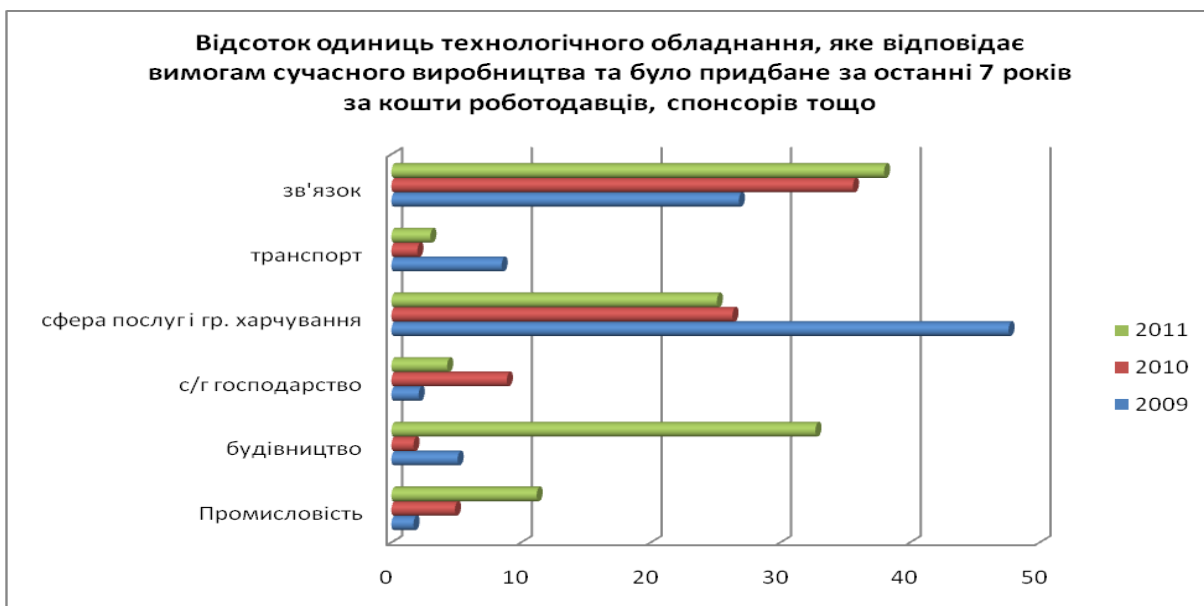

Рис. 3.6.22. Тенденція змін у галузях Вінницької області за індикатором 6.2.

Дані за індикатором 6.3 представлені на рисунку 3.6.23.

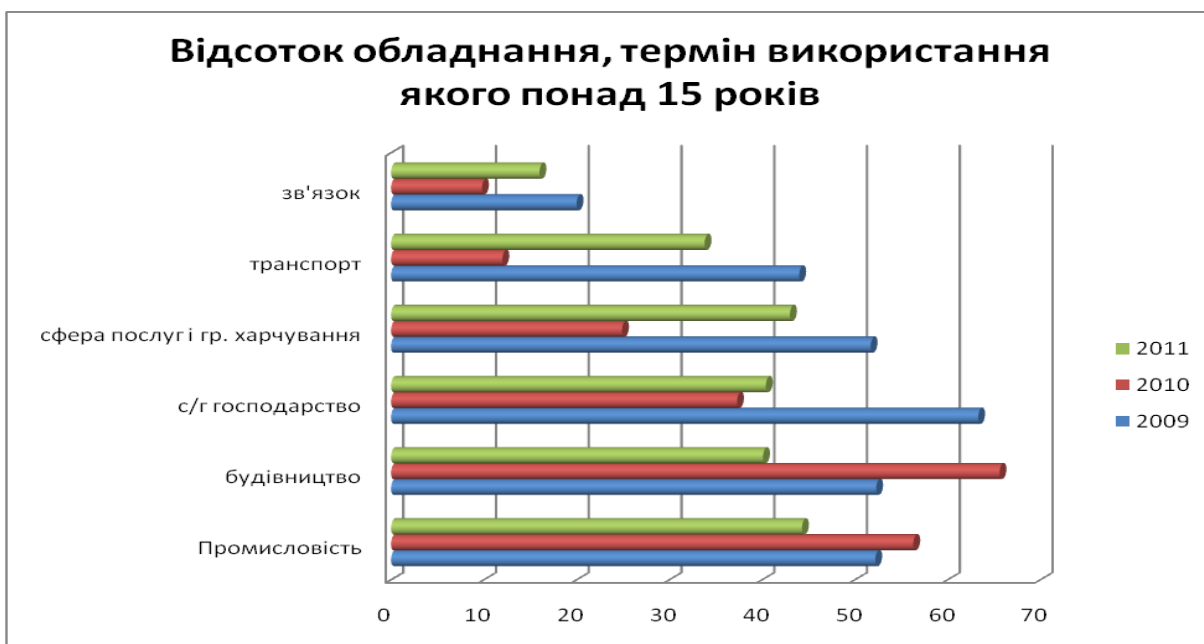

Рис. 3.6.23. Тенденція змін у галузях Вінницької області за індикатором 6.3.

РОЗДІЛ IV. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

На території Дніпропетровської області функціонує 59 державних ПТНЗ, з яких 16 центрів професійно-технічної освіти (27%) , 6 ВПУ (10%) , 25 професійних ліцеїв (42,5%) , 12 ПТУ (20,5%). Мережа ПТНЗ Дніпропетровської області за галузевим спрямуванням складається з ПТНЗ промислової галузі – 46% (27 ПТНЗ); ПТНЗ галузі сільського господарства – 29% (17 ПТНЗ); ПТНЗ будівельної галузі – 15% (9 ПТНЗ); ПТНЗ сфери торгівлі та громадського харчування – 7 % (4 ПТНЗ); ПТНЗ транспортної галузі – 1,5 % (1 ПТНЗ); ПТНЗ сфери ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення – 1,5 % (1 ПТНЗ). Відповідно до потреб ринку праці підготовка робітничих кадрів за державним замовленням здійснюється за 163 професіями, з яких понад 75 % інтегровані. Професійною освітою охоплено понад 30,0 тисяч громадян, майже 60 % учнів отримують робітничу кваліфікацію з двох і більше професій, 63 % - здобувають повну середню освіту. Функціонування закладів ПТО забезпечують більше 6 тис. працівників , із них близько 3,5 тис. педагогів.

При обласній методичній службі ПТО створено додаткову структуру – інформаційно-аналітичний центр (ІАЦ), який на основі моніторингових досліджень надає методичну та інформаційну підтримку органам управління освіти, навчальним закладам у створенні організаційних механізмів ефективної діяльності сфери ПТО в регіоні. На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 02.02.2009р № 55 «Про затвердження індикаторів ефективної діяльності та методичних рекомендацій щодо їх впровадження» інформаційно-аналітичним центром при НМЦ ПТО у Дніпропетровській області за визначеними індикаторами щорічно, починаючи з 2009 року, здійснюється моніторинг діяльності державних ПТНЗ.

4.1. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ»

Розглянемо діяльність ПТНЗ Дніпропетровської області в динаміці з 2006-2007 н.р. по 2009-2010 н.р. за групою індикаторів «Працевлаштування» у галузевому розрізі.

У ПТНЗ будівельної галузі відповідно до індикаторів в період за 2006 – 2009 роки спостерігається така динаміка працевлаштування (рис. 4.1.1):

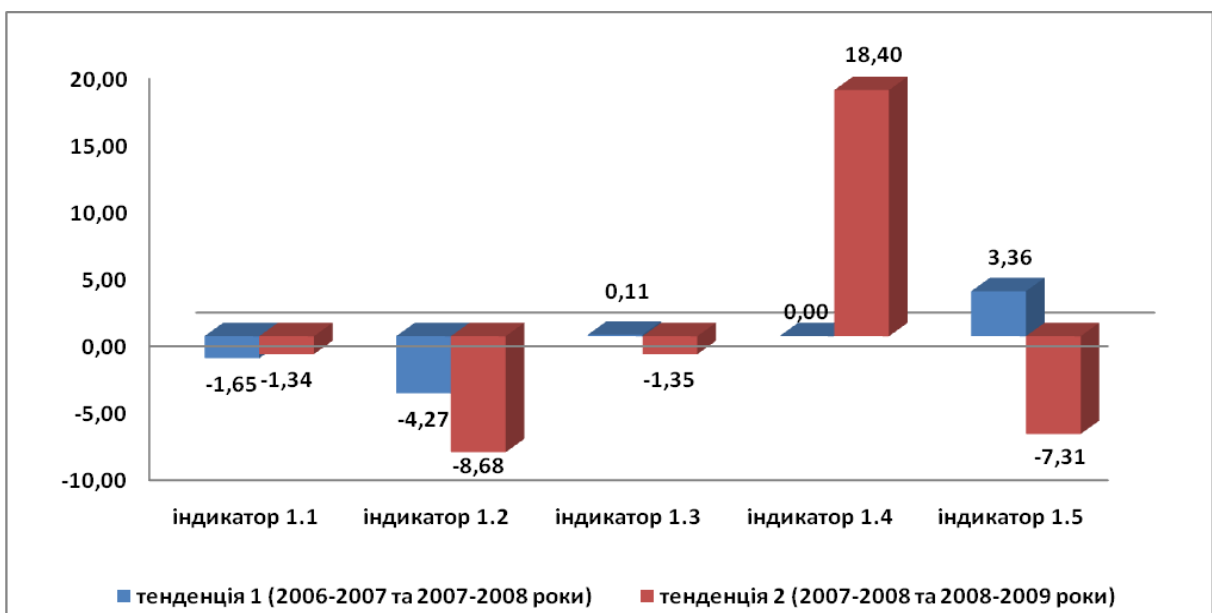
- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією (індикатор 1.1) має загальну тенденцію до **зниження** і становить **-2,99%**.

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями (індикатор 1.2) має також тенденцію до **зниження** і в загальному становить **-12,95%**.

- Відсоток випускників, які працевлаштувалися самостійно (індикатор 1.3) спочатку збільшився на 0,11% (тенденція 1), потім зменшився на 1,35% (тенденція 2). При цьому спостерігається загальна тенденція до **зниження** на – **1,24%**.

- Відсоток випускників, які не були працевлаштовані і звернулися до служби зайнятості (індикатор 1.4) у 2009 році порівняно з попереднім різко збільшився на 18,40%. Спостерігається загальна тенденція **зростання** на **18,40%**.

- Відсоток випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи (індикатор 1.5) спочатку збільшився на 3,36% (тенденція 1), потім зменшився на 7,31% (тенденція 2). При цьому спостерігається загальна тенденція до **зниження** на **-3,95%**.

Рис. 4.1.1. Динаміка працевлаштування випускників ПТНЗ Дніпропетровської області будівельної галузі

У ПТНЗ сфери ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення відповідно до індикаторів в період за 2006 – 2009 роки спостерігається така динаміка працевлаштування (рис. 4.1.2):

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією (індикатор 1.1) спочатку збільшився на 32,60% (тенденція 1), а потім зменшився на 7,40% (тенденція 2). Загальна тенденція – **зниження** на – **25,20%**.

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями (індикатор 1.2) спочатку збільшився на 28,84% (тенденція 1), а потім зменшився на 9,00% (тенденція 2). Загальна тенденція – **зниження** на **-19,84%**.

- Відсоток випускників, які працевлаштувалися самостійно (індикатор 1.3) спочатку збільшився на 6,48% (тенденція 1), а потім стрімко зменшився на 35,32%. Спостерігається загальна тенденцію до **зниження**, яка становить **-28,84%**.

- Відсоток випускників, які не були працевлаштовані і звернулися до служби зайнятості (індикатор 1.4) у 2009 році порівняно з попереднім збільшився на 2,40%. Спостерігається загальна тенденція **зростання** на **2,40%**.

- Відсоток випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи (індикатор 1.5) у 2009 році порівняно з попереднім стрімко збільшився на 52,17%. Загальна тенденція – **зростання** на **51,67%**.

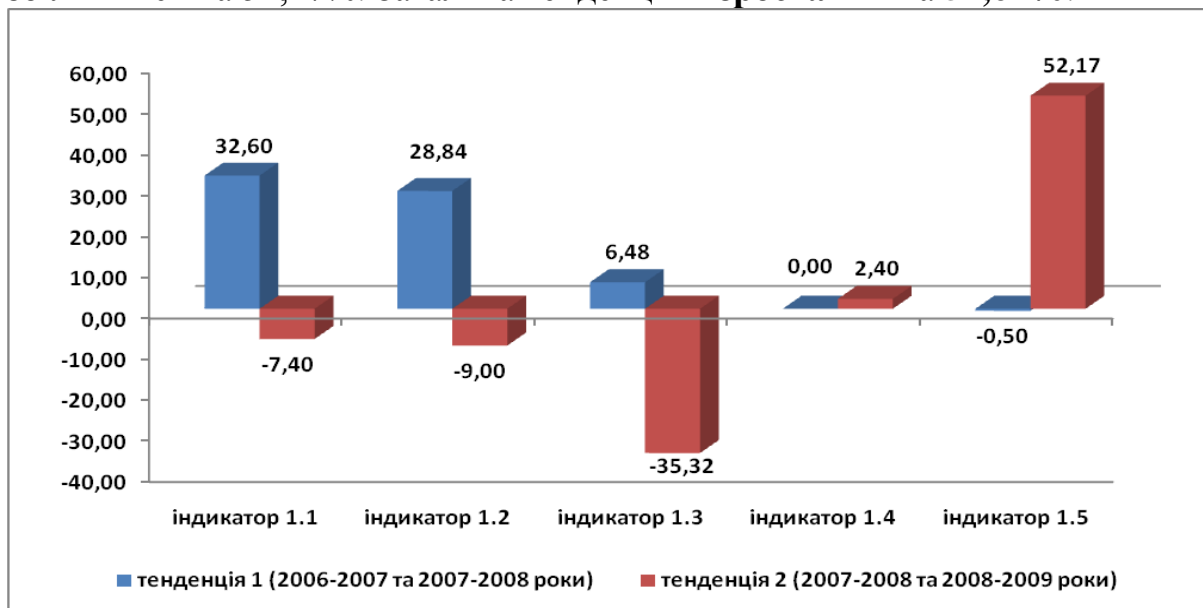

Рис. 4.1.2. Динаміка працевлаштування випускників ПТНЗ Дніпропетровської області сфери ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення

У ПТНЗ промислової галузі відповідно до індикаторів в період за 2006 – 2009 роки спостерігається така динаміка працевлаштування (рис. 4.1.3):

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією (індикатор 1.1) спочатку збільшився на 2,16% (тенденція 1), а потім стрімко зменшився на 16,60% (тенденція 2). Загальна тенденція – **зниження** на **-14,44%**.

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями (індикатор 1.2) також різко впав з 0,42% (тенденція 1) до 25,02% (тенденція 2). Загальна тенденція **зниження** становить **-25,44%**.

- Відсоток випускників, які працевлаштувалися самостійно (індикатор 1.3) має тенденцію до **зниження** і в загальному становить **-5,85%**.

- Відсоток випускників, які не були працевлаштовані і звернулися до служби зайнятості (індикатор 1.4) у 2009 році порівняно з попереднім різко збільшився на 13,31%. Спостерігається загальна тенденція **зростання** на **14,00%**.

- Відсоток випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи (індикатор 1.5) впродовж усього періоду продовжує поступово **знижуватися**. Загальна тенденція становить **-15,80%**.

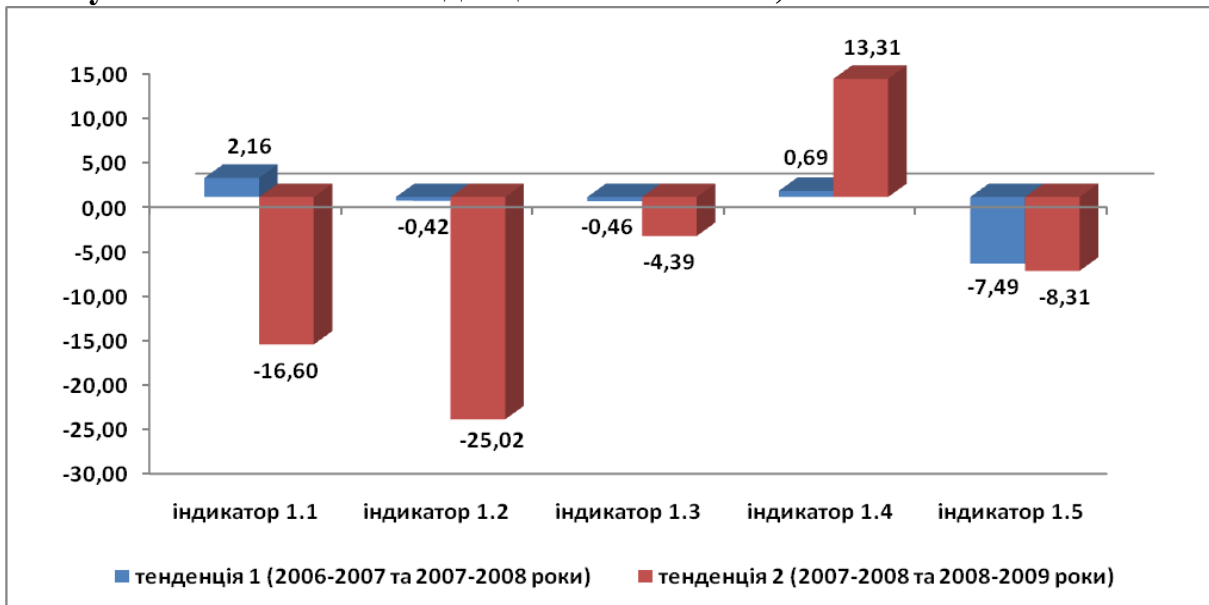

Рис. 4.1.3. Динаміка працевлаштування випускників ПТНЗ Дніпропетровської області промислової галузі

У ПТНЗ галузі сільського господарства відповідно до індикаторів в період за 2006 – 2009 роки спостерігається така динаміка працевлаштування (рис. 4.1.4):

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією (індикатор 1.1) за 2009 рік у порівнянні з попереднім різко зменшився на 11,86%. Загальна тенденція **зниження** становить **-12,62%**.

- Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями (індикатор 1.2) також має тенденцію до **зниження** і в загальному становить **-12,78%**.

- Відсоток випускників, які працевлаштувалися самостійно (індикатор 1.3) спочатку збільшився на 1,48% (тенденція 1), а потім зменшився на 3,2% (тенденція 2). Загальна тенденція – **зниження** на **-1,72%**.

- Відсоток випускників, які не були працевлаштовані і звернулися до служби зайнятості (індикатор 1.4) у 2009 році порівняно з попереднім різко збільшився на 7,44%. Спостерігається загальна тенденція **зростання** на **7,60%**.

- Відсоток випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи (індикатор 1.5) спочатку зменшився на 2,82% (тенденція 1), а потім збільшився на 4,93% (тенденція 2). Загальна тенденція – **зростання** на **2,11%**.

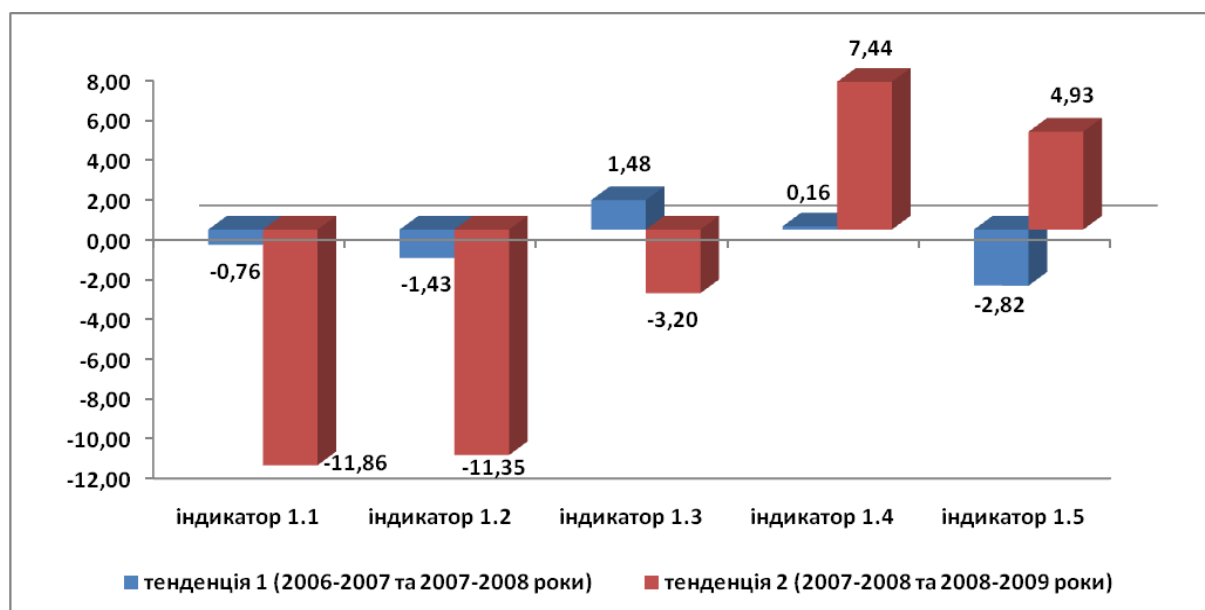

Рис. 4.1.4. Динаміка працевлаштування випускників ПТНЗ Дніпропетровської області галузі сільського господарства

Аналізуючи тенденції за індикатором 1.1 «Відсоток працевлаштованих осіб за отриманою професією» можна зробити висновок, що у 2008-2009 н.р. порівняно з 2007-2008 н.р. зменшилася кількість працевлаштованих випускників ПТНЗ в усіх галузях в діапазоні від 1,34% до 11,86% (рис. 4.1.5). Упродовж 2006–2009 років загальна тенденція зниження показників спостерігається у ПТНЗ промислової галузі, будівництва, сільського господарства, зростання – у сфері ЖКГ.

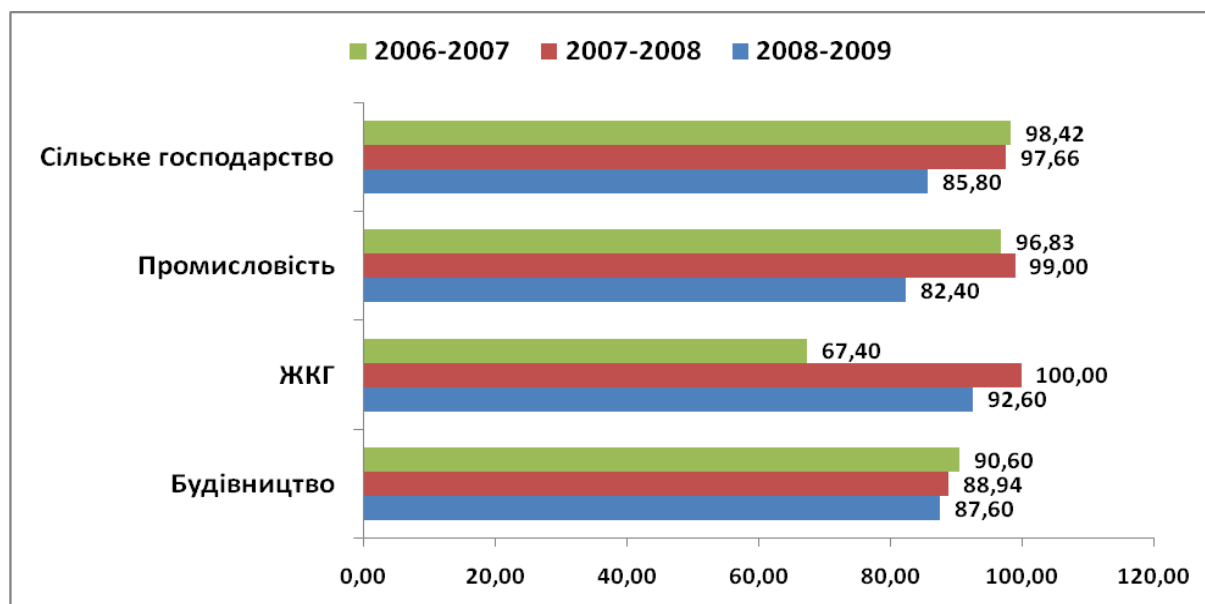

Рис. 4.1.5. Тенденція змін у ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 1.1

Аналізуючи тенденції за індикатором 1.2 «Відсоток працевлаштованих осіб за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями» можна зробити висновок, що у 2008-2009 н.р. порівняно з 2007-2008 н.р. зменшилася кількість працевлаштованих за угодами випускників ПТНЗ в усіх галузях в діапазоні від 8,68% до 25,02% (рис. 4.1.6). Впродовж 2006-2009 років спостерігається загальна тенденція зниження показників ПТНЗ за індикатором 1.2.

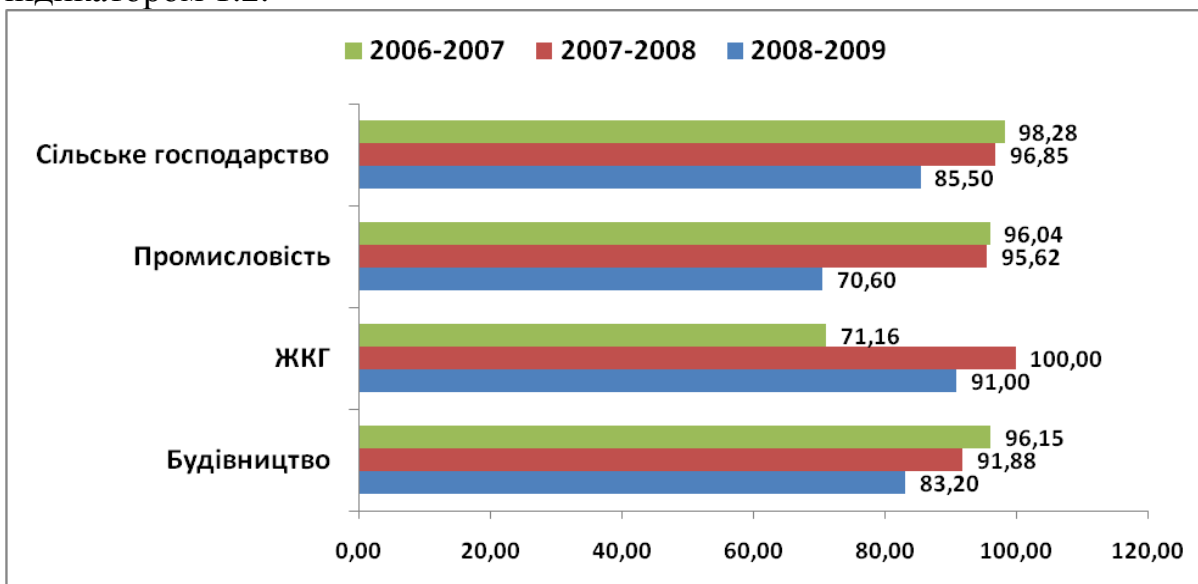

Рис. 4.1.6. Тенденція змін у ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 1.2

Аналізуючи тенденції за індикатором 1.3 «Відсоток самостійно працевлаштованих випускників» можна зробити висновок, що у 2008-2009 н.р. порівняно з 2007-2008 н.р. зменшилася кількість самостійно працевлаштованих випускників ПТНЗ в усіх галузях в діапазоні від 1,35% до 35,32% і становить 0% (рис. 4.1.7). Впродовж 2006-2009 років спостерігається загальна тенденція зниження показників ПТНЗ за індикатором 1.3.

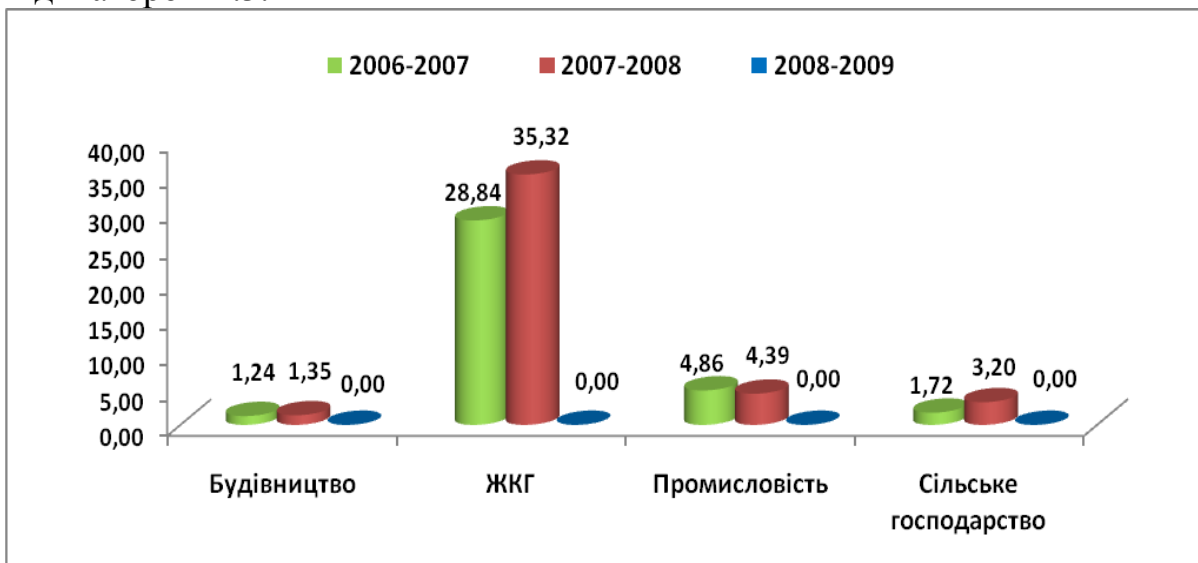

Рис. 4.1.7. Тенденція змін у ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 1.3

Аналізуючи тенденції за індикатором 1.4 «Відсоток не працевлаштованих випускників, які звернулися до служби зайнятості» можна зробити висновок, що у 2008-2009 н.р. порівняно з 2007-2008 н.р. різко зросла кількість випускників, які звернулися до служби зайнятості. Цей показник становить від 2,40% до 18,40% (рис. 4.1.8).

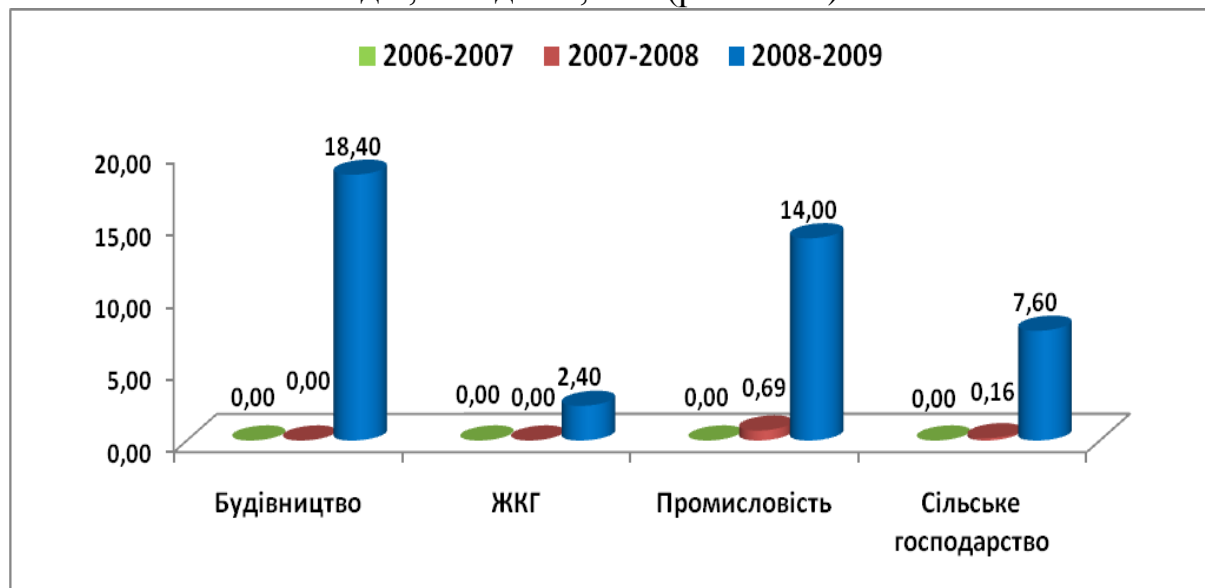

Рис. 4.1.8. Тенденція змін у ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 1.4

Аналізуючи тенденції за індикатором 1.5 «Відсоток випускників, які закріпились на робочому місці після року роботи» можна зробити висновок, що у 2008-2009 н.р. порівняно з 2007-2008 н.р. серед випускників ПТНЗ промислової галузі та будівництва зменшилася кількість тих, хто закріпився на робочому місці після року роботи, а кількість серед випускників ПТНЗ сфери ЖКГ та сільського господарства – зросла (рис. 3.1.9). Впродовж 2006-2009 років збереглася загальна тенденція зниження та зростання показників ПТНЗ у відповідних галузях.

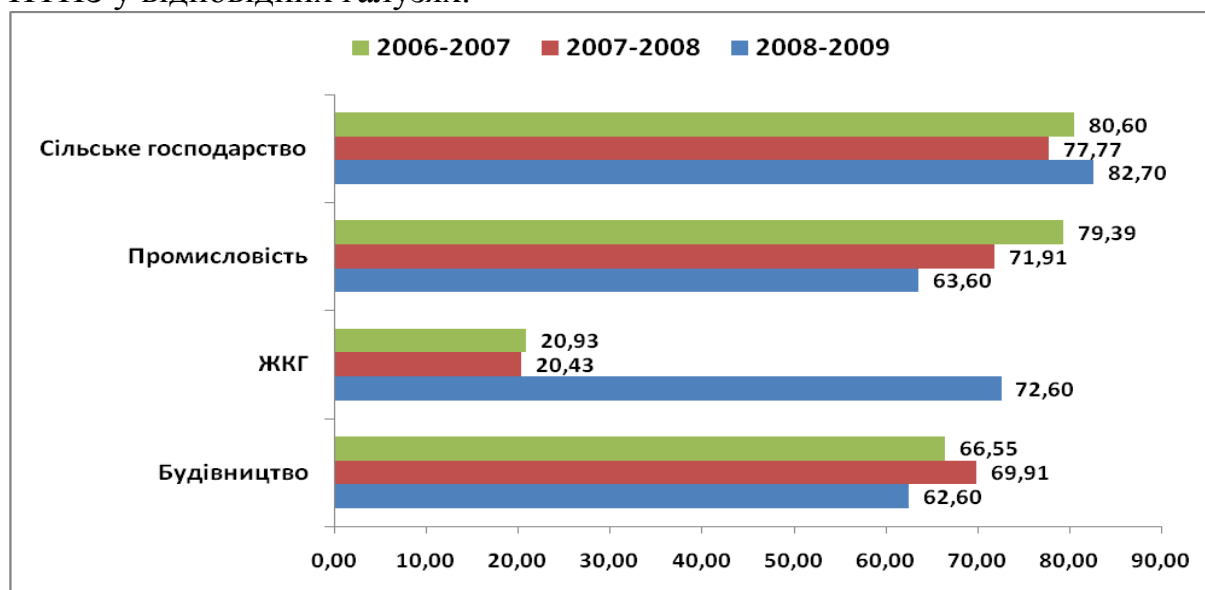
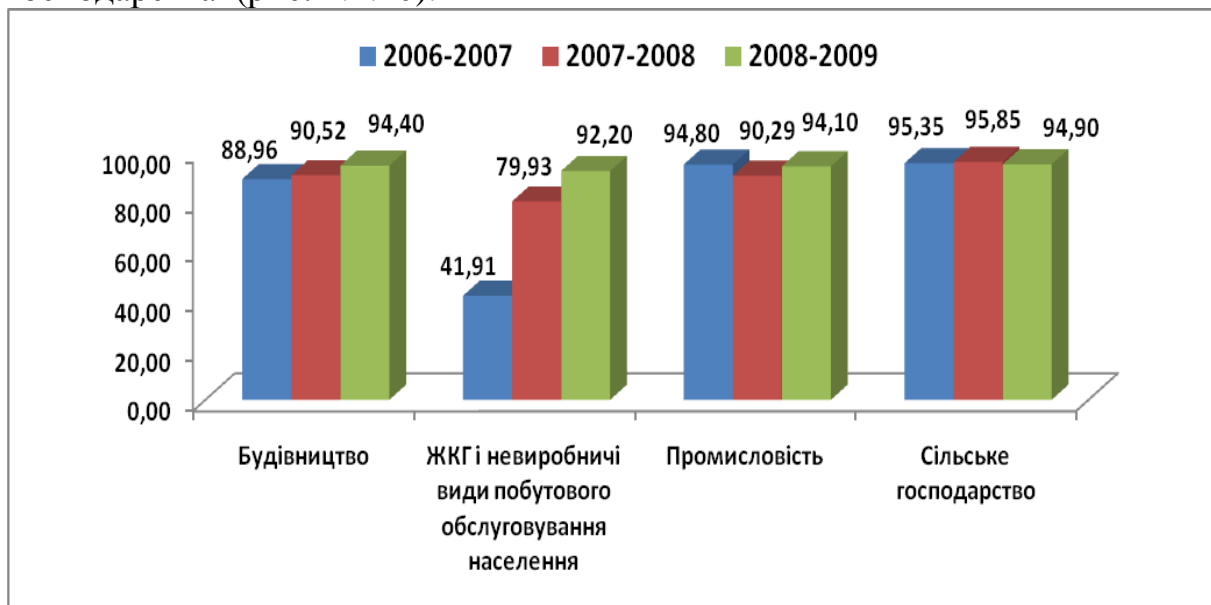

Рис. 4.1.9. Тенденція змін у ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 1.5

Таким чином, можна зробити висновок про тісний взаємозв'язок між працевлаштуванням випускників ПТНЗ та певними економічними процесами, що відбуваються в країні. Загальний спад виробництва, криза в сільському господарстві, уповільнення темпів будівництва призвели до погіршення стану працевлаштування молодих спеціалістів, зменшення кількості підписаних угод з роботодавцями. Загальна кризова ситуація сприяла зниженню відсоткової долі самостійно працевлаштованих випускників та різкому зростанню кількості осіб, які звернулися до служби зайнятості. Дещо в іншій ситуації опинилися випускники ПТНЗ сфери ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення, на яких виявився попит на ринку праці, в зв'язку з певними реорганізаціями у даній сфері як на національному рівні, так і на обласному рівні зокрема. Тут зберігається загальна тенденція до зростання відповідних показників. Отже, аналіз даних інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ дозволяє будувати певні прогнози щодо підготовки кваліфікованих робітників та відслідковувати взаємозв'язки професійно-технічної освіти з реальними економічними процесами.

4.2. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ»

Аналізуючи тенденції за індикатором 3.1 «Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи)» можна зробити висновок, що у 2008-2009 н.р. порівняно з 2007-2008 н.р. збільшилася кількість учнів, які успішно закінчили навчання серед випускників ПТНЗ будівельної галузі, промислової, сфери ЖКГ, зменшилася – серед випускників ПТНЗ сільського господарства (рис. 4.2.10).

Рис. 4.2.10. Тенденція змін у ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 3.

Упродовж 2006-2009 років спостерігається загальна тенденція **зростання** за індикатором 3.1 показників ПТНЗ галузі будівництва – на **5,44%**; сфери ЖКГ – на **50,29%** та **зниження** показників ПТНЗ промислової галузі – на **-0,70%**; сільського господарства – на **-0,45%** (рис. 4.2.11).

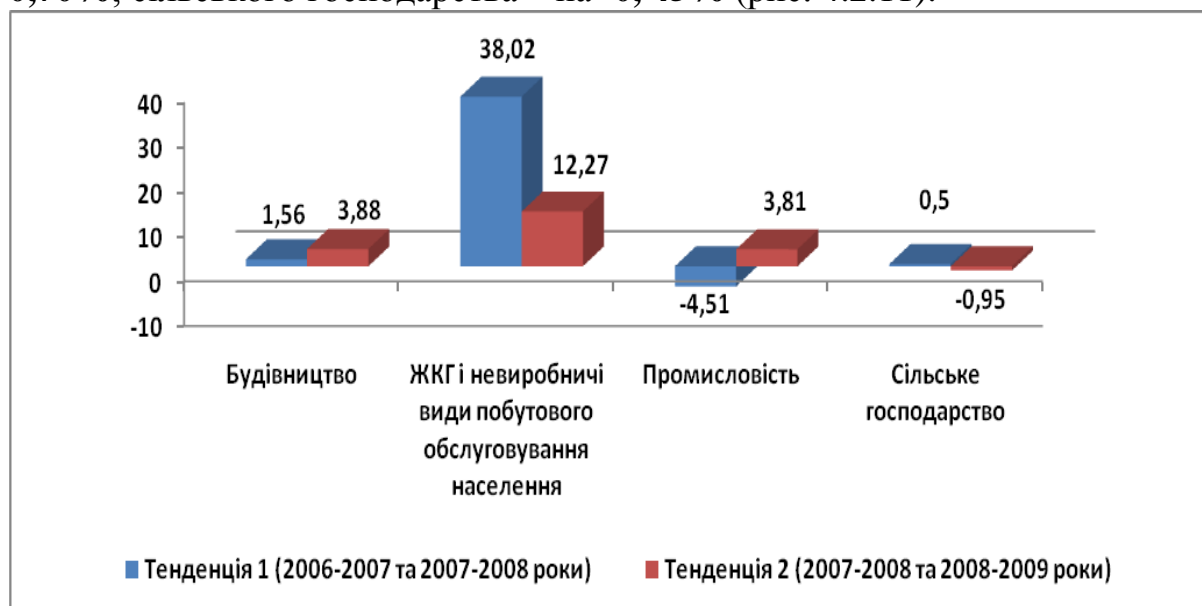

Рис. 4.2.11. Динаміка ефективності навчання ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 3.1

Аналізуючи тенденції за індикатором 3.2 «Відсоток випускників, які отримали дипломи з відзнакою» можна зробити висновок, що у 2008-2009 н.р. порівняно з 2007-2008 н.р. збільшилася кількість учнів, які отримали диплом з відзнакою серед випускників ПТНЗ будівельної та промислової відповідно на 0,49% і 0,17%, зменшилася – серед випускників ПТНЗ ЖКГ та галузі сільського господарства відповідно на 5,22% і 1,22% (рис. 4.2.12).

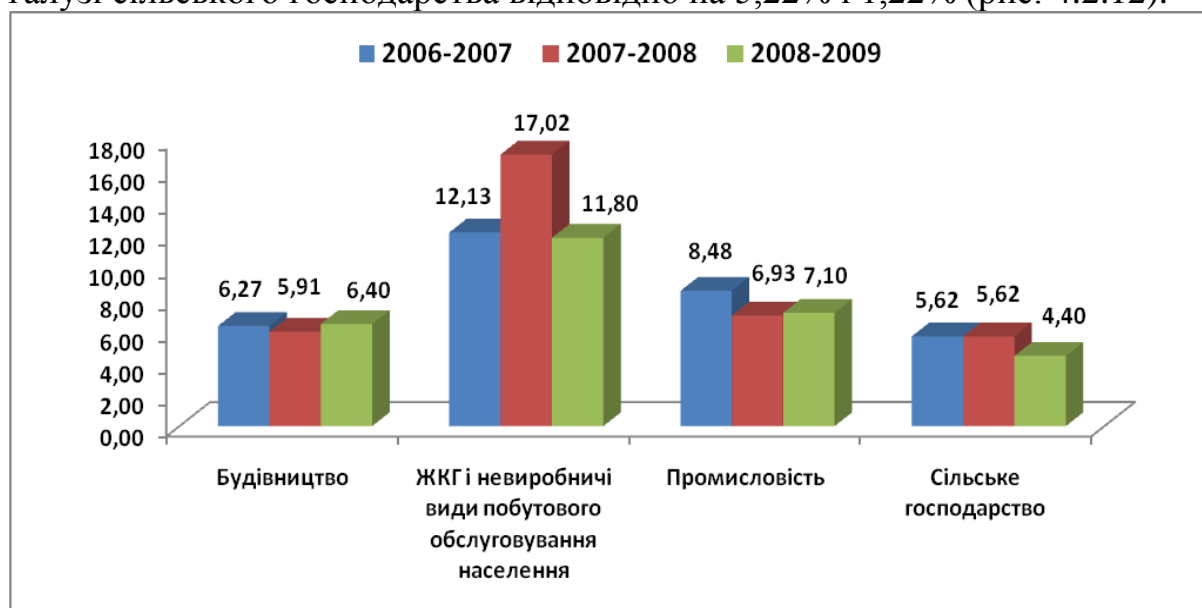

Рис. 4.2.12. Тенденція змін у ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 3.2

Впродовж 2006-2009 років спостерігається загальна тенденція **зростання** за індикатором 3.2 показників ПТНЗ лише галузі будівництва – на **0,13%**; та загальна тенденція **зниження** показників ПТНЗ промислової галузі – на **-1,38%**; сільського господарства – на **-1,22%**; сфери ЖКГ – на **-0,33%** (рис. 4.2.13).

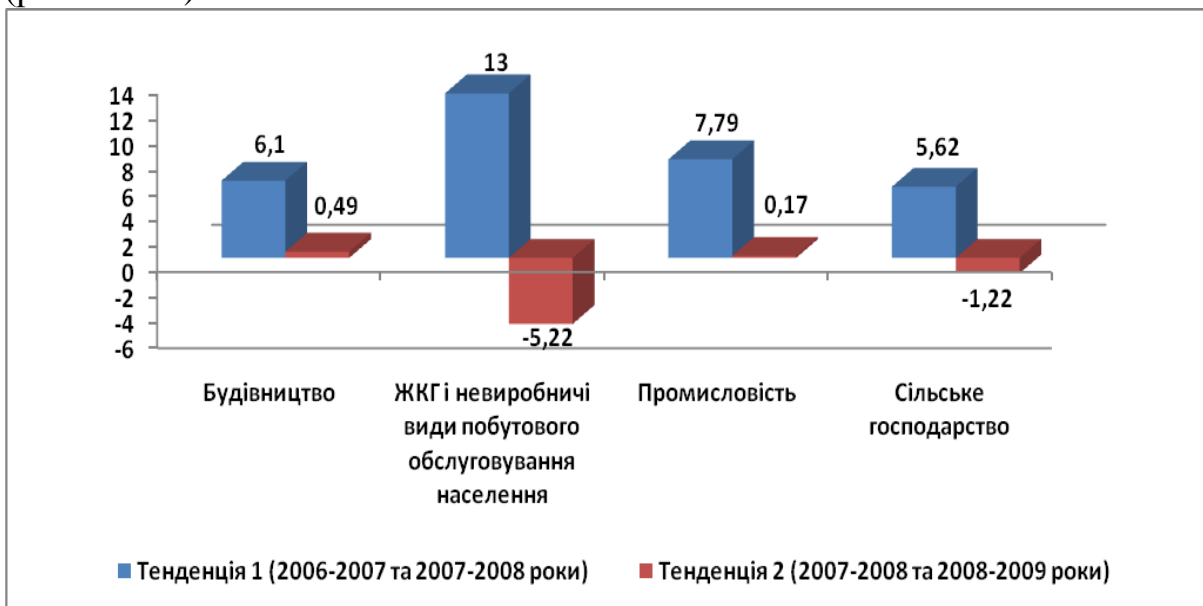

Рис. 4.2.13. Динаміка ефективності навчання ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 3.2

Аналізуючи тенденції за індикатором 3.3 «Відсоток випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію» можна зробити висновок, що у 2008-2009 н.р. порівняно з 2007-2008 н.р. різко збільшилася кількість учнів, які отримали технологічно складну, наукоємну професію серед випускників ПТНЗ сфери ЖКГ на 61,20% та сільського господарства на 27,78%. Показники ПТНЗ будівельної та промислової галузей знизилися відповідно на 7,61% і 26,96% (рис. 4.2.14).

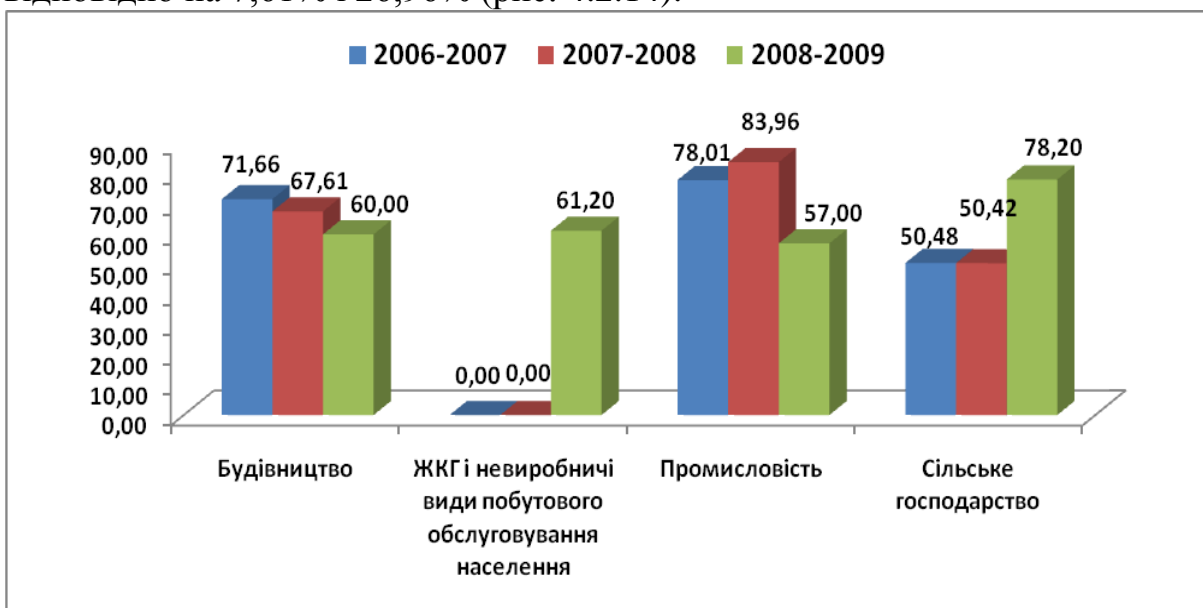

Рис. 4.2.14. Тенденція змін у ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 3.3

Упродовж 2006-2009 років спостерігається загальна тенденція **зростання** за індикатором 3.3 показників ПТНЗ сфери ЖКГ – на **61,20%**, сільського господарства – на **27,72%** та загальна тенденція **зниження** показників ПТНЗ галузі будівництва – на **-11,66%**, промислової галузі – на **-21,01%** (рис. 4.2.15).

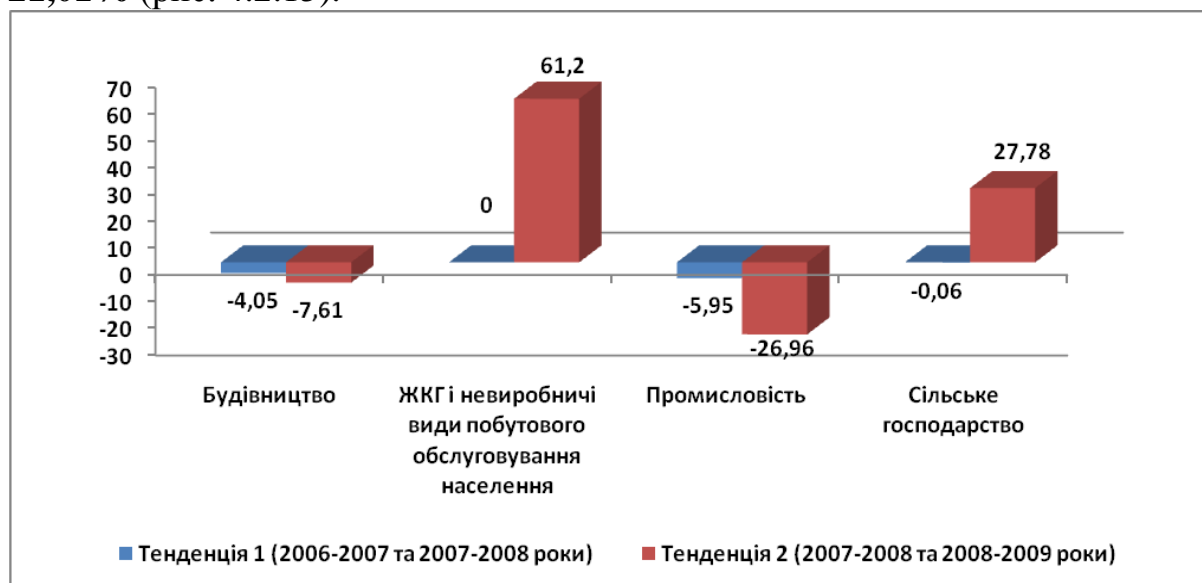

Рис. 4.2.15. Динаміка ефективності навчання ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 3.3

Аналізуючи тенденції за індикатором 3.4 «Відсоток учнів, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами» можна зробити висновок, що у 2008-2009 н.р. порівняно з 2007-2008 н.р. збільшилася кількість учнів, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами серед випускників ПТНЗ промислової галузі, сільського господарства, сфери ЖКГ відповідно на 1,05%, 0,38%, 18,40%, зменшилася – серед випускників ПТНЗ будівельної галузі на 0,38% (рис. 4.2.16).

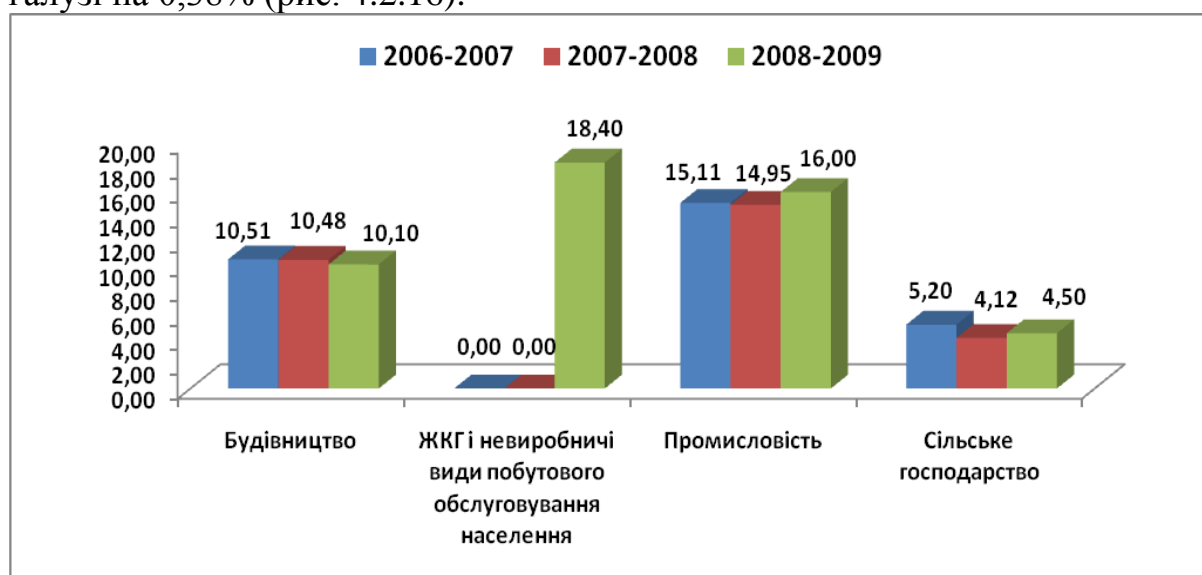

Рис. 4.2.16. Тенденція змін у ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 3.4

Упродовж 2006-2009 років спостерігається загальна тенденція **зниження** за індикатором 3.4 показників ПТНЗ галузі будівництва – на **-0,41%**; сільського господарства – на **-0,70%** та загальна тенденція **зростання** показників ПТНЗ промислової галузі – на **0,89%**; сфери ЖКГ – на **18,40%** (рис. 4.2.17).

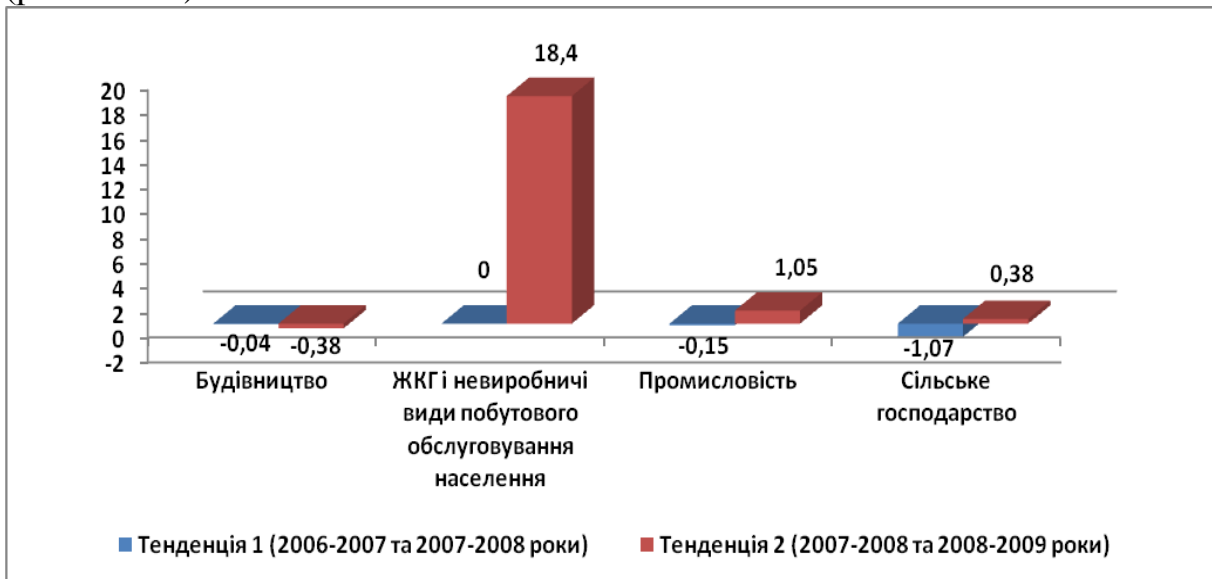

Рис. 4.2.17. Динаміка ефективності навчання ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 3.4

Аналізуючи тенденції за індикатором 3.5 «Відсоток випускників, які отримали розряди нижче встановлених навчально-програмними документами» можна зробити висновок, що у 2008-2009 н.р. порівняно з 2007-2008 н.р. збільшилася кількість учнів, які отримали розряди нижче встановлених навчально-програмними документами лише серед випускників ПТНЗ сфери ЖКГ на 4,20%, зменшилася – серед випускників ПТНЗ будівельної галузі на 3,15%, промислової галузі на 0,72% та сільського господарства на 1,40% (рис. 4.2.18).

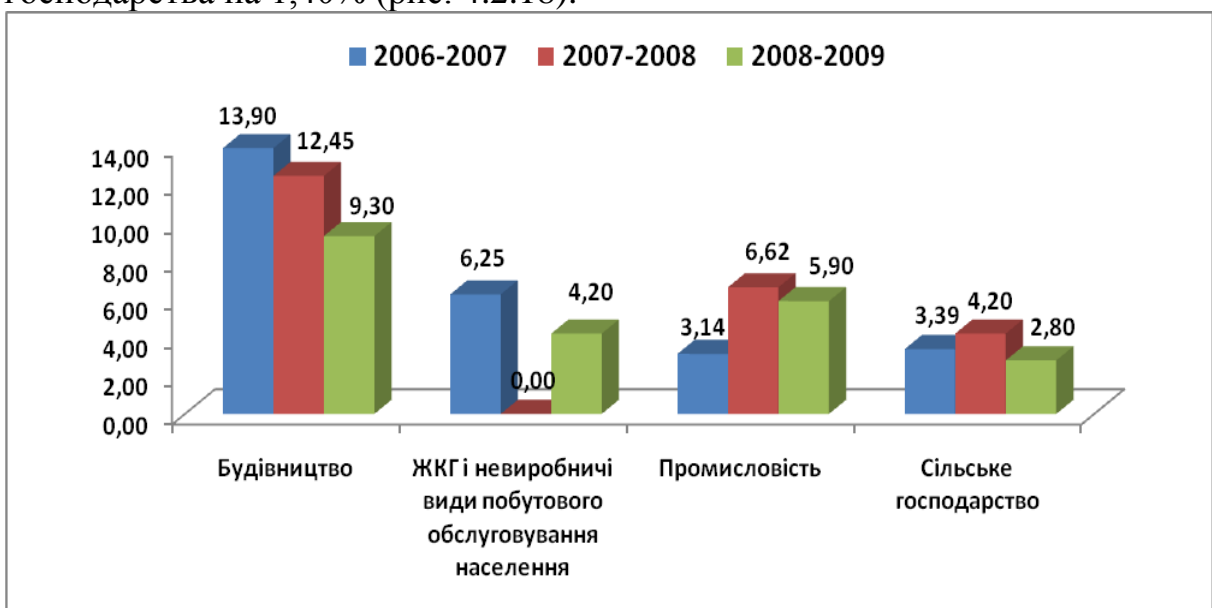

Рис. 4.2.18. Тенденція змін у ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 3.5

Упродовж 2006-2009 років спостерігається загальна тенденція **зростання** за індикатором 3.5 показників ПТНЗ промислової галузі – на **2,76** та загальна тенденція **зниження** показників ПТНЗ галузі будівництва – на **-4,60%**; сільського господарства – на **-0,59%**; сфери ЖКГ – на **-2,05%** (рис. 4.2.19).

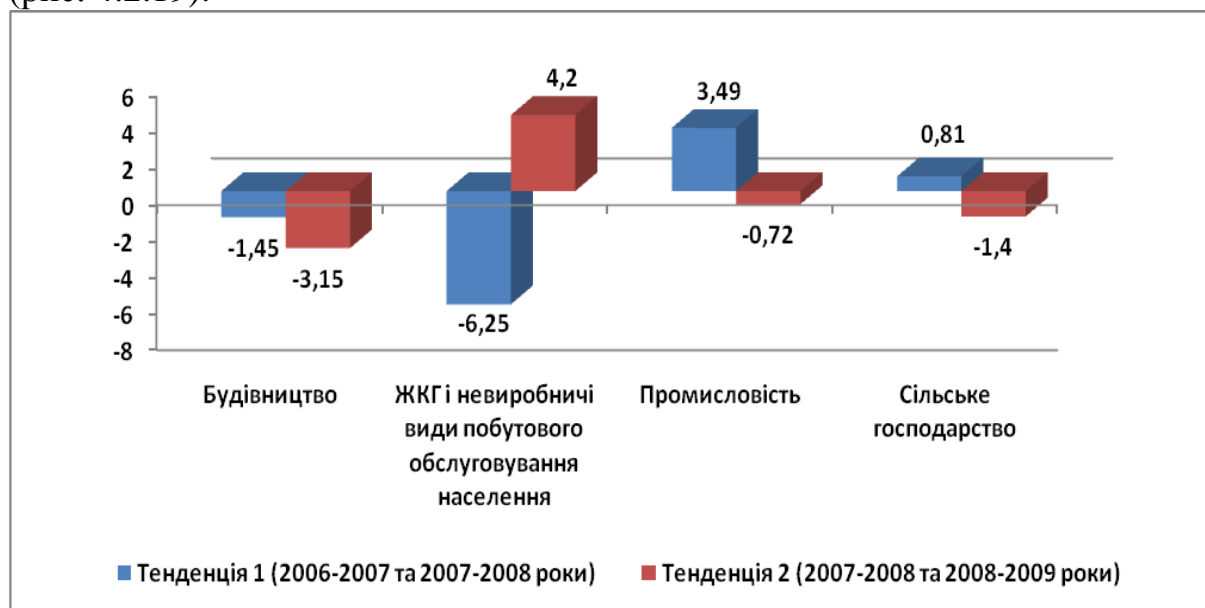

Рис. 4.2.19. Динаміка ефективності навчання ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 3.5

Аналізуючи тенденції за індикатором 3.6 «Відсоток випускників, які» можна зробити висновок, що у 2008-2009 н.р. порівняно з 2007-2008 н.р. збільшилася кількість учнів, які продовжили навчання у ВНЗ I-IV рівнів акредитації серед випускників ПТНЗ усіх галузей народного господарства (рис. 4.2.20).

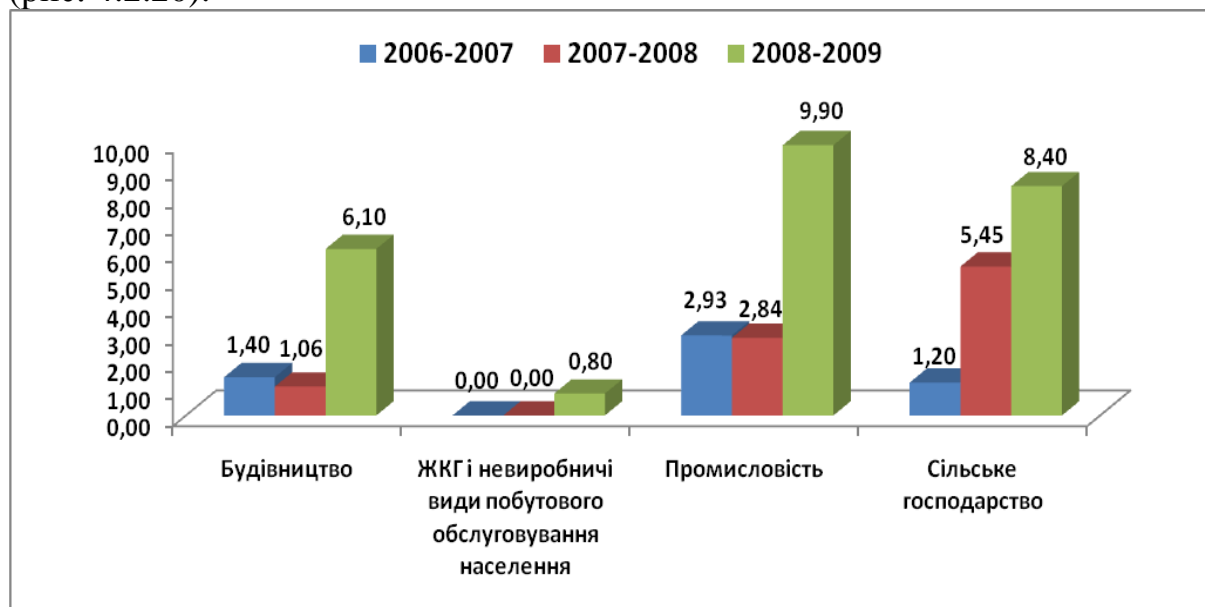

Рис. 4.2.20. Тенденція змін за індикатором 3.6

Упродовж 2006-2009 років спостерігається загальна тенденція зростання за індикатором 3.6 показників ПТНЗ галузі будівництва – на **4,70%**; сфери ЖКГ – на **0,80%**, промислової галузі – на **6,97%**; сільського господарства – на **7,20%** (рис. 4.2.21).

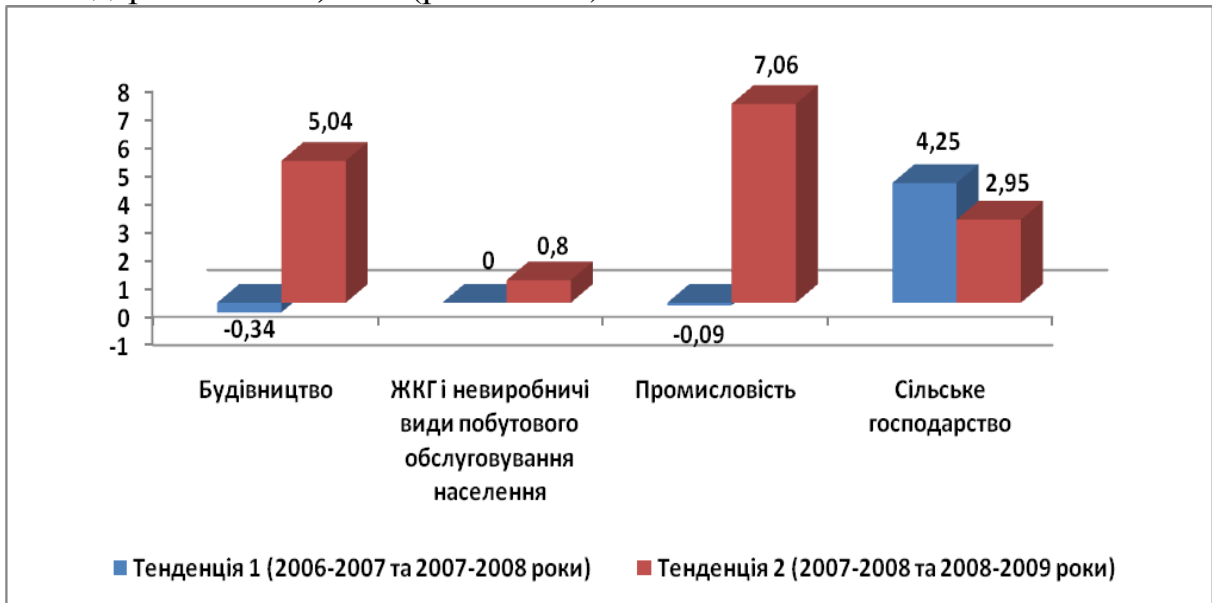

Рис. 4.2.21. Динаміка ефективності навчання за індикатором 3.6

Аналізуючи тенденції за індикатором 3.7 «Відсоток учнів та слухачів, які відраховані протягом календарного року з різних причин» можна зробити висновок, що у 2008-2009 н.р. порівняно з 2007-2008 н.р. збільшилася кількість учнів та слухачів, які відраховані протягом календарного року з різних причин, серед випускників ПТНЗ будівельної галузі на 2,70%, промислової галузі на 0,65%, зменшилася – серед випускників ПТНЗ сільського господарства на 0,23%, сфери ЖКГ на 5,37% (рис. 4.2.22).

Рис. 4.2.22. Тенденція змін за індикатором 3.7

Упродовж 2006-2009 років спостерігається загальна тенденція **зростання** за індикатором 3.7 показників ПТНЗ галузі будівництва – на **3,03%**; промислової галузі – на **1,07%** та загальна тенденція **зниження** показників ПТНЗ сільського господарства – на **-1,02%**, сфери ЖКГ – на **-0,32%** (рис. 4.2.23).

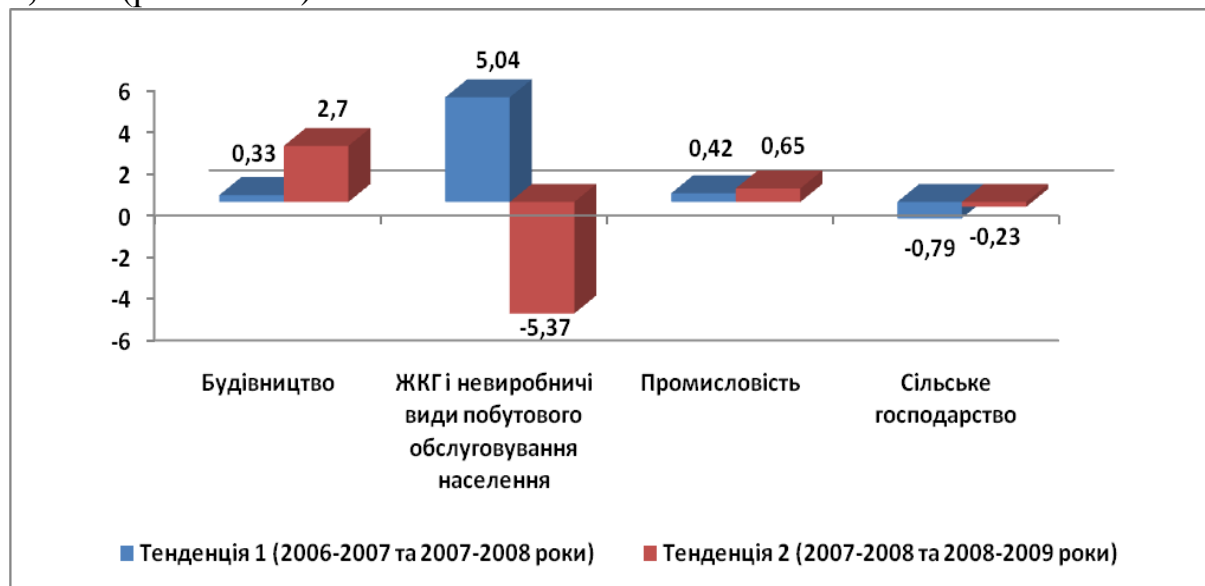

Рис. 4.2.23. Динаміка ефективності навчання ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 3.7

Аналізуючи тенденції за індикатором 3.8 «Відсоток роботодавців, які вважають достатнім освітньо-кваліфікаційний рівень підготовки випускників» можна зробити висновок, що у 2008-2009 н.р. порівняно з 2007-2008 н.р. збільшилася кількість роботодавців, які вважають достатнім освітньо-кваліфікаційний рівень підготовки випускників ПТНЗ будівельної галузі на 8,78%, промислової галузі на 10,49%, сільського господарства на 12,92%, зменшилася для випускників ПТНЗ сфери ЖКГ на 15,80% (рис. 4.2.24).

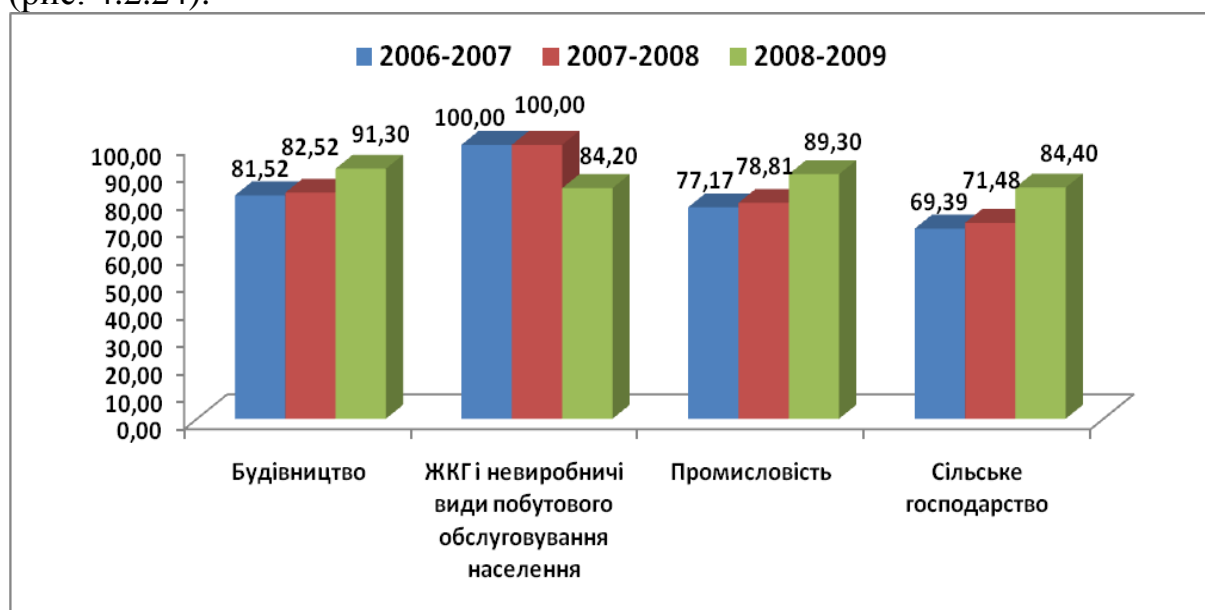

Рис. 4.2.24. Тенденція змін у ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 3.8

Впродовж 2006-2009 років спостерігається загальна тенденція **зростання** за індикатором 3.8 показників для ПТНЗ галузі будівництва – на **9,78%**; промислової галузі – на **12,14%**; сільського господарства – на **15,01%** та загальна тенденція **зниження** показників для ПТНЗ сфери ЖКГ – на **-15,80%** (рис. 4.2.25).

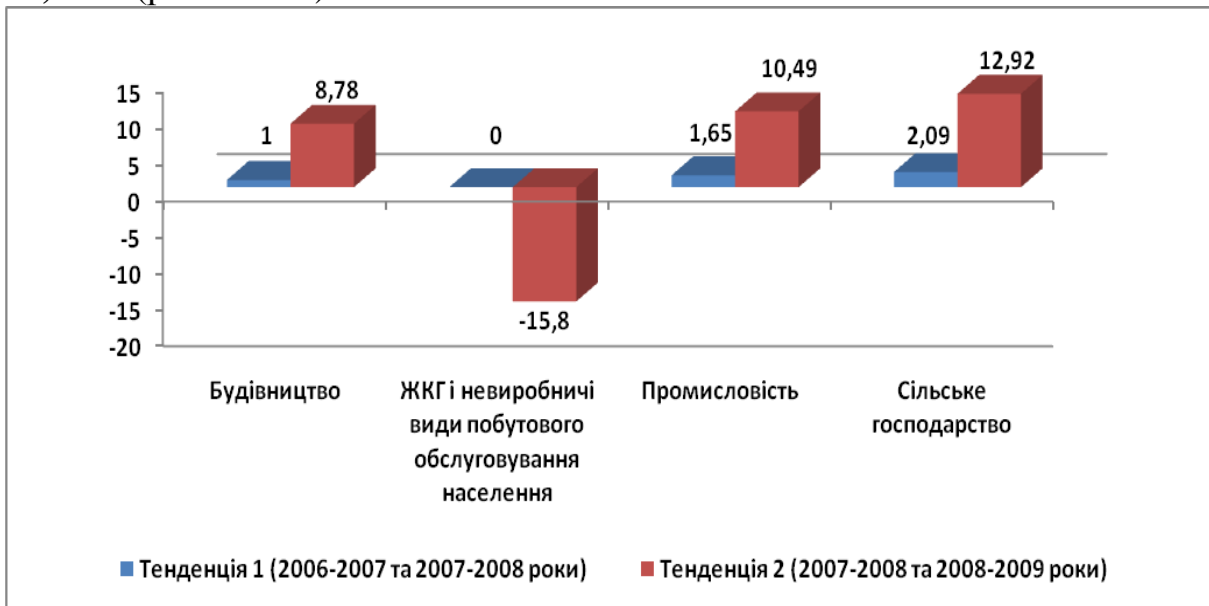

Рис. 4.2.25. Динаміка ефективності навчання ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 3.8

4.3. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ДОСТУПНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ»

Оцінка діяльності ПТНЗ Дніпропетровської області за індикаторами «Доступність професійно-технічної освіти»

За основу моніторингового дослідження взято діяльність ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором «Доступність професійно-технічної освіти». Для аналізу діяльності ПТНЗ області за період 2007-2010 н.р. використано інформаційно-аналітичну систему ПРОФТЕХ, яка розміщена на сайті <http://www.proftechinfo.org.ua>.

Індикатор 5.1. «Відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку»

Проаналізовано за галузевим спрямуванням та у розрізі ПТНЗ області показники індикатора 5.1. «Відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку» (додаток). Загальна статистика моніторингового дослідження за даним індикатором відображена: в середньому спостерігається динаміка зменшення відсотка осіб, які отримують первинну професійну підготовку, від 80% до 78%.

Значні коливання індикатора 5.1 до показників 2009-2010 н.р. відбуваються в усіх галузях народного господарства, від 15% зменшення у

галузі ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення у 2007-2008 н.р. , до 28 % збільшення у галузі сільського господарства у 2008-2009 н.р. Виключенням є галузь будівництва, де встановлена незначна різниця коливання індикаторів за досліджувальний період (від 3% до 9%).

Розглянемо детальніше стан мережі ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 5.1 у розрізі галузей та навчальних закладів .

- у **галузі промисловості** відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ області мав значні коливання впродовж досліджувального періоду від 1% до 25%. Тенденція змін в ПТНЗ галузі промисловості за індикатором 5.1 протягом 2007-2010н.р. показана на Рис.3. Встановлено, що навчальні заклади , які готують робітничі кадри для великих металургійних підприємств : Дніпродзержинське вище професійне училище (Дніпровський металургійний комбінат), Криворізький професійний гірничо-металургійний ліцей, Криворізький центр професійної освіти з металургії та машинобудування (ПАТ АрселорМітал Кривий Ріг) не мали проблем щодо формування та підготовки осіб, які отримують первинну професійну підготовку. За три досліджувальні роки індикатор 5.1. в даних ПТНЗ мав коливання від 1% до 11%. Значні коливання за індикатором 5.1. від 3% до 55% встановлено у Криворізькому професійному гірничо-електромеханічному ліцеї, Криворізькому професійному гірничо-технологічному ліцеї, Першотравенському гірничому ліцеї, Тернівському професійному гірничому ліцеї, які готують робітників для гірничо-видобувної галузі.

- у **галузі сільського господарства** відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ області мав коливання впродовж досліджувального періоду від 6% до 28%. Встановлено, що у 2008-2009 н.р. у порівнянні з 2009-2010 н.р. в усіх 17 ПТНЗ (100%) значно зменшився відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку.

- у **галузі будівництва** відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ області мав коливання впродовж досліджувального періоду від 3 % до 9 %, що є самим стабільним показником у порівнянні з усіма галузями виробництва за якими здійснюється підготовка робітників в ПТНЗ Дніпропетровської області. Разом з тим встановлено, що в Придніпровському професійному ліцеї м.Дніпропетровська відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку у 2009-2010 н.р. зменшився на 60% до 2-х попередніх років, а в Центрі підготовки і перепідготовки робітничих кадрів-1 м.Кривого Рогу збільшився на 28% до аналогічного досліджувального періоду.

- у **галузі торгівлі та громадського харчування** відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ області мав коливання впродовж досліджувального періоду від 10 % до 22 %. Встановлено, що у 2009-2010 н.р у порівнянні з 2008-2009 н.р. Криворізький центр професійної освіти робітничих кадрів туристичного і ресторанного сервісу та Дніпропетровський центр професійної освіти. значно збільшили обсяги

підготовки осіб, які здобувають первинну професійну підготовку, до 45% та 21% відповідно.

- **у галузі транспорту** відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ області мав коливання впродовж досліджувального періоду від 9 % до 14 %. Дніпропетровський професійний залізничний ліцей є єдиним навчальним закладом, який відноситься до даної галузі і готує робітничі кадри для Придніпровської залізниці. Ліцей не має проблем щодо укладення угод із замовником кадрів та щорічного виконання обсягів державного замовлення на підготовку робітників для залізниці.

- **у галузі ЖКГ та невиробничих видів побутового обслуговування населення** відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку в ПТНЗ області мав коливання впродовж досліджувального періоду від 10 % до 15 %. Дніпропетровський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів туристичного сервісу є єдиним навчальним закладом, який відноситься до даної галузі і готує робітничі кадри для сфер побутового обслуговування населення та туристичної галузі. Встановлено, що протягом 3-х років досліджувального періоду коливання індикатора 5.1 до 2009-2010 н.р. змінювались від -15% у 2007-2008 н.р. до + 10 % у 2008-2009 н.р., що в цілому визначає нестабільність у формуванні державного замовлення в ПТНЗ для даного сектору економіки.

Висновки за індикатором 5.1. «Відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку». Необхідно відмітити, що загальний показник даного індикатора має значні коливання щодо контингенту учнів, які навчаються за державним замовленням. Криза світової економіки 2008-2009 років та демографічна криза в Україні значно вплинула на стан справ в галузі профтехосвіти. Значна кількість замовників кадрів, в першу чергу галузей промисловості та будівництва відмовлялись від укладення угод на підготовку робітничих кадрів в тих об'ємах, що були визначені ПТНЗ області на перспективу. У зв'язку з різким зменшенням випускників загальноосвітніх навчальних закладів 2009-2010 років та гострою конкуренцією у прийомі на навчання з вищими навчальними закладами, особливо з технікумами, для ПТНЗ області виникли великі проблеми у виконанні обсягів державного замовлення для осіб, що отримують первинну професійну підготовку у 2008-2009, 2009-2010 н.р. Вищенаведені наслідки призвели до зміни структури контингенту в ПТНЗ області у напрямку зменшення загальної кількості осіб, які отримують первинну професійну підготовку від 80 % у 2007-2008 н.р., 61 % у 2008-2009 н.р. до 78 % у 2009-2010 н.р.

Індикатор 5.2. «Відсоток осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення»

Проаналізовано за галузевим спрямуванням та у розрізі ПТНЗ області показники індикатора 5.2. «Відсоток осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення» (додаток).

Значні коливання індикатора 5.2 до показників 2009-2010 н.р. відбуваються в усіх галузях народного господарства, від 15% зменшення у галузі ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення у 2007-2008 н.р. , до 27 % збільшення у галузі сільського господарства у 2008-2009 н.р. Виключенням є галузь будівництва, де встановлена незначна різниця коливання індикаторів за досліджувальний період (від 3% до 9%).

Розглянемо детальніше стан мережі ПТНЗ Дніпропетровської області за індикатором 5.2 у розрізі галузей та навчальних закладів .

- у **галузі промисловості** відсоток осіб, які пройшли перепідготовку та підвищили кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення в ПТНЗ області мав значні коливання впродовж досліджувального періоду від 1% до 25%. Встановлено, що в кризовий період 2008-2009 років в деяких навчальних закладах відбулись значні зміни у структурі загального контингенту. За відсутності в необхідних обсягах контингенту учнів за державним замовленням, навчальні заклади з метою ефективного використання наявної навчально-матеріальної бази розгорнули надання освітніх послуг за різними видами і формами їх організації та проведення. Так , у Дніпродзержинському професійному ліцеї, Криворізькому професійному гірничо-технологічному ліцеї, Міжрегіональному центрі професійної підготовки і перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців, Марганецькому професійному ліцеї, Зеленодольському професійному ліцеї у 2008-2009 н.р. кількість учнів, слухачів, які проходили перепідготовку, підвищення кваліфікації та отримували первинну професійну освіту на платній основі перевищила контингент учнів , які навчаються за державним замовленням . У вищенаведених ПТНЗ зміни індикатора 5.2. «Відсоток осіб, які пройшли перепідготовку та підвищили кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення» до показників 2019-2010 н.р. коливались в діапазоні від 0% до 57%.

- у **галузі сільського господарства** відсоток осіб, які пройшли перепідготовку та підвищили кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення в ПТНЗ області мав значні коливання впродовж досліджувального періоду від 5 % до 27%. Встановлено, що у 2008-2009 н.р. у порівнянні з 2009-2010 н.р. в усіх 17 ПТНЗ (100%) значно збільшився відсоток осіб, які пройшли перепідготовку та підвищили кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення. На основі аналітичних матеріалів головного управління освіти і науки встановлено, що згідно угод між районними управліннями агропромислового комплексу та сільськими ПТНЗ в зимовий період проведено короткотермінові курси з перепідготовки механізаторських кадрів в регіонах. Загальна кількість тільки за даним видом підвищення кваліфікації склала більше 1,5 тис. фахівців , що відповідає 30% загального контингенту учнів у досліджувальний період.

- у **галузі будівництва** відсоток осіб, які пройшли перепідготовку та підвищили кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення в ПТНЗ області мав незначні коливання від -3 % до 9% впродовж

досліджувального періоду. Аналіз показав, що Придніпровський професійний ліцей м.Дніпропетровська у 2007-2008 та 2008-2009 н.р. не здійснював перепідговку та підвищення кваліфікації осіб з числа незайнятого та працюючого населення. В Дніпродзержинському центрі підготовки і перепідготовки робітничих кадрів будівництва та автотранспорту, Дніпропетровському навчально-виробничому центрі №2 у 2008-2009 н.р. перенавчено значну кількість безробітних та працюючих на виробництві. У вищеназваних ПТНЗ показники за індикатором 5.2 до 2009-2010н.р мали збільшення на 41% та 21% відповідно. Встановлено, що в центрі підготовки і перепідготовки робітничих кадрів №1 м. Кривого Рогу протягом 2007-2009 н.р. кількість осіб, які пройшли перепідготовку та підвищили кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення значно перевищували контингент учнів, які отримували в навчальному закладі первинну професійну освіту.

- у галузі торгівлі та громадського харчування відсоток осіб, які пройшли перепідготовку та підвищили кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення в ПТНЗ області мав значні коливання від 10 % до 22% впродовж досліджувального періоду. В усіх 4-х ПТНЗ (100%) у 2008-2009 н.р. перенавчено значну кількість громадян за рахунок перепідготовки та підвищення кваліфікації, а в Криворізькому центрі професійної освіти робітничих кадрів туристичного і ресторанного сервісу цей показник на 45% був більший у порівнянні з 2009-2010 н.р.

- у галузі транспорту відсоток осіб, які пройшли перепідготовку та підвищили кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення в ПТНЗ області мав наступні коливання за індикатором 5.2. : 2007-2008 н.р.- 42%; 2008-2009 н.р. - 65%; 2009-2010н.р. – 56%. Дніпропетровський професійний залізничного ліцей постійно здійснює перепідготовку (короткотермінові курси з підвищення кваліфікації) працюючих на Придніпровській залізниці і в структурі загального контингенту ця категорія слухачів у % відношенні перевищує обсяги учнів, що навчаються за державним замовленням. Навчальний заклад ефективно використовує можливості навчальної бази та складу педагогічних працівників у здійсненні своєї статутної діяльності.

- у галузі ЖКГ та невиробничих видів побутового обслуговування населення відсоток осіб, які пройшли перепідготовку та підвищили кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення в ПТНЗ області мав значні коливання за індикатором 5.2. : 2007-2008 н.р.- 5%; 2008-2009 н.р. - 30%; 2009-2010н.р. – 20%. Аналіз показав, що Дніпропетровський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів туристичного сервісу готує робітничі кадри для сфер побутового обслуговування населення та туристичної галузі в основному за рахунок державного замовлення. У даному секторі економіки у переважній більшості працюють підприємства з незначною кількістю персоналу, які практично не замовляють в навчальних закладах будь-які види професійної перепідготовки, або підвищення

кваліфікації робітників. У результаті такого стану справ в державі ПТНЗ цього напрямку на сьогодні мають проблеми з формуванням контингенту як за державним замовленням так і в інших видах професійної підготовки.

Висновки за індикатором 5.2. «Відсоток осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення». Проведений моніторинг за індикатором 5.2. визначає різні тенденції змін відсотка осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення в ПТНЗ області, що відбулися протягом 2007–2010 н.р. Аналіз показав, що загальний показник за індикатором 5.2 «Відсоток осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення» в ПТНЗ області склав: 2007-2008 н.р.- 20%; 2008-2009 н.р. - 39%; 2009-2010 н.р. – 22%. Встановлено, що прослідковується позитивна тенденція до поступового зростання показника збільшення відсотка осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення, за виключенням 2008-2009 н.р., який у зв'язку з економічною кризою в державі вніс значні корективи у формування загального контингенту учнів в ПТНЗ області.

Загальні висновки за групою індикаторів 5. «Доступність професійно-технічної освіти». Проведене моніторингове дослідження ПТНЗ Дніпропетровської області за даними 2007-2008 н.р., 2008-2009 н.р., 2009-2010 н.р. динаміки розвитку доступності ПТО по кожній групі індикаторів (індикатор 5.1., індикатор 5.2) дає можливість зробити висновки про тенденцію незначного зменшення показника «Відсоток осіб, які отримують первинну професійну підготовку», в середньому за досліджувальний період на 2%. Водночас, за даний період спостерігається зростання показника «Відсоток осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення» на 2%.

4.4. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА РІВНІ ПТНЗ ЗА 2009–2010 н.р.

Працевлаштування

Індикатор 1.1. Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією

Варто відмітити позитивну тенденцію зміни відсотка випускників, працевлаштованих за отриманою професією. У середньому в 2009–2010 н.р. порівняно з 2008–2009 н.р. у ПТНЗ галузі промисловості відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією, збільшився на 9,21% від 82,36% до 91,57%; у ПТНЗ галузі будівництва – на 1,19% (від 87,56% до 88,74%); у ПТНЗ аграрної галузі – на 2,88% (від 85,76% до 88,65%); у ПТНЗ сфери послуг – на 4,40% (від 92,60% до 97%); по області – на 5,85% (від 83% до 90,75%).

Найбільш високий рівень працевлаштування – у Криворізькому навчально-виробничому центрі, ВПУ–№ 17, у Дніпродзержинському вищому

професійному училищі, Тернівському професійному гірничому ліцеї, ПТУ-48 Ордонікідзевському професійно-технічному училищі, ВПУ-55, Дніпропетровському професійному залізничному ліцеї (у 2009–2010 н.р. становить 100 %).

Нижче середнього значення мають такі ПТНЗ області: Марганецький професійний ліцей (79%), Жовтоводський професійний ліцей (88%), Криворізький професійний гірничо-електромеханічний ліцей (77%), Нікопольський центр професійної освіти (82%), Криворізький професійний гірничо-металургійний ліцей (82%), Криворізький професійний транспортно-металургійний ліцей (67%), Західно-Донбаський професійний ліцей (91%), ПТУ-44 (87%), Міжрегіональний центр професійної підготовки і перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців (91%), Зеленодольський професійний ліцей (91%).

У середньому в 2009–2010 н.р. порівняно з 2008–2009 н.р. у ПТНЗ галузі будівництва відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією, має незначне збільшення від 87,56% до 88,74%. Цей показник у 2009–2010 н.р. становить 100 % у таких ПТНЗ області: Дніпродзержинський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів будівництва та автотранспорту, Дніпропетровський навчально-виробничий центр-2, Дніпропетровське вище професійне училище будівництва. Нижче середнього значення мають такі ПТНЗ області: Криворізький центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів будівельної галузі (83%), Дніпропетровський професійний будівельний ліцей (64%), Придніпровський професійний ліцей (86%), Криворізький професійний будівельний ліцей (85%).

У середньому в 2009–2010 н.р. порівняно з 2008–2009 н.р. у ПТНЗ агропромислового комплексу відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією, має незначне збільшення від 85,76% до 88,65%. Цей показник у 2009–2010 н.р. становить 100 % у таких ПТНЗ області: ВПУ-75, Солонянський професійний аграрний ліцей, Криворізький центр професійної освіти, Софіївський професійний ліцей.

Нижче середнього значення мають такі ПТНЗ області: Царичанський аграрний професійний ліцей (68%), Перещепинський професійний ліцей (65%), ПТУ-74 (79%), Томаківський професійний аграрний ліцей (61%), ПТУ-79 (75%).

Високі показники мають такі ПТНЗ: Апостолівський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів (99%), Західно-Дніпровський центр профтехосвіти (98%), ПТУ-71 (96%), ПТУ-81 (95%).

У ПТНЗ сфери послуг спостерігається позитивна тенденція працевлаштованих випускників – у Дніпропетровському центрі підготовки і перепідготовки робітничих кадрів туристичного сервісу (100%); у Дніпродзержинському центрі підготовки і перепідготовки робітничих кадрів (на 11% від 89% до 100%); Дніпропетровському професійному ліцеї харчових технологій (на 7% від 93% до 100%), Дніпропетровському центрі професійної освіти (на 4% від 94% до 99%). Низький рівень

працевлаштованих за отриманою професією випускників зберігається у Криворізькому центрі професійної освіти робітничих кадрів туристичного і ресторанного сервісу (86%).

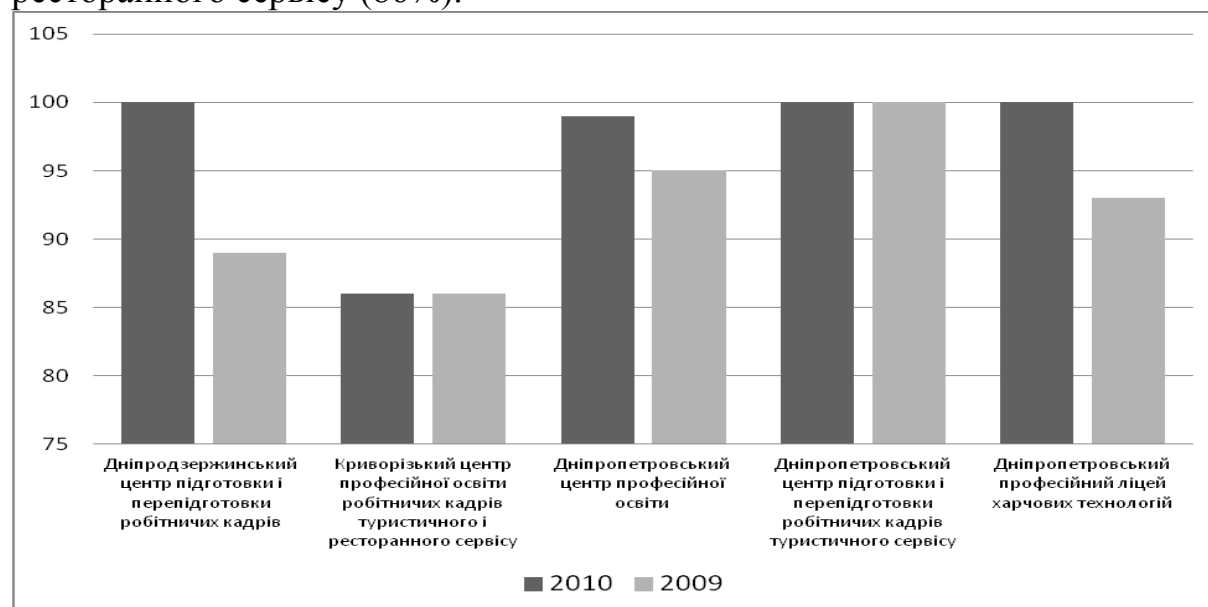

Рис. 1. Тенденція змін рівня працевлаштування випускників за отриманою професією у ПТНЗ сфер послуг

Індикатор 1.5. Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією

За показником «Відсоток випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи» у 2009–2010 н.р. порівняно з 2008–2009 н.р. загалом спостерігається така динаміка.

У ПТНЗ галузі промисловості зберігається цей показник на рівні 63,5%. Найбільш високий рівень мають такі ПТНЗ області – Дніпродзержинський професійний ліцей (на 11% від 71% до 82%); Тернівський професійний гірничий ліцей (на 16% від 78% до 92%); Криворізький професійний ліцей (82%); Марганецький професійний ліцей (78%); Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей (74%); Нікопольський центр професійної освіти (78%); ПТУ-44 (79%); Криворізький професійний гірничо-металургійний ліцей (77%). Межрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій (75%); Орджонікідзевське професійно-технічне училище (75%); Зеленодольський професійний ліцей (79%); Дніпропетровський професійний залізничний ліцей (78%). Деякі ПТНЗ втратили позиції щодо випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи – Криворізький центр професійної освіти металургії та машинобудування (на 4,6% від 84% до 79,4%); Першотравенський професійний гірничий ліцей (на 10% від 83% до 73%). Низький рівень випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи, зберігається в таких ПТНЗ області: ПТУ–2 (на 15% від 61% до 46%); Західно-Донбаський професійний ліцей (54%); Криворізький навчально-виробничий центр (на 9,6% від 69% до 59,4%); ВПУ-17 (49%); Синельниківський

професійний ліцей (на 32% від 65% до 33%); Нікопольський професійний ліцей (27%); Криворізький професійний транспортно-металургійний ліцей (на 30% від 65% до 35); Міжрегіональний центр професійної підготовки і перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців (на 38% від 79% до 41%); Жовтоводський професійний ліцей (на 16% від 44% до 28%); ВПУ-55 (на 17% від 69% до 52%).

У ПТНЗ галузі будівництва зберігається цей показник на рівні 56,5%–62,6%. Найбільш високий рівень мають такі ПТНЗ області – Дніпропетровське вище професійне училище будівництва (на 18% від 58% до 76%); Дніпропетровський професійний будівельний ліцей (75%). Криворізький центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів будівельної галузі втратив позиції щодо випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи (на 17% від 94% до 77%).

Низький рівень випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи, зберігається в таких ПТНЗ області: Придніпровський професійний ліцей (40%); ПТУ–6 (на 45% від 77% до 32%); Центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів-1 (на 26% від 81% до 55%); Дніпропетровський навчально-виробничий центр-2 (50,3%); Криворізький професійний будівельний ліцей (37%).

У ПТНЗ аграрної галузі спостерігається тенденція зменшення рівня закріплення випускників на робочому місці після року роботи на 15% від 82,7% до 67,6%. Найбільш високий рівень мають такі ПТНЗ області – ПТУ–71 (90%); Мироліубівський аграрний професійний ліцей (підвищення рівня на 17% від 73% до 90%); ПТУ-79 (94%); Західно-Дніпровський центр профтехосвіти (82%); Криворізький центр професійної освіти (підвищення рівня на 6% від 80% до 86%)

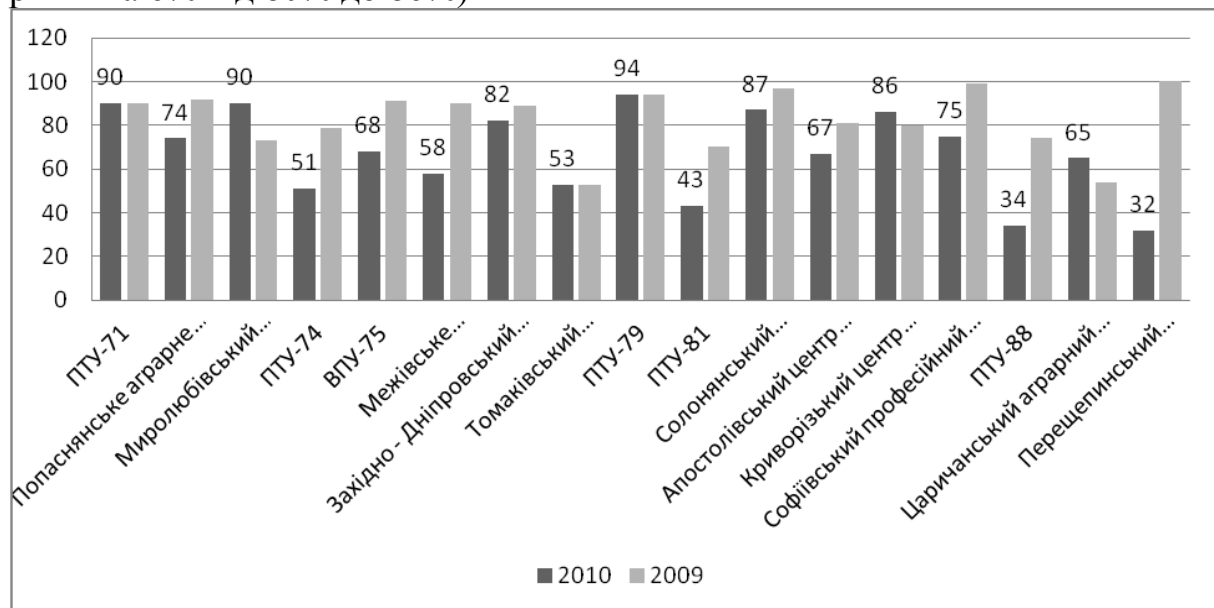

Рис.2. Тенденція змін рівня закріплення випускників на робочому місці після року роботи у ПТНЗ аграрної галузі

Деякі ПТНЗ втратили позиції щодо випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи – Солонянський професійний аграрний ліцей (на 10% від 97% до 87%); Межівське професіональне технічне училище (на 32% від 90% до 58%); ПТУ–74 (на 28% від 79% до 51%); ВПУ– 75 (на 23% від 91% до 68%); Софіївський професійний ліцей (на 24% від 99% до 75%); ПТУ-88 (на 40% від 74% до 34%); Попаснянське аграрне професійно-технічне училище (на 18% від 92% до 74%); ПТУ-81 (на 27% від 70% до 43%); Перещепинський професійний ліцей (на 68% від 100% до 32%); Апостолівський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів (на 14% від 81% до 67%). Царичанський аграрний професійний ліцей підвищив позиції щодо випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи (на 11% від 54% до 65%).

У ПТНЗ сфери послуг спостерігається тенденція зменшення рівня закріплення випускників на робочому місці після року роботи на 6,84% від 72,6% до 65,8%.

Найбільш високий рівень мають такі ПТНЗ області – Дніпропетровський професійний ліцей харчових технологій (75% проти 65%); Дніпропетровський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів туристичного сервісу (73% проти 63%). Деякі ПТНЗ втратили позиції щодо випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи – Криворізький центр професійної освіти робітничих кадрів туристичного і ресторанного сервісу (на 22% від 78% до 56%); Дніпродзержинський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів (на 20% від 78% до 58%); Дніпропетровський центр професійної освіти (на 12.2% від 79% до 66.8%).

Ефективність навчання

Індикатор 3.1 Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи)

За індикатором «Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи)» у 2009–2010 н.р. порівняно з 2008–2009 н.р. загалом спостерігається така динаміка.

У ПТНЗ галузі промисловості зберігається цей показник на рівні 94–95,7%. Найбільш високий рівень мають такі ПТНЗ області – Криворізький навчально-виробничий центр (100%); Тернівський професійний гірничий ліцей (100%); ПТУ-48 (100%); Криворізький професійний транспортно-металургійний ліцей (100%); Межрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій (99%); ПТУ-2 (95).

Деякі ПТНЗ підвищили позиції щодо рівня випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи) – Орджонікідзевське професійно-технічне училище (на 1.5% від 98% до 99.5%); Нікопольський професійний ліцей (на 2% від 97% до 99%); Дніпропетровський професійний залізничний ліцей (на 0.4% від 98% до 98.4%); Зеленодольський професійний ліцей (на 2% від 96% до 98%); Дніпродзержинський професійний ліцей (на 1.8% від 96% до 97.8%); ПТУ-44 (на 6,4% від 91% до 97.4%); Криворізький

професійний гірничо-технологічний ліцей (на 1.6% від 95% до 96,6%); Західно-Донбаський професійний ліцей (на 12% від 87% до 95%); Дніпропетровський навчально-виробничий центр підготовки перепідготовки фахівців машинобудівної галузі та зв'язку (на 1% до 93%); Синельниківський професійний ліцей (на 15% від 78% до 93%); Міжрегіональний центр професійної підготовки і перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців (на 2% від 89% до 91%); Криворізький професійний гірничо-електромеханічний ліцей (на 2.6% від 88% до 90.6%); Криворізький професійний ліцей (на 9% від 79% до 88%).

Деякі ПТНЗ мають високі рівні випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи), проте втратили позиції – ВПУ-17 (97%, зниження рівня на 1%); Дніпродзержинське вище професійне училище (96%, на 1%); Нікопольський центр професійної освіти (92% – на 5%); Криворізький професійний гірничо-металургійний ліцей (94% – на 4%); Першотравенський професійний гірничий ліцей (97,5% – на 0,5%); Криворізький центр професійної освіти металургії та машинобудування (96,3% – на 0,7%); ВПУ-55 (84% – на 16%); Марганецький професійний ліцей (98% – на 1%); Жовтоводський професійний ліцей (90% – на 3%).

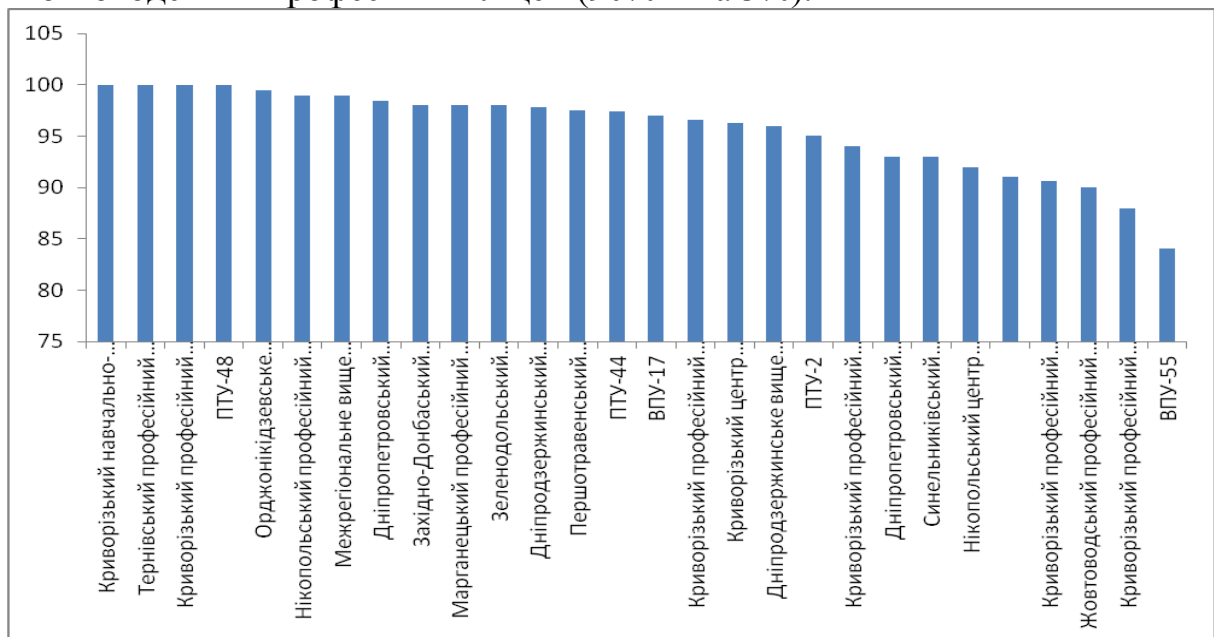

Рис. 3. Рейтинг ПТНЗ галузі промисловості за індикатором 3.1.

У ПТНЗ галузі будівництва цей показник зберігається на рівні 92–94%.

Найбільш високий рівень має Дніпродзержинський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів будівництва та автотранспорту (98%).

Деякі ПТНЗ підвищили позиції щодо рівня випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи) – Придніпровський професійний ліцей (на 8% від 89% до 97%); Дніпропетровський професійний будівельний ліцей (на 1% від 96% до 97%); Дніпропетровський навчально-виробничий центр-2 (на 0.8% від 96% до 96.8%).

Деякі ПТНЗ втратили позиції щодо рівня випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи) – ПТУ-6 (на 12% від 98% до 86%);

Криворізький центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів будівельної галузі (на 10.6% від 95% до 84,4%); Центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів-1 (на 6% від 97% до 91%); Криворізький професійний будівельний ліцей (на 2,68% від 95% до 92.32%); Дніпропетровське вище професійне училище будівництва (на 1% від 88% до 87%).

У ПТНЗ аграрної галузі цей показник зберігається на рівні 95%. Найбільш високий рівень мають Західно - Дніпровський центр профтехосвіти (100%); Софіївський професійний ліцей (100%); Перещепинський професійний ліцей (100%). Підвищили рівень такі ПТНЗ області – Мироліубівський аграрний професійний ліцей (на 5% до 100%); ВПУ-75 (на 5% до 100%); Солонянський професійний аграрний ліцей (на 8% до 100%); Криворізький центр професійної освіти (на 2% до 100%); Царичанський аграрний професійний ліцей (на 6% до 97%); ПТУ-71 (на 1,67% до 96.7%); ПТУ-79 (на 14.7% до 94.7%); Попаснянське аграрне професійно-технічне училище (на 2% до 94%). Деякі ПТНЗ втратили позиції щодо рівня випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи) – Межівське професіональне технічне училище (на 8% до 90%); Апостолівський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів (на 6% до 89%); ПТУ-74 (на 3.7% до 96.3%); ПТУ-81 (на 4,5% до 93.5%); Томаківський професійний аграрний ліцей (на 6% до 90%); ПТУ-88 (на 2.6% до 86.4%).

У ПТНЗ сфери послуг цей показник зберігається на рівні 89,8–92,2%. Найбільш високий рівень має Криворізький центр професійної освіти робітничих кадрів туристичного і ресторанного сервісу (96.2%). Деякі ПТНЗ втратили позиції щодо рівня випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи) – Дніпропетровський професійний ліцей харчових технологій (на 1% до 94%); Дніпропетровський центр професійної освіти (на 2,3% до 90.7%); Дніпропетровський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів туристичного сервісу (на 3% до 89%); Дніпродзержинський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів (на 11% до 79%).

Індикатор 3.3. Відсоток випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію

За індикатором «Відсоток випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію» у 2009–2010 н.р. порівняно з 2008–2009 н.р. загалом спостерігається така динаміка. У ПТНЗ галузі промисловості зберігається цей показник на рівні 56,2–57%. Найбільш високий рівень мають такі ПТНЗ області – Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей (92%); Криворізький професійний транспортно-металургійний ліцей ((91%); Жовтоводський професійний ліцей (85%); Криворізький центр професійної освіти металургії та машинобудування (82%); ПТУ-44 (78,8%); ВПУ-55 (78%); ПТУ-2 (79%); Марганецький професійний ліцей (73,3%). Деякі ПТНЗ втратили позиції щодо рівня випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію – Криворізький професійний гірничо-

електромеханічний ліцей (на 7,6% від 76% до 68.4%); Нікопольський центр професійної освіти (на 17% від 75% до 58%); Нікопольський професійний ліцей (на 7.3% від 70% до 62.7%).

У ПТНЗ галузі будівництва цей показник зберігається на рівні 50–60%. Найбільш високий рівень мають такі ПТНЗ області – Дніпродзержинський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів будівництва та автотранспорту (98%); Криворізький центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів будівельної галузі (74%). Деякі ПТНЗ втратили позиції щодо рівня випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію – Дніпропетровський професійний будівельний ліцей (на 18% від 83% до 65%); Криворізький професійний будівельний ліцей (на 13.2% від 70% до 56.8).

У ПТНЗ аграрної галузі цей показник зберігається на рівні 50–60%. Найбільш високий рівень мають такі ПТНЗ області – Мироліувський аграрний професійний ліцей (100%); Апостолівський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів (100%); Царичанський аграрний професійний ліцей (100%); Криворізький центр професійної освіти (100%); Софіївський професійний ліцей (100%); Попаснянське аграрне професійно-технічне училище (92%); ПТУ-81 (93,5%); Томаківський професійний аграрний ліцей (74,5%); ПТУ–88 (74,2%); Перещепинський професійний ліцей (72%). Деякі ПТНЗ підвищили позиції щодо рівня випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію – ПТУ-74 (на 14.3% до 96.3%); Межівське професіональне технічне училище (на 6% до 86%); ВПУ-75 (на 44% до 78%); ПТУ-79 (на 14,5% до 70,5%); Західно - Дніпровський центр профтехосвіти (на 19% до 64%).

У ПТНЗ сфери послуг цей показник зберігається на рівні 50–60% (рис.4.)

Найбільш високий рівень має Дніпропетровський професійний ліцей харчових технологій (94%). Криворізький центр професійної освіти робітничих кадрів туристичного і ресторанного сервісу значно підвищив рівень випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію на 23,3% до 92,3%. Дніпропетровський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів туристичного сервісу значно підвищив рівень випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію на 20% до 68%. Дніпродзержинський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів підвищив рівень випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію на 2% до 72%.

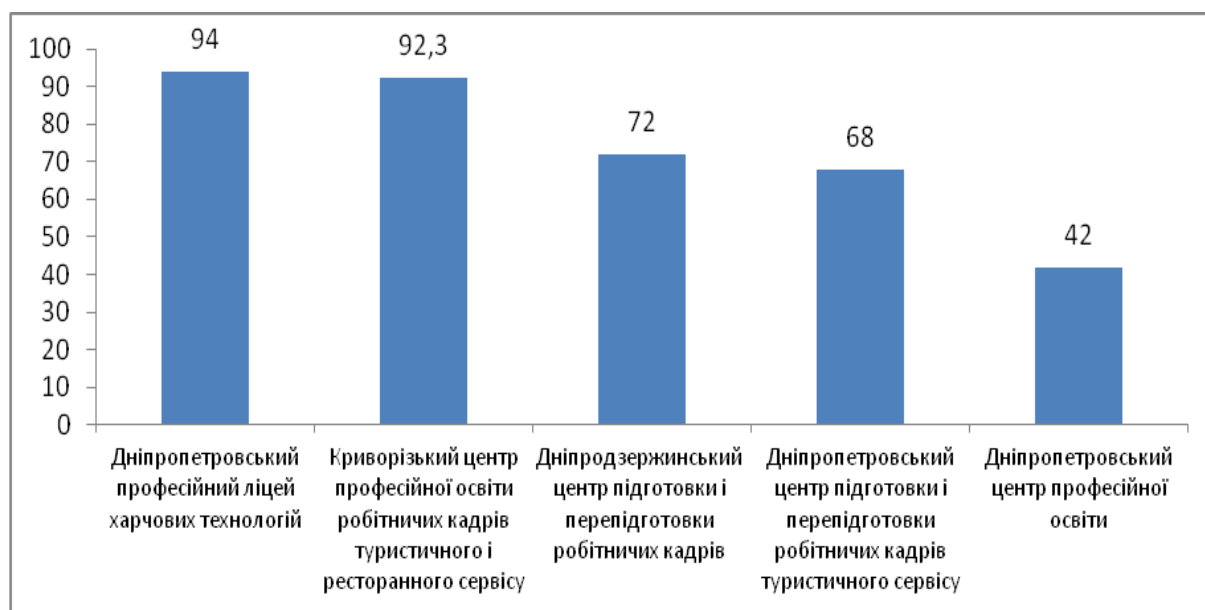

Рис.4. рівень випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію у ПТНЗ сфер послуг

Індикатор 3.4. Відсоток випускників, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами

За індикатором «Відсоток випускників, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами» у 2009–2010 н.р. порівняно з 2008–2009 н.р. загалом спостерігається така динаміка.

У ПТНЗ галузі промисловості зберігається цей показник на рівні 14,5–16%.

Найбільш високий рівень мають такі ПТНЗ області – Криворізький центр професійної освіти металургії та машинобудування (35%); Західно-Донбаський професійний ліцей (26%); Зеленодольський професійний ліцей (26%); Міжрегіональний центр професійної підготовки і перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців (26%); Нікопольський центр професійної освіти (24%); Синельниківський професійний ліцей (23.4%); Жовтоводський професійний ліцей (23%); Тернівський професійний гірничий ліцей (20%); ПТУ-2 (20%); Дніпродзержинське вище професійне училище (20%); Нікопольський професійний ліцей (18%); Дніпропетровський професійний залізничний ліцей (18%); Криворізький професійний гірничо-електромеханічний ліцей (16,6%); ВПУ-55 (16%);

Межрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій (15%).

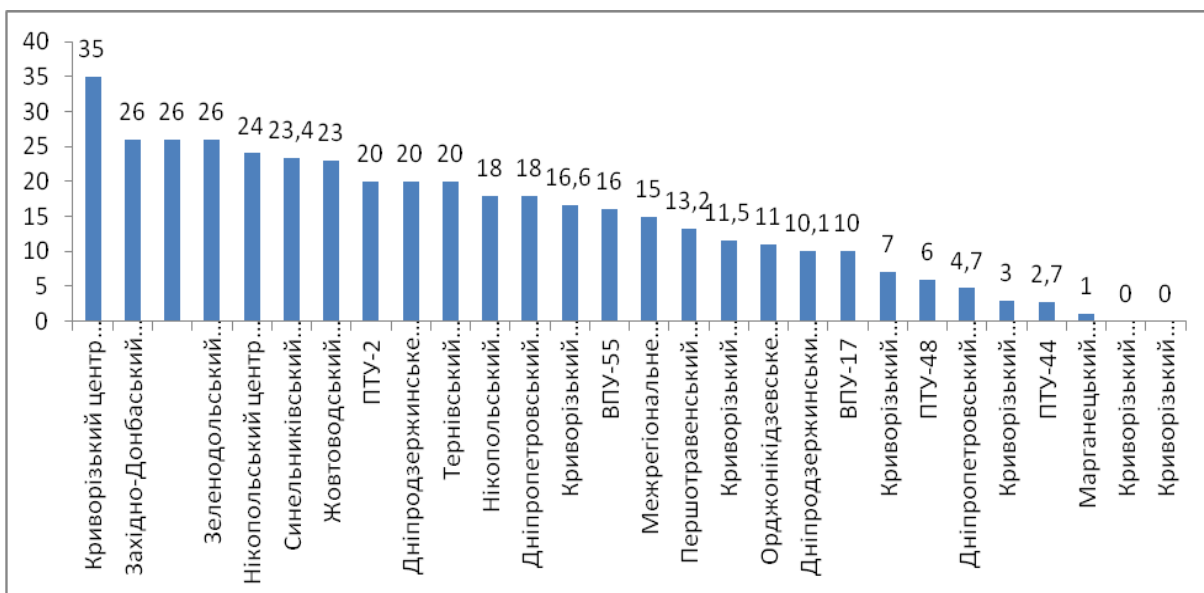

Рис 5. рівень випускників, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами в ПТНЗ галузі промисловості

У ПТНЗ галузі будівництва цей показник підвищився на 3,5% від 10,1% до 13,6%. Деякі ПТНЗ підвищили позиції щодо рівня випускників, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами – Криворізький центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів будівельної галузі (на 11,2% від 13% до 24.2%); ПТУ-6 (на 9% від 12% до 21%); Центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів-1 (на 14% від 6% до 20%); Криворізький професійний будівельний ліцей (16%).

Дніпропетровське вище професійне училище будівництва знизило позиції щодо рівня випускників, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами – на 2,5% від 15% до 12.5%.

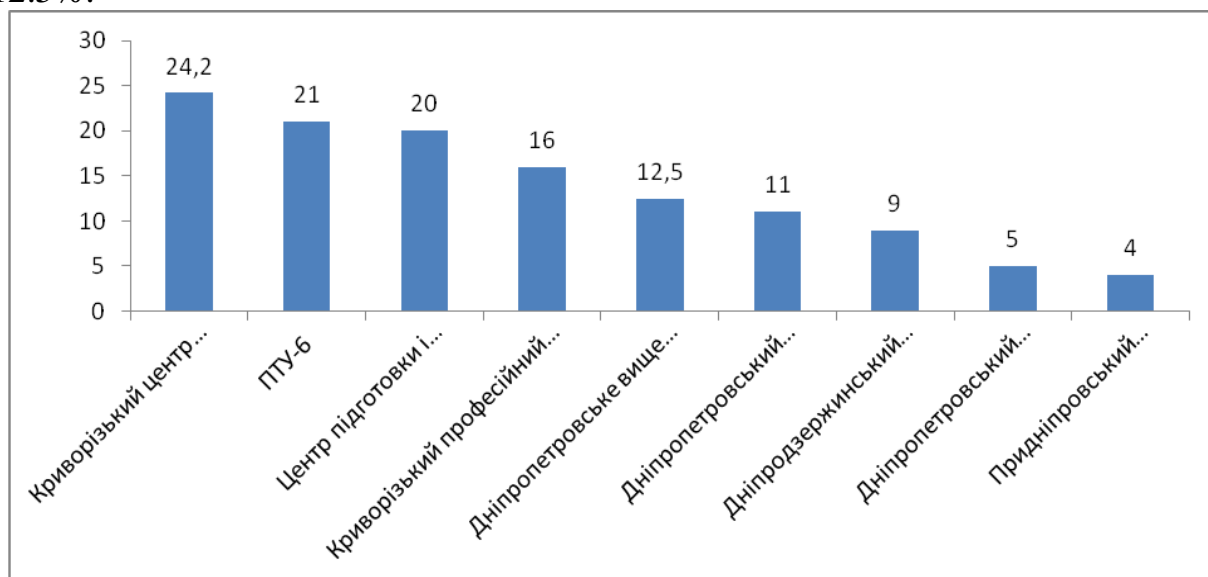

Рис 6. Рівень випускників, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами в ПТНЗ галузі будівництва

У ПТНЗ аграрної галузі цей показник знизився від 4,5% до 3,7%. Деякі ПТНЗ підвищили позиції щодо рівня випускників, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами – Західно - Дніпровський центр профтехосвіти (на 12% від 11 до 23%); ПТУ-81 (на 9.3% від 2% до 11.3%); Криворізький центр професійної освіти (на 6% від 2% до 8%); Перещепинський професійний ліцей (на 1% до 14%). Деякі ПТНЗ знизили позиції щодо рівня випускників, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами – Апостолівський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів (на 9,5% від 14% до 4.5%); ВПУ-75 (на 16% від 16% до 0%); Царичанський аграрний професійний ліцей (на 6% від 6%); Солонянський професійний аграрний ліцей (на 4% від 4%).

Для ПТНЗ сфери послуг рівень випускників, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами, знаходиться в межах 5%–10%. Найбільш високий рівень мають такі ПТНЗ області – Дніпропетровський професійний ліцей харчових технологій (10%); Дніпродзержинський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів (7%); Криворізький центр професійної освіти робітничих кадрів туристичного і ресторанного сервісу (7%); Дніпропетровський центр професійної освіти (5%); Дніпропетровський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів туристичного сервісу (5%).

Висновки. Моніторингові дослідження встановили значну переорієнтацію галузі профтехосвіти у кризовий період на навчання дорослого населення, збільшення в навчальних закладах контингенту із числа безробітних, працюючих на виробництві та слухачів за іншими видами професійної підготовки. Для вирішення питання ефективного використання навчально-виробничих приміщень, кадрового потенціалу системи ПТО головним управлінням освіти і науки облдержадміністрації впродовж останніх 3-х років прийняті рішення про оптимізацію (зменшення обсягів) державного замовлення в ПТНЗ області до потреб регіонального ринку праці та розширення переліку всього спектру освітніх послуг для населення.

Висновки та пропозиції: 1. Проаналізувати даний моніторинг та враховувати його результати при формуванні державного замовлення на 2012р. 2. Спільно з органами місцевого самоврядування, головного управління освіти і науки, обласною методичною службою ПТО створювати у регіонах піклувальні ради за галузевим принципом з метою об'єднання зусиль навчальних закладів та соціальних партнерів у підготовці робітничих кадрів до вимог сучасного виробництва, вирішення проблемних питань оновлення матеріальної бази та соціального захисту учасників навчального процесу. 3. Постійно здійснювати організаційні заходи з покращення соціальної реклами престижності професії робітника серед населення, учнівської молоді. 4. Поширювати практику укладення угод про співробітництво, входження у науко(навчальні) комплекси ПТНЗ з вищими

навчальними закладами 1-4 рівня акредитації з метою створення ступеневої системи підготовки кваліфікованих робітників, спеціалістів для потреб економіки регіону. 5. Ліцензувати нові професії відповідно до потреб ринку праці та обласної служби зайнятості з метою перепідготовки незайнятого населення. 6. Підготовку робітничих кадрів за професіями, які не мають попиту на ринку праці, здійснювати за рахунок юридичних і фізичних осіб.

4.5. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО МАЙДАНЧИКА ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій» за 2007–2011 н.р.

1. Моніторинг якості випускників МВПУ ПІТ м. Дніпропетровська

Моніторинг якості випускників проводився за індикаторами:

- відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією.
- відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями.
- відсоток випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи;
- відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали диплом);
- відсоток випускників, які отримали диплом з відзнакою;
- відсоток учнів, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами
- відсоток роботодавців, які вважають достатнім освітньо-кваліфікаційний рівень підготовки випускників

За результатами експерименту:

1. Спостерігається тенденція підвищення кількості випускників, працевлаштованих за отриманою професією: на кінець експерименту цей показник збільшився на 3 % і становить у 2010 році 100%.

2. Спостерігається тенденція незначного зменшення кількості випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями (в межах 85%–100%).

3. Спостерігається тенденція стабілізації кількості випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи: упродовж 2009–2010 рр. цей показник становить 100 %.

4. Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи), за період з 2008 року по 2010 рік, має позитивну тенденцію до зростання (від 72% до 99%).

5. Відсоток випускників, які отримали дипломи з відзнакою», знаходиться в межах від 24 % до 28 %

6. Відсоток учнів, які отримали робітничі розряди вище встановлених навчально-програмними документами» впродовж 2008-2010 років, знаходиться в межах 15 %– 36%.

7. Відсоток роботодавців, які вважають достатнім освітньо-кваліфікаційний рівень підготовки випускників, є високим і становить в середньому 86 %–95%.

Висновки.

у цілому спостерігається забезпечення ринку праці кваліфікованими робітниками поліграфічної галузі;

незначне зменшення кількості випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями, свідчить про зниження привабливості робочого місця, умов праці тощо на певних підприємствах;

підвищення показників успішного закінчення навчання (отримання диплома) і відсотка випускників, які отримали дипломи з відзнакою, свідчить про підвищення якості навчання в навчальному закладі;

високе значення відсотка роботодавців, які вважають достатнім освітньо-кваліфікаційний рівень підготовки випускників у МВПУ ПІТ м. Дніпропетровська, засвідчує позитивні наслідки взаємодії начального закладу з роботодавцями, відповідність кваліфікаційних якостей випускників щодо їх вимог на виробництві.

2. Моніторинг якісного складу педагогічних працівників МВПУ ПІТ м. Дніпропетровська

Моніторинг якісного складу педагогічних працівників Міжрегіонального вищого професійного училища з поліграфії та інформаційних технологій м. Дніпропетровська (далі МВПУ ПІТ) проведено за період з 2007–2008 н.р. по 2009–2010 н.р. за даними інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ за індикаторами: відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчально–методичної літератури, програмних засобів навчання, що має гриф МОН України; відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що мають дозвіл методичних комісій – регіональний рівень; відсоток майстрів виробничого навчання, учні яких є переможцями Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності; відсоток педагогічних працівників, які мають педагогічні звання: старші викладачі, викладачі-методисти, майстри виробничого навчання 1 та 2 категорій.

Висновки.

У навчальному закладі відсутні викладачі та майстри виробничого навчання, які є авторами навчально–методичної літератури, програмних засобів навчання, що має гриф МОНмолодьспорту України.

Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що мають дозвіл методичних комісій на регіональному рівні, становить 14 %.

У навчальному закладі відсутні майстри виробничого навчання, учні яких є переможцями Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності, оскільки таких конкурсів взагалі не проводилося.

Відсоткове значення педагогічних працівників, які мають педагогічні звання: старші викладачі, викладачі-методисти, майстри виробничого навчання 1 та 2 категорій, має тенденцію до збільшення.

Висновки.

У навчальному закладі слід більше уваги приділяти підвищенню педагогічної майстерності викладачів і майстрів виробничого навчання.

3. Моніторинг використання сучасного технологічного обладнання МВПУ ПІТ м. Дніпропетровська

Моніторинг використання сучасного технологічного обладнання Міжрегіонального вищого професійного училища з поліграфії та інформаційних технологій м. Дніпропетровська проведений у періоди з 2007–2008 н.р. по 2009–2010 н.р. за даними індикаторів інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ: 1) Відсоток предметів професійно-теоретичної підготовки (спецпредмети), що викладаються з використанням сучасного технологічного обладнання, інформаційно-комп'ютерних технологій та ліцензованих (авторських) педагогічних програмних засобів навчання; 2) Відсоток занять професійно-практичної підготовки (виробниче навчання і виробнича практика), що проводяться з використанням сучасного технологічного обладнання, матеріалів тощо; 3) Відсоток навчальних кабінетів і майстерень, оснащених ПК з доступом до Інтернет; 4) Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 ПК.

Висновки: Відсоток предметів професійно-теоретичної підготовки (спецпредмети), що викладаються з використанням сучасного технологічного обладнання, інформаційно-комп'ютерних технологій та ліцензованих (авторських) педагогічних програмних засобів навчання» має тенденцію до зростання (середній показник 85%).

Відсоток занять професійно-практичної підготовки (виробниче навчання і виробнича практика), що проводяться з використанням сучасного технологічного обладнання, матеріалів тощо, стабілізувався на рівні 74 .

Відсоток навчальних кабінетів і майстерень, оснащених персональними комп'ютерами з доступом до мережі Інтернет, має тенденцію до збільшення (в середньому – 21%).

Висновки: у цілому спостерігається тенденція ефективного впровадження і використання сучасного технологічного обладнання, інформаційно-комунікаційних технологій, комп'ютерної техніки учнями в навчально-виробничому процесі при викладанні предметів професійно-теоретичної і професійно-практичної підготовки, що забезпечує позитивний вплив на якість підготовки кваліфікованих робітників у навчальному закладі.

ВИПУСК 3
МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО М. КИЄВА

5.1. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО М. КИЄВА ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ»

Розглянемо діяльність ПТНЗ м. Києва в динаміці з 2007 року по 2011 рік за кожним індикатором групи індикаторів «Працевлаштування»:

1. Аналізуючи дані по всіх ПТНЗ м. Києва з 2007 року по 2011 рік за індикатором 1.1 «Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією» групи «Працевлаштування», можна зробити висновок про стабільну тенденцію спадання даного показника. За чотири роки показник працевлаштування випускників ПТНЗ м. Києва знизився на 14%, а в 2010 – 2011 н.р. на 3% по відношенню до 2009 – 2010 н.р. (рис. 5.1.1).

Рис.5.1.1. Тенденція працевлаштування випускників ПТНЗ м. Києва

2. За даними для всіх ПТНЗ м. Києва з 2007 року по 2011 рік по індикатору 1.2 «Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями» групи «Працевлаштування», можна зробити висновок про тенденцію до зростання і досягнення даного показника 100% у 2010 – 2011 н.р. (рис. 5.1.2).

Рис. 5.1.2. Тенденція працевлаштування відповідно до угод з роботодавцями випускників ПТНЗ м. Києва

3. Дані всіх ПТНЗ м. Києва з 2007 року по 2011 рік по індикатору 1.3 «Відсоток випускників, які працевлаштувалися самостійно» групи «Працевлаштування» свідчать про певну стабільність даного показника і утримання його з 2008 – 2009 н.р. до 2010 – 2011 н.р. на рівні 32% (рис. 5.1.3).

Рис. 5.1.3. Тенденція самостійного працевлаштування випускників ПТНЗ м. Києва

4. Для ПТНЗ м. Києва з 2007 року по 2011 рік за індикатором 1.5 «Відсоток випускників, які закріпилися на робочому місці після року роботи» групи «Працевлаштування» характерне коливання показника від 72% до 74% за весь період та кінцеве зниження у 2010–2011 н.р. на 8% порівняно з 2008–2009 н.р. (рис. 5.1.4).

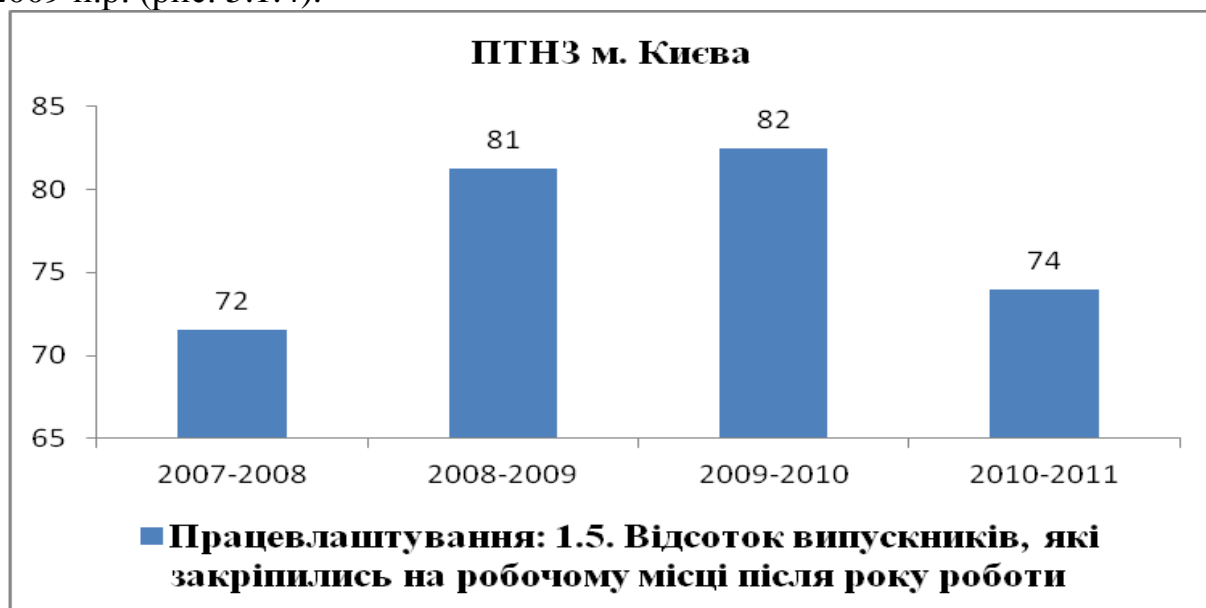

Рис. 5.1.4. Тенденція закріплення працевлаштованих випускників ПТНЗ м. Києва на робочому місці після року роботи

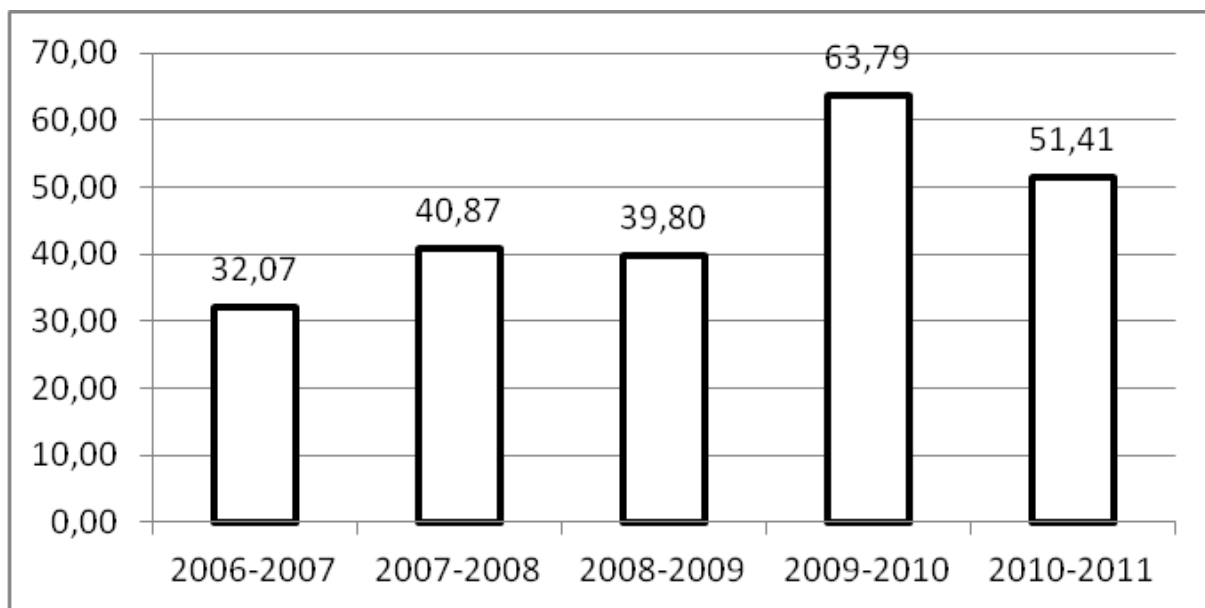

5.2. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО М. КИЄВА ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ЗМІСТ НАВЧАННЯ І НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

Аналіз діяльності ПТНЗ м. Києва на регіональному рівні, проведений у періоди з 2006-2007 н.р. по 2010-2011 н.р. за даними інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ, щодо оцінювання змісту навчання і навчально-методичного забезпечення навчальних закладів здійснювався за індикаторами:

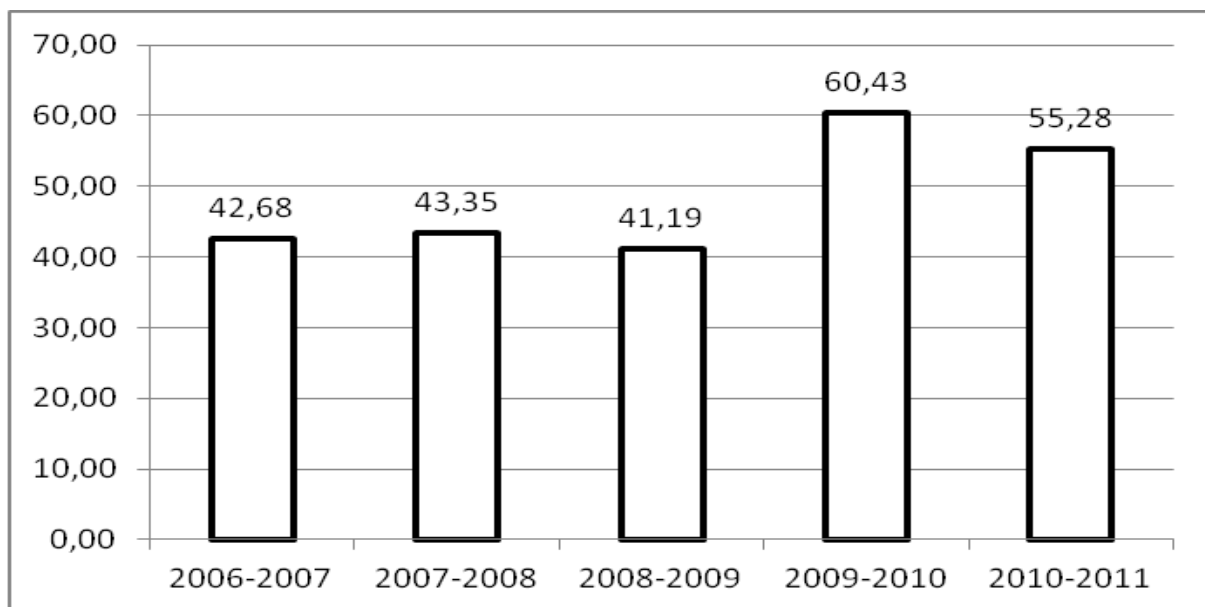
1. Відсоток предметів професійно-теоретичної підготовки (спецпредмети), що викладаються з використанням сучасного технологічного обладнання, інформаційно-комп'ютерних технологій та ліцензованих (авторських) педагогічних програмних засобів навчання.
2. Відсоток занять професійно-практичної підготовки (виробниче навчання і виробнича практика), що проводяться з використанням сучасного технологічного обладнання, матеріалів тощо.
3. Відсоток навчальних кабінетів і майстерень, оснащених ПК з доступом до Інтернет.
4. Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 ПК.
5. Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 ПК з доступом до Інтернет.
6. Відсоток забезпечення предметів професійно-теоретичної підготовки сучасними підручниками (виданими за останні 5 років).

Проведений аналіз показав, що в цілому, у періоди з 2006-2007 н.р. по 2010-2011 н.р. спостерігається загальна позитивна тенденція змін показників змісту навчання і навчально-методичного забезпечення у ПТНЗ м. Києва (рис. 5.2.5 – 5. 2.10). Можна відмітити, що у 2010-2011 н.р. порівняно з 2006-2007 н.р. показник індикатора 2.1 «Відсоток предметів професійно-теоретичної підготовки (спецпредмети), що викладаються з використанням сучасного технологічного обладнання, інформаційно-комп'ютерних технологій та ліцензованих (авторських) педагогічних програмних засобів навчання» збільшився на 19,34% (рис. 5.2.5).

Рис. 5.2.5. Тенденція змін індикатора 2.1.

Показник індикатора 2.2 «Відсоток занять професійно-практичної підготовки (виробниче навчання і виробнича практика), що проводяться з використанням сучасного технологічного обладнання, матеріалів тощо» у 2010-2011 н.р. порівняно з 2006-2007 н.р. збільшився на 12,6% (рис. 5.2.6).

Рис. 5.2.6. Тенденція змін індикатора 2.2.

Аналіз даних за індикатором 2.3 у періоди з 2006-2007 н.р. по 2010-2011 н.р. показує тенденцію системного зростання відсотку навчальних кабінетів і майстерень, оснащених персональним комп'ютером з доступом до мережі Інтернет. Так, у 2010-2011 н.р. цей показник у порівнянні з 2006-2007 н.р. збільшився на 13,47% (рис. 5.2.7).

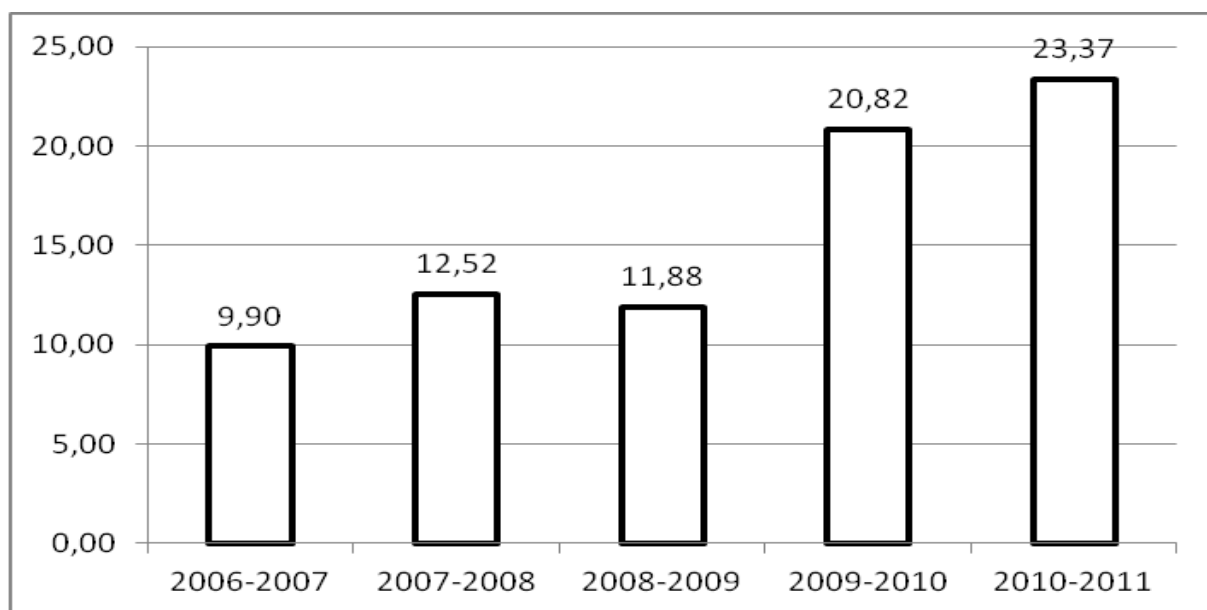

Рис. 5.2.7. Відсоток навчальних кабінетів і майстерень, оснащених ПК з доступом до мережі Інтернет у ПТНЗ м. Києва

Показник індикатора 2.4 «Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 ПК» у період з 2006-2007 н.р. по 2010-2011 н.р. показав тенденцію зменшення кількості учнів на один персональний комп'ютер (рис. 1.2.8).

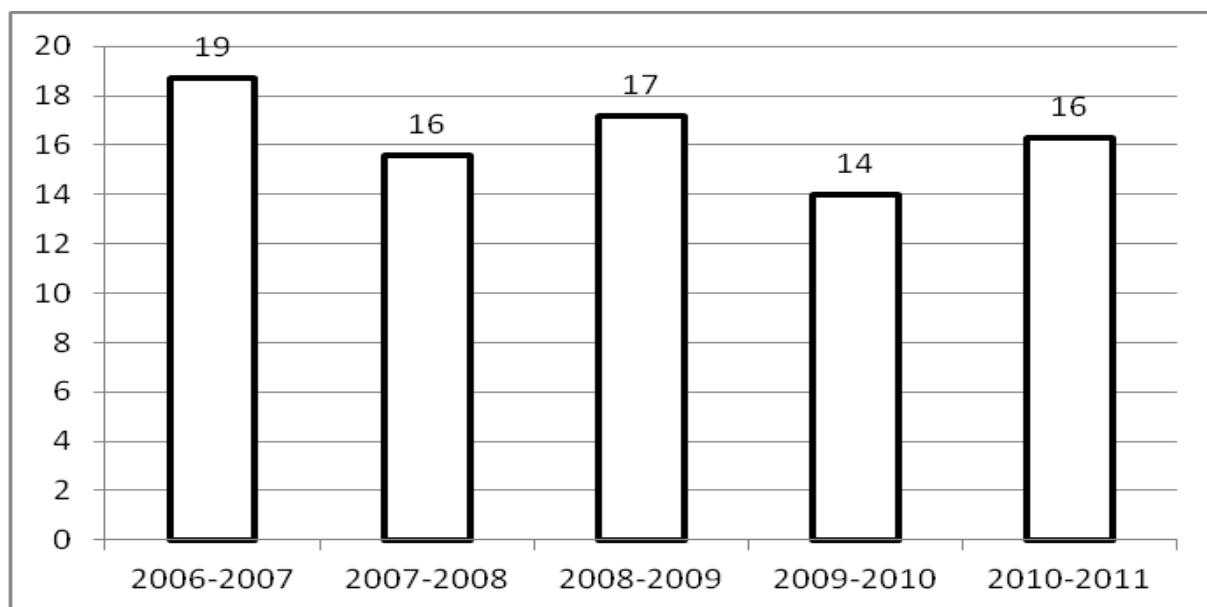

Рис. 5.2.8. Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 ПК у ПТНЗ м. Києва

Показник індикатора 2.5 «Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 ПК з доступом до Інтернет» також показав стале (системне) зменшення кількості учнів на один персональний комп'ютер з доступом до мережі Інтернет у період з 2006-2007 н.р. по 2010-2011 н.р. (рис. 5.2.9). Так, в середньому, за останні чотири навчальні роки даний показник змінився з 160 до 33 осіб.

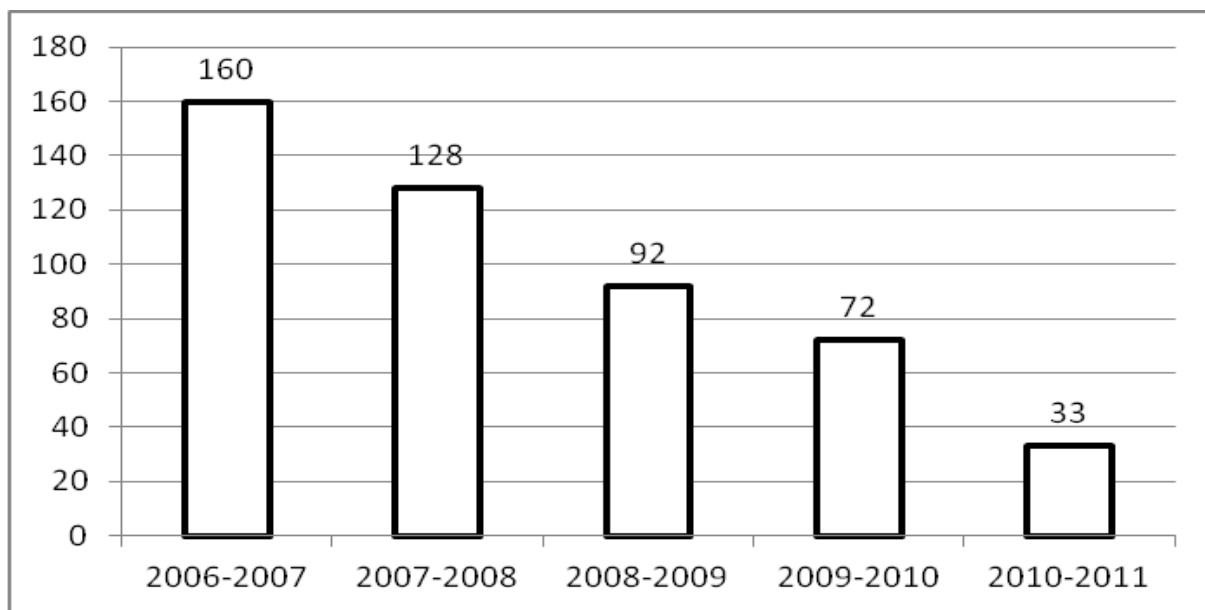

Рис. 5.2.9. Показник індикатора 2.5

Показник індикатора 2.6 «Відсоток забезпечення предметів професійно-теоретичної підготовки сучасними підручниками (виданими за останні 5 років)» у 2010-2011 н.р. порівняно з 2006-2007 н.р. зменшився на 11,51% (рис. 5.2.10).

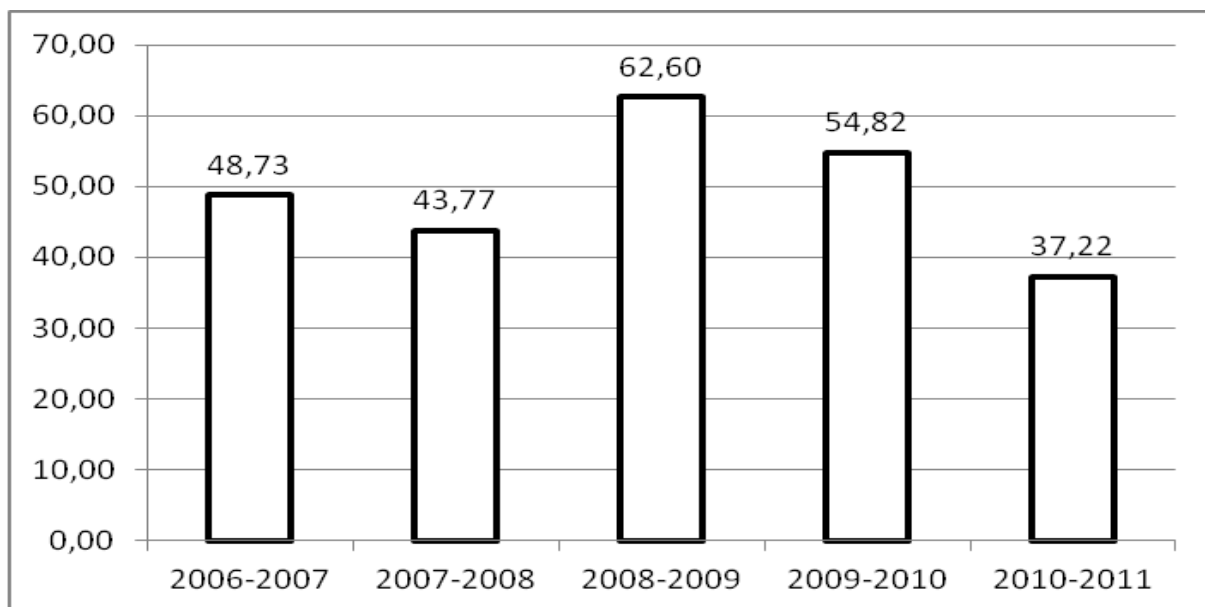

Рис. 5.2.10. Показник індикатора 2.6

Розглянемо тенденцію змін за показниками змісту навчання і навчально-методичного забезпечення у ПТНЗ м. Києва у галузевому розрізі (рис. 5.2.11 – 5.2.16).

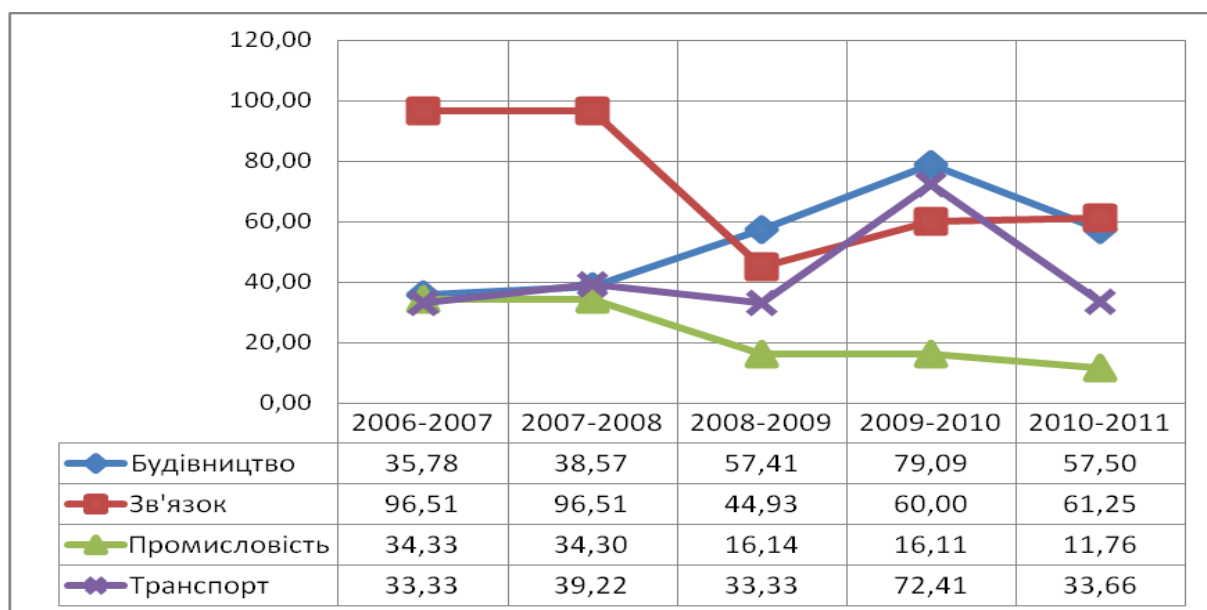

Рис. 5.2.11. Тенденція змін у галузевому розрізі відсотка занять професійно-практичної підготовки (виробниче навчання і виробнича практика), що проводяться з використанням сучасного технологічного обладнання, матеріалів у ПТНЗ м. Києва

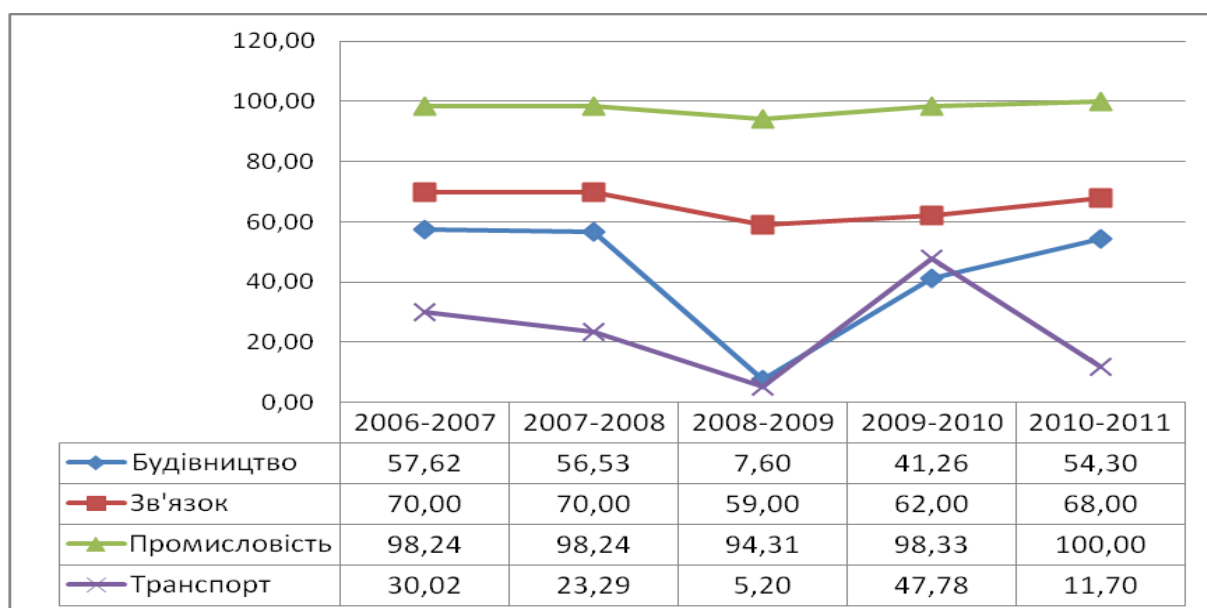

Рис. 5.2.12. Тенденція змін у галузевому розрізі відсотка занять професійно-практичної підготовки (виробниче навчання і виробнича практика), що проводяться з використанням сучасного технологічного обладнання, матеріалів у ПТНЗ м. Києва

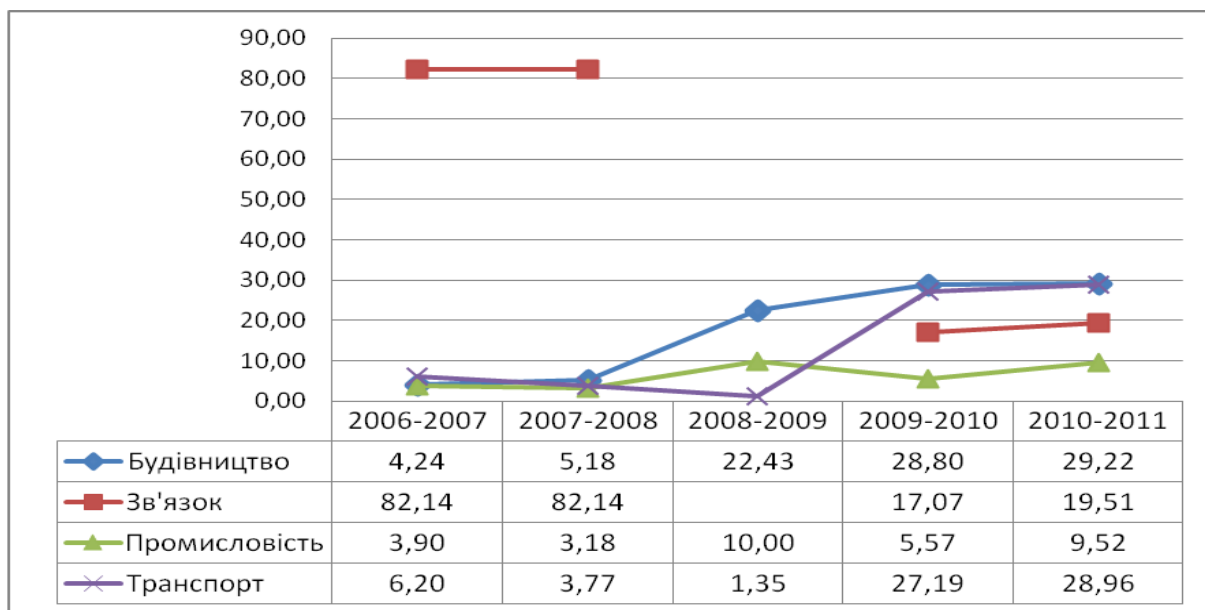

Рис. 5.2.13. Тенденція змін у галузевому розрізі відсотка навчальних кабінетів і майстерень, оснащених ПК з доступом до Інтернет у ПТНЗ м. Києва

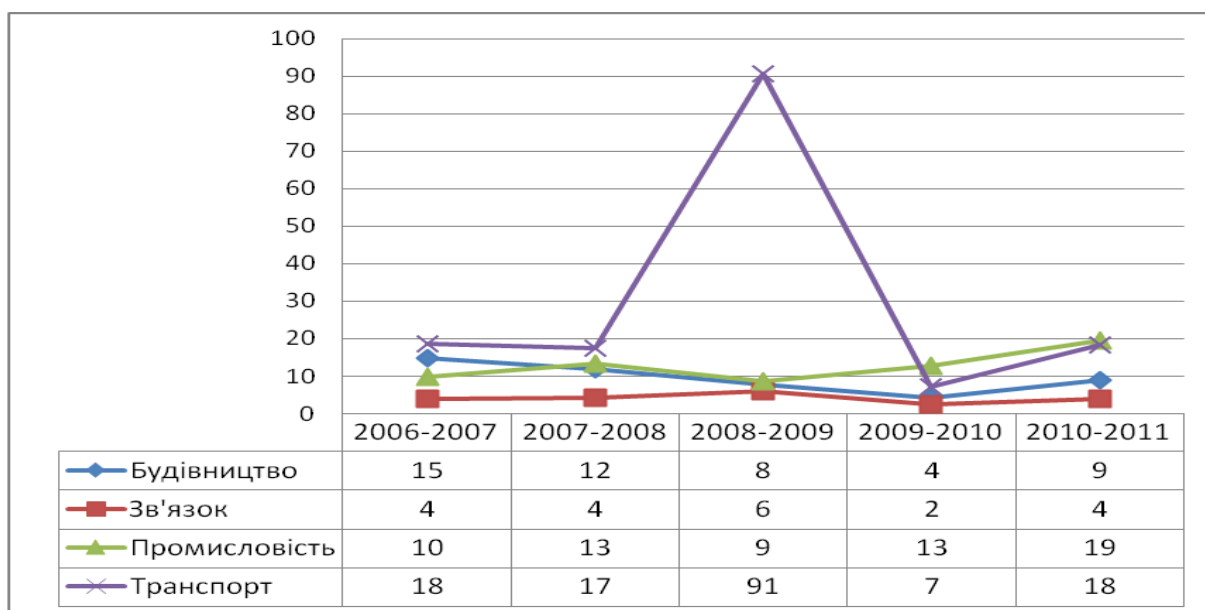

Рис. 5.2.14. Тенденція змін у галузевому розрізі кількості учнів (від загальної кількості) на 1 ПК у ПТНЗ м. Києва

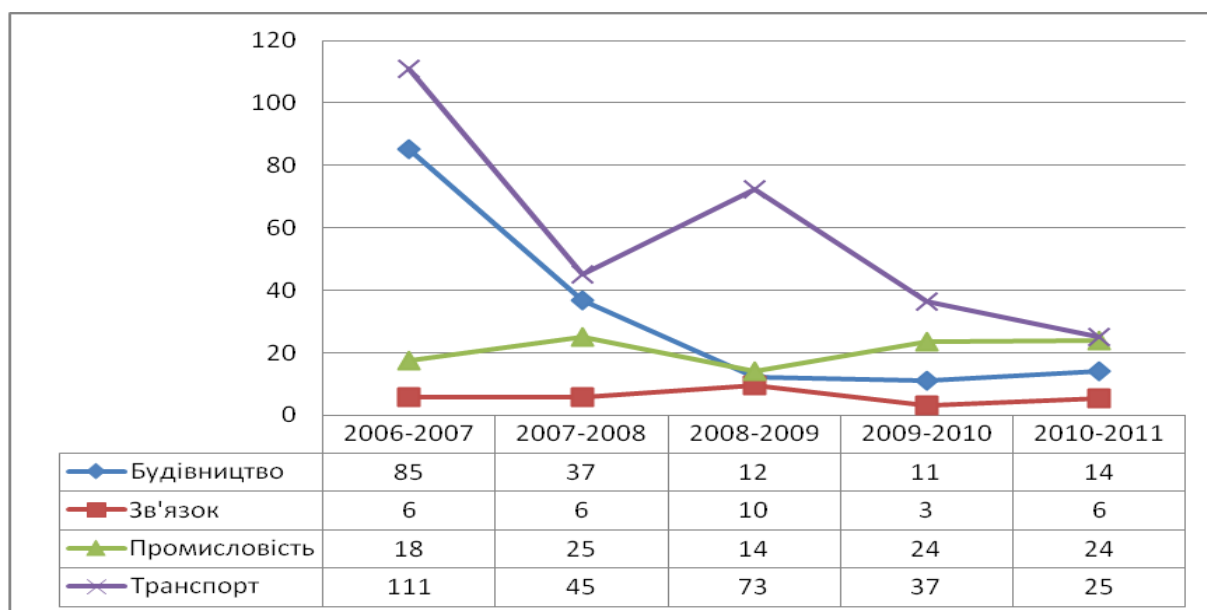

Рис. 5.2.15. Тенденція змін у галузевому розрізі кількості учнів (від загальної кількості) на 1 ПК з доступом до Інтернет у ПТНЗ м. Києва

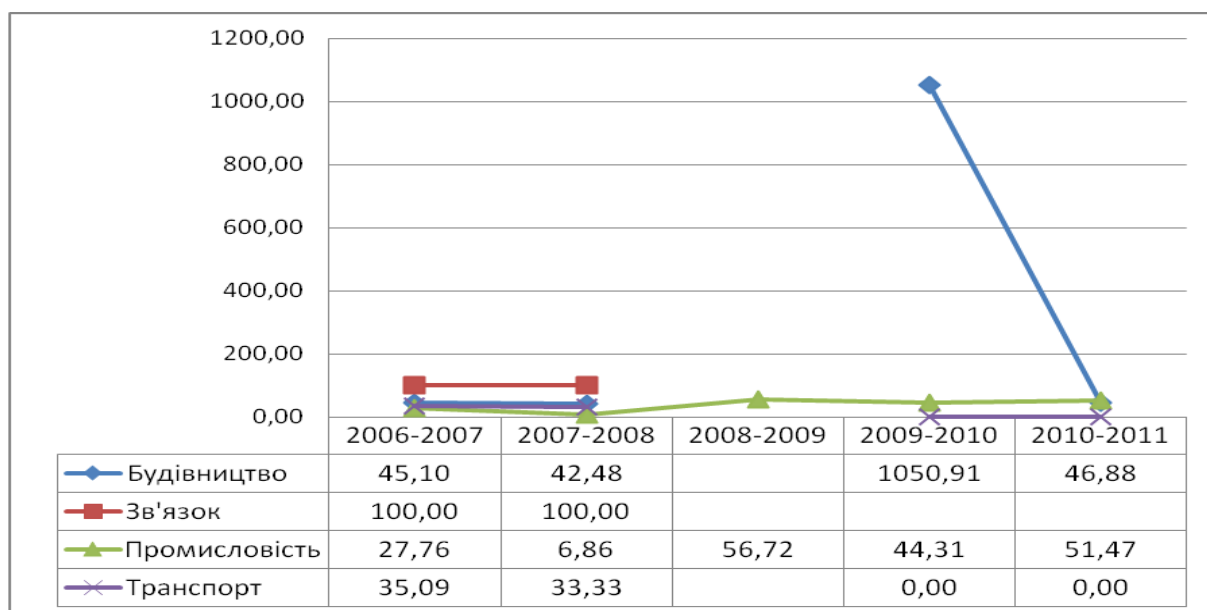

Рис. 5.2.16. Тенденція змін у галузевому розрізі відсотка забезпечення предметів професійно-теоретичної підготовки сучасними підручниками (виданими за останні 5 років) у ПТНЗ м. Києва

Висновки. Таким чином, аналіз змісту навчання і навчально-методичного забезпечення у ПТНЗ м. Києва за даними з 2006–2007 н.р. по 2010–2011 н.р. дав можливість зробити наступні висновки: в цілому спостерігається тенденція зростання показників змісту навчання і навчально-методичного забезпечення, що значним чином позитивно впливає на якість діяльності професійно-технічних навчальних закладів; під впливом соціально-економічних та інформаційно-технологічних змін в діяльності ПТНЗ виникла суспільна потреба активізації інноваційних процесів у змісті навчання і навчально-методичного забезпечення. Аналіз показників ПТНЗ м. Києва у період з 2006-2007 н.р. по 2010-2011 н.р. показує позитивну тенденцію в комп'ютеризації та інформатизації навчального процесу; спостерігається негативна тенденція зменшення відсотку забезпечення предметів професійно-теоретичної підготовки сучасними підручниками (виданими за останні 5 років); залишається актуальною проблема достовірності представленої інформації навчальними закладами для аналізу їх діяльності.

5.3. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО М. КИЄВА ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ»

Розглянемо діяльність ПТНЗ м. Києва в динаміці з 2007 року по 2011 рік за кожним індикатором групи індикаторів «Ефективність навчання»:

1. Аналізуючи дані по всіх ПТНЗ м. Києва з 2006 року по 2011 рік за індикатором 3.1 «Відсоток випускників, які успішно закінчили навчання (отримали дипломи)» групи «Ефективність навчання», можна зробити висновок про певне коливання даного показника в межах від 85% до 96%. За 2010 – 2011 навчальний рік порівняно з попереднім спостерігається зниження успішності на 11% (рис. 5.3.17).

Рис. 5.3.17. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ м. Києва

Розглянемо показники індикатора 3.1 в галузевому розрізі для навчальних закладів м. Києва.

Для будівельної галузі характерне зростання даного показника до 2008 – 2009 н. р., а далі стабільне спадання до 88% у 2010 – 2011 році (рис. 5.3.18).

Рис. 5.3.18. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ будівельної галузі м. Києва

Для галузі зв'язку спостерігаємо стрімке спадання даного показника за останній рік до 2 % на фоні 100% стабільності за попередні роки (рис. 5.3.19).

Рис. 5.3.19. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ галузі зв'язку м. Києва

Для промислової галузі також спостерігаємо стрімке спадання даного показника за останній 2010 – 2011 н.р. до 9 % на фоні поступового зростання даного показника до 97% за попередні роки (рис. 5.3.20).

Рис. 5.3.20. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ промислової галузі

Для транспортної галузі характерне зниження показника індикатора 3.1 на 4 % з 2009 – 2010 по 2010 – 2011 н.р.(рис. 5.3.21).

Рис. 5.3.21. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ транспортної галузі

Таким чином, можемо зробити висновок про загальну тенденцію зниження успішності навчання учнів ПТНЗ в галузевому розрізі, що характерна для м. Києва за 2010 – 2011 н.р.

Аналізуючи дані по всіх ПТНЗ м. Києва з 2006 року по 2011 рік за індикатором 3.2 «Відсоток випускників, які отримали дипломи з відзнакою» групи «Ефективність навчання», можна зробити висновок про певне коливання даного показника в межах від 6% до 13%. До 2008 – 2009 н. р. спостерігається зниження даного показника в два рази, а потім поступове його зростання стабільно на 1 % щороку (рис. 5.3.22).

Рис. 5.3.22. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ м. Києва

Розглянемо показники індикатора 3.2 в галузевому розрізі для навчальних закладів м. Києва. Для будівельної галузі характерний спад даного показника у 2009 – 2010 н.р. до 4%, а потім зростання до 8% у 2010 – 2011 році (рис. 5.3.23).

Рис. 5.3.23. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ будівельної галузі м. Києва

У галузі зв'язку аналогічно відбулося спадання даного показника у 2009 – 2010 н.р. до 13%, а потім зростання на 5% у 2010 – 2011 н.р. (рис. 5.3.24).

Рис. 5.3.24. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ галузі зв'язку м. Києва за індикатором 3.2

Для промислової галузі характерне синусоїдальне коливання даного показника, яке закінчується спаданням до 4% у 2010 – 2011 н.р. (рис. 5.3.25).

Рис. 5.3.25. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ промислової галузі

На відмінну від інших, для транспортної галузі спостерігається зростання показника на 5% у 2010 – 2011 н.р. порівняно з 2009 – 2010 н.р. (рис. 5.3.26).

Рис. 5.3.26. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ транспортної галузі

Отже, загальна тенденція зростання відсотка випускників ПТНЗ м. Києва, які отримали дипломи з відзнакою у 2010 – 2011 н.р. порівняно з 2009 – 2010 н.р. є характерною для всіх галузей, крім промислової.

3. Аналізуючи дані по всіх ПТНЗ м. Києва з 2006 року по 2011 рік за індикатором 3.3 «Відсоток учнів, які отримали технологічно складну, наукоємку професію» групи «Ефективність навчання», можна зробити висновок про коливання даного показника і стабільне його зростання, починаючи з 2008 – 2009 н.р. від 22 % до 50% у 2010 – 2011 н.р. (рис. 5.3.27).

Рис. 5.3.27. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ м. Києва

Розглянемо показники індикатора 3.3 в галузевому розрізі для навчальних закладів м. Києва.

Для будівельної галузі характерний повтор кривої коливання і кінцеве зростання даного показника у 2010–2011 н.р. порівняно з 2009–2010 н.р. на 15% (рис. 5.3.28).

Рис. 5.3.28. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ будівельної галузі м. Києва

У галузі зв'язку навпаки, спостерігається різке зниження даного показника до 0% у 2010 – 2011 н.р. (рис. 5.3.29).

Рис. 5.3.29. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ галузі зв'язку м. Києва

У промисловій галузі повторюється поведінка загальної кривої зміни показника індикатора 3.3. З 2008 – 2009 н.р. відбувається стабільне зростання від 27% до 65% у 2010 – 2011 н. р. (рис. 5.3.30).

Рис. 5.3.30. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ промислової галузі м. Києва

У транспортній галузі фіксується дуже різке зростання показника на 44% у 2010 – 2011 н.р. порівняно з 2009 – 2010 н.р. (рис. 5.3.31).

Рис. 5.3.31. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ транспортної галузі

Отже, в загальній тенденції для індикатора 3.3 відбувається стабільне зростання протягом останніх двох років відсотка учнів, які отримали технологічно складну, наукоємку професію в ПТНЗ м. Києва.

4. Аналізуючи дані по всіх ПТНЗ м. Києва з 2006 року по 2011 рік за індикатором 3.7 «Відсоток учнів та слухачів, які відраховані протягом календарного року з різних причин» групи «Ефективність навчання», можна зробити висновок про фактично стабільне зниження даного показника від 39% до 15% протягом п'яти років (рис. 5.3.32).

Рис. 5.3.32. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ м. Києва

Розглянемо показники індикатора 3.7 в галузевому розрізі для навчальних закладів м. Києва. Для будівельної галузі характерний кінцевий спад даного показника у 2010 – 2011 н.р. порівняно з 2009 – 2010 н.р. на 34% (рис. 5.3.33).

Рис. 5.3.33. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ будівельної галузі м. Києва

У галузі зв'язку аналогічно відбулося незначне зростання даного показника у 2010 – 2011 н.р. на 1% порівняно з 2009 – 2010 н.р. (рис. 5.3.34).

Рис.5.3.34. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ галузі зв'язку м. Києва

Для промислової галузі характерне стабільне зниження даного показника до 15% у 2010 – 2011 н. р. (рис. 5.3.35).

Рис.5.3.35. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ промислової галузі м. Києва

На відмінну від загальної тенденції, у транспортній галузі спостерігається зростання показника на 12% у 2010 – 2011 н.р. порівняно з 2009 – 2010 н.р. (рис. 5.3.36).

Рис. 5.3.36. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ транспортної галузі м. Києва за індикатором 3.7

Таким чином, можна зробити висновок про значний відсоток відрахованих учнів та слухачів протягом 2010 – 2011 навчального року. Цей показник свідчить про певні негаразди в процесі управління навчальним закладом і потребує детального вивчення причин зазначеної ситуації кожним ПТНЗ окремо.

5. Аналізуючи дані по всіх ПТНЗ м. Києва з 2006 року по 2011 рік за індикатором 3.8 «Відсоток роботодавців, які вважають достатнім освітньо-кваліфікаційний рівень підготовки випускників» групи «Ефективність навчання», можна зробити висновок про коливання даного показника від 97% до 64% та кінцевого його зниження у 2010 – 2011 н.р. порівняно з 2006 – 2007 н.р. Водночас у порівнянні з попереднім 2009 – 2010 н.р. відбулося його зростання на 13% (рис. 5.3.37).

Рис. 5.3.37. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ м. Києва

Розглянемо показники індикатора 3.8 в галузевому розрізі для навчальних закладів м. Києва.

Для будівельної галузі характерне загальне утримання даного показника приблизно на рівні 94% з різко вираженим його спаданням до 50% у 2009 – 2010 н.р. і повторним зростанням у 2010 – 2011 н.р. (рис. 5.3.38).

Рис. 5.3.38. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ будівельної галузі м. Києва

У галузі зв'язку аналогічно спостерігається загальне утримання показника на рівні 90– 100% протягом п'яти років, але фіксується поступове його спадання до 91% у 2010 – 2011 н.р. (рис. 5.3.39).

Рис. 5.3.39. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ галузі зв'язку м. Києва

Для промислової галузі характерна аналогічна ситуація, як і в галузі зв'язку, яке закінчується спаданням до 94% у 2010 – 2011 н.р. (рис. 5.3.40).

Рис. 5.3.40. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ промислової галузі м. Києва за індикатором 3.8

У транспортній галузі спостерігається стабільне спадання показника до 41% у 2010 – 2011 н.р. (рис. 5.3.41). Цей показник занепокоює, оскільки незадоволені робочими кадрами залишається значна частина роботодавців.

Рис. 5.3.41. Тенденція ефективності навчання ПТНЗ транспортної галузі м. Києва за індикатором 3.8

Отже, можна зробити висновок про не досить високий відсоток роботодавців, які задоволені професійною підготовкою випускників ПТНЗ.

5.4. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПТО М. КИЄВА ЗА ГРУПОЮ ІНДИКАТОРІВ «ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ»

Одним із чинників, що впливають на якість освіти є педагогічні кадри. На сьогодні система професійної освіти висуває нові вимоги до педагога. Сучасний педагог професійного навчання має самостійно розвивати професійні знання та вміння, бути творчим, компетентним, здатним мобілізувати власний потенціал.

Відсутність заходів щодо соціального захисту педагогічних працівників системи ПТО приводить до відтоку досвідчених і кваліфікованих педагогів в інші сфери діяльності. Все це відображається на кадровій нестабільності, на зниженні загального професійного рівня педагога професійного навчання, зміні його статусу, освітніх функцій, відповідно, на зміні вимог до його професійної компетентності.

Аналіз діяльності ПТНЗ м. Києва за групою індикаторів «Педагогічні працівники» (регіональний рівень) проведений у періоди з 2006-2007 н.р. по 2010-2011 н.р. за даними інформаційно-аналітичної системи ПРОФТЕХ, а саме:

1. Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчально-методичної літератури, програмних засобів навчання, що має гриф МОН України.

2. Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що мають дозвіл методичних комісій – регіональний рівень.

3. Відсоток майстрів виробничого навчання, учні яких є переможцями Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності.

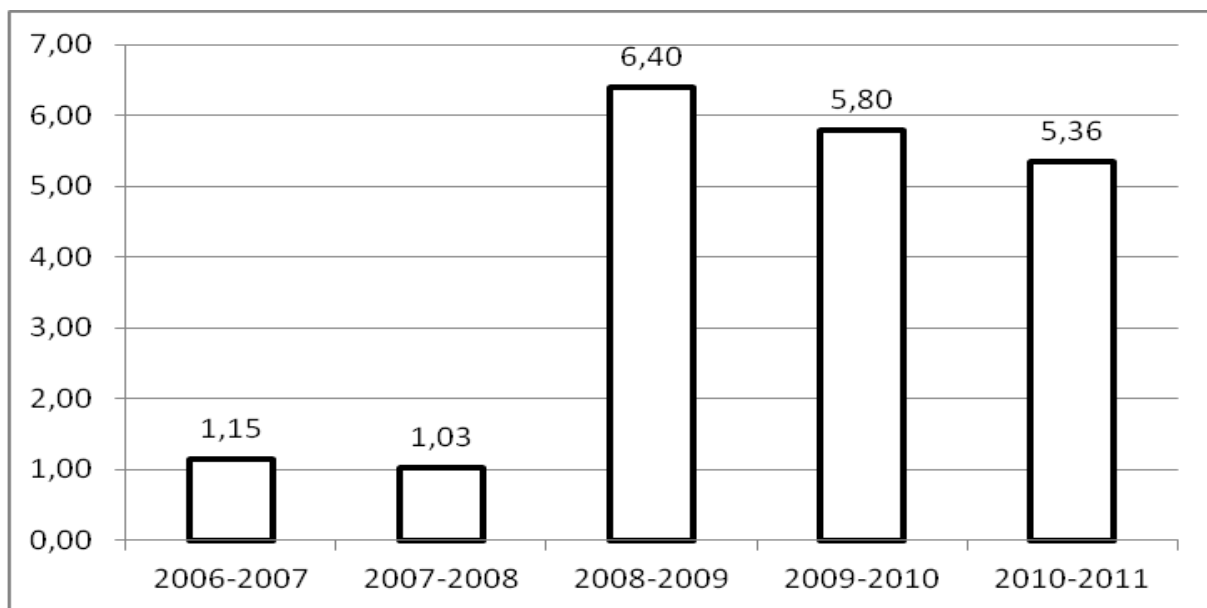
4. Педагогічних працівників, які мають педагогічні звання: старші викладачі, викладачі-методисти, майстри виробничого навчання 1 та 2 категорій.

5. Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 майстра виробничого навчання.

6. Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 викладача спеціальних дисциплін.

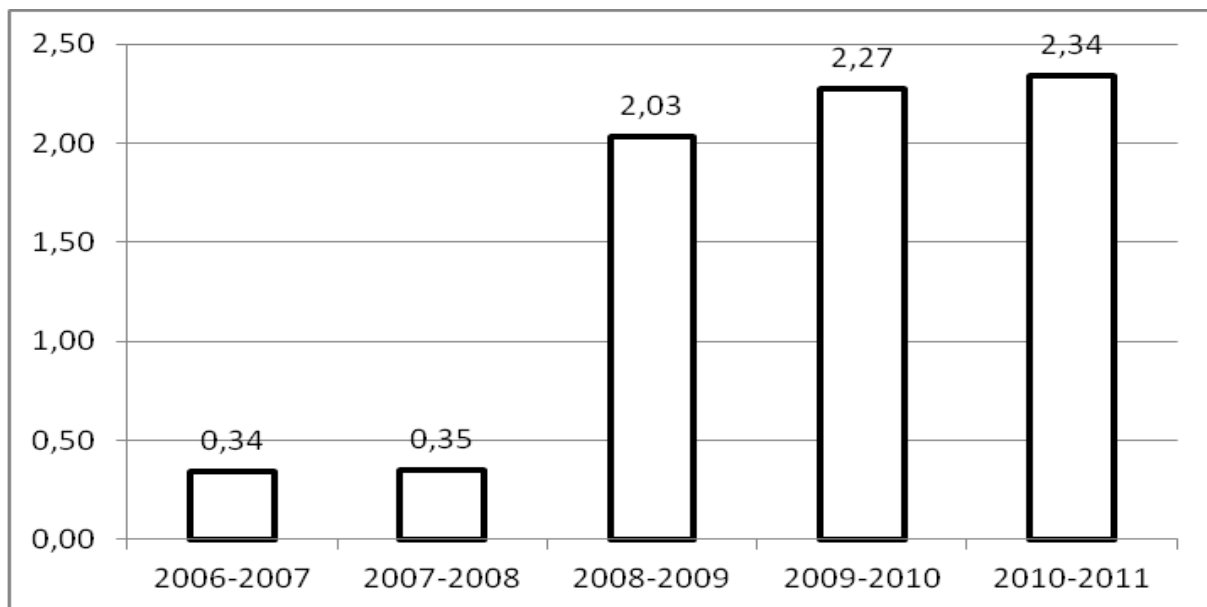
Проведений аналіз показав, що в цілому, у періоди з 2006-2007 н.р. по 2010-2011 н.р. спостерігається загальна позитивна тенденція змін показників за даною групою індикаторів у ПТНЗ м. Києва (рис. 1.4.42 – 1.4.47).

Можна відмітити, що у 2010-2011 н.р. порівняно з 2006-2007 н.р. показник індикатора 4.1 «Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчально-методичної літератури, програмних засобів навчання, що має гриф МОН України» збільшився на 4,21% (рис. 5.4.42).

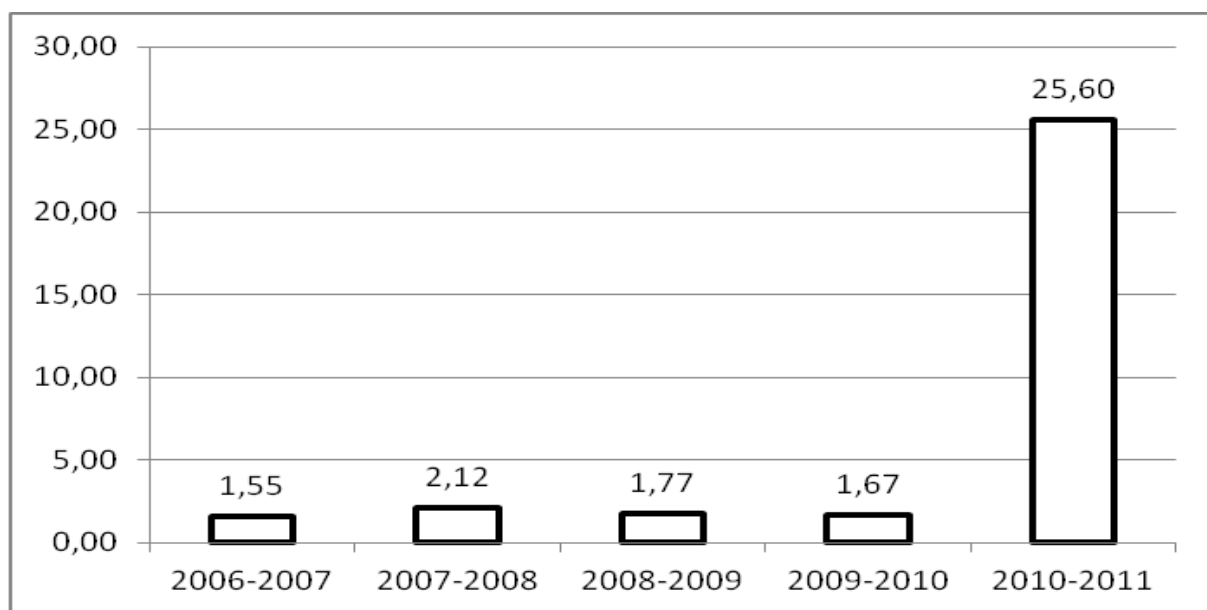
Рис. 5.4.42. Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчально-методичної літератури, програмних засобів навчання, що має гриф МОН України у ПТНЗ м. Києва

Показник індикатора 4.2 «Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що мають дозвіл методичних комісій – регіональний рівень» у 2010-2011 н.р. порівняно з 2006-2007 н.р. збільшився на 2,6% (рис. 5.4.43).

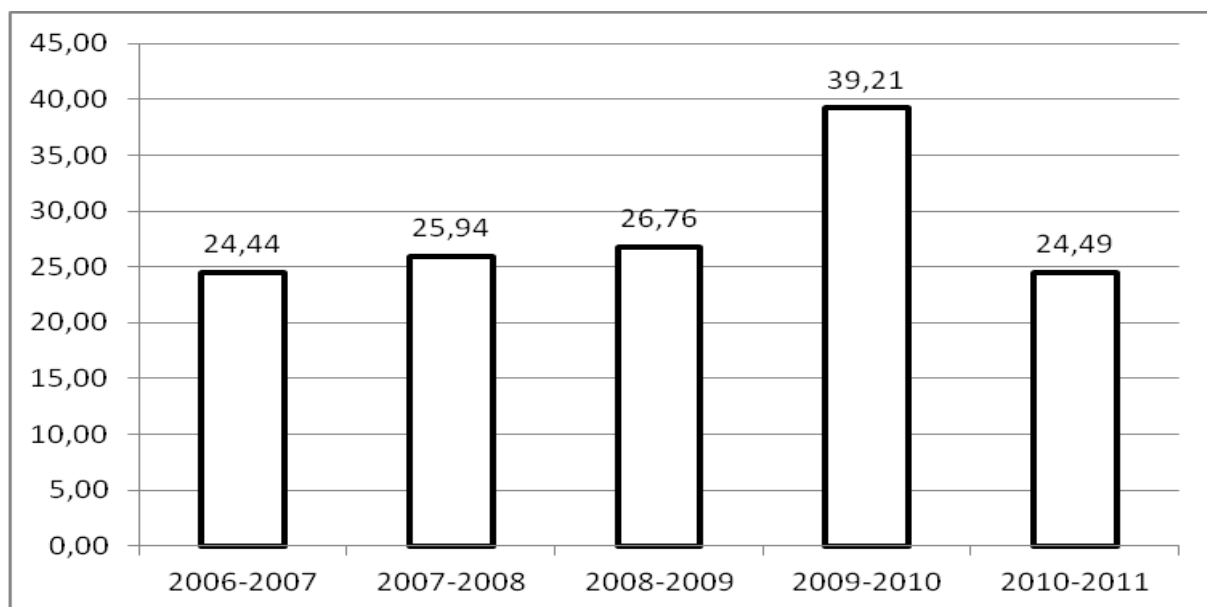
Рис. 5.4.43. Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що мають дозвіл методичних комісій – регіональний рівень у ПТНЗ м. Києва

Показник індикатора 4.3 «Відсоток майстрів виробничого навчання, учні яких є переможцями Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності» у 2010-2011 н.р. порівняно з 2006-2007 н.р. збільшився на 24,05% (рис. 5.4.44).

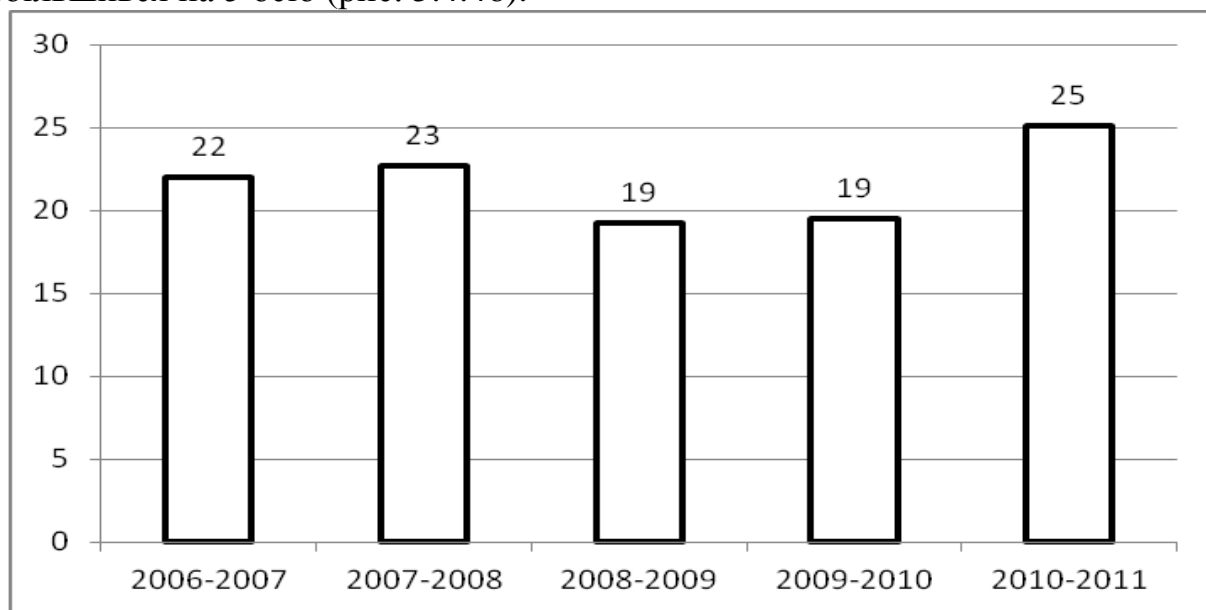
Рис. 5.4.44. Відсоток майстрів виробничого навчання, учні яких є переможцями Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності у ПТНЗ м. Києва

Показник індикатора 4.4 «Педагогічні працівники, які мають педагогічні звання: старші викладачі, викладачі-методисти, майстри виробничого навчання 1 та 2 категорій» показав відносно сталу ситуацію і незначну тенденцію збільшення у кожному навчальному році (рис. 5.4.45). Так, у 2010-2011 н.р. у порівнянні з 2006-2007 н.р. даний показник зріс на 0,05%. Але проте, у порівнянні з 2009-2010 н.р. він зменшився на 14,82%.

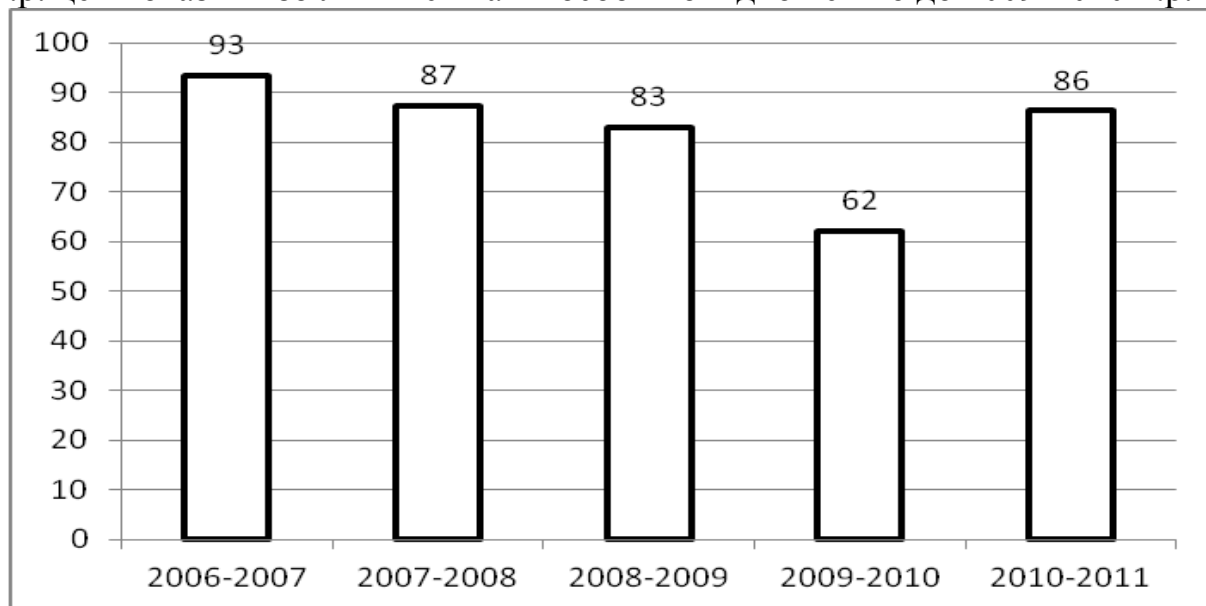
Рис. 5.4.45. Динаміка змін за індикатором 4.4.

Показник індикатора 4.5 «Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 майстра виробничого навчання», показав збільшення кількості учнів на одного майстра виробничого навчання у 2010-2011 н.р. порівняно з 2006-2007 н.р. на 3 особи, але у порівнянні з 2009-2010 н.р. цей показник збільшився на 5 осіб (рис. 5.4.46).

Рис. 5.4.46. Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 майстра виробничого навчання у ПТНЗ м. Києва

Показник індикатора 4.6 «Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 викладача спеціальних дисциплін» у 2010-2011 н.р. порівняно з 2006-2007 н.р. зменшився на 7 осіб (рис. 5.4.47). Проте, з 2006-2007 н.р. по 2009-2010 н.р. спостерігається постійне зменшення кількості учнів, лише у 2010-2011 н.р. цей показник збільшився на 24 особи по відношенню до 2009-2010 н.р.

Рис. 5.4.47. Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 викладача спеціальних дисциплін у ПТНЗ м. Києва

Розглянемо тенденцію змін за показниками індикаторів «Педагогічні працівники» у ПТНЗ м. Києва у галузевому розрізі (рис. 5.4.48 – 5.4.53).

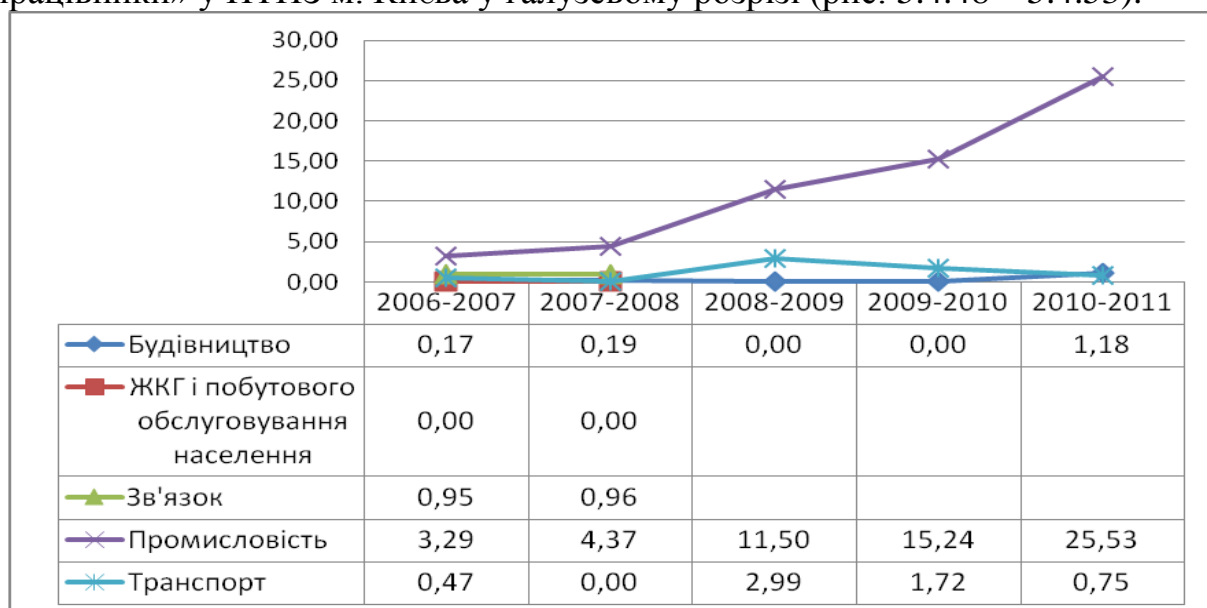

Рис. 5.4.48. Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчально-методичної літератури, програмних засобів навчання, що має гриф МОН України у ПТНЗ м. Києва

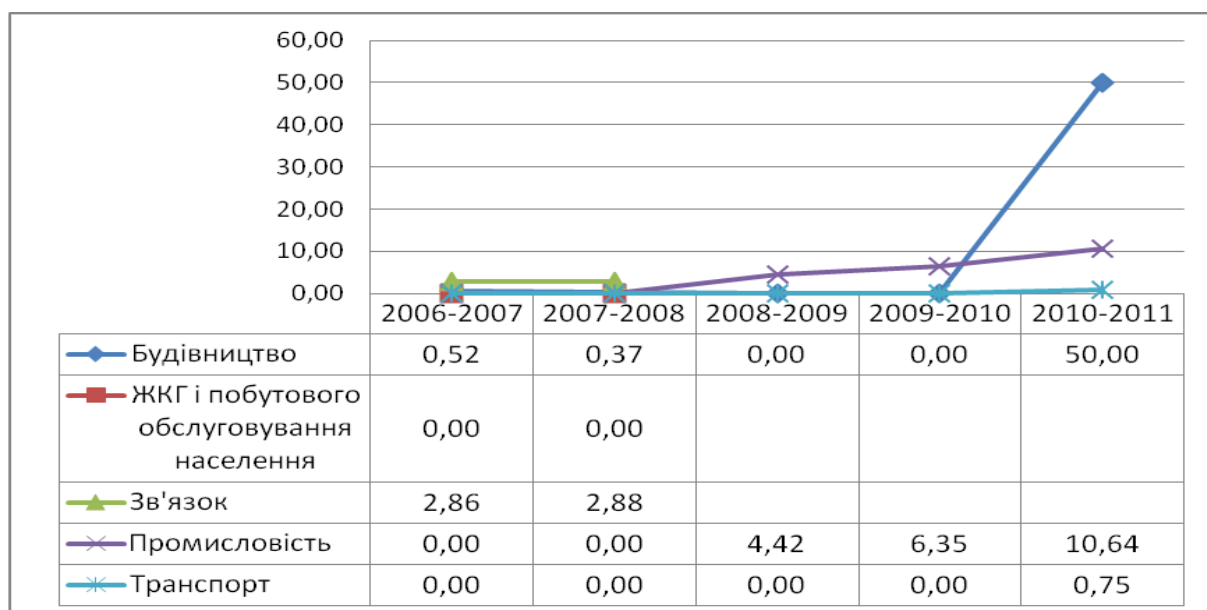
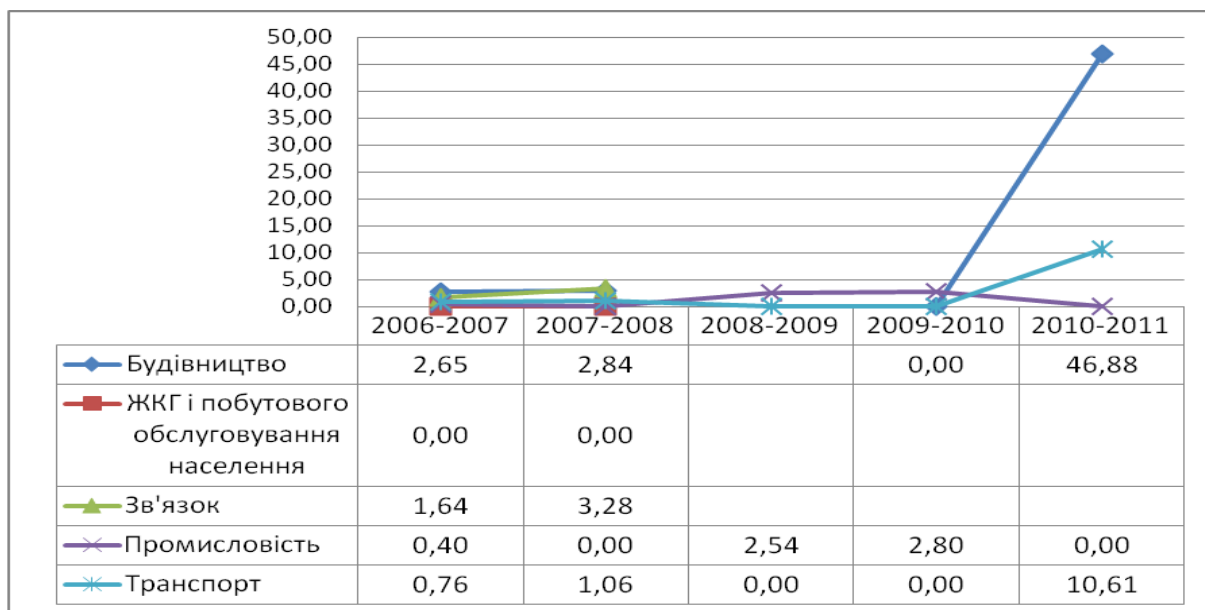
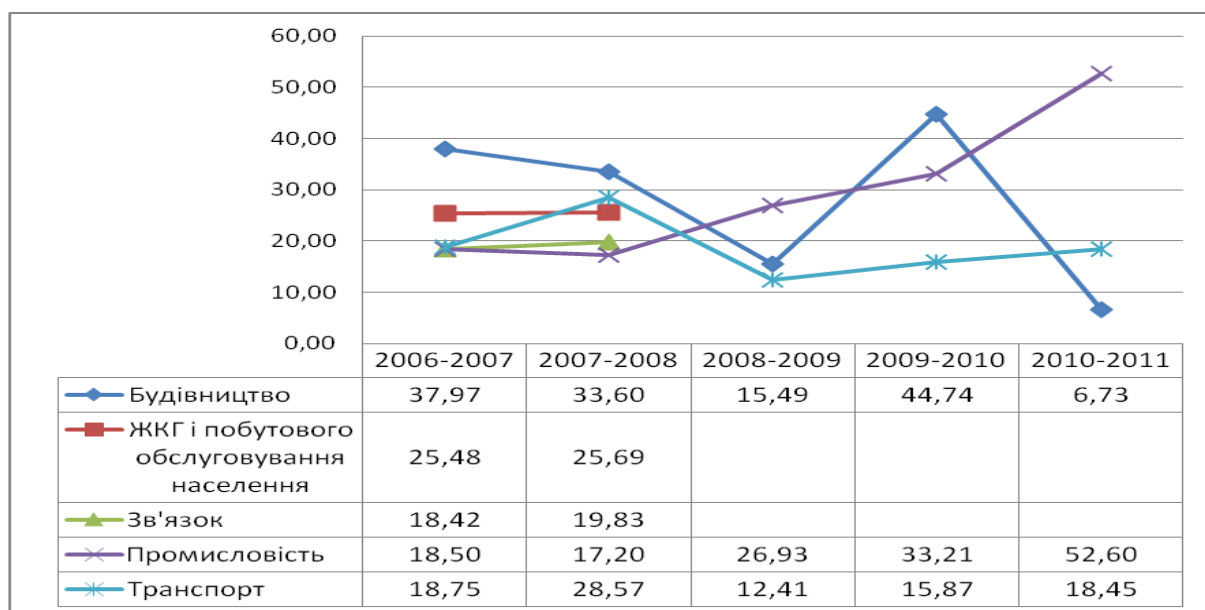

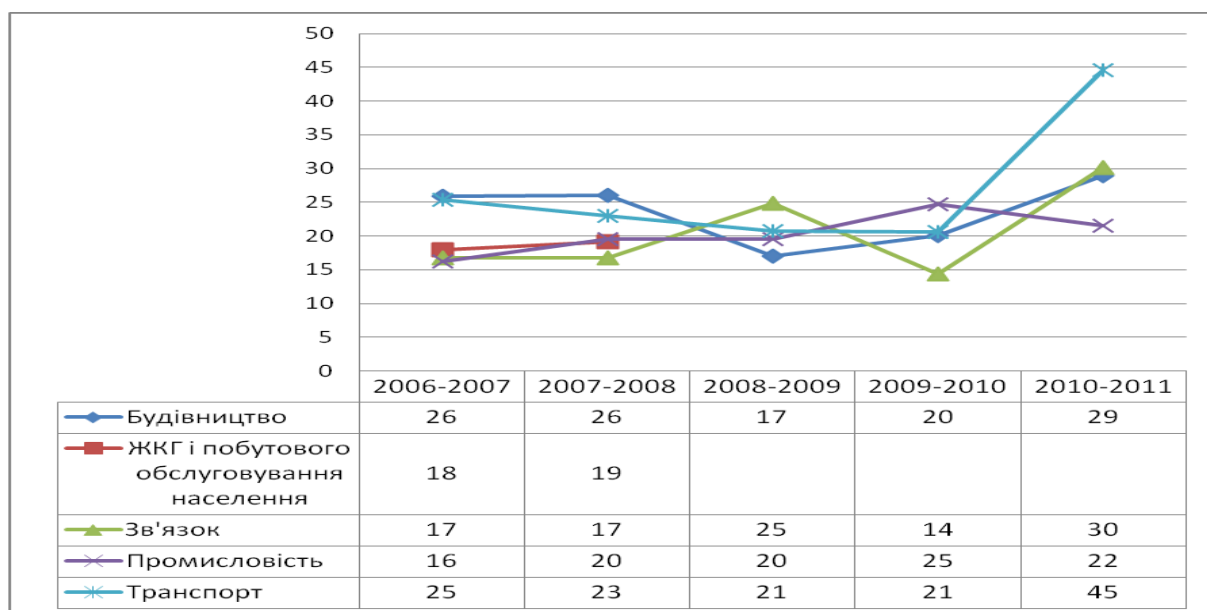
Рис. 5.4.49. Відсоток викладачів та майстрів виробничого навчання, які є авторами навчальної літератури та програмних засобів навчання, що мають дозвіл методичних комісій – регіональний рівень у ПТНЗ м. Києва

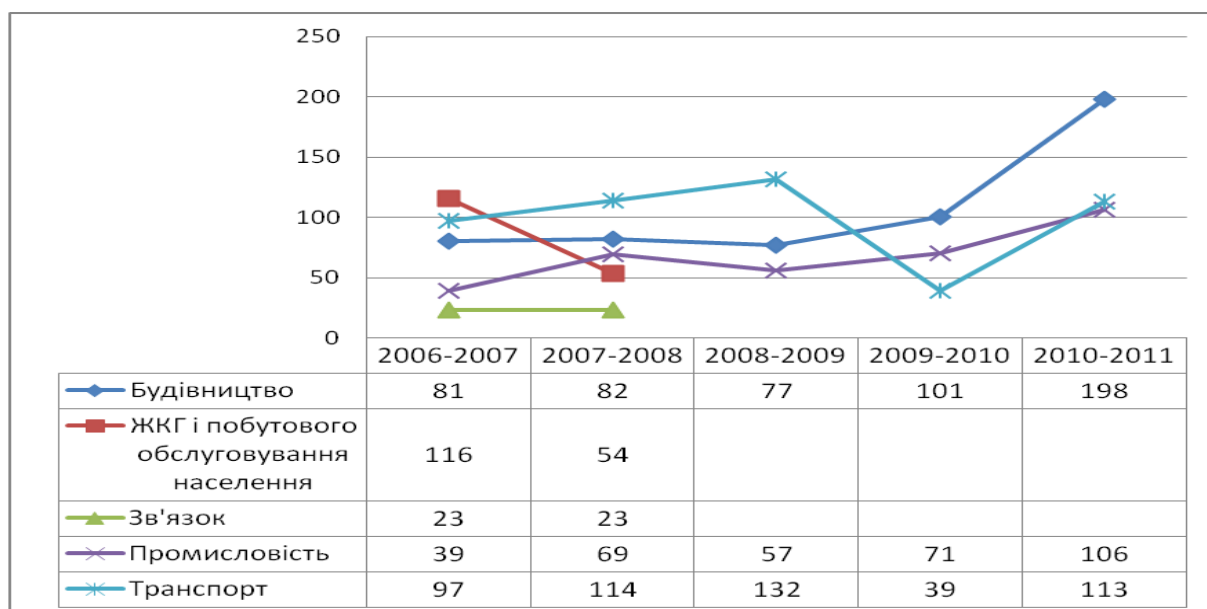
Рис. 5.4.50. Відсоток майстрів виробничого навчання, учні яких є переможцями Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності у ПТНЗ м. Києва

Рис. 5.4.51. Відсоток педагогічних працівників, які мають педагогічні звання: старші викладачі, викладачі-методисти, майстри виробничого навчання 1 та 2 категорій у ПТНЗ м. Києва

Рис. 5.4.52. Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 майстра виробничого навчання у ПТНЗ м. Києва

Рис. 5.4.53. Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 викладача спеціальних дисциплін у ПТНЗ м. Києва

Таким чином, аналіз групи індикаторів «Педагогічні працівники» ПТНЗ м. Києва за даними з 2006–2007 н.р. по 2010–2011 н.р. дав можливість зробити наступні висновки:

- залишається актуальною проблема достовірності представленої інформації навчальними закладами для аналізу їх діяльності;
- спостерігається тенденція зменшення кількості педагогічних працівників (майстрів виробничого навчання, викладачів спецтехнології) у ПТНЗ м. Києва. Більш складна ситуація спостерігається з майстрами виробничого навчання транспортної галузі, де у 2010-2011 н.р. на одного майстра припадає в середньому 45 учнів;

– з 2006-2007 н.р. по 2009-2010 н.р., під впливом демографічних змін (нестабільності) в Україні, спостерігається постійне зменшення кількості учнів ПТНЗ м. Києва. Лише у 2010-2011 н.р. їх кількість значно збільшилась по відношенню до 2009-2010 н.р.

– у 2010-2011 навчальному році у порівнянні з 2009-2010 н.р. у ПТНЗ м. Києва спостерігається відтік педагогічних працівників, які мають педагогічні звання (старший викладач, викладач-методист, майстер виробничого навчання 1 та 2 категорій), що призводить до кадрової нестабільності і відповідно відображається на якості професійно-технічної освіти. Велике зменшення кількості досвідчених і кваліфікованих педагогічних працівників спостерігається в ПТНЗ галузі будівництва м. Києва. Більш стабільна ситуація в ПТНЗ транспортної галузі, а в ПТНЗ промислової галузі у періоди з 2006-2007 н.р. по 2010-2011 н.р. спостерігається тенденція зростання кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

В умовах створення інноваційної економіки, технологічного та наукового розвитку України надзвичайно актуальним постає можливість оволодівати учням укрупненими та технологічно складними, наукоємними професіями. Галуzeвий моніторинг ефективної діяльності ПТНЗ м. Києва за вибірковими індикаторами засобами інформаційно-аналітичної системи «ПРОФТЕХ» показав, що інтегровані професії забезпечують учням більшу професійну мобільність та переваги на ринку праці. Проаналізувавши відповідні індикатори засобами ІАС «ПРОФТЕХ» ПТНЗ м. Києва можна зробити такі висновки. Найкращі результати щодо частки випускників, які отримали технологічно складну, наукоємну професію демонструють ПТНЗ м. Києва будівельного (51%) та промислового (46%) профілю. Низькі показники за цим індикатором навчальних закладів галузі зв'язку. Проте найвищі результати за індикатором долі учнів, які отримали інтегровану професію (70 %) демонструє київське МВПУ зв'язку та професійно-технічні навчальні заклади промисловості.

Аналіз індикаторів комп'ютеризації показав, що найкращі результати комп'ютерного забезпечення ПТНЗ галузі зв'язку (МВПУ зв'язку) – 2-3 учні на ПК та ПК з доступом в Інтернет. У навчальних закладах промисловості, будівництва та ЖКГ цей показник становить 12-14 учнів на 1 ПК. У деяких навчальних закладах цей показник він почав стрімко зростати: (КВПУБД від 45 до 15 учнів на 1 ПК; МЦ ювелірного мистецтва від 10 до 8 учнів на 1 ПК; ВПУ №25 від 12 до 10 учнів на 1 ПК. Такий стан за даним індикатором пояснюється, на наш погляд, недостатнім фінансуванням програми комп'ютеризації ПТНЗ та відсутності організації міської централізованої програми Інтернет-забезпечення закладів профтехосвіти.

У проведеному дослідженні аналізувалися тільки 2 індикатори комп'ютеризації. Проте в зарубіжній практиці мають місце більш глибокі дослідження показників комп'ютеризації, які більш глибоко характеризують, на відміну від вітчизняних, стан інформатизації навчальних закладів

комп'ютерною технікою та аналізують апаратне, програмне, кадрове забезпечення, а також результативність використання ІКТ у навчальному процесі. Найчастіше досліджуються такі позиції: кількість мобільних ПК у ПТНЗ; доля навчальних приміщень з ПК; відношення кількості проекційних приладів до числа кабінетів і майстерень; кількість принтерів; доля ПК, підключених до локальної мережі ПТНЗ; наявність цифрових навчальних інструментів; кількість педагогічних програмних засобів (ППЗ) медіатеки; доля педагогів, що самостійно розробляють ППЗ; обсяг трафіку ПТНЗ; доля педагогів, які мають фахову підготовку з ІКТ; доля педагогів, які використовують ІКТ у навчальному процесі; відсоток педагогів, які мають домашні ПК з доступом в Інтернет до загальної кількості педагогів ПТНЗ; відсоток учнів, що мають індивідуальний ПК; доля документообігу, що здійснюється за допомоги ПК; форми загальноучилищних автоматизованих інформаційних систем навчання або управління; коефіцієнт завантаження комп'ютерного класу; кількість гуртків з ІКТ; доля випускників, які продовжили навчання у ВНЗ за напрямом ІКТ; доля випускників, які працевлаштовані за ІКТ-професіями та ін.

Результати аналізу за індикатором 4.5. Кількість учнів (від загальної кількості на 1 майстра виробничого навчання) демонструють навчальні заклади ЖКГ і невиробничих видів обслуговування населення, промисловості і зв'язку (14-20 учнів на 1 майстра виробничого навчання). Кількість учнів на 1 викладача спеціальних дисциплін залишається високою та коливається в середньому від 70 до 115 учнів на 1 викладача, що не є достатнім. Загальна динаміка результатів діяльності ПТНЗ м. Києва за індикаторами: 4.5. Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 майстра виробничого навчання; 4.6. Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 викладача спеціальних дисциплін за 4 навчальні роки не показує покращення результатів.

Аналіз індикатора 5.2. Відсоток осіб, які проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію з числа незайнятого та працюючого населення за останні роки значно знизився майже в усіх пілотних регіонах. Це пояснюється, на наш погляд двома причинами: центри Державної служби зайнятості все більше беруть на себе такі види підготовки (а на сьогодні ними ще і проліцензовано і професійне навчання за рядом робітничих професій) та тим, що в ПТНЗ останнім часом така підготовка стає неперіоритетною, потребує оформлення низки документів, не достатньо фінансується. Тільки в Дніпропетровській обл. спостерігається стабільна тенденція такого виду підготовки (24%). У м. Києві значення індикатора почало збільшуватися від 3 до 7%. Галуzeвий аналіз свідчить про те, що кращі показники за цим індикатором у 2009–2010 н.р. спостерігаються в ПТНЗ промислового профілю – 21,6%), в ПТНЗ галузі будівництва 9,5%; в ПТНЗ галузі ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення – 8%; в ПТНЗ галузі зв'язку – 14,2%, в ПТНЗ агропромислової

галузі – 15,8%; в ПТНЗ сфери торгівлі та громадського харчування – 6,6%, в ПТНЗ транспортної галузі – 13%, в середньому в ПТНЗ України – 15%.

Аналіз даного індикатора серед ПТНЗ м. Києва свідчить про те, що лише 4 київські навчальні заклади (ВПУ КНТЕУ, ВПУ водного транспорту, ВПУ швейного та перукарського мистецтва, МВПУ зв'язку) здійснюють на рівні 10-14 % від загальної кількості учнів перепідготовку та підвищують кваліфікацію осіб з числа незайнятого та працюючого населення, і це в той час, коли в зарубіжній практиці цьому напрямку підготовки приділяється значна увага в аспекті реалізації парадигми «Навчання протягом всього життя».

Висновки. Таким чином, аналіз змісту навчання і навчально-методичного забезпечення ПТНЗ дав можливість зробити висновки: під впливом соціально-економічних та інформаційно-технологічних змін в діяльності ПТНЗ виникла потреба активізації інноваційних процесів у змісті навчання і навчально-методичного забезпечення; позитивною є тенденція інформатизації ПТНЗ, оснащення комп'ютерною технікою та під'єднання до всесвітньої мережі Інтернет; потребує підвищення рівень забезпечення предметів професійно-теоретичної підготовки сучасними підручниками в ПТНЗ.

Проведений аналіз показав, що кожного року ефективність навчання по навчальному закладу зростає. Відсоток роботодавців, які вважають достатнім освітньо-кваліфікаційний рівень підготовки випускників становить у 2010-2011 – 94%. Проведений аналіз за індикаторами «Працевлаштування» показав такі результати: Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією – 100%. Відсоток випускників, працевлаштованих за отриманою професією відповідно до угод з роботодавцями – 100%.

Індикатор 1.3 Відсоток випускників, які працевлаштувались самостійно – 0%.

Індикатор 1.4 Відсоток випускників, які були працевлаштовані і звернулися до служби зайнятості – 0%.

Індикатор 1.5 Відсоток випускників, які закріпились на робочому місці після року роботи – 95,77%.

Проведений аналіз діяльності Міжрегіонального вищого професійного училища зв'язку за індикаторами «Зміст навчання і навчально-методичне забезпечення» впродовж трьох навчальних років з 2008 по 2011 рр. показав, що кожного року показники змісту навчання і навчально-методичного забезпечення зростають з тенденцією приблизно 6% і становлять у 2011 р.:

Індикатор 2.1 Відсоток предметів професійно-теоретичної підготовки (спец предмети), що викладаються з використанням сучасного технологічного обладнання, інформаційно-комп'ютерних технологій – 61%.

Індикатор 2.2 Відсоток занять професійно-практичної підготовки (виробниче навчання і виробнича практика), що проводяться з використанням сучасного технологічного обладнання тощо – 62%.

Індикатор 2.3 Відсоток навчальних кабінетів і майстерень, оснащених ПК з доступом до Інтернет – 19,51.

Індикатор 2.4 Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 ПК – 6.

Індикатор 2.5 Кількість учнів (від загальної кількості) на 1 ПК з доступом до Інтернет – 6.

Проведений аналіз за індикаторами «Якість матеріально-технічної бази» показав такі результати:

Індикатор 6.1 Відсоток одиниць технологічного обладнання, що відповідає вимогам сучасного виробництва – 26%.

Індикатор 6.2 Відсоток одиниць технологічного обладнання, що відповідає вимогам сучасного виробництва і було придбане за останні 7 років за кошти роботодавців, спонсорів тощо – 0%.

Індикатор 6.3 Відсоток обладнання, термін використання якого понад 15 років – 61%.

ЗАКЛЮЧНІ ЗАУВАЖЕННЯ І РЕКОМЕНДАЦІЇ

Моніторинг за пропонованим переліком індикаторів у складі компонентів повинен бути основою для розробки відповідної політики розвитку регіональної системи ПТО.

Необхідними кроками для побудови ефективної і дієвої системи ПТО є: 1) оцінка існуючої ситуації в системі ПТО; 2) розробка стратегії реформування регіональної системи ПТО; 3) реалізація реформ стратегії; 4) оцінка реформ стратегії; 5) неперервний моніторинг змін у системі ПТО.

Оцінка ситуації в системі ПТО повинна здійснюватися з урахуванням економічної, соціальної та демографічної ситуації в країні.

Результати моніторингових досліджень динаміки розвитку системи ПТО за окремими компонентами на регіональному рівні повинні враховуватися в програмних документах розвитку регіону, освіти, стратегії професійної підготовки, ринку праці і політики зайнятості, стратегії фінансування.

Аналіз даних системи ПТО на національному рівні повинен здійснюватися у взаємозв'язку із зацікавленими сторонами – галузевими міністерствами, роботодавцями, робітниками, органами влади.

ЛІТЕРАТУРА

1. Болтунова С.А. Оценка деятельности учреждений начального профессионального образования региона // С.А. Болтунова // Экономика образования. – 2009. – №2. – С. 33–48.
2. Вакарчук І. Тенденції та пріоритетні напрями діяльності органів управління освіти, установ і навчальних закладів професійно-технічної освіти на 2009/2010 навчальний рік /Іван Вакарчук / Доповідь на підсумковій колегії Міністерства освіти і науки України (27 серпня 2009 року) / Режим доступу www.proftekhosvita.org.ua/uk/resources/document/615/
3. Васильев В.Н. Разработка информационно-аналитических ресурсов для мониторинга, анализа и прогнозирования развития системы образования в субъектах Российской Федерации до 2015 г. [Электронный ресурс] / В.Н. Васильев, В.А. Гуртов, Е.А. Питухин // Образовательная среда сегодня и завтра: Материалы Всероссийской научно-практической конференции / Режим доступу: <http://labourmarket.ru/Pages/conf1/index.shtml>.
4. Величко Н.О. Проблеми підготовки робітничих кадрів для промисловості в умовах демографічної кризи /Н.О. Величко // Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: тези доп. звітн. наук.-практ. конф. (22–23 квітня 2009 р.) / За заг.ред. В.О. Радкевич. – Х.: Компанія СМІТ, 2009. – 158с. – С. 132–134.
5. Величко Н. Вплив демографічних процесів на формування учнівського контингенту / Нелля Величко // Професійно-технічна освіта. – 2009. – №3. – С. 12–14.
6. Випуск та працевлаштування: інформаційні матеріали за статистичними формами №1, №2 (профтех) за 2008/2009 н.р./ За заг. ред. Т.М. Десятова). – К., 2009. –68 с.
7. Десятов Т. Професійні стандарти – основа формування галузевої рамки кваліфікації / Тимофій Десятов // Професійно-технічна освіта. – 2009. – №2. – С. 5–7.
8. Інформаційно-аналітична система професійно-технічної освіти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.proftechinfo.org.ua/RegionPassport.aspx>
9. Зуев В.М. Мониторинг и прогнозирование профессионального образования: Научно-практическое пособие / В.М. Зуев, П.Н. Новиков. – М.: РГАТиЗ, 1999. – 80 с.
10. Камінецький Я.Г. Управління підготовкою кваліфікованих робітників та фахівців у регіоні: організаційно-педагогічні та економічні засади: Монографія. За ред. Я.Г. Камінецького. – Львів, 2004. – 384с
11. Колот А.М. Інноваційно-інтелектуальні чинники розвитку вищої освіти як провідного інституту економіки знань / А. Колот / Режим доступу http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vpu/Ekon/2009_7/2.pdf
12. Комплексне демографічне дослідження в Україні / за ред. чл.-кор. НАНУ, д.е.н., проф. Е.М. Лібанової. – К.: Український центр соціальний реформ, 2005. – 190 с.

13. *Комплексний демографічний прогноз України на період до 2050 р.* (колектив авторів) / за ред. чл.-кор. НАНУ, д.е.н., проф. Е.М. Лібанової. – К.: Український центр соціальних реформ, 2006. – 138с.

14. *Косова Т.Д.* Інституціональна модель фінансування інвестиційного процесу: дис... д-ра екон. наук: 08.04.01 / Тетяна Косова/ НАН України; Інститут економіки промисловості. – Донецьк, 2006.

15. *Людський розвиток в Україні: інноваційний вимір* (колективна монографія) / За ред. Е. М. Лібанової. — К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, 2008. — 316 с.

16. *Людський розвиток регіонів України: аналіз та прогноз* (колективна монографія) / За ред. Е.М. Лібанової. — К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, 2007.— 328 с.

17. *Маковейчук К.О.* Моделювання управління економічною стійкістю підприємств електронної комерції: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.03.02 / Кристина Маковейчук/ Донец. нац. ун-т. — Донецьк, 2004. — 16 с.

18. *Майборода Л.А.* Модернізація оцінювання якості професійно-технічної освіти в Україні засобами інформаційних технологій/ Л.А. Майборода // Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: тези доп. звітн. наук.-практ. конф. (22–23 квітня 2009 р.) / За заг. ред. В.О. Радкевич. – Х.: Компанія СМІТ, 2009. – 158 с. – С. 105–107.

19. *Мельник С.В.* Інституційно-інноваційна модель досягнення збалансування прогнозу освітніх послуг до потреб національного та регіонального ринків праці / Сергій Мельник// Науковий вісник Національного гірничого університету, 2006. – №4.

20. *Наказ МОН №55 «Про затвердження індикаторів ефективної діяльності та методичних рекомендацій щодо їх впровадження»* від 02.02.2009 р. // Режим доступу www.mon.gov.ua.

21. *Ничкало Н.Г.* Професійна освіта і навчання: проблеми взаємозв'язку з ринком праці / Нелля Ничкало // Формування широкої кваліфікації робітників. Вклад ПТО у розвиток трудового потенціалу ХХІ століття : зб. матер., підгот. У рамках реалізації укр.-нім. проекту „Підтримка реформи професійно-технічної освіти в Україні” / [Ю. Вайс, Н. Ничкало, А. Сімак та ін.]. – Ніжин: ТОВ „Видавництво „Аспект-Поліграф”, 2007. – С. 134–148.

22. *Онищук Л.А.* Теоретичні і методичні основи гуманізації управління загальноосвітніми навчальними закладами І–ІІ ступенів: Автореф. дис.... д-ра пед. наук: 13.00.01 / Людмила Онищук. – К., 2006. – 36 с.

23. *Полякова Л.П.* Розробка інформаційно-аналітичної системи органу регіонального управління (на прикладі управління освітою): дис. ...канд. наук з держ. упр.: 25.00.02. // Лариса Полякова. – Донецьк: Донецький державний університет управління Міністерства освіти і науки України, 2004. – 185 с.

24. *Поночовний Ю.Л.* Моделі та методи забезпечення надійності інформаційних систем з урахуванням процесів оновлення програмних засобів: дис. ... канд. техн. наук: 05.13.06 / Юрій Поночовний. – Харків: Національний аерокосмічний ун-т ім. М.Є. Жуковського, 2006. – 186 с.

-
25. *Радкевич В.О.* Впровадження індикаторів ефективної діяльності ПТНЗ // Професійно-технічна освіта. – 2009. – №2. – С. 14–16.
26. *Савченко В.А.* Управління розвитком персоналу: Навчальний посібник/ Василь Савченко. – К.: КНЕУ, 2002. – 351 с.
27. *Савченко І.М.* Інформаційно-аналітичне спостереження за індикаторами ефективної діяльності ПТНЗ/ І.М.Савченко // Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: тези доп. звітн. наук.-практ. конф. (22–23 квітня 2009 р.) / За заг. ред. В.О.Радкевич. – Х.: Компанія СМІТ, 2009. – 158с. – С. 35–38.
28. *Савченко І.* Інформаційно-аналітичне забезпечення розвитку ПТО // Ірина Савченко // Професійно-технічна освіта. – 2008. – №4. – С. 23–26.
29. *Сергеева Л.* Управління професійно-технічними навчальними закладами в ринкових умовах/ Лариса Сергеева // Управління освітою. – 2008. – №21. – С.3–9.
30. *Саноцька М.* Регіональні інформаційно-аналітичні центри в структурі обласних методичних служб / Мирослава Саноцька // Професійно-технічна освіта. – 2009. – №2. – С. 17–19.
31. *Статистично-аналітичний* огляд стану ринку праці у I півріччі 2009 року // Режим доступу <http://www.ukrstat.gov.ua/>
32. *Статистичний* щорічник України за 2007 р. – К., 2008.
33. *Стефановський А.* Прогноз чисельності та статеві-вікового складу населення України до 2050 року: Демографічні дослідження / Стефановський А., Рудницький О. // Вип. 25. – К.: 2003. – 109 с.
34. *Сучасні* підходи до управління професійно-технічними навчальними закладами: Навчально-методичний посібник / Кол. Автор.: Даниленко Л.І., Сергеева Л.М. та ін. За заг. ред. В.В. Олійника. – К.: ТОВ «Етіс Плюс», 2007. – 104 с.
35. *Тенденції* та пріоритетні напрями діяльності органів управління освіти, установ і навчальних закладів професійно-технічної освіти на 2009–2010 навчальний рік // Освіта України. – 21 серпня 2009 р. – №61–62. – С.1–2.
36. *Тумакова С.В.* Социально-экономические проблемы рынка рабочей силы: теория, практика: Монография / С.В. Тумакова / НАН Украины. Ин-т экономики промышленности. – Донецк, 2005. – 436 с.
37. *Фишман Л.И.* Методологические вопросы разработки индикаторов мониторинга деятельности территориальных органов управления образованием / Л.И. Фишман, М.Ю. Иванов // Экономика образования. – 2009. – №1. – С. 21–41.
38. *Хоменко Т.В.* Основні чинники доступності професійно-технічної освіти /Т.В.Хоменко // Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: тези доп. звітн. наук.-практ. конф. (22–23 квітня 2009 р.) / За заг.ред. В.О. Радкевич. – Х.: Компанія СМІТ, 2009. – 158с. – С. 108–110.
39. *Царик О.В.* Позиціонування професійно-технічної освіти засобами сайтів і відкритих портальних структур /О.В. Царик // Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: тези доп. звітн. наук.-практ. конф. (22–23 квітня 2009 р.) / За заг. ред. В.О.Радкевич. – Х.: Компанія

СМІТ, 2009. – 158с. – С. 149–152.

40. *Шевчук П.Е. Методи регіонального прогнозування чисельності і складу населення: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.09.01 / П.Е. Шевчук / НАН України. Рада по вивченню продукт. Сил України. –К., 2001. – 19с.*

41. *Щербак Л.В. Якість професійно-технічної освіти в умовах її модернізації: методичні рекомендації // Людмила Щербак. – К.: Геопринт, 2009. – 57 с.*

42. *Щодо надання інформації на виконання наказу №55 від 02.02.2009 р. // Лист МОН №3.3/4–136 від 20.02.09 р. // Режим доступу <http://osvita.ua/legislation/proftech/2967>.*

Наукове видання

*Величко Неля Олександрівна
Волкова Тетяна Василівна
Гириловська Ірина Вікторівна
Корнієнко Микола Миколайович
Майборода Людмила Анатоліївна
Савченко Ірина Миколаївна*

ПРОФТЕХІНФО
Інформаційно-аналітичний збірник
Випуск 1-3

ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ АПН УКРАЇНИ
Лабораторія «Всеукраїнський інформаційно-аналітичний центр ПТО»

Відповідальний за випуск:
Т.В. Волкова

Художник обкладинки
Л.А. Майборода

Комп'ютерна верстка
В. В. Мізинчук

Підписано до руки 23.12.2012 Формат 60 х 84 /8. Друк офсет.
Папір офсет. Гарнітура тип Times New Roman. У.д.а. 7,5.
Обл. - вид. арк. 7,1. Тираж 100 пр. Зам № 242.

Віддруковано
